

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
Model of School Administration for Promoting 21st Century Learning Skills of Primary
Students in Three Southern Border Provinces

วิชานา अब्दुलเลาะ

Wisana Abdulloh

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement for the Degree of
Doctor of Education in Educational Administration

Prince of Songkla University

2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
 ผู้เขียน นางสาววิชานา อับดุลเลาะ
 สาขาวิชา การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....
 (รองศาสตราจารย์ ดร.วุฒิชัย เนียมเทศ)

.....ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.พร้อมพิไล บัวสุวรรณ)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

.....กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.วุฒิชัย เนียมเทศ)

.....
 (ดร.เรชา ชูสุวรรณ)

.....กรรมการ
 (ดร.เรชา ชูสุวรรณ)

.....
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระวัฒน์ ต้นสกุล)

.....กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระวัฒน์ ต้นสกุล)

.....กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวกูเซ็ง)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....
 (ศาสตราจารย์ ดร.ดำรงศักดิ์ ฟ้ารุ่งแสง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มี
ส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.วุฒิชัย เนียมเทศ)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลงชื่อ.....

(นางสาววิชานา อับดุลเลาะ)

นักศึกษา

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติในระดับใดมาก่อนและไม่ได้ถูกใช้
ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นางสาววิชานา อับดุลเลาะ)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์	รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
ผู้เขียน	นางสาววิชานา อับดุลเลาะ
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2) สร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 3) ประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กระบวนการวิจัยเป็นแบบผสมวิธีประเภทหลายขั้นตอน ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและทำการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน ประชุมผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 ท่าน ดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้มาจากการสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีจำนวน 7 องค์ประกอบ และจากการสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิได้ยืนยันองค์ประกอบทั้ง 7 องค์ประกอบและเพิ่มเติมอีกหนึ่งองค์ประกอบคือ ทีมนิเทศจิตอาสา

2. รูปแบบ (ฉบับร่าง) การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ได้มาจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) มีจำนวน 8 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับตามน้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบ ดังนี้ การพัฒนาคุณภาพของครู การประเมินผลทางการเรียน การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ หลักสูตรสถานศึกษา งบประมาณเพื่อการศึกษา ความร่วมมือของชุมชน ทีมนิเทศจิตอาสา

3. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้มาจากผู้เชี่ยวชาญ ได้ประเมินและพบว่า รูปแบบมีความถูกต้องครอบคลุม มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีประโยชน์ มีจำนวน 8 องค์ประกอบ และ 38 แนวทาง

Thesis Title Model of School Administration for Promoting 21st Century Learning Skills of Primary Students in Three Southern Border Provinces

Author Miss Wisana Abdulloh

Major Program Educational Administration

Academic Year 2020

ABSTRACT

This research aimed 1) to study components of school administration for promoting 21st century learning skills of primary students in three southern border provinces, 2) to create a model of school administration for promoting 21st century learning skills of primary students in three southern border provinces, and 3) to evaluate a model of school administration for promoting 21st century learning skills of primary students in three southern border provinces. The methodology of this research was mixed method with multiple steps. The qualitative research was conducted by examining the documents, concepts, theories and related studies and focus group discussion with 10 experts and 11 specialists. The quantitative research was conducted by rating scale questionnaire 400 samples. The data were analyzed with confirmatory factor analysis: CFA. The findings revealed that

1. The components of school administration for promoting 21st century learning skills of primary students in three southern border provinces obtained from synthesizing the documents, concepts, theories and related research studies contained 7 components. According to the focus group with the experts, it was confirmed that there were 7 components and should be added up another component which was public supervision team.

2. The model (draft) of school administration for promoting 21st century learning skills of primary students in three southern border provinces, derived from the confirmatory factor analysis for 8 components, prioritized by weight of each component was teacher quality development, educational assessment, learning management in the educational school, learning environment, courses of

the educational school, educational budget, cooperation with the communities and the public supervision team.

3. The model of school administration for promoting 21st century learning skills of primary students in three southern border provinces, obtained from the evaluation of the specialists, was found that the model was correct, inclusive, suitable, possible and beneficial, including 8 components and 38 guidelines.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสิ้นสมบูรณ์ได้ ผู้วิจัยได้รับความรู้และประสบการณ์ที่ดี ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งได้รับแรงบันดาลใจ และการทำให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วย ความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร.วุฒิชัย เนียมเทศ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ซึ่งท่านได้ให้ คำแนะนำ ให้กำลังใจ และให้เวลาในการแก้ปัญหาพัฒนางานวิจัย และมีความเป็นกัลยาณมิตร อย่างดียิ่งเสมอมา ขอขอบคุณ ดร.เรชา ชูสุวรรณ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิระวัฒน์ ต้นสกุล ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ให้ความใส่ใจช่วยเหลือ และคอยแนะนำการศึกษาวิจัยเป็นอย่างดี รวมถึง รองศาสตราจารย์ ดร.พร้อมพิไล บัวสุวรรณ ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอุซึ้ง กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำชี้แนะ มอบความรู้และ ให้กำลังใจในการจัดทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาความสมบูรณ์ของงานวิจัย ผู้วิจัยขอขอบคุณในความกรุณา ของคณะผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่ให้ความรู้ทางวิชาการ คำชี้แนะ งานวิจัยเป็นอย่างดี รวมถึง ความร่วมมือจากกัลยาณมิตรที่ให้ประสบการณ์การเรียนรู้วิจัย การมีประสบการณ์ชีวิตที่มีคุณค่ายิ่ง ตลอดจนการได้รับการสนับสนุนทุนบัณฑิตศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ขอขอบคุณ คุณพ่อ นายมะนาวี อับดุลเลาะ คุณแม่ นางเวอาชีซะห์ วาเย็ง และ ทุกกำลังใจจากครอบครัวที่คอยช่วยเหลือสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้มาโดยตลอด ขอขอบคุณ ท่านผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปานราธิวาส เขต 2 นายสุพจน์ มณีรัตน์โชติ ตลอดจนคณะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปานราธิวาสเขต 2 ผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และคณะครูโรงเรียนบ้านกรือซอ ที่ให้ กำลังใจและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยเสมอมา ทุกคนเป็นแรงจูงใจสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยดำเนินการ วางแผนและจัดทำ จนวันนี้เป็นวันที่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จตามความตั้งใจและความคาดหวัง ทุกประการ คุณค่าของงานวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

วีชานา อับดุลเลาะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(5)
ABSTRACT.....	(7)
กิตติกรรมประกาศ	(9)
สารบัญ	(10)
รายการตาราง.....	(14)
รายการภาพประกอบ.....	(15)
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	11
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	12
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
บริบทการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	15
ความเป็นมาของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	15
ข้อมูลทั่วไปของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	16
การจัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	17
สภาพการจัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	19
สภาพการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	21
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.....	22
ความหมายของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.....	22
ความสำคัญของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.....	23
แนวคิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.....	24
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	40

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ความหมายของการบริหารสถานศึกษา	40
ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา	41
ขอบข่ายงานการบริหารสถานศึกษา	41
แนวทางการบริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	43
การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.....	48
การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	55
แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ.....	70
ความหมายของรูปแบบ.....	70
ประเภทของรูปแบบ.....	71
องค์ประกอบของรูปแบบ	72
การสร้างรูปแบบ	72
การประเมินรูปแบบ	73
การวิเคราะห์องค์ประกอบ	74
การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน	74
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	79
ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสาม จังหวัดชายแดนภาคใต้	79
ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้	85
ระยะที่ 3 ประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้	86

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
ผลการศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	91
ผลการสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ..	118
ผลการประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้.	122
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	132
สรุปผลการวิจัย.....	133
อภิปรายผลการวิจัย.....	139
ข้อเสนอแนะ.....	158
บรรณานุกรม	161
ภาคผนวก	171
ภาคผนวก ก	172
หนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม	173
หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย	174
หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย	175
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย	176
หนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าร่วมการประชุมผู้เชี่ยวชาญ	177
ภาคผนวก ข	178
ผลการสังเคราะห์ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	179
ผลการสังเคราะห์แนวคิดการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	180
ภาคผนวก ค	181
แบบสอบถามในการวิจัย	182
ภาคผนวก ง	190

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ผลการบันทึกการสนทนากลุ่มเพื่อยืนยันและเพิ่มเติมทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดน ภาคใต้.....	191
ผลการบันทึกการสนทนากลุ่มเพื่อยืนยันและเพิ่มเติมการบริหาร สถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	196
ผลการบันทึกการประเมินเพื่อประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับ ประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	207
ผลการบันทึกการประชุมผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินรูปแบบการบริหารสถาน ศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับ ประถมศึกษาในสาม จังหวัดชายแดนภาคใต้	216
ประวัติผู้เขียน	225

รายการตาราง

ตาราง		หน้า
1	องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	69
2	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยแยกเป็นรายจังหวัด	82
3	สรุปองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	98
4	KMO and Bartlett's Test	103
5	ค่าสถิติความสอดคล้องของตัวแบบองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง	104
6	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่งด้านหลักสูตรสถานศึกษา.....	106
7	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่งด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา	107
8	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่งด้านการประเมินผลทางการเรียน	108
9	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่งด้านการพัฒนาคุณภาพของครู.....	109
10	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง ด้านงบประมาณเพื่อการศึกษา...	110
11	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง ด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้	111
12	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่งด้านความร่วมมือของชุมชน	113
13	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง ด้านที่मितติจิตอาสา	114
14	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง โดยภาพรวมทุกด้าน	115
15	สรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการประเมินและตรวจสอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านความถูกต้องและครอบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์.....	123

รายการภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	11
2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	89
3 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง	117
4 แสดงรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	125

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

การพัฒนาคนหรือทุนมนุษย์ให้มีความเข้มแข็งนับว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เนื่องจากเป็นทรัพยากรหลักที่จะนำพาประเทศไปสู่ความสมดุลและความยั่งยืน การเตรียมความพร้อมด้านกำลังคนและการส่งเสริมศักยภาพของประชากรในประเทศในทุกช่วงวัยให้เป็นทุนมนุษย์ที่มีศักยภาพสูงจึงเป็นสิ่งจำเป็น ดังที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ในด้านการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ โดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญในการพัฒนาคนตั้งแต่ระดับปฐมวัย ให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีทักษะทางสมอง ทักษะการเรียนรู้ ทักษะชีวิตและทักษะทางสังคม เพื่อให้สามารถเติบโตได้อย่างมีคุณภาพ ให้มีการวางแผนในการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถของคน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 พัฒนาทักษะที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัยเพื่อวางรากฐานให้เป็นคนที่มีคุณภาพในอนาคต สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงาน พัฒนาคนให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการพัฒนาให้มีความพร้อมในการต่อยอดพัฒนาทักษะในทุกด้าน โดยเฉพาะทักษะการทำงานและการใช้ชีวิตที่พร้อมเข้าสู่ตลาดงาน สำหรับวัยแรงงาน เน้นการสร้างความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับตลาดงานทั้งทักษะขั้นพื้นฐาน ทักษะเฉพาะในวิชาชีพ ทักษะการเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ ทักษะการประกอบอาชีพอิสระ ทักษะที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ มีการเตรียมความพร้อมของกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนแปลงโลกในอนาคต เพื่อปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 เป็นต้น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยเป็นแผนปี พ.ศ. 2560 - 2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) เพื่อใช้เป็นแผนยุทธศาสตร์ในระยะยาวสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของประเทศ ทั้งที่อยู่ในกระทรวงศึกษาธิการและนอกกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษาและเรียนรู้สำหรับพลเมืองทุกช่วงวัยตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” มีการกำหนดเป้าหมายสุดท้ายเพื่อให้ผู้เรียน

แต่ละระดับการศึกษา ได้รับการพัฒนาขีดความสามารถให้เต็มตามศักยภาพที่มีอยู่ในตัวตนของแต่ละบุคคล และมีคุณลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ มีองค์ความรู้ที่สำคัญตลอดจนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งทักษะการดำรงชีวิต และทักษะความรู้ความสามารถ และสมรรถนะในการปฏิบัติงานที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ

กระแสการปรับเปลี่ยนที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและภาคเศรษฐกิจบริการที่มีการขับเคลื่อนด้วยข้อมูล ทำให้ความรู้และนวัตกรรมเข้ามาแทนที่ภาคเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม และการเปลี่ยนแปลงวิถีในการทำงาน ดังจะเห็นได้ว่า เทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันทั้งในแง่การดำเนินชีวิตและการทำงานตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างสังคม ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า คนที่มีความรู้และทักษะในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้จึงจะประสบความสำเร็จ ทำให้เกิดเป็นความท้าทายทางการศึกษาที่จะต้องเตรียมผู้เรียนให้พร้อมกับชีวิตในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้เด็กในยุคนี้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็น จึงเป็นสาเหตุให้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนต้องปฏิรูปและเปลี่ยนแปลง ตลอดจนจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นปัจจัยสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้เท่าทันกับเหตุการณ์ในโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (ประสงค์ พรหมเมตตา, 2562)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) มาตรา 39 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ซึ่งบทบาทของสถานศึกษาเป็นหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ในการบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อผลิตนักเรียนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงาน มีคุณธรรมจริยธรรมได้ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งทิศทางการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ควรพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพด้วยกระบวนการเรียนรู้ โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมแห่งการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตโดยเฉพาะในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะแห่งอนาคตใหม่ที่ต้องพัฒนานักเรียนให้เป็นเยาวชนยุคใหม่ในยุคดิจิทัลได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนเพื่อความเจริญของสังคมของบุคคลและสังคม (สุทธิวรรณ ตันติธรรมาวงศ์, 2560)

อย่างไรก็ตามแม้ว่าหน่วยงานทางการศึกษาจะให้ความสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และแม้ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมาประเทศไทยจะมีความก้าวหน้าในด้านการเข้าถึงการศึกษาในระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษา

รวมทั้งมีการปฏิรูปเชิงโครงสร้างเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง แต่ประเทศไทยก็ยังคงประสบความท้าทายอีกหลายประการ ด้วยนักเรียนจำนวนมากยังไม่มีทักษะพื้นฐานที่ควรจะมี ดังเช่น ทักษะการคำนวณและการอ่านเขียน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะต่อยอดสำหรับการเรียนรู้ในอนาคต เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับทักษะในศตวรรษที่ 21 เช่น การปรับตัว การคิดเป็นระบบ การสร้างสรรค์ การแก้ไขปัญหา และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งแนวโน้มต่อไปคนรุ่นใหม่จะเปลี่ยนงานข้ามสาขาอาชีพที่หลากหลาย ซึ่งทักษะในศตวรรษที่ 21 จะเป็นทักษะที่สามารถนำไปปรับใช้ในสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ และสามารถนำไปใช้ได้สถานการณ์ที่แตกต่างกัน (อิวัจ เดลานี, 2562) สำหรับปัญหาส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนสอนในศตวรรษที่ 21 เป็นปัญหาทางด้านครูผู้สอน ถึงแม้ว่าส่วนใหญ่มีความตระหนักถึงความสำคัญของทักษะในศตวรรษที่ 21 แต่อาจประสบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน ด้วยผู้สอนในปัจจุบันได้รับการสอนในสภาพแวดล้อมของระบบการศึกษาในศตวรรษที่ 19 ซึ่งเป็นยุคที่เน้นการสอนบุคคลากรให้เป็นแรงงานที่ทำงานลักษณะซ้ำกัน จึงอาจจะส่งผลถึงผู้สอนที่ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม (ปรีดี ปลื้มสำราญกิจ, 2560)

สำหรับสภาพพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งประกอบไปด้วย จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ตั้งอยู่บริเวณใต้สุดของประเทศไทย มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศมาเลเซีย เป็นพื้นที่ที่มีขนบธรรมเนียม และประเพณีที่มีความแตกต่างจากภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศไทย มีความเป็นอัตลักษณ์พิเศษเป็นของตนเอง (คณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ, 2549) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุรัชย์ ไวยวรรณจิตรและคณะ (2557) พบว่าการจัดการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษจังหวัดชายแดนภาคใต้มีสภาพที่แตกต่างจากพื้นที่อื่น และมีอัตลักษณ์ทั้งด้านวิถีชีวิต ภาษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีการจัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย มีสถานศึกษาหลายประเภทหลายสังกัด อย่างไรก็ตาม สภาพการเรียนรู้ทางการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาของพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าพื้นที่อื่น ซึ่งพบว่าเป็นปัญหาด้านการศึกษาที่เกิดขึ้นเป็นระยะเวลาหลายปีมาแล้ว (บรรจง ฟารุ่งแสง, 2550) สอดคล้องจนถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปัจจุบัน จากข้อมูลการรายงานคะแนนเฉลี่ยผลสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เปรียบเทียบกับระดับประเทศ โดยการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา โดยพิจารณาข้อมูลจากสำนักทดสอบทางการศึกษา (2558) ปีการศึกษา 2557 และข้อมูลจากสำนักงานศึกษาธิการภาค 8 (2561) ปีการศึกษา 2558-2560 และ พิจารณาจากข้อมูลของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนราธิวาส (2563) ปีการศึกษา 2561 ผลการทดสอบในภาพรวมพบว่า ตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 จนถึงปีการศึกษา 2561 ค่าเฉลี่ยผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียนในระดับชั้นประถม

ศึกษาปีที่ 6 ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้ง 4 รายวิชาคือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยในระดับประเทศทุกรายวิชาอย่างต่อเนื่อง

จากผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET)

ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้ง 4 รายวิชา ที่มีคะแนนค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ ได้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียนที่ยังขาดทักษะทางการคิดวิเคราะห์สอดคล้องกับแนวคิดของจิราภรณ์ ศิริทวี (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2554) ที่ได้กล่าวถึงปรากฏการณ์ที่สำคัญด้านการศึกษา ในการที่เด็กไทยมีผลสัมฤทธิ์ทางการสอบต่ำจากผลสอบของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์และอังกฤษ ทำได้ไม่ถึง 20% สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการเรียนรู้ของเด็กในปัจจุบัน ที่ยังขาดทักษะทางการคิดวิเคราะห์ และยังสอดคล้องกับแนวคิดของถวิล อรัญเวศ (2560) ที่ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ให้นักเรียนมีผลสอบ O-NET ต่ำไว้ว่า จากการวิเคราะห์ข้อสอบนั้น ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ คือ แบบทดสอบ O-NET แนวทางการออกข้อสอบจะเน้นการคิดวิเคราะห์หาคำตอบมากกว่าการจดจำ ข้อสอบประเภทความจำมีน้อยมาก ดังนั้นเมื่อนักเรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์แล้ว มีผลทำให้นักเรียนไม่สามารถคิดวิเคราะห์ เลือกคำตอบที่ถูกต้องได้ จากแนวคิดดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไว้ว่า ผลการทดสอบของนักเรียนเป็นปัจจัยหนึ่ง que แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของนักเรียนทางด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ ซึ่งทักษะดังกล่าว ถือเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญในการสร้างนักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นทักษะการเรียนรู้ที่ควรมีในภาพอนาคต และคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2546) ดังแนวคิดของชนาพร แสนสมบัติ (2559) ที่กล่าวถึงความสำคัญ of ทักษะทางการคิดวิเคราะห์ไว้ว่าเป็นทักษะที่จะทำให้นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ แยกแยะ ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 กล่าวได้ว่าเป็นอีกหนึ่งทักษะที่มีความสำคัญต่อการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21

ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่อยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของระดับประเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษาของสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นอกจากจะสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาทางการขาดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แล้วหากปัญหาดังกล่าวไม่ได้รับการแก้ไข ผลที่เกิดขึ้นจะส่งต่อเป็นปัญหาคุณภาพของเยาวชน ดังเช่นข้อมูลของแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2562-2564 (กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน, 2561) ที่ได้มีกรอบแผนการดำเนินงานจัดทำแผนเพื่อปรับเปลี่ยนให้ประชาชน มีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคมไทย มีทักษะในการดำรงชีวิตสำหรับโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากกลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน (2561) พบว่าประชาชนวัยแรงงานปัจจุบันจำนวนมาก

ยังขาดทักษะฝีมือแรงงาน องค์ความรู้ด้านวิชาการ และการบริหารจัดการแนวใหม่ในหลาย ๆ ด้าน อีกทั้งยังพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดทักษะองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการเพิ่มผลผลิต จึงทำให้ไม่มีความกระตือรือร้นในการประกอบอาชีพ

จะเห็นได้ว่าการตั้งจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันในยุคศตวรรษที่ 21 โดยเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่มีไปใช้ในโลกลงแห่งความเป็นจริงและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้เป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งแนวทางการจัดการเรียนรู้ Active Learning เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบหนึ่งที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยให้ผู้เรียนได้คิดและมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ แสดงความคิดเห็นของตนเองตามความเข้าใจ ตลอดจนร่วมรับผิดชอบในผลของการปฏิบัติ โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ดูแลให้คำปรึกษาแนะนำโดยผสมผสานเทคนิคการสอนที่หลากหลายที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีการนำความรู้จากห้องเรียนสู่การปฏิบัติในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในห้องเรียนและในโลกแห่งความเป็นจริง กล่าวได้ว่าเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญ ซึ่งผู้สอนสามารถนำแนวคิด Active Learning มาประยุกต์ใช้ในห้องเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งนี้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (จิตณรงค์ เอี่ยมสำอางค์, 2558)

จากข้อมูลผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ของโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงได้จัดทำนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมุ่งเน้นให้ผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จชต.) สูงขึ้น ได้มีการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) โดยมีการพัฒนาทักษะเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning ให้กับผู้บริหารและครูของโรงเรียนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามโครงการจัดการเรียนรู้ แบบ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จชต.) สู่คุณภาพไทยแลนด์ 4.0 โดยยึดหลัก “ศาสตร์พระราชา” ซึ่งดำเนินการมาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2560 จนถึงปัจจุบัน จากรายงานผลการดำเนินโครงการดังกล่าว พบว่าการดำเนินงานของโครงการ ส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณภาพทั้งด้านผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในทางที่ดีขึ้น โดยผลการดำเนินงานทางด้านผู้เรียนในเชิงปริมาณ พบว่านักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการได้คะแนนเต็ม 100 ในกลุ่มสาระคณิตศาสตร์ จำนวน 3 โรงเรียน และโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีค่าพัฒนาคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) เพิ่มขึ้นทุกเขต ส่วนผลการดำเนินงานทางด้านคุณภาพ พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลง โดยนักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนที่ได้ลงมือปฏิบัติจริง รู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้หรือสื่อต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย นักเรียนมี

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา รู้จักการยอมรับ ความคิดเห็นที่แตกต่างภายในกลุ่มและยอมรับความคิดเห็นที่เป็นมติของกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเรียน มีความกล้าแสดงออก มีความรับผิดชอบ มีความสนใจในการเรียน ตลอดจนนักเรียนมีความสุข สนุกสนานในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนมากขึ้น (สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

การดำเนินโครงการจัดการเรียนรู้ แบบ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จชต.) สู่คุณภาพไทยแลนด์ 4.0 โดยยึดหลัก “ศาสตร์พระราชา” เป็นโครงการที่มีการติดตามผลการดำเนินงานด้านผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหารและความร่วมมือของชุมชนในโรงเรียนที่ได้รับการพัฒนาตามโครงการกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จชต.) สู่คุณภาพไทยแลนด์ 4.0 โดยยึดหลัก “ศาสตร์พระราชา” ซึ่งจะมีกิจกรรมการพัฒนาผู้บริหารและครูของโรงเรียนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีทักษะการจัดการเรียนรู้วิธีการแบบ Active Learning กิจกรรมสร้างเครือข่ายทีมนิเทศจิตอาสาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และกิจกรรมพัฒนานิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน แม้ว่าผลการดำเนินโครงการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จชต.) สู่คุณภาพไทยแลนด์ 4.0 โดยยึดหลัก “ศาสตร์พระราชา” จะมีผลการดำเนินงานที่ส่งผลให้ผู้เรียนมีความเปลี่ยนแปลงในด้านทักษะการเรียนรู้ที่ดีขึ้น แต่ก็ยังไม่มีแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาแบบเป็นองค์รวมอย่างชัดเจน

ตามพระราชบัญญัติระเบียบราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 มาตรา 39 ได้กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ในการบริหารกิจการของสถานศึกษา รวมทั้งดำเนินการตามนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาหรือส่วนราชการ ผู้บริหารสถานศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องเป็นผู้นำสถานศึกษาของตนเองให้เข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนเอง (สมหมาย อ่ำดอนกลอย, 2556) มีกระบวนการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณภาพสูงตามมาตรฐานที่กำหนด ให้ได้รับการพัฒนาในทุกด้านตามความสามารถในการจัดการศึกษา ซึ่งการพัฒนาให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนนั้น เป็นผลมาจากการมีองค์ประกอบที่มีประสิทธิภาพ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อรูปแบบในการบริหารโรงเรียน (นงลักษณ์ เรือนทอง, 2550) ที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางอันจะส่งผลถึงการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งในปัจจุบันรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังไม่มีรูปแบบที่กำหนดอย่างชัดเจน เป็นเพียงแนวทางการพัฒนาผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเท่านั้น

ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์ต่อวงการทางการศึกษา สามารถเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาการบริหารงานของสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียนที่เหมาะสม ให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิต นำพาความเจริญก้าวหน้าเพื่อพัฒนาประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

1. เป็นข้อมูลพื้นฐานให้หน่วยงานระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สามารถนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา
2. เป็นข้อมูลให้ผู้บริหาร ครูผู้สอน และชุมชนนำไปเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อนักเรียน
3. เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 ศึกษาแนวคิดด้านทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จากการสังเคราะห์แนวคิดของ North Central Regional Educational Laboratory and Metiri Group (2003), Organisation for Economic Co-operation and Development (2005), International Society for Technology in Education (2007), Dede (2005), Partnership for 21st Century Skills (2011), เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546), หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551), วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) และ วิจารย์ พานิช (2555) ประกอบด้วย 1) ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา 2) ทักษะด้านการคิดอย่างสร้างสรรค์และนวัตกรรม 3) ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี 4) ทักษะด้านการสื่อสารปฏิสัมพันธ์ต่อผู้อื่น 5) ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ 6) ทักษะด้านความเข้าใจความต่างของวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์

1.2 ศึกษาแนวคิดการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จากการสังเคราะห์แนวคิดของ Hanoverresearch (2011), Faulkner (2016), อนุชา โสมาบุตร (2556), สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2557), ปรีดี บลิ้มสำราญกิจ (2560), อำไพ นงค์เยาว์ และคณะ (2560) และ สมศักดิ์ เอี่ยมคงศรี (2561) ประกอบด้วย 1) หลักสูตร สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี 2) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) การประเมินผลทางการเรียน 4) การพัฒนาคุณภาพของครู 5) สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ 6) งบประมาณเพื่อการศึกษา 7) ความร่วมมือของชุมชน

1.3 ศึกษาแนวคิดบริบทในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากการสังเคราะห์แนวคิดของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2548), เอกรินทร์ สังข์ทอง (2551), เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2552), สงวน อินทร์รักษ์ (2554), นันทพล วิทชนนท์ (2555), สำนักวิชาการ (2560), สิทธิชัย ทองมาก (2560), นันธิดา จันทรางศุ (2560), กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน (2561) และ สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) ประกอบด้วย 1) ความเป็นมาของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2) ข้อมูลทั่วไปของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 3) การจัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4) สภาพการจัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 5) สภาพการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้สำหรับวิเคราะห์ห้องปฏิบัติการเชิงยืนยันของการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าวิชาการของโรงเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาส ซึ่งกระจายอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 9 เขตพื้นที่การศึกษา เป็นจำนวน 322 โรงเรียน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 644 คน

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าวิชาการของโรงเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาส ซึ่งกระจายอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 9 เขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 400 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน แบบชั้นภูมิเป็นรายจังหวัด และนำมาสุ่มแบบง่าย เลือกกลุ่มตัวอย่างจากจังหวัดตามสัดส่วนเพื่อให้สอดคล้องโมเดลอิสระ ซึ่งเป็นเทคนิคที่ต้องใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ ประมาณ 15 - 20 คน ต่อ 1 ตัวแปรหรือไม่ต่ำกว่า 400 คน (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) สำหรับการวิจัยครั้งนี้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน เพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มประชากรทั้งหมด

2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

2.2.1 การประชุมสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานอยู่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 10 ท่าน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposeful Selection) (Law et al., 1998) ประกอบไปด้วยผู้บริหารสถานศึกษา 3 ท่าน ครูผู้สอน 4 ท่าน และศึกษานิเทศก์ 3 ท่าน

2.2.2 การประชุมผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 11 ท่าน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposeful Selection) (Law et al., 1998) ประกอบไปด้วย ผู้บริหารการศึกษา 1 ท่าน ผู้บริหารสถานศึกษา 4 ท่าน ศึกษานิเทศก์ 2 ท่าน ครูผู้สอน 3 ท่านและนักวิชาการทางการศึกษาที่มีความรู้หรือประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning 1 ท่าน

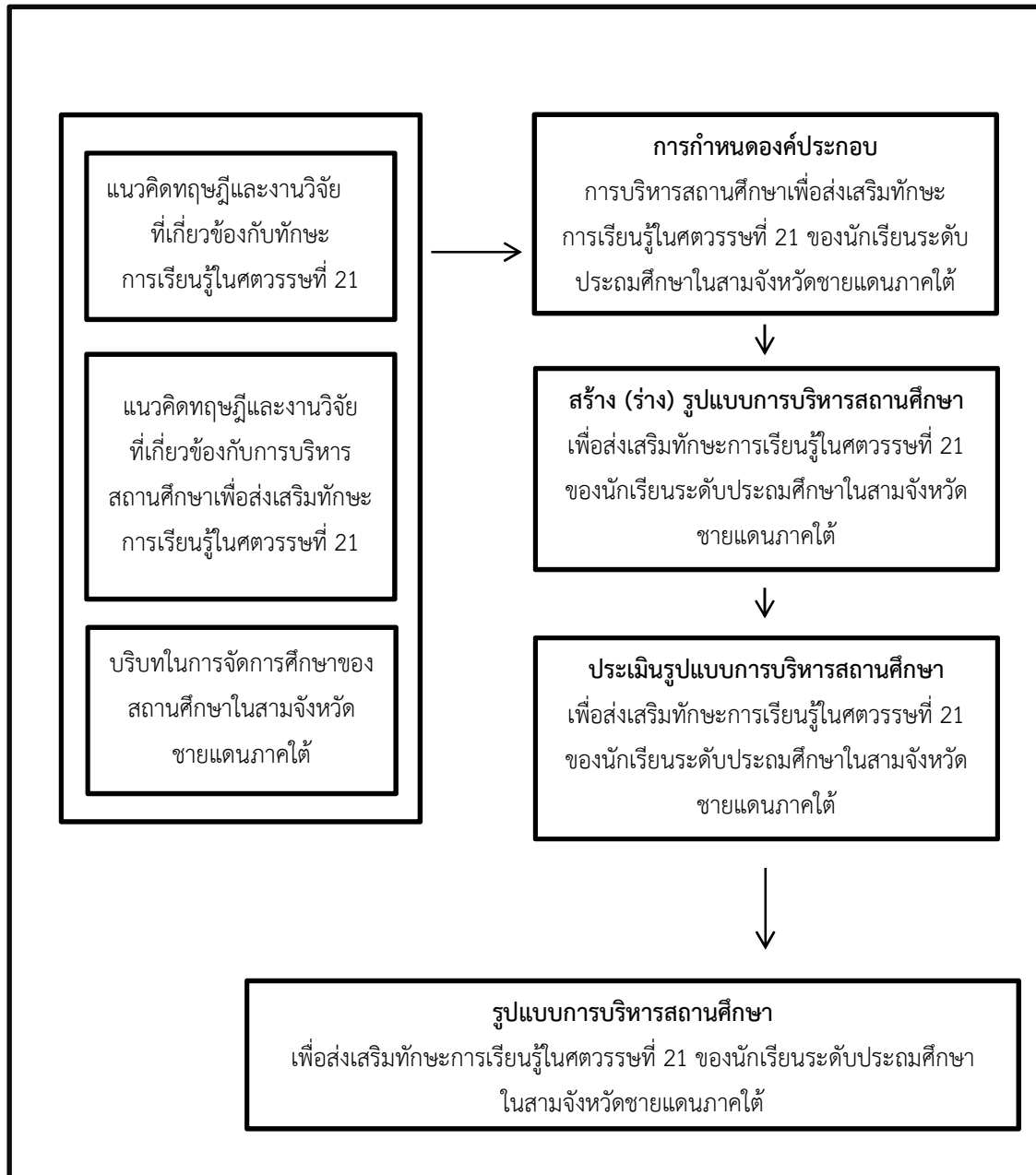
กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

1. กรอบแนวคิดด้านทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย
 - 1) ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา 2) ทักษะด้านการคิดอย่างสร้างสรรค์และนวัตกรรม 3) ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี 4) ทักษะด้านการสื่อสารปฏิสัมพันธ์ต่อผู้อื่น 5) ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ 6) ทักษะด้านความเข้าใจความต่างของวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์
2. กรอบแนวคิดการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย
 - 1) หลักสูตร สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี 2) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) การประเมินผลทางการเรียน 4) การพัฒนาคุณภาพของครู 5) งบประมาณเพื่อการศึกษา 6) สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ 7) ความร่วมมือของชุมชน
3. กรอบแนวคิดบริบทในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย
 - 1) ความเป็นมาของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2) ข้อมูลทั่วไปของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 3) การจัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4) สภาพการจัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 5) สภาพการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัยไว้ ดังนี้

1. รูปแบบการบริหารสถานศึกษา หมายถึง ข้อความหรือแผนภาพที่บ่งบอกถึงแนวทางในการปฏิบัติประกอบไปด้วยหลักการ เป้าหมาย และองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มี 8 องค์ประกอบ ดังนี้

2.1 หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง แผนหรือแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีการวางแผนในการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตร มีการนำไปใช้ในสถานศึกษา และมีการกำกับติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร นำไปสู่การสรุปผลในการใช้และให้ข้อเสนอแนะในการวางแผนเพื่อปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ทำให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

2.2 การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เริ่มตั้งแต่การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อและเทคโนโลยี การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความเป็นพหุวัฒนธรรม มีการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาเป็นไปเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 การประเมินผลทางการเรียน หมายถึง การตัดสินผล ประเมินผลทางการเรียนของผู้เรียน โดยมีการกำหนดแนวทางการประเมินผลที่มีความสอดคล้อง ใช้วิธีการประเมินผลที่มีความหลากหลาย พัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้มีความเหมาะสม รวมถึงมีการกำกับ ติดตามการวัดผลและประเมินผล เพื่อให้การตัดสินผลทางการเรียนของผู้เรียนเป็นไปในแนวทางที่มีความถูกต้องและเหมาะสมในการประเมินผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2.4 การพัฒนาคุณภาพของครู หมายถึง การพัฒนาคุณภาพของครูในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพครูที่มีความหลากหลาย เช่น การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการสร้างเครือข่าย การประเมินสมรรถนะและผลงาน ทั้งนี้เพื่อสร้างให้ครูเป็นผู้ที่มีความสามารถ มีทักษะในการทำหน้าที่ครูในศตวรรษที่ 21

2.5 งบประมาณเพื่อการศึกษา หมายถึง การจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ โดยมีการวิเคราะห์ ค้นหาแนวทางในการจัดสรรงบประมาณ มีการจัดสรรงบประมาณทั้งด้านการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาครูผู้สอน การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

ตลอดจนการส่งเสริมด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.6 สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ทั้งสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมในการสร้างความรู้สึกที่ดีในการอยู่ร่วมกันทั้งผู้เรียนและบุคลากรครูในโรงเรียน การจัดสภาพแวดล้อมทางด้านสื่อและเทคโนโลยีให้เหมาะสมเพียงพอ ตลอดจนการนำสภาพแวดล้อมทางด้านชุมชนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อมาใช้ในกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2.7 ความร่วมมือของชุมชน หมายถึง การมีส่วนร่วมของชุมชนในทุกภาคส่วน ทั้งการมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณในการสนับสนุนโรงเรียน การร่วมนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน การมีส่วนร่วมของชุมชนอันนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2.8 ทีมนิเทศจิตอาสา หมายถึง คณะกรรมการดำเนินงานนิเทศจิตอาสา ประกอบด้วยบุคลากรทางการศึกษาหลายฝ่ายร่วมกันทั้งระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและระดับโรงเรียนในการดำเนินการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาของโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่เข้าร่วมในโครงการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีการกำหนดคณะทำงาน มีการขับเคลื่อนสถานศึกษา มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โรงเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากทีมนิเทศจิตอาสาไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในยุคศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ด้านการคิดอย่างสร้างสรรค์และนวัตกรรม ด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ด้านการสื่อสารปฏิสัมพันธ์ต่อผู้อื่น ด้านชีวิตและอาชีพ ด้านความเข้าใจความต่างของวัฒนธรรม ต่างกระบวนการทัศน์และด้านคุณธรรมจริยธรรม

4. การประเมินรูปแบบ หมายถึง การประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้หลักการประเมินเพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมการตรวจสอบรูปแบบ ประกอบด้วยมาตรฐาน 4 ด้าน คือ มาตรฐานด้านความถูกต้องครบคลุม มาตรฐานด้านความเหมาะสม มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ และ มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์

4.1 ความถูกต้องครอบคลุมของรูปแบบ หมายถึง ความน่าเชื่อถือ ความได้
 เนื้อหาถูกต้องและครอบคลุมตามความต้องการที่กำหนดไว้

4.2 ความเหมาะสมของรูปแบบ หมายถึง ความเหมาะสมของรูปแบบทั้ง
 ทางด้านกฎหมายและคุณธรรมในการนำไปใช้รูปแบบ

4.3 ความเป็นไปได้ของรูปแบบ หมายถึง ความสอดคล้องระหว่างรูปแบบและ
 การนำไปปฏิบัติจริงของผู้นำไปใช้

4.4 ความมีประโยชน์ของรูปแบบ หมายถึง ความสามารถในการสนองตอบต่อ
 ความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ

6. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ใน
 โรงเรียนระดับประถมศึกษาที่เข้าร่วมในโครงการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning
 เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ประกอบไปด้วย 9 เขตพื้นที่การศึกษา
 ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส

7. โรงเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง โรงเรียนระดับประถมศึกษา
 ที่เข้าร่วมในโครงการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
 ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ประกอบไปด้วย 9 เขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้
 คือ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าหลักการแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วสรุปเป็นความรู้เพื่อประกอบการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ตอนที่ 1 บริบทการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
- ตอนที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- ตอนที่ 3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
- ตอนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ
- ตอนที่ 5 การวิเคราะห์องค์ประกอบ

ตอนที่ 1 บริบทการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.1 ความเป็นมาของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ เรื่อง การตั้งกลุ่มจังหวัดและกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2560 ได้รับการจัดตั้งขึ้นตามประกาศ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2561 มาตรา 26 วรรคหนึ่ง ประกอบมติคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ครั้งที่ 3/2560 เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2560 โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ในด้านการแบ่งกลุ่มจังหวัดให้ประกอบไปด้วย 18 กลุ่มจังหวัด โดยกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ประกอบไปด้วยจังหวัดปัตตานี นราธิวาส และจังหวัดยะลา โดยจังหวัดยะลาเป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน และผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา ทำหน้าที่หัวหน้ากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน (กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน, 2561)

1.2 ข้อมูลทั่วไปของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

1) ที่ตั้ง

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วย จังหวัดนราธิวาส ปัตตานี และจังหวัดยะลา ตั้งอยู่ตอนล่างของประเทศ ตั้งอยู่ใต้สุดของประเทศและติดกับประเทศมาเลเซีย มีอาณาเขตติดต่อด้านใต้และด้านตะวันตกกับประเทศมาเลเซีย รวมระยะทางพรมแดนไทย – มาเลเซีย 258 กิโลเมตร โดยมีเทือกเขาสันกาลาศีรีเป็นแนวกั้นด้านเหนือ และด้านตะวันออกติดทะเลอ่าวไทย เป็นระยะทาง 172.31 กิโลเมตร มีเนื้อที่รวมประมาณ 10,936.864 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 6.80 ล้านไร่ ซึ่งจังหวัดนราธิวาสมีพื้นที่มากที่สุด และจังหวัดปัตตานีมีพื้นที่น้อยที่สุด

2) อาณาเขต

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 10,936.864 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 6.80 ล้านไร่ โดยจังหวัดนราธิวาส มีทิศเหนือติดกับจังหวัดปัตตานีและอ่าวไทย ทิศใต้ติดกับประเทศมาเลเซีย ทิศตะวันออกติดกับอ่าวไทย และประเทศมาเลเซีย ทิศตะวันตกติดกับจังหวัดยะลา สำหรับจังหวัดปัตตานี ทิศเหนือและทิศตะวันออกติดกับอ่าวไทย ทิศใต้ติดกับจังหวัดยะลาและจังหวัดนราธิวาส และทิศตะวันตกติดกับจังหวัดสงขลา สำหรับจังหวัดยะลา ทิศเหนือติดกับจังหวัดสงขลาและจังหวัดปัตตานี ทิศใต้ติดกับประเทศมาเลเซีย ทิศตะวันออกติดกับจังหวัดนราธิวาสและประเทศมาเลเซีย ทิศตะวันตกติดกับจังหวัดสงขลาและประเทศมาเลเซีย

1.2.2 ข้อมูลประชากร

ประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 2,012,921 คน ซึ่งแยกเป็นประชากรชาย 997,429 คน และประชากรหญิง 1,015,492 คน ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 82.62 นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 16.94 นับถือศาสนาพุทธ และอีกร้อยละ 0.44 นับถือศาสนาอื่น ๆ (คริสต์/ฮินดู) (กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน, 2561) ทำให้พื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีเอกลักษณ์ทางสังคมและวิถีประชาชนที่แตกต่างจากพื้นที่ส่วนอื่น ๆ ของประเทศ

1.2.3 ความไม่สงบในพื้นที่

สถานการณ์ความรุนแรงของปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้เริ่มปะทุตั้งแต่ปี 2547 และต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ส่งผลให้ประชาชน ตลอดจนเจ้าหน้าที่รัฐ ผู้ก่อเหตุความรุนแรงต้องสูญเสียชีวิตและบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก ปัญหาดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงและกว้างขวางต่อการดำรงชีวิตของประชาชน ส่งผลทำให้ประชาชนไม่สามารถประกอบอาชีพได้ตามปกติ เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อระบบเศรษฐกิจในพื้นที่จากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สำนักวิชาการ, 2560) อาจกล่าวได้ว่าสถานการณ์ความไม่สงบยังเป็นปัญหาอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาและเป็นเหตุฉุดรั้งการพัฒนาในแทบทุกด้าน รวมทั้งเกิดภาพลักษณ์ของความไม่สงบที่ส่งผลกระทบต่อการลงทุนและการท่องเที่ยวในพื้นที่

1.2.4 สภาพสังคม

สำหรับสภาพสังคมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จัดเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม (Multiculturalism) หรือเป็นสังคมที่มีความหลากหลายในวัฒนธรรม ทั้งชาติพันธุ์ ภาษา ความเป็นอยู่ วิถีชีวิต ศาสนาและความเชื่อ มีวัฒนธรรมของประชากรที่แตกต่างจากพื้นที่อื่นในประเทศไทย มีโครงสร้างทางสังคมแบบมลายูมุสลิม ซึ่งหากมองเป็นภาพรวมของประเทศไทย ในเชิงพื้นที่ถือว่าเป็นชนกลุ่มน้อย แต่หากมองเฉพาะในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้จะพบว่าเป็นชุมชนกลุ่มใหญ่ที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าในสังคมไทย สามารถเชื่อมโยงกับสังคมมลายูมุสลิมในภูมิภาคอาเซียนอีกหลาย ๆ ประเทศ (นิรวานา ลาเต๊ะ, 2556)

1.3 การจัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

พื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นขนบธรรมเนียม ภาษา วัฒนธรรม การนับถือศาสนาของผู้คน ซึ่งส่งผลถึงวิถีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกับประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ดังนั้น การจัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ยึดหลักการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับวิถีชีวิต อัตลักษณ์ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความต้องการของท้องถิ่นและประชาชนที่มีลักษณะเฉพาะบนพื้นฐานของหลักศาสนา ประชาชนมีความต้องการเรียนรู้หลักการศาสนาผ่านวิถีชีวิตทุกรูปแบบ ตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับการอบรมขัดเกลา

ของครอบครัว การปลูกฝังตั้งแต่แรกเกิดไปจนตลอดชีวิต และส่งผลต่อการจัดการศึกษาทุกระดับที่มีอยู่ในพื้นที่ (สงวน อินทร์รักษ์, 2554)

การจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีรูปแบบที่หลากหลายภายใต้แนวคิดของการจัดการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นการบูรณาการกับวิถีชีวิต อัตลักษณ์ และความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นบนพื้นฐานของศาสนา วิชาสามัญ และวิชาชีพ มีการจัดการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ มีผู้รับบริการศึกษาในระบบโรงเรียนทุกสังกัด จำนวนกว่า 500,000 คน และผู้รับบริการการศึกษานอกระบบโรงเรียนอีกประมาณ 500,000 คน (เอกรินทร์ สังข์ทอง, 2551) โดยรูปแบบการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย

1. สถานศึกษาของรัฐ ซึ่งประกอบด้วยสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสังกัดกรมการส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล) สถาบันการพลศึกษา/โรงเรียนกีฬา โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สถาบันอาชีวศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม/วิทยาลัยสงฆ์ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
2. สถานศึกษาเอกชนทั่วไป ได้แก่ โรงเรียนเอกชน สามารถศึกษาทั้งระดับปฐมวัย อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา
3. สถานศึกษาเอกชนที่มีการสอนสามัญศึกษาและอิสลามศึกษา ตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับอุดมศึกษา ได้แก่ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา (ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยฟาฏอนี)
4. สถานศึกษาที่เน้นการสอนศาสนาอิสลาม ได้แก่ ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด สถาบันศึกษาปอเนาะ

การจัดการศึกษาในสถาบันการศึกษาของรัฐระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งได้ออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

1. โรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีการจัดการเรียนการสอนสามัญทั้งระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา รวมทั้งโรงเรียนขยายโอกาส ซึ่งอยู่ในความดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
2. โรงเรียนสองภาษา ซึ่งสอนโดยใช้ภาษาไทยเป็นพื้นฐานและสอนภาษายาวีหรือมลายูท้องถิ่นเสริมแก่นักเรียนมุสลิม ซึ่งอยู่ในความดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
3. โรงเรียนสองระบบ เป็นโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนสองหลักสูตร คือ หลักสูตรสามัญและหลักสูตรอิสลามศึกษาควบคู่กัน ซึ่งอยู่ในความดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4. โรงเรียนคู่ขนาน เป็นโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนปกติ แต่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนคู่กับศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในพื้นที่ ซึ่งอยู่ในความดูแลของสำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12

5. โรงเรียนวิถีพุทธ เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐมีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นเรื่องหลักธรรมตามแนวพุทธศาสนา

จะเห็นได้ว่าระบบการจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีรูปแบบที่หลากหลายตลอดมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (2560) ได้กล่าวสรุปถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบทั้งในและนอกสังกัด ในการจัดการศึกษาโดยภาพรวมในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ในปัจจุบันว่า ในปัจจุบันมีหน่วยงานในการจัดการศึกษาโดยสังกัดกระทรวงศึกษาธิการประกอบไปด้วย 5 หน่วยงาน คือ

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 2. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
 3. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
 4. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
 5. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
- สำหรับนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีหน่วยงานนอกสังกัดที่ดูแลรับผิดชอบ

จำนวน 5 หน่วยงาน ประกอบไปด้วย

1. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
2. สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข
3. กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
4. สถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
5. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย

1.4 สภาพการจัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

สภาพการจัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามีคะแนนที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน, 2561) ซึ่งสอดคล้องจากผลการวิจัยของรูนานี ยาโม (2556) ที่ทำการวิจัยเรื่องขวัญและกำลังใจของครูในการปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้กล่าวถึงผลการดำเนินงานทางการศึกษาว่ายังไม่สามารถแก้ปัญหาการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการและความมั่นคงของท้องถิ่นได้เท่าที่ควร ยังคงเกิดปัญหาในทุกภาคส่วนทั้งการศึกษาสามัญ วิชาชีพและศาสนา

เด็กและเยาวชนบางส่วนยังคงขาดโอกาสในการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ประชาชนยังคงขาดความรู้ในการพัฒนาอาชีพ มีปัญหาในการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้อย่างขาดการบูรณาการระหว่างการศึกษ อาชีพกับการศาสนาที่เป็นวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น และที่สำคัญเมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่สงบอย่างต่อเนื่อง ครู บุคลากรและนักเรียนต่างเกิดความหวาดกลัวและขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2552) ได้สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาวิจัยในเรื่องสภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งได้มาจากการดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงการทางการศึกษา ผลการดำเนินการวิจัย ได้สรุปไว้ดังนี้

1. ด้วยบริบททางด้านจัดการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม ทางสถาบันทางการศึกษาในพื้นที่จึงมีการจัดการศึกษาที่เน้นการตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง ดังเช่น โรงเรียนของรัฐบางโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนควบคู่กับสามัญ นอกจากนี้ หน่วยงานระหว่างหน่วยงานมีการประสานงานระหว่างกัน เช่น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนมีการส่งอาสาสมัครเข้าจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนปอเนาะ จึงทำให้ผู้ปกครองสามารถส่งบุตรหลานเข้าเรียนตามที่คุณปกครองต้องการได้

2. รัฐบาลมีการให้งบอุดหนุนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแตกต่างกันตามประเภทของสถานศึกษา

3. สำหรับความนิยมในการเข้าเรียนนั้น ผู้เรียนในระดับประถมศึกษาโดยส่วนใหญ่ยังเข้าเรียนในโรงเรียนของรัฐบาล โดยประมาณร้อยละ 90 แต่เมื่อผู้เรียนจบการศึกษาในระดับประถมศึกษาแล้วโดยส่วนใหญ่จะนิยมเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ซึ่งมาจากสาเหตุหลายประการเช่น

3.1 ความเชื่อและความศรัทธาที่ทำให้ผู้ปกครองโดยส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะให้นักเรียนได้เรียนทางด้านอิสลามศึกษา

3.2 ความเชื่อและความศรัทธาในวิทยาการทางด้านอิสลาม

3.3 ประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนในการบริการให้กับนักเรียน เช่น การจัดหารถบริการรับส่งนักเรียน

3.4 ผู้ปกครองมองว่าค่าใช้จ่ายในการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีน้อยกว่าโรงเรียนของรัฐบาล

3.5 การสอบเข้าโรงเรียนรัฐบาลบางแห่งยากขึ้นกว่าเดิม

3.6 ความเชื่อทางด้านศาสนาว่ามีความสำคัญในการเรียนรู้เพื่อศาสนา มีผลต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานของผู้ปกครอง

3.7 การคมนาคมไม่สะดวก ด้วยสถานการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้บางพื้นที่รถประจำทางไม่มีกำหนดเวลาในการให้บริการที่แน่นอน ในขณะที่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามบางแห่งมีบริการรับส่งครอบคลุมทุกพื้นที่

จากปัญหาทางด้านการจัดการศึกษา กล่าวได้ว่าการจัดการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548) ควรต้องยึดหลักการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการ วิถีชีวิต เอกลักษณะ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความต้องการของท้องถิ่นและประชาชนที่มีลักษณะเฉพาะบนพื้นฐานของหลักศาสนาที่เชื่อมโยงกับวิชาสามัญและวิชาชีพที่ยึดผู้เรียนและประชาชนเป็นศูนย์กลาง โดยให้มีการบริหารจัดการในลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากพื้นที่อื่น

1.5 สภาพการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

จิราภรณ์ ศิริทวี (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2554) ได้กล่าวถึงปรากฏการณ์ที่สำคัญด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีปรากฏการณ์เด็กไทยมีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในระดับต่ำจากผลการทดสอบ โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์ และวิชาภาษาอังกฤษ ทำได้ไม่ถึง 20% ว่าเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการเรียนรู้ของเด็กในปัจจุบันที่ยังขาดทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สอดคล้องกับแนวคิดของถวิล อรัญเวศ (2560) ที่ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีผลสอบ O-NET ต่ำไว้ว่า มาจากปัจจัยหลายปัจจัยด้วยกัน ปัจจัยหนึ่งคือ แบบทดสอบ O-NET ที่ออกจะเน้นการคิดวิเคราะห์หาคำตอบมากกว่าการจดจำ และคำถามประเภทความจำมีน้อยมาก ดังนั้นเมื่อนักเรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์แล้ว มีผลทำให้นักเรียนไม่สามารถตอบคำถามได้ถูกต้องจากแนวคิดดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไว้ว่าผลการทดสอบของนักเรียนแสดงให้เห็นถึงคุณภาพของนักเรียนทางด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน

จากสภาพปัญหาทางด้านการศึกษาของนักเรียนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่านักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา โดยพิจารณาข้อมูลจากสำนักทดสอบทางการศึกษา (2557) ปีการศึกษา 2557 และข้อมูลจากสำนักงานศึกษาธิการภาค 8 (2561) ปีการศึกษา 2558-2560 และพิจารณาจากข้อมูลของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนราธิวาส (2563) ปีการศึกษา 2561 ผลการทดสอบในภาพรวมพบว่า ตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 จนถึงปีการศึกษา 2561 ค่าเฉลี่ยผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้ง 4 รายวิชาคือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์

และภาษาอังกฤษ มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยในระดับประเทศทุกรายวิชาอย่างต่อเนื่อง เป็นปัญหาที่สะท้อนถึงผลลัพธ์ที่ว่านักเรียนระดับประถมศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ ซึ่งทักษะดังกล่าวเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญในการสร้างผู้เรียนให้มีทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นทักษะที่ควรมีในภาพอนาคต และคุณลักษณะ ของคนไทยที่พึงประสงค์ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2546)

จากปัญหาคุณภาพการศึกษาดังกล่าวจึงทำให้ศูนย์ประสานงานและบริหาร การศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีนโยบายพัฒนาคุณภาพการศึกษาของจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมุ่งเน้นให้ผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จชต.) สูงขึ้น ได้มีการดำเนินการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) โดยมีการพัฒนาทักษะเกี่ยวกับกระบวนการ เรียนรู้แบบ Active Learning ให้กับผู้บริหารและครูของโรงเรียนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามโครงการจัดการเรียนรู้ แบบ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จชต.) สู่คุณภาพไทยแลนด์ 4.0 โดยยึดหลัก “ศาสตร์พระราชา” (สำนักงาน ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) มีเป้าหมายโครงการให้โรงเรียนมี การจัดการเรียนรู้วิธีการ Active learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่คุณภาพไทยแลนด์ 4.0 โดยยึดหลัก “ศาสตร์พระราชา” มีตัวชี้วัดผลลัพธ์เพื่อให้นักเรียนมีความสุข จากการเรียนการสอนที่ได้ ลงมือปฏิบัติจริง รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นและรู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองและจากแหล่งเรียนรู้ หรือสื่อต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย นักเรียนมีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม รู้จักการทำงานเป็นทีม ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา มีความกล้าแสดงออก มีความรับผิดชอบ สนใจในการเรียน มีความสุข สนุกสนานในการเรียนการสอนมากขึ้น อันจะส่งผลถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สูงขึ้นให้กับ นักเรียนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

ตอนที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2.1 ความหมายของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

กล่าวได้ว่าการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นั้นเป็นการเรียนรู้ที่อยู่ในยุคแห่ง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในหลาย ๆ ด้านของโลกปัจจุบัน ทั้งการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี ซึ่งจำเป็นที่จะต้องให้นักเรียน ได้เรียนรู้ทักษะที่สำคัญในยุคศตวรรษที่ 21 ดังที่มีผู้ที่ให้แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 ไว้หลาย ๆ แนวคิด ดังนี้

Voogt & Roblin (2012) ได้กล่าวถึงทักษะในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 หมายรวมถึงทักษะการทำงานร่วมกัน, การสื่อสาร, การรู้หนังสือดิจิทัล, การเป็นพลเมือง, การแก้ปัญหา, การคิดเชิงวิพากษ์, ความคิดสร้างสรรค์และผลผลิต ผู้คนจำเป็นต้องได้รับทักษะดังกล่าวเพื่อเข้าสู่ทักษะการทำงานในศตวรรษที่ 21

Wilbert (2016) ได้กล่าวถึงทักษะในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า เป็นทักษะที่จะต้องมีการบูรณาการในการเรียนรู้ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา เพื่อการเปลี่ยนแปลงที่สมบูรณ์และประสบความสำเร็จ มีการเน้นการรวมทักษะให้เข้ากับมาตรฐานในชีวิตประจำวันซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ

วิจารณ์ พานิช (2555) ได้กล่าวถึงทักษะในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า ทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งจำเป็น เพื่อเตรียมคนให้สามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว พลิกผันและคาดไม่ถึง คนยุคใหม่ต้องมีทักษะสูงในการเรียนรู้ทั้งทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ทักษะด้านการคิดอย่างสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ทักษะด้านการสื่อสารปฏิสัมพันธ์ รวมถึงทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ซึ่งเป็นทักษะที่คนทุกคนต้องเรียนรู้ตั้งแต่ชั้นอนุบาล ไปจนถึงมหาวิทยาลัย และตลอดชีวิต

วิภาวี ศิริลักษณ์ (2557) ได้ให้ความหมายของทักษะในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่าเป็นความสามารถที่บุคคลพึงมีเพื่อเตรียมตัวสำหรับการดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ความท้าทายของสภาวะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21

จินดารัตน์ โพธิ์นอก(2557) ได้กล่าวถึงทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 หมายถึง กลุ่มความรู้ ทักษะ และนิสัยการทำงาน ที่เชื่อว่ามีสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

วรลักษณ์ คำหวาง (2559) ได้ให้ความหมายของทักษะในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า หมายถึง ความสามารถที่บุคคลพึงมีเพื่อเตรียมตัวสำหรับการดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ความท้าทายของสภาวะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ทักษะการเรียนรู้ที่บุคคลพึงมี เช่น กลุ่มความรู้ ทักษะ และนิสัยการทำงาน ที่เชื่อว่ามีสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อที่จะสามารถเข้าสู่ทักษะการทำงานในศตวรรษที่ 21 และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ในสภาวะที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21

2.2 ความสำคัญของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

เมื่อโลกขับเคลื่อนไปข้างหน้าอย่างรวดเร็ว การเตรียมความรู้และทักษะให้พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้ก็เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะ

ต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับความต้องการของโลกปัจจุบันและอนาคต ดังที่มิ
นักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

Kay (2010) กล่าวถึงความสำคัญโดยสรุปไว้ว่า ทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษ
ที่ 21 เป็นเครื่องมือที่เราต้องใช้เพื่อปีนบันไดทางเศรษฐกิจ เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนรู้จักคิด
เรียนรู้ ทำงาน แก้ปัญหา สื่อสารและร่วมมือทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิต โดยมีเหตุผล
3 ประการที่เราควรเรียกร้องทักษะเหล่านี้ ประการแรกก็คือ ทักษะเหล่านี้มีมุมมองว่าถ้ามีก็ดี
มากกว่าจำเป็นต้องมี เป็นทักษะที่แทบไม่เคยถูกบรรจุในหลักสูตรหรือถูกประเมิน ทั้ง ๆ ที่ทักษะ
เหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นในการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในโลกแห่งการแข่งขันดังเช่นปัจจุบัน
ประการที่สอง ทักษะเหล่านี้มีความสำคัญต่อนักเรียนทุกคนไม่เฉพาะบางกลุ่ม นักเรียนไม่ถนัดทักษะ
แห่งศตวรรษใหม่ย่อมไม่อาจใช้ศักยภาพทางเศรษฐกิจของตนได้อย่างเต็มที่ ประการที่สาม คนที่เพิ่ง
เริ่มทำงานใหม่ ๆ ก็ถูกคาดหวังว่าจะสามารถใช้ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เพื่อทำงานให้ลุล่วงได้

วิจารณ์ พานิช (2555) กล่าวถึงความสำคัญของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ
ที่ 21 ไว้ว่า การศึกษาไทยควรต้องก้าวไปสู่เป้าหมายในยุคความรู้ ทักษะการสอนของครูต้องก้าวข้าม
สาระวิชาไปสู่การเรียนรู้ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 เพื่อชีวิตที่ดีของศิษย์ในโลกยุค
ความรู้

นันทวัน จันทร์กลีน (2557) ได้กล่าวถึงความสำคัญที่ทักษะการเรียนรู้ใน
ศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งจำเป็นคือ ด้วยรูปแบบและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง และมี
การพึ่งพาอาศัยในระดับโลกที่เพิ่มมากขึ้น ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จะช่วยเตรียมความพร้อมให้
นักเรียน รู้จักคิด เรียนรู้ ทำงาน แก้ปัญหา สื่อสารและร่วมมือทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพไปตลอด
ชีวิต

จากแนวคิด หลักการของนักวิชาการที่ได้ให้แนวคิดที่หลากหลาย สรุปได้ว่า
การศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดการศึกษาให้นักเรียนมีทักษะ
การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตทั้งในปัจจุบันและอนาคต เป็นทักษะ
ที่ควรมีการเตรียมตัวให้นักเรียนได้มีทักษะที่สำคัญในการดำรงชีวิตในศตวรรษใหม่ ซึ่งจะเป็น
การเตรียมทักษะที่จะทำให้นักเรียนได้รู้จักคิดอย่างสร้างสรรค์ เรียนรู้การทำงาน การแก้ปัญหา
มีความรู้ความสามารถ ที่จะเผชิญโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 แนวคิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

นักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงแนวคิดที่สื่อถึงองค์ประกอบ
ทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

2.3.1 ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของ North Central Regional Educational Laboratory and Metiri Group

North Central Regional Educational Laboratory and Metiri Group หรือ NCREL/Metiri Group (2003) ได้นำเสนอกรอบแนวคิดสำหรับทักษะศตวรรษที่ 21 ในปี 2003 โดยใช้ชื่อว่า EnGauge 21st Century Skills มีแนวคิดที่ว่าทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน บุคลากรและผู้คน ในยุคที่สิ่งแวดล้อมเต็มไปด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีแนวคิดการจัดกลุ่มทักษะจำนวน 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ความรู้พื้นฐานในยุคดิจิทัล ความคิดเชิงสร้างสรรค์ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและการเพิ่มผลผลิตระดับสูง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ความรู้พื้นฐานในยุคดิจิทัล ประกอบไปด้วย

ความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์และเทคโนโลยี, ความรู้พื้นฐานเชิงทัศนการและข้อมูล, ความรู้พื้นฐานทางพฤติกรรมและจิตสำนึกต่อโลก นั่นคือ

1.1 ความรู้พื้นฐาน คือ ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารและ ความสามารถในการคิดคำนวณในระดับที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตและการทำงาน

1.2 ทางวิทยาศาสตร์ คือ ความรู้และความเข้าใจในการใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์เพื่อการตัดสินใจและมีส่วนร่วมในด้านสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจ

1.3 ความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ คือ ความสามารถในการระบุปัญหาทางเศรษฐกิจ กำหนดทางเลือกโดยคำนึงถึงค่าใช้จ่ายและผลประโยชน์

1.4 ความรู้ด้านทัศนศิลป์ คือ ความสามารถในการแปลความใช้เห็นคุณค่า และสร้างสื่อทัศนศิลป์ในการพัฒนาความคิด การตัดสินใจ การสื่อสารและการเรียนรู้

1.5 ความรู้ด้านเทคโนโลยี คือ ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีว่าเทคโนโลยีนั้นคืออะไรและจะใช้เทคโนโลยีนั้นเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้อย่างไร

1.6 ความรู้ด้านสารสนเทศ คือ มีความสามารถในการกำหนดขอบเขตของข้อมูลที่ต้องการ สามารถเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการ ประเมินข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ สังเคราะห์และเลือกใช้สารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.7 ความรู้ด้านพฤติกรรม คือ ความสามารถในการเข้าใจและเห็นคุณค่าของความคล้ายคลึงกันและความแตกต่างในประเพณี ค่านิยมและความเชื่อของวัฒนธรรมของตนเองและผู้อื่น

1.8 ความตระหนักในโลก คือ การรับรู้และเข้าใจในความสัมพันธ์
ของส่วนต่าง ๆ ในสังคมโลก

2. การคิดเชิงประดิษฐ์ ประกอบไปด้วย

ความสามารถในการปรับตัว การจัดการความซับซ้อน และ
ความสามารถในการชี้นำตนเอง, ความอยากรู้, ความเป็นสร้างสรรค์ และความกล้าเสี่ยง, การคิดระดับสูง
และการใช้เหตุผลที่ดี นั่นคือ

2.1 ความสามารถในการปรับตัวและจัดการความ คือ ความสามารถ
ในการปรับเปลี่ยนความคิด ทักษะ หรือพฤติกรรมให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบันและ
การเปลี่ยนแปลงในอนาคตและความสามารถในการทำความเข้าใจและการจัดการกับเป้าหมายและ
งานที่หลากหลายโดยตระหนักในข้อจำกัดของเวลา ทรัพยากรและระบบ

2.2 การกำหนดตนเอง คือ ความสามารถในการกำหนดเป้าหมายและ
วางแผนเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ภายใต้กรอบเวลาและทรัพยากรที่มีอยู่และสามารถประเมิน
คุณภาพของผลงานที่เกิดขึ้นได้

2.3 ความสนใจใฝ่รู้ คือ ความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้หรือมีประกายไฟ
ของความสนใจซึ่งจะนำไปสู่การแสวงหาความรู้ในเรื่องนั้น ๆ เพิ่มเติม

2.4 ความคิดสร้างสรรค์ คือความสามารถในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ

2.5 ความกล้าที่จะเสี่ยง คือมีความกล้าที่จะลองลงมือทำและยินดีที่จะ
ยอมรับความผิดพลาด กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างจากสังคม และมีความพยายามที่จะ
จัดการกับปัญหาที่ไม่มีทางออกที่ชัดเจน

2.6 ความคิดในระดับสูงและความมีเหตุผล คือ มีความคล่องในการใช้
กระบวนการคิดเชิงวิเคราะห์ เปรียบเทียบ ตีความ สรุป ประเมินค่า สังเคราะห์และประยุกต์ใช้ข้อมูล
ในการแก้ปัญหา

3. การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบไปด้วย

การทำงานเป็นทีม ความร่วมมือ และทักษะด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่าง
บุคคล, ความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อสังคม และความรับผิดชอบต่อสถานะพลเมือง, การสื่อสารแบบ
โต้ตอบ

3.1 ความร่วมมือและการทำงานเป็นทีม คือ ความสามารถในการ
ร่วมมือทำงานกับผู้อื่นเพื่อแก้ปัญหา สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ และเรียนรู้ร่วมกันจนเกิดความชำนาญ
ในเรื่องนั้น ๆ

3.2 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ คือ ความสามารถในการทำความเข้าใจ
และจัดการอารมณ์ แรงจูงใจ และพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ

3.3 ความรับผิดชอบในตนเอง คือ มีความรู้ในเรื่องกฎหมายและจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี รวมถึง สามารถประยุกต์ความรู้เพื่อให้เกิดความสมดุลและคุณภาพชีวิตในฐานะพลเมือง สมาชิกในครอบครัวและชุมชน ผู้เรียนและพนักงาน

3.4 ความรับผิดชอบต่อสังคม คือ ความสามารถในการจัดการเทคโนโลยีและควบคุมการใช้ในทางที่ส่งเสริมและปกป้องสังคม สิ่งแวดล้อมและอุดมการณ์ประชาธิปไตย

3.5 การสื่อสารระหว่างบุคคล คือ ความสามารถในการสื่อสารอย่างได้ผลผ่านสื่อ เครื่องมือและกระบวนการต่าง ๆ

4. การเพิ่มผลผลิตระดับสูง ประกอบไปด้วย

การจัดลำดับความสำคัญ การวางแผน และการจัดการเพื่อมุ่งผลลัพธ์, การใช้เครื่องมือที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ, ความสามารถในการสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพและเหมาะสม

4.1 ความสามารถในการจัดลำดับความสำคัญ วางแผนและจัดการเพื่อบรรลุเป้าหมาย คือ ความสามารถในการจัดการเพื่อความสำเร็จของเป้าหมายของโครงการหรือในการแก้ปัญหา

4.2 ความสามารถในการใช้เครื่องมือที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ความสามารถในการใช้เครื่องมือที่มีอยู่ในปัจจุบันเพื่อการสื่อสาร การร่วมมือ การแก้ปัญหา และการบรรลุเป้าหมายของงาน

4.3 ความสามารถในการผลิตผลงานที่มีคุณภาพสูง คือ ความสามารถในการผลิตผลงานทางปัญญา สารสนเทศ หรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นวัตถุ

2.3.2 ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของ International Society for Technology in Education

ในปี 2007 International Society for Technology in Education หรือ ISTE (2007) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเน้นทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีความสำคัญในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1. ความสร้างสรรค์และนวัตกรรม

โดยที่นักเรียนสามารถแสดงความคิดสร้างสรรค์ ผลิตความรู้และพัฒนาวัตกรรมการเป็นผลผลิตและกระบวนการโดยใช้เทคโนโลยีในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 การประยุกต์ใช้ความรู้ที่มีเพื่อสร้างแนวคิดใหม่ ผลิตภัณฑ์ใหม่หรือกระบวนการใหม่

- 1.2 การสร้างงานที่เป็นต้นแบบเพื่อสื่อถึงตัวตนหรือกลุ่ม
- 1.3 การใช้โมเดลและการจำลองเพื่อสำรวจระบบและปัญหาที่ซับซ้อน
- 1.4 การหาแนวโน้มและคาดการณ์ความเป็นไปได้

2. การสื่อสารและการทำงานร่วมกัน

โดยที่นักเรียนสามารถใช้ประโยชน์จากสื่อดิจิทัลและสภาพแวดล้อมทางดิจิทัลเพื่อสื่อสารและทำงานร่วมกัน รวมทั้งเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ทางไกลสำหรับตนเองและผู้อื่น ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

- 2.1 การมีปฏิสัมพันธ์ให้ความร่วมมือ และเผยแพร่งานร่วมกับเพื่อน ผู้เชี่ยวชาญ และบุคคลอื่น ๆ โดยใช้สื่อดิจิทัลและสภาพแวดล้อมทางดิจิทัลต่าง ๆ
 - 2.2 การสื่อสารข้อมูลและความคิดไปสู่ผู้รับจำนวนมากอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้สื่อหลากหลายรูปแบบ
 - 2.3 การพัฒนาความเข้าใจทางวัฒนธรรมและจิตสำนึกต่อโลก ด้วยการคลุกคลีกับผู้เรียนจากวัฒนธรรมอื่น
 - 2.4 การช่วยเหลือสมาชิกในโครงการให้ผลิตผลงานที่เป็นต้นแบบและช่วยแก้ไขปัญหา
- ## 3. ความเชี่ยวชาญในการค้นคว้าหาข้อมูล
- โดยที่นักเรียนสามารถใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อรวบรวม ประเมิน และใช้ข้อมูลในด้านต่อไปนี้
- 3.1 การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อเป็นแนวทางในการสืบค้น
 - 3.2 การค้นหา จัดระเบียบ วิเคราะห์ ประเมิน สังเคราะห์และใช้ข้อมูลอย่างมีจริยธรรม จากแหล่งข้อมูลและสื่อต่างๆ
 - 3.3 การประเมินและคัดเลือกแหล่งข้อมูลและเครื่องมือดิจิทัลตามความเหมาะสมกับภารกิจนั้น ๆ
 - 3.4 การประมวลข้อมูลและรายงานผล
- ## 4. การคิดเชิงวิพากษ์ การแก้ปัญหา และการตัดสินใจ โดยที่นักเรียนสามารถแสดงทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ เพื่อวางแผนและวิจัย บริหารโครงการ แก้ปัญหาและตัดสินใจจากข้อมูล โดยใช้เครื่องมือดิจิทัลและแหล่งข้อมูลดิจิทัลที่เหมาะสมในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้
- 4.1 การกำหนดและนิยามปัญหาที่แท้จริงและกำหนดคำถามสำคัญเพื่อการค้นคว้า
 - 4.2 การวางแผนและบริหารกิจกรรมเพื่อหาคำตอบหรือทำโครงการให้ลุล่วง

- 4.3 การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคำตอบหรือเพื่อตัดสินใจ
โดยอาศัยข้อมูล
- 4.4 การใช้กระบวนการต่าง ๆ และแนวทางที่หลากหลายเพื่อสำรวจ
ทางเลือกอื่น ๆ
5. ความเป็นพลเมืองดิจิทัล
โดยที่นักเรียนสามารถแสดงความเข้าใจประเด็นทางสังคม วัฒนธรรม
และความเป็นมนุษย์ ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและปฏิบัติตนอย่างมีจริยธรรมตามครรลองกฎหมาย
ดังนี้
- 5.1 การสนับสนุนและฝึกใช้ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี
อย่างปลอดภัย ถูกกฎหมายและอย่างรับผิดชอบ
- 5.2 การแสดงทัศนคติเชิงบวกต่อการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริม
ความร่วมมือ การเรียนรู้ และการเพิ่มผลผลิต
- 5.3 การแสดงให้เห็นว่าตนเองรู้จักรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 5.4 การแสดงความเป็นผู้นำในฐานะพลเมืองดิจิทัล
6. การใช้งานเทคโนโลยีและแนวคิด โดยที่นักเรียนสามารถแสดงให้เห็นว่า
เข้าใจแนวคิด ระบบและการทำงานของเทคโนโลยี ดังนี้
- 6.1 ความเข้าใจและการใช้ระบบของเทคโนโลยี
- 6.2 การเลือกและใช้โปรแกรมประยุกต์อย่างมีประสิทธิภาพ
- 6.3 การแก้ไขปัญหาของระบบและโปรแกรมประยุกต์
- 6.4 การรู้จักใช้ความรู้ที่มีในปัจจุบันเพื่อเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีใหม่ๆ

2.3.3 ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของ Organisation for Economic Co-operation and Development

ในปี 2005 Organisation for Economic Co-operation and
Development หรือ OECD (2005) ได้ทำการศึกษาความสามารถของคนในอนาคตในชื่อโครงการ
The DeSeCo Project และได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1. ความสามารถประเภทที่ 1: การใช้เครื่องมืออย่างมีประสิทธิภาพ
เป็นลักษณะของความสามารถที่รู้จักการใช้ภาษา สัญลักษณ์และ
ข้อความอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้ความรู้ และข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการใช้
เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความสามารถประเภทที่ 2: ปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มที่หลากหลาย
มีลักษณะของการมีสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น รู้จักการให้ความร่วมมือและทำงานเป็นทีม สามารถจัดการและแก้ไขความขัดแย้งต่าง ๆ ได้
3. ความสามารถประเภทที่ 3: การปฏิบัติโดยอิสระ
รู้จักการคำนึงถึงภาพรวม มีการวางแผนชีวิตและดำเนินตามโครงการส่วนตัวที่วางไว้ รู้จักปกป้องและยืนยัน สิทธิ ผลประโยชน์ ข้อจำกัดและความต้องการของตนเอง ซึ่งความสามารถที่ทางองค์กรนี้ให้ความสำคัญนั้นจะเป็นในเรื่องของการใช้ภาษา สัญลักษณ์ และข้อความ รวมถึงการจัดการและแก้ไขความขัดแย้ง และยังมีความสามารถเกี่ยวกับการปฏิบัติโดยอิสระ โดยการรวมแผนชีวิต การปกป้องและยืนยันสิทธิ ผลประโยชน์ ข้อจำกัดและความต้องการไว้ด้วย ซึ่งจะเห็นได้ว่ากรอบแนวคิดของ OECD เน้นทักษะทางอารมณ์และจิตวิทยา มากกว่ากรอบแนวคิดอื่น ๆ

2.3.4 ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของ Dede

Dede (2005) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะการมีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1. มีความคล่องแคล่วในการใช้สื่อหลายรูปแบบ เป็นการประเมินค่าสื่อแต่ละแบบตามประเภทของการสื่อสาร ทั้งกิจกรรม ประสบการณ์และการแสดงออก
2. มีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการแสวงหา กลั่นกรอง และสังเคราะห์ประสบการณ์ร่วมกับผู้อื่น แทนที่จะค้นหาและนำเอาข้อมูลจากแหล่งที่ดีที่สุดเพียงแหล่งเดียว
3. มีการแสดงออกผ่านการนำเสนอที่ไม่เป็นลำดับเชิงเส้น กล่าวคือเป็นการจำลองเรื่องราวและสร้างเว็บเพื่อบรรยายความเข้าใจแทนที่จะเขียนเป็นรายงาน
4. มีลักษณะการร่วมออกแบบโดยครูและนักเรียน ซึ่งมีแนวคิดของการปรับปรุงแบบประสบการณ์การเรียนรู้ให้เข้ากับความต้องการและความชอบของแต่ละคน

2.3.5 ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของ Partnership for 21st Century Skills

Partnership for 21st Century Skills หรือ P21 (2011) ได้นำเสนอทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ดำเนินชีวิต และทำงานได้

อย่างเหมาะสมกับยุคสมัย โดยกล่าวถึงทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ว่าประกอบด้วย 3 ทักษะ คือ ทักษะด้านเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี และทักษะด้านชีวิตและอาชีพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม

ประกอบไปด้วยการสร้างสรรคความคิดใหม่ ๆ จากตนเองและทีมงาน และนำไปพัฒนาเป็นนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การตัดสินใจ และการแก้ปัญหา การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม มีองค์ประกอบดังนี้

1.1 ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม

มีลักษณะการคิดอย่างสร้างสรรค์ รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น อย่างสร้างสรรค์ และมีการเรียนรู้การใช้นวัตกรรม

1.2 การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา

รู้จักการใช้เหตุผลอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการรู้จักตัดสินใจ และสามารถแก้ปัญหาได้

1.3 การสื่อสารและการร่วมมือ

เรียนรู้การสื่อสารได้อย่างชัดเจน ตลอดจนเรียนรู้ความร่วมมือ กับผู้อื่น

2. ทักษะด้านข้อมูล สื่อ และเทคโนโลยี

ประกอบไปด้วยทักษะด้านการค้นหาข้อมูลและการนำข้อมูลไปใช้ในการรู้จักวิเคราะห์สื่อและสร้างสื่อได้ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเรียนและการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ รายละเอียดประกอบด้วย

2.1 ความรู้ด้านสารสนเทศ ประกอบไปด้วย การเข้าถึงและประเมินสารสนเทศ และรู้จักใช้และจัดการสารสนเทศ

2.2 ความรู้ด้านสื่อ ประกอบไปด้วย ความสามารถทางด้านการวิเคราะห์สื่อ และสามารถสร้างผลิตภัณฑ์สื่อได้

2.3 ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยมี ความสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ทักษะชีวิตและอาชีพ

ประกอบไปด้วยการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงและมีความยืดหยุ่น ความสามารถในการบริหารเป้าหมายและเวลา สามารถทำงานได้ด้วยตนเอง และเป็นผู้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความสามารถในการทำงานกับกลุ่มที่มีความหลากหลาย สามารถจัดการ

โครงการได้ด้วยตนเองและสร้างงานได้ รวมทั้งมีภาวะผู้นำและมีความรับผิดชอบต่อผู้อื่น

3.1 ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว ประกอบไปด้วย การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง และมีความยืดหยุ่น

3.2 การริเริ่มและกำกับดูแลตนเอง ประกอบไปด้วยการจัดการ เป้าหมายและเวลา ทำงานได้ด้วยตนเอง ผู้เรียนรู้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

3.3 ทักษะทางสังคม ประกอบไปด้วยการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น อย่างมีประสิทธิภาพ ทำงานในทีมที่มีความหลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 การสร้างผลผลิตและความรู้รับผิดชอบ ประกอบไปด้วย การจัดการโครงการ และการสร้างผลงาน

3.5 ความเป็นผู้นำและมีความรับผิดชอบต่อผู้อื่น ประกอบไปด้วย การชี้แนะ และเป็นผู้นำแกผู้อื่น ตลอดจนการมีความรับผิดชอบต่อผู้อื่น

2.3.6 ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) กล่าวถึงทักษะที่คนไทยควรมีในงานวิจัย “ภาพอนาคต และคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์” ซึ่งประกอบไปด้วยทักษะดังต่อไปนี้

1. ทักษะด้านการคิด

ได้แก่ ความสามารถในการคิด 10 ลักษณะ ได้แก่ คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดวิพากษ์ คิดประยุกต์ คิดเปรียบเทียบ คิดบูรณาการ คิดเชิงมนทัศน์ คิดเชิงกลยุทธ์ คิดเชิงอนาคต และคิดสร้างสรรค์ เพื่อสามารถจะเผชิญกับปัญหา ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในยุคอนาคต ได้อย่างเท่าทันและประสบความสำเร็จ

2. ทักษะการสื่อสาร

ได้แก่ ความสามารถในการจับประเด็นได้ถูกต้องและครบถ้วน สามารถสื่อสารได้ชัดเจน สั้นกระชับ ตรงประเด็น ครบถ้วน ใช้ถ้อยคำได้เหมาะสม มีความสามารถในการอ่านจับใจความ และสามารถสื่อสารด้วยการเขียนได้อย่างถูกต้อง มีเหตุผล และมีลำดับขั้นตอน

3. ทักษะภาษาต่างประเทศ

ได้แก่ ความสามารถในการพูด ฟัง อ่าน และเขียน ภาษาต่างประเทศ

4. ทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

ได้แก่ ความเข้าใจและความสามารถในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์สารสนเทศที่จำเป็นในชีวิต เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ซีดีรอม การส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

ฯลฯ ในการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และการประกอบอาชีพ
 อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

5. ทักษะทางสังคม

ได้แก่ ความสามารถที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมหรือการเข้าสังคม
 ซึ่งเป็นความสามารถที่บุคคลจำเป็นต้องมีเพื่อการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข เกิดประโยชน์
 ต่อผู้อื่น และสังคมส่วนรวมได้ เช่น ทักษะมนุษยสัมพันธ์ ทักษะการปรับตัว ทักษะการทำงานร่วมกับ
 ผู้อื่น เป็นต้น

6. ทักษะการอาชีพ

ได้แก่ ความสามารถและความชำนาญในการประกอบอาชีพหลัก
 ที่ตนเองถนัดหรือสนใจ การมีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ และมีความสามารถในการสร้างอาชีพให้กับ
 ตนเองได้

7. ทักษะทางสุนทรียะ

ได้แก่ ความเข้าใจ หรือความสามารถในการแสดงออกทางด้านดนตรี
 กีฬา หรือศิลปะอย่างสร้างสรรค์ รู้จักชื่นชม วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่า และถ่ายทอดความรู้สึก
 นึกคิดในสุนทรียภาพนั้น ๆ รวมถึงสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.3.7 ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของ กระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนไว้ 5 ประการ ได้แก่

1. ความสามารถด้านการสื่อสาร

เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา
 ถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกและทัศนคติของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร
 และประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรอง เพื่อขจัด
 และลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับไม่รับข้อมูลข่าวสาร ด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง
 ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด

เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างเป็น
 ระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้
 อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา

เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้ อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งอย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม

2.3.8 ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของ วิชัย วงศ์ใหญ่

วิชัย วงศ์ใหญ่ (2554) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยได้กล่าวถึงการประชุมขององค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือยูเนสโก ได้จัดให้มีการประชุมนานาชาติ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างกลุ่มคนต่าง ๆ ทั่วโลก จนกระทั่งได้ข้อสรุปแนวทางการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยมีคณะกรรมการนานาชาติว่าด้วยการศึกษาในศตวรรษที่ 21 แห่งยูเนสโก จำนวน 15 คน จัดทำรายงาน “Learning : The Treasure Within” ซึ่งหมายถึง “การเรียนรู้ขุมทรัพย์ในตน” โดยได้กล่าวถึง “สี่เสาหลักทางการศึกษา” ไว้ว่าเป็นหลักการจัดการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วยการเรียนรู้ในลักษณะ 4 แบบ คือ การเรียนเพื่อรู้ การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้จริง การเรียนรู้เพื่อที่จะอยู่ร่วมกัน และการเรียนรู้เพื่อชีวิต ดังนี้

1. การเรียนรู้เพื่อรู้ หมายถึง การศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาทางด้านทักษะ

กระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการแสวงหาความรู้และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต เป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกสมาธิ การมีสติและความจำที่มีการผสมผสานระหว่างสภาพความเป็นจริงกับประสบการณ์ในการปฏิบัติ

2. การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้จริง หมายถึง การศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาทางด้านความสามารถและความชำนาญ สมรรถนะทางวิชาชีพ การรู้จักปฏิบัติงานเป็นหมู่คณะ สามารถประยุกต์องค์ความรู้ไปสู่การใช้ที่เหมาะสม มีกระบวนการเรียนรู้ที่บูรณาการทั้งความรู้ด้านทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติงานที่เน้นประสบการณ์ต่าง ๆ ในสังคม

3. การเรียนรู้เพื่อที่จะอยู่ร่วมกันและการเรียนรู้เพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่น หมายถึง การศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในสังคมแห่งความเป็นพหุวัฒนธรรม ตระหนักถึงความสำคัญในการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน รู้จักการแก้ปัญหาการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี มีความเคารพในสิทธิและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ เข้าใจในความหลากหลายของวัฒนธรรม ประเพณีและความเชื่อของแต่ละบุคคล

4. การเรียนรู้เพื่อชีวิต หมายถึง การศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนทุกด้าน ทั้งทางด้านจิตใจ ร่างกายและสติปัญญา ให้ความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ที่ก่อเกิดจินตนาการ ทางด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม มีศีลธรรม เข้าใจตนเองและผู้อื่น สามารถปรับตัวและปรับปรุงบุคลิกภาพของตนได้เป็นอย่างดี

วิชัย วงศ์ใหญ่ (2554) ได้กล่าวถึงเป้าหมายการเรียนรู้ 4 ประการ ของ สี่เสาหลักทางการศึกษาไว้ว่า ประกอบไปด้วย การมีวิธีการคิดระดับสูง มีวิธีการของการเรียนรู้ มีทักษะในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทักษะทางด้านสังคม รวมถึงการมีคุณลักษณะสมรรถนะที่พึงประสงค์ มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้การจัดการเรียนรู้บรรลุเป้าหมายและมีการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง

สำหรับรายละเอียดทางการจัดการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับหลักสี่เสาหลักทางการศึกษา มีเป้าหมายทางด้านคุณภาพผู้เรียน 4 ด้าน ดังนี้

1. มีวิธีการคิดระดับสูง เช่น การรู้จักฝึกการคิดวิเคราะห์ รู้จักการแก้ปัญหา การคิดสังเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ เนื่องจากการคิดถือเป็นทักษะสำคัญในยุคแห่งโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี มีการเปลี่ยนแปลงความรู้และนวัตกรรมอย่างรวดเร็ว ผู้ที่คิดเห็นจะสามารถปรับตัวและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข

2. มีวิธีการเรียนรู้และเป็นบุคคลแห่งรักการเรียนรู้ ด้วยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจะเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง มนุษย์มีความจำเป็นที่จะต้องมีการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

3. มีทักษะทางด้านแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทักษะทางด้านสังคม และความตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมรวมถึงสิ่งแวดล้อม ทักษะทางสังคมจะทำให้การทำงานที่ต้องอาศัยการทำงานโดยความร่วมมือสำเร็จลุล่วง ขณะเดียวกัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ

ประสบการณ์กับผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ จะทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ขั้นสูงที่สำคัญและจำเป็นในยุคปัจจุบัน

4. มีคุณลักษณะสมรรถนะที่พึงประสงค์ นอกจากการมีความรู้อย่างลึกซึ้งแล้ว การมีคุณลักษณะและสมรรถนะที่พึงประสงค์ควบคู่กันเป็นสิ่งสำคัญ การมีคุณลักษณะที่ดีจะช่วยให้การดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นเป็นไปอย่างสงบสุขและสันติ ช่วยในการพัฒนาตนเอง และยังสามารถปรับประยุกต์นำความรู้ เกิดเป็นคุณลักษณะพฤติกรรมอย่างเป็นรูปธรรม

ทักษะที่มีความสำคัญ สามารถเอื้อต่อการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับสี่เสาหลักทางการศึกษาในสังคมปัจจุบันนั้นควรตอบสนองทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 สามารถจัดกลุ่มได้ 5 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

1. ทักษะการรู้ขั้นพื้นฐาน
 - 1.1 การรู้หนังสือพื้นฐาน
 - 1.2 การรู้ทางวิทยาศาสตร์พื้นฐาน
 - 1.3 การรู้ทางเศรษฐศาสตร์พื้นฐาน
 - 1.4 การรู้ทางทัศนศิลป์พื้นฐาน
 - 1.5 การรู้ทางข่าวสารข้อมูลพื้นฐาน
 - 1.6 การรู้ทางพหุวัฒนธรรมพื้นฐาน
2. ทักษะทางการคิดระดับสูง
 - 2.1 ความคิดระดับสูงและความมีเหตุผล
 - 2.2 ความคิดสร้างสรรค์
3. ทักษะด้านการมีวิธีการเรียนรู้
 - 3.1 ความสามารถกำหนดเป้าหมายของตนเอง
 - 3.2 ความสนใจใฝ่รู้
 - 3.3 ความสามารถปรับตัวและจัดการกับสิ่งซับซ้อน
 - 3.4 ความสามารถใช้เครื่องมือที่เป็นปัจจุบัน
 - 3.4 ความตระหนักและเข้าใจสังคมโลก
4. ทักษะด้านการมีทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทักษะทางสังคม
 - 4.1 การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
 - 4.2 การทำงานเป็นทีม
 - 4.3 ทักษะเข้าใจตนเองและผู้อื่น
 - 4.4 มีปฏิสัมพันธ์การสื่อสาร
5. ทักษะด้านการมีคุณลักษณะสมรรถนะที่พึงประสงค์

- 5.1 ความกล้าเสี่ยง
- 5.2 มีความรับผิดชอบ
- 5.3 เป็นพลเมืองดีและรับผิดชอบต่อสังคม
- 5.4 การจัดลำดับวางแผนและการบริหารมุ่งผล
- 5.5 สามารถผลิตผลงานที่มีคุณภาพสูง

2.3.9 ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของ วิจารณ์ พานิช

วิจารณ์ พานิช (2555) ได้กล่าวว่าการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องเตรียมคนออกไปเป็นคนที่ใช้ความรู้ และเป็นบุคคลพร้อมเรียนรู้ และเป็นคนที่ใช้ความรู้ซึ่งทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้แก่

1. สาระวิชาหลัก ประกอบด้วย
 - 1.1 ภาษาแม่ และภาษาโลก
 - 1.2 ศิลปะ
 - 1.3 คณิตศาสตร์
 - 1.4 เศรษฐศาสตร์
 - 1.5 วิทยาศาสตร์
 - 1.6 ภูมิศาสตร์
 - 1.7 ประวัติศาสตร์
 - 1.8 รัฐ และความเป็นพลเมืองดี

โดยสาระวิชาหลักนี้จะนำไปสู่การต่อยอดในเนื้อหาเชิงสหวิทยาการต่าง ๆ ที่เป็นแนวคิดสำคัญในศตวรรษที่ 21 ได้แก่

2. หัวข้อสำหรับศตวรรษที่ 21
 - 2.1 ความรู้เกี่ยวกับโลก
 - 2.2 ความรู้ด้านการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ
 - 2.3 ความรู้ด้านการเป็นพลเมืองดี
 - 2.4 ความรู้ด้านสุขภาพ
 - 2.5 ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม
3. ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม
 - 3.1 ความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม

- 3.2 การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา
- 3.3 การสื่อสารและการร่วมมือ
- 4. ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี
 - 4.1 ความรู้ด้านสารสนเทศ
 - 4.2 ความรู้ด้านสื่อ
 - 4.3 ความรู้ด้านเทคโนโลยี
- 5. ทักษะชีวิตและอาชีพ
 - 5.1 ความยืดหยุ่นและปรับตัว
 - 5.2 การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง
 - 5.3 ทักษะทางสังคม
 - 5.4 การเป็นผู้สร้างหรือผลิตและความรับผิดชอบ เชื่อถือได้
 - 5.5 ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ

นอกจากนี้ทักษะการดำรงชีวิตที่คนในศตวรรษที่ 21 ทุกคนจะต้องเรียนรู้ ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ไปจนถึงมหาวิทยาลัยและตลอดชีวิต คือ 3R x 7C ดังนี้

- 1. 3R ได้แก่
 - 1.1 อ่านออก
 - 1.2 เขียนได้
 - 1.3 คิดเลขเป็น
- 2. 7C ได้แก่
 - 2.1 ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา
 - 2.2 ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม
 - 2.3 ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์
 - 2.4 ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ
 - 2.5 ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ
 - 2.6 ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร
 - 2.7 ทักษะด้านอาชีพและทักษะการเรียนรู้

จากการสังเคราะห์แนวคิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (ภาคผนวก ข) สามารถสรุปได้ว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบไปด้วยทักษะ 6 ด้าน คือ

- 1. ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา เป็นความสามารถของผู้เรียนในการคิดวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีเหตุผล สามารถกำหนดความชัดเจนของปัญหา สามารถ

แสวงหาทางเลือกหรือแนวทางในการแก้ปัญหา มีการคิดและรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถตัดสินใจลงข้อสรุปโดยผ่านกระบวนการตัดสินใจ จนเกิดเป็นแนวทางในการแสวงหาทางแก้ไขปัญหา และสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมและเป็นระบบ

2. ทักษะด้านการคิดอย่างสร้างสรรค์และนวัตกรรม เป็นความสามารถของผู้เรียนในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ มีการวิเคราะห์ประเมินแนวคิด สามารถลงมือปฏิบัติตามความคิดสร้างสรรค์นั้นจนนำไปสู่การจัดทำนวัตกรรมอย่างเป็นรูปธรรมตามที่วางเป้าหมายไว้

3. ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เป็นความสามารถของผู้เรียนในการประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีและสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิภาพ โดยมีความรู้ความเข้าใจถึงวิธีการใช้ ตลอดจนมีความรู้เท่าทันในการใช้สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีได้อย่างสร้างสรรค์และเหมาะสมตามคุณลักษณะเฉพาะของตัวสื่อประเภทนั้น ๆ

4. ทักษะด้านการสื่อสารปฏิสัมพันธ์ต่อผู้อื่น เป็นความสามารถของผู้เรียนในการรับรู้ รับฟัง เข้าใจและรู้จักการสื่อสารไปมาระหว่างกัน รู้จักการนำไปใช้ให้สามารถสื่อสารความคิดได้อย่างชัดเจนกับผู้อื่น รู้จักเลือกพฤติกรรมการแสดงออกการโต้ตอบที่เหมาะสม รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น เป็นความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ทำให้เกิดความร่วมมือและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ เป็นความสามารถของผู้เรียนในการรู้จักการยืดหยุ่นและปรับตัวในการอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และสามารถนำกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต สามารถริเริ่มและกำกับดูแลตนเองได้ มีความเป็นผู้นำ นำจริยธรรมมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. ทักษะด้านความเข้าใจความต่างของวัฒนธรรม ต่างกระบวนการทัศน์ เป็นความสามารถของผู้เรียนทางด้านความเข้าใจในด้านความเป็นพหุวัฒนธรรมทั้งทางด้านวัฒนธรรมและด้านกระบวนการทัศน์ของบุคคลในสังคม มีความเคารพ ยอมรับ และให้เกียรติต่อผู้อื่น เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน ทำการสื่อสารกับผู้ที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี เห็นคุณค่าของความเป็นพหุวัฒนธรรมอันนำไปสู่การสร้างแนวคิดแห่งการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ตอนที่ 3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา ถือเป็นกระบวนการหนึ่งที่มีความสำคัญในการจัดการศึกษาด้วยความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากมีการบริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิผลย่อมจะทำให้องค์กรสถานศึกษาเป็นองค์กรที่มีคุณภาพ ส่งผลให้ประเทศชาติมีความก้าวหน้า ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา ดังนี้

ประภาศิริ สุรพันธ์ (2550) กล่าวถึงการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งภารกิจและขอบข่ายงานในการบริหารสถานศึกษานั้นมีความคล้ายคลึงกัน โดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกเป็น 4 งาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

มนตรีพิศ ทรวงกิตติพิศาล (2552) ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การจัดการส่งเสริม ช่วยเหลือกันของผู้เกี่ยวข้อง ที่จะผลักดันให้แผนยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

ศิลป์ชัย อ่วงตระกูล (2552) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานร่วมกับกลุ่มบุคคลมีอาชีพและชุมชนในท้องถิ่น เพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

ณัฐรญา พวงจันทร์ (2553) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหาร การพัฒนา และปรับปรุงการบริหารงานด้านต่าง ๆ เพื่อนำพาสถานศึกษาสู่ความก้าวหน้า ส่งเสริมความเจริญทางด้านความคิด ความรู้ ควบคู่กับการสอดแทรกคุณธรรมแก่นักเรียนเพื่อให้ได้นักเรียนที่มีคุณภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ทั้งการบริหาร การพัฒนา และการปรับปรุงการบริหารงานด้านต่าง ๆ ซึ่งบุคลากรในสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกันทุกฝ่าย โดยนำทรัพยากรที่มีอยู่ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา เพื่อให้เป้าหมายของสถานศึกษา คือ ผู้เรียน มีการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตามเป้าหมาย

3.2 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ดังนี้
 จันทรานี สงวนนาม (2545) กล่าวว่า เพื่อความอยู่รอดขององค์กร การเรียนรู้
 เพื่อบริหารองค์กร จะช่วยให้องค์กรสามารถกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายของงานบุคลากรตลอดจน
 การดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2545) กล่าวว่า การปฏิรูปสถานศึกษาจะประสบ
 ความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อผู้บริหารมีคุณลักษณะต่อไปนี้ คือ มีความสามารถทางการบริหารตลอดจน
 การดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม

จันทรานี สงวนนาม (2551) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นศาสตร์และ
 ศิลป์ ที่ผู้บริหารนำมาใช้ในการติดต่อสื่อสารโดยอาศัยภาวะผู้นำ มนุษยสัมพันธ์เพื่อการบริหารงานให้
 บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศิริพงษ์ เสาภายน (2558) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
 ว่ามีความสำคัญต่อคุณภาพการผลิตทางการศึกษาและต่อทางด้านการพัฒนาในทุก ๆ ด้านของมนุษย์
 ที่เป็นทรัพยากรที่สำคัญของชาติ หากไม่มีการบริหารสำหรับการดำเนินงานของสถานศึกษา อาจจะ
 ต้องพบอุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อคุณภาพการผลิตทางการศึกษา
 และต่อทางด้านการพัฒนาในทุก ๆ ด้านของมนุษย์ที่เป็นทรัพยากรที่สำคัญของชาติ การบริหารเป็น
 ศาสตร์และศิลป์ที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเรียนรู้เพื่อบริหารองค์กร ประสานการทำงานของบุคคลที่มี
 ส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์
 ขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 ขอบข่ายงานการบริหารสถานศึกษา

Smith et al. (1980) ได้จำแนกงานการบริหารสถานศึกษาประกอบด้วย
 1) งานวิชาการงานบริหารงานบุคคล 2) งานกิจการนักเรียน 3) งานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
 4) งานการเงินและ 5) งานธุรการทั่วไป

Campbell et al. (1983) ได้นำเสนองานบริหารจัดการสถานศึกษา
 ของผู้บริหารโรงเรียนไว้ว่า ประกอบไปด้วยงานที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบาย เป้าหมายและกฎของโรงเรียนเพื่อเป็นกรอบแนวทาง
 ในการดำเนินงาน

2. กำหนดกลยุทธ์และมาตรการที่นำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโรงเรียน
3. จัดตั้งและประสานงานในองค์กรเพื่อการนำนโยบาย แผนงานโครงการไปสู่การปฏิบัติทั้งนี้ผู้บริหารจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีที่ทำให้บุคลากรเข้าใจระบบงาน
4. จัดหาแหล่งสนับสนุนทรัพยากรรวมถึงการบริหารทรัพยากรและงบประมาณให้เพียงพอและประสบผลสำเร็จ
5. สร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนและสร้างการยอมรับในการบริหารจัดการ
6. บริหารจัดการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างประหยัดและคุ้มค่า

Kimbrough and Nunnery (1988) ได้นำเสนองานทางด้านการบริหารการศึกษาว่าประกอบด้วย 1) การจัดโครงสร้างและองค์การ 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การบริหารกิจการนักเรียน 4) การเป็นผู้นำในชุมชนของโรงเรียน 5) การบริหารงานบุคคล 6) การบริหารอาคารสถานที่และสิ่งปลูกสร้าง 7) การบริหารจัดการให้เป็นไปตามมาตรฐานของโรงเรียน และ 8) การจัดหาธุรการและการเงิน

Sergiovanni et al. (1992) ได้อ้างอิงถึงโครงการความร่วมมือทางการบริหารการศึกษาของกลุ่มรัฐตอนใต้ของสหรัฐอเมริกา และได้กล่าวถึงภารกิจทางการบริหารการศึกษาไว้ว่าประกอบด้วย 1) งานด้านการสอนและปรับปรุงหลักสูตร 2) งานด้านกิจการนักเรียน 3) งานด้านการเป็นผู้นำของชุมชน 4) งานด้านการบริหารงานบุคคล 5) งานบริหารอาคารสถานที่ 6) งานด้านการคมนาคมและขนส่งนักเรียน 7) งานด้านโครงสร้างและองค์การและ 8) งานด้านธุรการและการเงิน

นิพนธ์ กินวรงค์ (2543) ได้กล่าวถึง ขอบเขตของงานบริหารสถานศึกษาในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและกรมสามัญศึกษากำหนดไว้ว่ามี 6 งานคือ 1) งานบริหารวิชาการ 2) งานบริหารบุคลากร 3) งานบริหารธุรการและการเงิน 4) งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 5) งานอาคารสถานที่ และ 6) งานบริหารกิจการนักเรียน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) มาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหาร 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาตามแผนที่วางไว้ในภารกิจของสถานศึกษา ซึ่งบริหารจัดการสถานศึกษาโดยผู้บริหาร

สถานศึกษา สามารถจำแนกการดำเนินงานในขอบข่าย 4 ด้าน คือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคคล งานบริหารงบประมาณ และงานด้านบริหารงานทั่วไป

3.4 แนวทางการบริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีบริบทที่แตกต่างจากพื้นที่ในภูมิภาคอื่น การบริหารจัดการศึกษาจึงมีลักษณะพิเศษที่มีความแตกต่างกัน แผนยุทธศาสตร์การศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “สังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัย ปราศจากเงื่อนไขความรุนแรง วิถีชีวิตของทุกคนได้รับการปกป้อง พัฒนาศักยภาพพื้นฐานสังคมพหุวัฒนธรรมและมีส่วนร่วมในกระบวนการเสริมสร้างสันติสุขอย่างยั่งยืน” และได้กำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบาย รวม 6 ข้อ (ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2560) คือ

1. เพื่อให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัย สงบสันติ มีความไว้วางใจต่อใจต่อกัน ปราศจากเงื่อนไขที่เอื้อต่อการใช้ความรุนแรงจากทุกฝ่าย
2. เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในพื้นที่ ให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา และแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนใต้
3. เพื่อให้สังคมไทยและสังคมในพื้นที่ ยอมรับและเห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม และรับผิดชอบร่วมกันในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนใต้
4. เพื่อพัฒนาศักยภาพของคน สังคม และเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความเสมอภาคและเป็นธรรมในสังคมอย่างทั่วถึง ให้เป็นพื้นฐานที่น่าอยู่ น่าท่องเที่ยว และน่าลงทุน
5. เพื่อสร้างความเชื่อมั่น และสร้างหลักประกันความต่อเนื่องของกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งกำหนดเป็นวาระแห่งชาติ และเตรียมความพร้อมในการเข้ามามีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ภายใต้สภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้ง
6. เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ความเป็นจริงที่เกิดขึ้นต่อสังคมทั้งในประเทศและต่างประเทศ ให้เกิดการสนับสนุน และมีบทบาทเกื้อกูลการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้พื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ประกอบไปด้วยกลุ่มวัฒนธรรมไทยมุสลิมภาคใต้ไทยถิ่นใต้ และไทยเชื้อสายจีนที่ต้องมีการเรียนรู้การอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์และเรียนรู้การอยู่ร่วมกับคนไทยกลุ่มต่าง ๆ ในฐานะของความเป็นคนไทยโดยมีวัฒนธรรมไทยกลางเป็นวัฒนธรรมหลักประจำชาติ และยังมีชุมชนที่มีลักษณะที่เป็นชนกลุ่มน้อย ดังเช่นชาวเล ชาวเขา ชาวซาไก หรือ

แม้กระทั่งกลุ่มเด็กพิเศษ เด็กด้อยโอกาสประเภทต่าง ๆ ที่มีวัฒนธรรมตามวิถีชีวิตของตนเอง มีภาษาที่ใช้สื่อสารภายในกลุ่มของตนที่ต้องเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ ในประเทศไทย โดยมีวัฒนธรรมไทยกลางเป็นวัฒนธรรมหลักของประเทศ กล่าวได้ว่าเป็นสังคมที่มีลักษณะพหุวัฒนธรรมที่มีลักษณะหลายกลุ่มหลายวัฒนธรรมอยู่ร่วมกัน สำหรับองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการศึกษาในแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษานั้น มีองค์ประกอบดังต่อไปนี้ (สิทธิชัย ทองมาก, 2560)

1. ด้านการบริหารจัดการ

ควรมีการกำหนดและดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีการเสริมพลัง และมีส่วนร่วม มีการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน และร่วมกันปรับปรุง แก้ไข แผนงาน และโครงการ กิจกรรม อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชน

2. ด้านหลักสูตร

ครูและผู้เรียนต้องร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรของสถานศึกษา โดยทำการวางแผนและจัดทำหลักสูตรที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน โดยบูรณาการความหลากหลายทางวัฒนธรรมเข้าไปในหลักสูตร มีการติดตาม และประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

3. ด้านการเรียนการสอน

มีการบูรณาการพหุวัฒนธรรมเข้าไปในกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสม และสอดคล้องกับกลุ่มต่าง ๆ ครูและนักเรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันถึงวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายผ่านสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับผู้เรียน และให้ความเป็นธรรมกับทุกกลุ่มชน

4. ด้านบุคลากร

มีการเลือกสรรบุคลากรอย่างเหมาะสม มีการจัดบุคลากรให้มีการติดตาม ดูแล และให้คำปรึกษานักเรียนในแต่ละกลุ่มอย่างใกล้ชิด สำหรับการให้ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานนั้นควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร โดยคำนึงถึงความเป็นพหุวัฒนธรรม

5. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

ควรมีการวางแผนร่วมกันในการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา ระดมทรัพยากร ร่วมกิจกรรม และเป็นแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งกำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสร้างความสัมพันธ์ ความเข้าใจ และเกิดการยอมรับในความแตกต่างกันทางวัฒนธรรมกับชุมชน

นันทพล วิทยานนท์ (2555) ได้ให้แนวคิดทางด้านรูปแบบการบริหารการศึกษา ที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนในพื้นที่และการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานทั้ง 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างบูรณาการเพื่อให้ชุมชนมีความสุขและเกิดสันติสุขอย่างยั่งยืน ดังนี้

1. การจัดการบริหารงานวิชาการ

แนวทางการบริหารวิชาการ

ควรมีการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน มีการส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชนและสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัด กระบวนการเรียนรู้ มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพหลังจบการศึกษา รวมถึงมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผลิต พัฒนา ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการศึกษา จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้มีความพอเพียงและสอดคล้องกับ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนสามารถเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการ ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ โดยร่วมมือกับบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันทางสังคมอื่น

2. การจัดการด้านบริหารงานบุคคล

แนวทางการบริหารงานบุคคล

ควรมีการส่งเสริมระบบการประเมินผล การดำเนินงานของครูที่แตกต่างจาก พื้นที่อื่น มีความยุติธรรมและมีความเป็นมาตรฐาน สนับสนุนให้มีการฝึกอบรมเสริมสร้างความรู้ใน วิชาชีพครู สนับสนุนให้มีการฝึกอบรมทักษะครูและบุคลากรเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และวิถีชีวิต การอยู่ร่วมกันระหว่างคนต่างศาสนา รวมถึงการพัฒนาระเบียบสวัสดิการครูและบุคลากรเฉพาะพื้นที่ เพื่อเป็นการช่วยเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรพิจารณาบรรจุครู อัตราจ้างที่เป็นคนในพื้นที่ที่มีผลการปฏิบัติงานดีให้เป็นข้าราชการ มีการเสริมสร้างความมั่นคงและ ความปลอดภัยให้กับครูในพื้นที่ พิจารณาการทำวิทยฐานะของครูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตาม ความเหมาะสมกับสถานการณ์และบริบทในจังหวัดชายแดนภาคใต้

3. การจัดการด้านงานงบประมาณ

แนวทางการบริหารงานงบประมาณ

ควรกำหนดทิศทางและแผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียนร่วมกันระหว่างศาสนา ชุมชนและโรงเรียน เพื่อให้การใช้งบประมาณมีความเหมาะสมกับพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

4. งานบริหารงานทั่วไป

แนวทางการบริหารงานทั่วไป

ควรกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานธุรการประจำอยู่โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระงานธุรการของครู เพื่อที่ครูจะได้ใช้เวลาให้การสอนและการพัฒนานักเรียนให้ได้มากยิ่งขึ้น ส่งเสริมการจัดกิจกรรม สันทนาการร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

นันทิดา จันทร์างศุ (2560) ได้ให้ข้อเสนอแนะจากผลการดำเนินงานการบูรณาการข้อมูลวัฒนธรรมสู่การจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีทักษะการอยู่ร่วมในสังคมพหุวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้และแนวทางการจัดการเรียนรู้

1.1 สำหรับการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านความหลากหลายทางวัฒนธรรม ควรให้ความสำคัญทั้งในระบบและนอกระบบการศึกษา โดยบูรณาการแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษา การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม หรือการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยใช้วัฒนธรรมใกล้ตัวเป็นทุนความรู้สำหรับการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมควรเน้นย้ำถึงความเข้าใจในเรื่องพหุวัฒนธรรม และทักษะความสามารถในการใช้ชีวิตและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และควรให้ความสำคัญและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว

1.2 การจัดการเรียนรู้ควรเน้นการสร้างแรงบันดาลใจและเปิดกว้างในการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมให้แก่คนรุ่นใหม่ มีการเตรียมพลเมืองให้เป็นคนใจกว้างให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีการดูแลใส่ใจผู้อื่น ความเป็นธรรม และความเห็นอกเห็นใจ มีความไวทางวัฒนธรรม ยอมรับความแตกต่าง ความหลากหลาย ความเป็นพลเมืองทางวัฒนธรรม

1.3 ควรเน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีการมีส่วนร่วมของเด็กเป็นสำคัญ ผู้ใหญ่ทำหน้าที่หนุนเสริมการเรียนรู้ เน้นการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ วิธีคิด วิธีปฏิบัติกับคนต่างวัฒนธรรม และควรเน้นการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีการกำหนดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ที่เราอยากสร้างให้เกิดขึ้นกับเด็ก

1.4 การเรียนรู้ควรเกิดขึ้นจากตัวผู้เรียนเอง

1.5 ครูและผู้ใหญ่ควรร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และหนุนเสริมการเรียนรู้กับเด็ก

2. ด้านพื้นที่การเรียนรู้

2.1 การสร้างหรือเปิดพื้นที่การเรียนรู้ทางกายภาพ ควรมีการออกแบบ สร้างสภาพแวดล้อมของสถานที่เรียนรู้ให้มีความสนุกสนาน น่าสนใจ โดยใช้พื้นที่ต่าง ๆ ของชุมชน เช่น โรงเรียน หมู่บ้าน ตลาด วัด สถานที่ทางศาสนา สถานที่ท่องเที่ยว พื้นที่ทำกิจกรรมของคนในชุมชน เป็นต้น พื้นที่การเรียนรู้นี้หมายความรวมถึงพื้นที่ที่เด็ก เยาวชน และชุมชนจะได้มีโอกาสแลกเปลี่ยน

เรียนรู้ พุดคุย ทำกิจกรรม เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีในการอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและความหลากหลาย

3. ด้านการหนุนเสริมจากภาคีเครือข่ายทางสังคม

3.1 ส่งเสริมการมีภาคีเครือข่ายต่าง ๆ สนับสนุนการเรียนรู้ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ให้กับคนทุกช่วงวัย ผ่านการจัดกิจกรรมในด้านต่าง ๆ เช่น โครงการแลกเปลี่ยนชั้นเรียน ระหว่างเด็กท้องถิ่น และเด็กที่ย้ายถิ่นฐานเข้ามาใหม่ การจัดการประกวดภาพถ่ายทางด้านความหลากหลายทางวัฒนธรรม การจัดทำภาพยนตร์เพื่อความเข้าใจความเป็นพหุวัฒนธรรม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้สูงวัยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ รวมทั้งกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่จะเป็นการส่งเสริมความเข้าใจการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม

3.2 สนับสนุนการผลิตสื่อการเรียนรู้แก่นักเรียน ครู ครอบครัว และชุมชน ตลอดจนกิจกรรมพัฒนานักเรียน ครู ครอบครัว และชุมชนในเรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรม

3.3 เครือข่ายภาครัฐในพื้นที่ควรเข้ามาหนุนเสริมและขับเคลื่อนการทำงานพัฒนาเด็ก เยาวชนและชุมชนในมิติวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง โดยใช้บริบทปัญหาในพื้นที่เป็นข้อมูลตั้งต้นในการออกแบบการทำงาน ตลอดจนหนุนเสริมเครือข่ายเยาวชนในพื้นที่ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ

ศิลป์ชัย สุวรรณมณี, จรัส อติวิทยากรณ์, อิศรัฎฐ์ รินไธสง (2557) ได้ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐที่สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม กรณีศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของรัฐที่สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม กรณีศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้งองค์ประกอบย่อยและองค์ประกอบหลักมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. การกำหนดค่านิยมร่วม คือ หลักความเท่าเทียมและหลักความหลากหลาย ซึ่งหลักความเท่าเทียมมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ การจัดการศึกษาที่ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และสำหรับหลักความหลากหลาย มีตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ การกำหนดปรัชญาและนโยบายของโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนพหุวัฒนธรรม

2. การกำหนดยุทธศาสตร์ คือ หลักการมีส่วนร่วม ซึ่งมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ แผนยุทธศาสตร์ต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

3. ด้านระบบ คือ หลักความหลากหลาย ซึ่งมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ การเลือกสื่อการเรียนการสอนที่สะท้อนประวัติศาสตร์ของความเป็นพหุวัฒนธรรม

4. ด้านโครงสร้าง คือ หลักการมีส่วนร่วม ซึ่งมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ การกำหนดนโยบายที่มีความสอดคล้องกับสังคมพหุวัฒนธรรมที่ชัดเจนในสายงานทุกระดับ

5. ด้านรูปแบบ คือ หลักความหลากหลาย ซึ่งมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ การพัฒนาบุคลากรให้มีทัศนคติที่ดีต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรม และครูผู้สอนควรมีการใช้รูปแบบ

การสอนที่มีความหลากหลาย โดยมีการพิจารณาถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียนเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญ

6. ด้านทักษะ คือ หลักความหลากหลาย ซึ่งมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ การที่ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม และผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการโรงเรียนพหุวัฒนธรรม

7. ด้านการบริหารบุคลากร คือ หลักความหลากหลาย ซึ่งมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ การมีทัศนคติการสร้างสังคมเชิงสร้างสรรค์ในการยอมรับความหลากหลายเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญ

โดยพิจารณาองค์ประกอบหลักที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐที่สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม พบว่าองค์ประกอบที่สำคัญในสามลำดับแรกคือ องค์ประกอบทางด้านโครงสร้าง องค์ประกอบทางด้านระบบ และองค์ประกอบทางด้านรูปแบบ

3.5 การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

Hanoverresearch (2011) ได้ศึกษามาตรการการออกแบบโรงเรียนที่ช่วยส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมเป็นสิ่งสำคัญ การออกแบบโรงเรียนและห้องเรียนควรรองรับความต้องการในการเรียนรู้ที่หลากหลาย พื้นที่ควรได้รับการออกแบบให้เหมาะสมกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับนักเรียน พื้นที่การเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นจะช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์และการทำงานร่วมกัน นอกจากนี้ ความร่วมมือของชุมชนยังจะช่วยให้เกิดการบริการเพื่อจัดหาสิ่งที่จำเป็น ช่วยสร้างพื้นที่การเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นให้เกิดขึ้นในโรงเรียน การมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการออกแบบโรงเรียน ด้วยแนวคิดมุมมองที่ต่างกักันจะมีส่วนช่วยในเชิงบวก ในการร่วมกันส่งเสริมสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ให้โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

Faulkner (2016) ได้กล่าวถึง ส่วนที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่าการให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพของครูเป็นสิ่งจำเป็น ด้วยเป็นความสามารถของครูในการจัดการกับการเปลี่ยนแปลงและเรียนรู้จากความเปลี่ยนแปลง นำมาออกแบบการจัดการเรียนรู้และนำไปสู่การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

อำไพ นางค์เยาว์และคณะ (2560) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จากผลการศึกษา แนวดำเนินงานการบริหารสถานศึกษา พบว่าโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีในการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น

มีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีทีมงานครูรุ่นพี่ และมีการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ สำหรับการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษานั้นได้ใช้กระบวนการ PLC (Professional Learning Community) ในการพัฒนาบุคลากร และในด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ใช้แนวคิดการศึกษาตามธรรมชาติของสมอง มีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน PBL (Problem-Based Learning) ใช้เทคนิคการเล่าเรื่อง (Story Telling) และการสรุปบทเรียน AAR (After Action Review)

ปรีดี ปลื้มสำราญกิจ (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน ซึ่งเป็นปัจจัยที่จะส่งผลให้เกิดการดำเนินการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 พบว่าประกอบไปด้วยปัจจัยภายนอกหน่วยงาน 7 ประการ ได้แก่ 1) การส่งเสริมเรื่องทักษะในศตวรรษที่ 21 ของหน่วยงานระดับนานาชาติ 2) กฎหมาย นโยบาย หรือแผนระดับชาติ 3) ความร่วมมือของชุมชน 4) พัฒนาการของเทคโนโลยี 5) การจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ของหน่วยงานอื่น 6) การเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยหน่วยงานภายนอก และ 7) ผู้เรียน นอกจากนี้ยังมีปัจจัยภายในหน่วยงาน 7 ประการ ได้แก่ 1) นโยบายของหน่วยงาน 2) การจัดสรรงบประมาณ 3) ความรู้ความสามารถของบุคลากร 4) การตระหนักถึงความสำคัญของทักษะในศตวรรษที่ 21 5) วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีการศึกษาที่มีในหน่วยงาน 6) การเพิ่มพูนความรู้เรื่องทักษะในศตวรรษที่ 21 ภายในหน่วยงาน และ 7) การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 จึงขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ

สมศักดิ์ เอี่ยมคงศรี (2561) ได้สรุปทิศทางการพัฒนาการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบริหารการศึกษา ด้านผู้เรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการออกแบบสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ และด้านการประเมิน ดังนี้

1. ด้านการบริหารการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21

สำหรับแนวทางการบริหารการศึกษาต่อไปในอนาคต มีแนวโน้มว่าทิศทางการจัดการเรียนการสอนจะมีการสอนโดยลดหัวข้อการสอนให้น้อยลง มีการเน้นการสอนให้มีความลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ในเชิงนโยบายทางด้านการศึกษาก็จะมีการมุ่งเน้นทางด้านการนำทักษะการคิดระดับสูงลงไปในกิจกรรมการเรียนการสอน แนวโน้มงานในโลกอนาคตจะเป็นงานที่เน้นการทำงานที่ต้องใช้ความคิดและการสื่อสารที่ซับซ้อนซึ่งคอมพิวเตอร์ทำไม่ได้ ตัวอย่างเช่น วิสัยทัศน์ทางการศึกษาของประเทศสิงคโปร์ (สอนให้น้อยลง เรียนรู้ให้มากขึ้น) ซึ่งการสอนให้น้อยลงหมายถึงการปรับวิธีการสอน เทคนิคในการสอน การจัดการห้องเรียน การใช้ทรัพยากร และสำหรับการสอนให้น้อยลง หมายถึง การใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย ลึกซึ้ง เน้นปฏิสัมพันธ์ และการลงมือปฏิบัติ เน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้แบบประสม ซึ่งการสอนแบบนี้อาศัยคุณลักษณะเด่นของผู้เรียนใน

ปัจจุบัน ซึ่งใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นพลเมืองยุคดิจิทัลที่สามารถเรียนรู้ และปรับตัวเข้ากับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้ง่าย

2. ด้านผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

สำหรับทิศทางการศึกษาในอนาคต ทางด้านผู้เรียนนั้นจะมีลักษณะเด็ก สมัยใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิจารณ์ พานิช (2555) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะเด็กสมัยใหม่ว่ามีลักษณะ 8 ประการ ดังนี้

1. มีอิสระที่จะเลือกสิ่งที่ตนพอใจ รู้จักการแสดงความคิดเห็น และ
ลักษณะเฉพาะของตน
2. ต้องการดัดแปลงสิ่งต่าง ๆ ให้ตรงกับความพึงพอใจ และความต้องการ
ของตน
3. ตรวจสอบหาความจริงเบื้องหลัง
4. เป็นตัวของตัวเอง และรู้จักสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นเพื่อรวมตัวเป็นองค์กร
เช่น ธุรกิจ รัฐบาล และสถาบันการศึกษา เป็นต้น
5. มีความสนุกสนาน และการเล่นเป็นส่วนหนึ่งของงาน การเรียนรู้ และชีวิต
ทางสังคม
6. มีลักษณะของการให้ความร่วมมือ และความสัมพันธ์จะเป็นเป็นส่วนหนึ่ง
ของทุกกิจกรรม

7. ต้องการความเร็วในการสื่อสาร การหาข้อมูล และตอบคำถาม

8. สร้างนวัตกรรมต่อทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิต

3. ด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21

ลักษณะการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษายุคใหม่จะไม่มีผู้สอนไม่มีผู้เรียน มีแต่ผู้เรียนรู้ และผู้อำนวยการความสะดวกในการเรียนรู้ที่จะคอยช่วยเหลือผู้เรียนในเรื่องต่าง ๆ ผู้สอนจะต้องเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับผู้เรียน เน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือ การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรเน้นเรื่องปฏิสัมพันธ์ การสอนมุมมองใหม่ ๆ ให้กับผู้เรียน การสื่อสารผ่านสื่อกลาง ผ่านเทคโนโลยี สารสนเทศ การทำงานผ่านโลกเสมือน และได้กล่าวถึงการสอนแบบโครงงานว่าเป็นวิธีการสอนหนึ่งที่สามารถบูรณาการให้ผู้เรียนพัฒนาในหลายด้าน กิจกรรมการเรียนรู้จะมีการส่งเสริมกระบวนการคิดที่ซับซ้อน ปรับเปลี่ยนการสอนที่มุ่งให้เนื้อหาครบตามมาตรฐานแต่ผิวเผิน ซึ่งไม่ได้เน้นการใช้เหตุผลหรือทักษะในการแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ควรมีการบูรณาการหลักสูตร และใช้แนวคิดสหวิทยาการ เพื่อให้ผู้เรียนมีเวลา และมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากขึ้น

4. ด้านการออกแบบสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21

การออกแบบสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ควรมีการออกแบบสภาพแวดล้อมในห้องเรียนยุคใหม่ ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ กล่าวคือสภาพแวดล้อมมีลักษณะที่เอื้อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและร่วมกันเป็นกลุ่ม

5. ด้านการประเมินสำหรับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

การประเมินในศตวรรษที่ 21 นั้น ผู้เรียนบางคนอาจใช้เวลาน้อยในการประสบความสำเร็จ ในขณะที่บางคนอาจต้องการเวลามากขึ้นเพื่อความสำเร็จที่เป็นเป้าหมายสุดท้ายอันเดียวกัน จึงควรใช้วิธีการประเมินที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ไม่ต้องอ้างอิงมาตรฐานเดียวกันทั้งหมด การประเมินผลที่เน้นการจดจำข้อมูลควรปรับเป็นการประเมินแบบเปิด และอิงกับการปฏิบัติ การประเมินควรให้น้ำหนักในการประเมินผู้เรียนทางด้านความคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ และการแก้ไขปัญหา จึงควรเน้นการประเมินกระบวนการคิด และประเมินผลลัพธ์ที่มีคุณค่าด้วยวิธีการที่เหมาะสม นอกจากนี้ผู้เรียนควรต้องมีส่วนร่วมในการประเมิน และจัดตั้งกรอบการประเมินให้มีความครอบคลุมใน 5 มิติ คือ การประเมินความรู้ ความเข้าใจ การสร้างสรรค์ การสำรวจ และการแบ่งปันองค์ความรู้ และควรมีการประเมินเพื่อทบทวนการประเมินว่าเป็นอย่างไร เพื่อนำไปปรับปรุงการประเมินต่อไป

อนุชา โสมาบุตร (2556) ได้กล่าวถึงระบบสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 ว่าเป็นปัจจัยสนับสนุนที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพสูงสุดทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งปัจจัยสำคัญประกอบไปด้วย

1. มาตรฐานในศตวรรษที่ 21

มีจุดเน้นในด้านการสร้างทักษะ ความรู้และความเชี่ยวชาญให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน มีการสร้างความรู้ความเข้าใจในการเรียนในเชิงสหวิทยาการระหว่างวิชาหลักที่เป็นจุดเน้น มุ่งเน้นการสร้างความรู้และเข้าใจในเชิงลึกมากกว่าการสร้างความรู้แบบผิวเผิน มีการยกระดับความสามารถผู้เรียนด้วยการให้ข้อมูลที่เป็นจริง มีการใช้สื่อหรือเครื่องมือที่มีคุณภาพจากการเรียนรู้ในสถานศึกษา การทำงานและในการดำรงชีวิตประจำวัน ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมายและสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ รวมถึงมีการใช้หลักการวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพระดับสูง

2. การประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21

มีจุดเน้นในการสร้างความสมดุลในการประเมินผลเชิงคุณภาพ โดยการใช้แบบทดสอบมาตรฐานสำหรับการทดสอบย่อยและการทดสอบรวมในการประเมินผลในชั้นเรียน มีการเน้นในการนำประโยชน์ของผลสะท้อนจากการปฏิบัติของผู้เรียนมาปรับปรุงแก้ไขงาน มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับการทดสอบวัดและประเมินผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีการสร้างและพัฒนาระบบแฟ้มสะสมงานของผู้เรียนให้เป็นมาตรฐานและมีคุณภาพ

3. หลักสูตรและการสอนในศตวรรษที่ 21

มีจุดเน้นในการสอนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้น
เชิงสหวิทยาการของวิชาแกนหลัก สร้างโอกาสที่จะประยุกต์ทักษะเชิงบูรณาการข้ามสาระเนื้อหา
และสร้างระบบการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะเป็นฐาน สร้างนวัตกรรมและวิธีการเรียนรู้ในเชิงบูรณาการ
ที่มีเทคโนโลยีเป็นตัวเกื้อหนุน การเรียนรู้แบบสืบค้น และวิธีการเรียนจากการใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อ
การสร้างทักษะขั้นสูงทางการคิด และมีการบูรณาการแหล่งเรียนรู้จากชุมชนเข้ามาใช้ในโรงเรียน

4. การพัฒนาทางวิชาชีพในศตวรรษที่ 21

มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อการสร้างครูให้เป็นผู้ที่มีทักษะความรู้ความสามารถ
ในเชิงบูรณาการ การใช้เครื่องมือและกำหนดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในชั้นเรียน และสร้างให้ครูมี
ความสามารถในการวิเคราะห์และกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสม และสร้างความสมบูรณ์
แบบในมิติของการสอนด้วยเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย มีจุดเน้นในการสร้างให้ครูเป็นผู้มีทักษะ
ความรู้ความสามารถในเชิงลึกเกี่ยวกับการแก้ปัญหา การคิดแบบวิจารณ์ญาณ และทักษะด้านอื่น ๆ
ที่สำคัญต่อวิชาชีพ กล่าวได้ว่ามีรูปแบบที่สามารถสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพให้เกิดขึ้นกับครูเพื่อเป็น
ตัวแบบแห่งการเรียนรู้ของชั้นเรียนที่จะนำไปสู่การสร้างทักษะการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างมี
คุณภาพ สร้างให้ครูเป็นผู้ที่มีความสามารถวิเคราะห์ผู้เรียนได้ ช่วยให้ครูได้เกิดการพัฒนาทางด้าน
ความสามารถให้สูงขึ้น เพื่อนำไปใช้สำหรับการกำหนดกลยุทธ์ทางการสอนและจัดประสบการณ์
ทางการเรียนได้เหมาะสมกับบริบททางการเรียนรู้ สนับสนุนให้เกิดการประเมินผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
เพื่อสร้างทักษะและเกิดการพัฒนาการเรียนรู้ แบ่งปันความรู้ระหว่างชุมชนทางการเรียนรู้โดยใช้
ช่องทางหลากหลายในการสื่อสารให้เกิดขึ้น และสร้างให้เกิดตัวแบบที่มีการพัฒนาทางวิชาชีพได้
อย่างมั่นคงและยั่งยืน

5. สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

มีการสร้างสรรค์แนวปฏิบัติทางการเรียน และการรับการสนับสนุนจาก
บุคลากรและสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ช่วยเกื้อหนุนให้การเรียนการสอนบรรลุผล สนับสนุนทาง
วิชาชีพแก่ชุมชนทั้งในด้านการให้การศึกษา การมีส่วนร่วม การแบ่งปันสิ่งปฏิบัติที่เป็นเลิศระหว่างกัน
รวมทั้งการบูรณาการหลอมรวมทักษะหลากหลายสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน สร้างผู้เรียนให้เกิด
การเรียนรู้จากสิ่งที่ปฏิบัติจริงตามบริบท โดยเฉพาะการเรียนแบบโครงงาน สร้างโอกาสในการเข้าถึง
สื่อเทคโนโลยี เครื่องมือหรือแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ออกแบบระบบการเรียนรู้ที่เหมาะสม
ทั้งการเรียนเป็นกลุ่มหรือการเรียนรายบุคคล จนนำไปสู่การพัฒนาและขยายผลสู่ชุมชน

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาแห่งประเทศไทย (2557) ได้กล่าวถึงการปฏิรูปใน
5 ด้าน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การปฏิรูประบบหลักสูตร สื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยี

สำหรับแนวทางการปฏิรูประบบหลักสูตรนั้น ควรจัดวางแนวทางในการตั้งเป้าหมายหลักเป็นเป้าหมายในด้านทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ทำการออกแบบองค์ประกอบของหลักสูตรแกนกลางให้มีความสัมพันธ์กับเป้าหมายในการพัฒนาทักษะและความรู้เชิงบูรณาการที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และสำหรับส่วนของตัวชี้วัด ควรมีการปรับให้อิงผลลัพธ์ทางการพัฒนาทักษะ โดยหลักสูตรควรมีการเน้นความรู้เชิงบูรณาการ เน้นแนวคิดหลักและคำถามสำคัญ หลักสูตรควรมีความยืดหยุ่น และแต่ละโรงเรียนสามารถพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาตนเองได้ ควรเน้นวิธีการสอนที่มีความหลากหลาย เช่น การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานและการแก้ปัญหา ไม่เน้นชั่วโมงเรียนในห้องเรียน แต่เน้นให้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้เชิงบูรณาการ

2. การปฏิรูประบบการวัดและประเมินผลทางการเรียน

สำหรับระบบการวัดและประเมินผล ควรมีความหลากหลายรูปแบบให้เหมาะสมกับสภาพบริบท เช่น การใช้โครงงาน การสอบ การรู้จักการแก้ปัญหาในชีวิตจริง การใช้แฟ้มงาน การวัดและประเมินทางการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 สำหรับการประเมินผลระดับโรงเรียนควรจัดวางแนวทางการประเมินเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้และสามารถวิเคราะห์ผู้เรียนได้ เป็นการประเมินผลตลอดเส้นทางการเรียนรู้ มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ประเมินได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การนำระบบการประมวลผลมาใช้เพื่อความรวดเร็วในการส่งผลสะท้อนกลับไปยังผู้เรียน

3. การปฏิรูประบบการพัฒนาคุณภาพครู

แนวทางปฏิรูประบบการพัฒนาครูนั้น รัฐควรเป็นกำกับดูแลคุณภาพของครู ควรปรับเปลี่ยนให้โรงเรียนเป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนา ให้อำนาจการตัดสินใจและจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียนในการดำเนินการพัฒนา เพื่อให้มีความสอดคล้องกับความต้องการและสภาพปัญหาที่ครูต้องการจะพัฒนาตนเอง นอกจากนี้ควรมีการนำระบบการนำผลการประเมินสมรรถนะครูมาประเมินคุณภาพของการฝึกอบรมด้วย ควรให้ความสำคัญในขั้นตอนของการนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง การทบทวนและแลกเปลี่ยนเพื่อแก้ไขปัญหาจากการปฏิบัติ ควรจัดวางแนวทางในการสร้างระบบพัฒนาครูใหม่ โดยให้ครูที่มีวิทยฐานะสูงเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาครูใหม่ สนับสนุนให้เกิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกัน เพื่อการปฏิรูปการประเมินสมรรถนะและผลงานครูและการให้ผลตอบแทน รวมถึงการนำเสนอแนวทางให้การเลื่อนขั้นและวิทยฐานะของครูส่วนหนึ่งนั้นมาจากพัฒนาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ทั้งนี้เพื่อให้ครูมีความรับผิดชอบต่อการพัฒนานักเรียนให้มากขึ้น เช่น การเลื่อนขั้นเงินเดือนครู ควรมีการกำหนดให้มีการประเมินครู ด้วยการวัดผลของมาตรฐานการทดสอบแบบใหม่ของผู้เรียน การประเมินสมรรถนะการสอนของครูควรมีการประเมินจากการสังเกตการณ์พฤติกรรมการสอนร่วมกับการพิจารณาเอกสาร และด้านภาระงานที่ได้รับ โดยมีน้ำหนักการประเมินเท่ากันทั้งสามด้าน

4. การปฏิรูประบบการประเมินคุณภาพสถานศึกษา

สำหรับการปฏิรูประบบการประเมินคุณภาพสถานศึกษาควรใช้การประเมินคุณภาพภายในเป็นหลัก การประเมินเช่นนี้จะทำให้ได้เห็นถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษาด้วยความ เป็นจริง ดังนั้นควรปรับรูปแบบการประเมินให้เน้นการประเมินคุณภาพภายในและการจัดทำ รายงานประเมินคุณภาพของตนเอง เน้นการพัฒนากระบวนการประเมินคุณภาพภายในให้มีความ เข้มแข็ง มีการเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพภายใน นอกจากนี้ การประเมินคุณภาพภายใน ควรให้ความสำคัญในการประเมินการจัดกระบวนการเรียนรู้ ผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน เช่น คุณลักษณะความเป็นพลเมือง ความมีจริยธรรม และการประเมินหน้าที่ ทางด้านการสนับสนุนการศึกษาของโรงเรียน เช่น การสร้างระบบให้ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษา เป็นต้น

5. การปฏิรูประบบการเงินเพื่อการศึกษา

สำหรับการปฏิรูประบบการเงินเพื่อการศึกษา ควรมีแนวทางในการปฏิรูปเพื่อ สร้างความรับผิดชอบให้เกิดขึ้น ลดความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ ซึ่งรัฐควรจัดสรรงบประมาณโดย คำนึงถึงสภาพเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน รวมถึงควรจัดสรรงบประมาณ ให้เพียงพอต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐาน เช่น การกำหนดเป้าหมายคะแนนการทดสอบ มาตรฐานขั้นต่ำของนักเรียน และมีการจัดสรรเงินอุดหนุนให้มีจำนวนมากกว่าให้กับโรงเรียนที่อยู่ใน เขตพื้นที่ที่ด้อยโอกาส เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางด้านทรัพยากร หลังจากนั้นจึงนำเอาข้อมูลผล การทดสอบมาตรฐานระดับประเทศแบบใหม่ที่เกิดขึ้นมาเทียบกับเป้าหมาย เพื่อประเมินการทำงานของ ผู้บริหารสถานศึกษา หากผู้บริหารสถานศึกษาสามารถทำงานได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ ควรให้ รางวัลตามผลของงานที่เกิดขึ้น กล่าวคือ แนวทางนี้ รัฐควรมีส่วนเข้ามาช่วยเหลือในการยกระดับ คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่มีปัญหาขาดแคลนทรัพยากร เพื่อให้การแข่งขันเป็นไปอย่างเท่าเทียม เมื่อสภาพการแข่งขันในการให้บริการมีความเท่าเทียม ระบบของความรับผิดชอบก็จะทำให้เกิดผล การทำงานที่ดียิ่งขึ้น

จากการพิจารณาแนวคิดเรื่องการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 สามารถเขียนเปรียบเทียบกรอบแนวคิดจากแหล่งต่าง ๆ ได้จากตารางสังเคราะห์ (ภาคผนวก ข) ซึ่งผู้วิจัยทำการสังเคราะห์ได้องค์ประกอบทั้งสิ้น 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. หลักสูตร สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี 2. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3. การประเมินผลทาง การเรียน 4. งบประมาณเพื่อการศึกษา 5. การพัฒนาคุณภาพของครู 6. สภาพแวดล้อมทาง การเรียนรู้ 7. ความร่วมมือของชุมชน

3.5 การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

จากการสังเคราะห์เอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยขอเสนอ
รายละเอียดองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มี 7 องค์ประกอบ ดังนี้

3.5.1 หลักสูตร สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี

ประกอบ บุญชู (2541) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตร
หมายถึง มวลประสบการณ์ทั้งหมดที่จัดในโรงเรียนให้แก่ผู้เรียน ประกอบไปด้วย สาระ เนื้อหาวิชา
กิจกรรมต่าง ๆ ที่บรรจุไว้ให้นักเรียน ซึ่งถือเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ที่นักเรียนได้รับทั้งในส่วนที่จัด
ไว้โดยการวางแผนและไม่ได้วางแผน มวลประสบการณ์ทั้งหลายที่จัดขึ้นมาจะ เป็นประโยชน์ทำ
ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านความรู้ เจตติและการปฏิบัติในเชิงประสงค
สอดคล้องกับแนวคิดของจรรยา แก้วสะอาด (2547) ที่กล่าวว่า หลักสูตรคือแผน หรือโครงการที่ได้รับ
ถึงความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา แนวการดำเนินการจัดการศึกษา เนื้อหาสาระ กิจกรรมและ
ประสบการณ์ที่จัดให้แก่ผู้เรียน ตลอดจนวิธีการประเมินผลเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ
ตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้

เกรียงไกร เรือนน้อย (2554) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสื่อและ
เทคโนโลยีว่าเป็นสิ่งที่มีบทบาทอย่างมากในการเรียนการสอน เนื่องจากเป็นตัวกลางที่ช่วยใน
การสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจใน
เนื้อหาของบทเรียนได้ตรงกับที่ผู้สอนต้องการ ไม่ว่าสื่อและเทคโนโลยีนั้นจะเป็นรูปแบบใดก็จะเป็น
ทรัพยากรที่สามารถอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ได้ทั้งสิ้น ซึ่งในการใช้สื่อและเทคโนโลยีนั้นผู้สอน
จำเป็นต้องศึกษาถึงลักษณะเฉพาะ และคุณสมบัติของสื่อและเทคโนโลยีแต่ละชนิดเพื่อเลือกใช้ให้ตรง
กับวัตถุประสงค์ของการสอนและสามารถจัดประสบการณ์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนโดยต้องม
ีการวางแผนอย่างเป็นระบบในการใช้สื่อและเทคโนโลยีด้วย ทั้งนี้เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอน
ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สถาบันวิจัยแห่งประเทศไทย (2557) ได้กล่าวถึงแนวทางการบริหาร
สถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทางด้านหลักสูตร สื่อการเรียนรู้และ
เทคโนโลยีไว้ว่า โรงเรียนควรจัดตั้งทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นเป้าหมายหลัก และออกแบบ
องค์ประกอบของหลักสูตรโดยมีการเชื่อมโยงกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 สำหรับตัวชี้วัด

ควรปรับให้องค์ผลลัพธ์ในการพัฒนาทักษะ ควรให้ความสำคัญกับความรู้เชิงบูรณาการ เน้นแนวคิดหลักและคำถามสำคัญ หลักสูตรควรมีความยืดหยุ่น แต่ละโรงเรียนสามารถพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของตนได้ สำหรับการจัดทำหลักสูตรในบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น ควรมีการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยบูรณาการ ความหลากหลายทางวัฒนธรรมเข้าไปในหลักสูตร (ทิฆัมพร สมพงษ์, 2559) ควรลดจำนวนชั่วโมง การเรียนในห้องเรียน และใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษ ที่ 21 การออกแบบกิจกรรมการเรียนที่ควรเน้นการพัฒนาทักษะมากกว่าเนื้อหา ส่วนการพัฒนาสื่อ ทั่วไประดับนี้ควรใช้ความสามารถของเทคโนโลยีมาช่วยสนับสนุนประสบการณ์การเรียนรู้แบบใหม่ ทั้งด้านเนื้อหาและวิธีการเรียนการสอน เช่น มีการใช้เทคโนโลยีนำเสนอเนื้อหาอย่างทันสมัย มีปฏิสัมพันธ์ มีส่วนร่วม และสนับสนุนการเรียนรู้ในรูปแบบของการสร้างความรู้ด้วยตนเองและ การเรียนรู้ผ่านเครือข่าย

จริยา แก้วสะอาด (2547) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการจัดทำ และการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสุพรรณบุรี พบว่าสถานศึกษาควรจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ระบุความมุ่งหมาย ของการจัดการศึกษา แนวการดำเนินการจัดการศึกษา เนื้อหาสาระ กิจกรรมและประสบการณ์ที่จัด ให้แก่ผู้เรียน ตลอดจนวิธีการประเมินผลเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามที่หลักสูตร กำหนดไว้

สุทธิศักดิ์ นันทวิทย์ (2558) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้น พื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาควรมีการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะที่สำคัญ ที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21

เอมิกา รัตนมาลา (2558) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครนายก พบว่า แนวทาง การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาควรเน้นผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ อย่างมีความสุข มีความรู้ความสามารถ มีทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญ มีโอกาสใช้เทคโนโลยีข้อมูล สารสนเทศมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล นอกจากนี้หลักสูตรสถานศึกษาควรต้องตอบสนอง การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อม ถ้ามีการปรับปรุงหลักสูตร ตลอดเวลา การศึกษาจะเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ซึ่งการบริหารจัดการเป็นหัวใจสำคัญ หลักสูตร ของสถานศึกษาจะมีคุณภาพและประสิทธิผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยการบริหารจัดการหลักสูตร อย่างเป็นระบบ

ปรีดี ปลื้มสำราญกิจ (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อทักษะ ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน พบว่า ความเข้าใจพัฒนาการของเทคโนโลยีของวัสดุ อุปกรณ์ และ เทคโนโลยีการศึกษา มีผลต่อการเรียนรู้ทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ด้วยวัสดุ อุปกรณ์ และ เทคโนโลยีทางการศึกษานั้นเป็นสิ่งสำคัญที่ครูผู้สอนต้องเตรียมไว้สำหรับรองรับการจัดการเรียน การสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 เช่น การใช้ DLIT (Distance Learning Information Technology) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่มีเนื้อหาและเทคโนโลยีสำหรับการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้น ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้ผู้สอนนำวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีการศึกษา ไปประยุกต์ใช้และพัฒนาการเรียนการสอน

กล่าวโดยสรุป หลักสูตร สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี หมายถึง แนวทางใน การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 โดยมีการวางแผนการดำเนินการจัดทำหลักสูตร นำไปใช้และประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยมุ่งเน้นให้มีการกำหนดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นเป้าหมายหลัก มีการออกแบบองค์ประกอบ ของหลักสูตรที่มีการเชื่อมโยงกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีการบูรณาการความหลากหลาย ในการสนับสนุนทางด้านสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายซึ่งจะช่วย ทั้งสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ตลอดจนการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้จากสื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมอันจะนำไปสู่การเรียนรู้ทางด้านทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21

3.5.2 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

การจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเป็นบทบาทสำคัญของครูทุกคน เริ่มจาก การศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร เอกสารที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ผู้เรียน นำมาวางแผน ออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้ การจัดหาหรือเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล แล้วจึง ดำเนินการจัดการเรียนรู้และจัดการชั้นเรียนให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตามมาตรา 22 ที่ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักที่ว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียน รู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ (วราภรณ์ ศรีวิโรจน์, 2562)

วิจารณ์ พานิช (2555) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่าการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวข้ามสาระวิชาไปสู่การเรียนรู้ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตใน ศตวรรษที่ 21 ที่ครูสอนไม่ได้ นักเรียนต้องเรียนเอง กล่าวคือ ครูต้องไม่สอน แต่ต้องออกแบบ

การเรียนรู้ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการลงมือทำ แล้วการเรียนรู้ก็จะเกิดจากภายในใจและสมองของตนเองสอดคล้องกับแนวคิดของสถาบันวิจัยแห่งประเทศไทย (2557) ที่ได้กล่าวถึงสถานศึกษายุคใหม่ว่าอยู่ในรูปแบบที่จะไม่มีผู้สอน และไม่มีผู้เรียน มีแต่ผู้เรียนรู้ และผู้อำนวยการความสะดวกในการเรียนรู้ ที่คอยช่วยเหลือผู้เรียนในเรื่องต่าง ๆ ผู้สอนจะต้องเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับผู้เรียน เน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือ การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรเน้นเรื่องปฏิสัมพันธ์ การสอนมุมมองใหม่ ๆ ให้กับผู้เรียน การสื่อสารผ่านสื่อกลาง ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ การทำงานผ่านโลกเสมือน ซึ่งการสอนแบบโครงการเป็นวิธีการสอนหนึ่งที่สามารถบูรณาการให้ผู้เรียนพัฒนาในหลายด้าน กิจกรรมการเรียนรู้ควรจะเป็นการส่งเสริมกระบวนการคิดที่ซับซ้อน ปรับเปลี่ยนการสอนที่มุ่งให้เนื้อหาครบตามมาตรฐานแต่ผิวเผิน ซึ่งไม่ได้เน้นการใช้เหตุผลหรือทักษะในการแก้ไขปัญหา การจัดการเรียนการสอนควรสอนให้ผู้เรียนเข้าใจเกี่ยวกับความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ คือ การสอนให้ผู้เรียนอภิปรายถึงข้อดี และข้อเสียด้วยการวิจัย ใช้การนำเสนอเพื่อการโน้มน้าว การเปิดประเด็นอภิปราย การเปลี่ยนมุมมอง การสังเคราะห์หาสิ่งที่ดีที่สุด การทบทวนทั้งหมดอย่างสมบูรณ์แบบเพื่อเรียนรู้จากประสบการณ์ สอนเกี่ยวกับการต่อรองเพื่อการแก้ปัญหา การต่อรองเชิงบูรณาการ การไกล่เกลี่ย และต่อรองกับความเห็นที่แตกต่าง การเรียนการสอนที่ดีจะต้องทำให้ผู้เรียนเกิดแนวคิด การตั้งคำถามที่ดี การสืบค้นอย่างมีเป้าหมาย การคิดเชิงวิพากษ์ การหาข้อสรุป การคิดทบทวน หาคำตอบที่เหมาะสม การเรียนรู้จากปัญหาเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

สำหรับแนวคิดของสมศักดิ์ เอี่ยมคงสี (2561) นั้นได้กล่าวถึงการเตรียมการจัดการเรียนการสอนในยุคศตวรรษที่ 21 ว่าควรเตรียมผู้เรียนให้มีความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยี ความเชี่ยวชาญในเรื่องความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่แตกต่างทางวัฒนธรรม ความเชี่ยวชาญในการแบ่งปันข้อมูลให้กับชุมชนโลก ความเชี่ยวชาญในการบริหาร การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ ข้อมูลจำนวนมาก นวัตกรรมจากเทคโนโลยี 3 ประการที่สำคัญของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ การทำให้เห็นภาพ ผู้เรียนจะจำได้ดีถ้ามีการใช้เสียงและภาพพร้อมกัน ผู้สอนต้องมีกลยุทธ์ในการพัฒนาผู้เรียน เช่น การฝึกให้บริโภคข้อมูลอย่างเท่าทัน การมีส่วนร่วมในการคิด เชิงวิพากษ์ คิดสร้างสรรค์โดยใช้ภาพ

สุทธิศักดิ์ นันทวิทย์ (2558) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยมีเทคนิคและกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมีระบบการนิเทศ กำกับ ติดตามที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21

อำเภอ นงคเยาว์และคณะ (2560) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผลการศึกษาได้ให้แนวคิดว่าการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญในการพัฒนานักเรียน โดยการใช้แนวคิด การศึกษาธรรมชาติ คิดการสื่อสารตามธรรมชาติของสมอง มีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน PBL (Problem-Based Learning) ใช้เทคนิคการเล่าเรื่อง (Story Telling) การสรุปบทเรียน AAR (After Action Review) ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Phanit (2012) ซึ่งได้กล่าวความว่า แนวทางในการพัฒนาผู้เรียนนั้นผู้ที่เป็นครูควรเสริมสร้างงานให้มีความพร้อมในศตวรรษที่ 21 กล่าวคือ ครูควรเอาใจใส่ผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรักในการเรียนรู้ และสนุกกับการเรียนรู้ ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ต่อไปตลอดชีวิต ครูต้องยึดหลักการสอนน้อยเรียนมาก ต้องก้าวข้าม สาระวิชา ไปสู่การเรียนรู้ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ครูควรออกแบบการเรียนรู้และ อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงตลอดจนออกแบบ กิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าการเรียนรู้ ของตนเองได้

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการ จัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน โดยมีแนวคิดและการออกแบบการเรียนรู้ในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้จากการลงมือทำ และทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากภายในใจและสมองของตนเอง เน้น การเรียนรู้แบบร่วมมือ การมีปฏิสัมพันธ์ การสอนมุมมองใหม่ ๆ ให้กับผู้เรียน การสื่อสารผ่านสื่อกลาง ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ การทำงานผ่านโลกเสมือน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชี่ยวชาญในการใช้ เทคโนโลยี และมีความเข้าใจเกี่ยวกับความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ เข้าใจความเป็นพหุวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข

3.5.3 การประเมินผลทางการเรียน

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2545) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลว่า การประเมินผลหมายถึงการนำผลที่ได้จากการวัดผลมาตัดสินคุณค่า วินิจฉัยและสรุปผลอย่างมี ระเบียบ สอดคล้องกับแนวคิดของพิชญ์สินี อินตะสอน (2546) ที่ให้ความหมายว่า การประเมินผล หมายถึงกระบวนการที่ต่อเนื่องจากการวัด แล้ววินิจฉัย สรุปผล ตัดสิน ตีราคา ชั่งบ่งคุณค่าที่ได้จากการวัด อย่างมีเหตุผล โดยอาศัยเกณฑ์หรือมาตรฐานเป็นตัวกำหนดคุณลักษณะที่วัด และกระบวนการวัดผล และประเมินผลทางการเรียน นั่นคือ การประเมินค่าความเจริญก้าวหน้าของนักเรียนต่อจุดมุ่งหมาย ของวิชานั้น ๆ

สถาบันวิจัยแห่งประเทศไทย (2557) ได้กล่าวถึงแนวทางในการวัดและประเมินระดับโรงเรียนไว้ว่า ควรให้มีวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เช่น การใช้ระบบแฟ้มงาน โครงการงาน การสอบวัดความรู้ และการแก้ไขปัญหาในชีวิตจริงในทางที่จะช่วยพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน การประเมินผลการเรียนในระดับโรงเรียน ควรเป็นการประเมินผลเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้และวิเคราะห์ผู้เรียน ซึ่งเป็นการประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนตลอดเส้นทางการเรียนรู้ นอกจากนี้ควรใช้เทคโนโลยีเป็นตัวช่วยให้การประเมินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การใช้ระบบการประมวลผลเพื่อเพิ่มความรวดเร็วในการส่งผลสะท้อนกลับไปยังนักเรียน แนวคิดนี้ สอดคล้องกับสมศักดิ์ เอี่ยมคงสี (2561) ที่ได้กล่าวถึงแนวทางการประเมินนักเรียนในศตวรรษที่ 21 นั้นว่าควรมีวิธีการประเมินที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ไม่ต้องอ้างอิงมาตรฐานเดียวกันทั้งหมด การประเมินผลที่เน้นการจดจำข้อมูล ควรต้องปรับเป็นการประเมินแบบเปิด และอิงกับการปฏิบัติ การประเมินเป็นทีมเป็นรูปแบบที่น่าสนใจ การประเมินควรจะต้องมีการเปิดเผยข้อมูล ไม่ใช่ทำให้ข้อมูลการประเมินเป็นสิ่งลึกลับ การประเมินต้องให้น้ำหนักในเรื่องความคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ และการแก้ไขปัญหา จึงต้องเน้นประเมินกระบวนการคิด และประเมินผลลัพธ์ที่มีคุณค่าด้วยวิธีการที่เหมาะสม นอกจากนี้ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในการประเมิน ผู้เรียนจะต้องรู้คำถาม ผู้สอนควรต้องเผยแพร่คำถามก่อนเพื่อให้ผู้เรียนเตรียมความพร้อม การประเมินมีหลากหลายระดับ ทั้งระดับบุคคล ระดับทีม และการประเมินจะต้องมีความครอบคลุมใน 5 มิติ คือ การประเมินความรู้ ความเข้าใจ การสร้างสรรค์ การสำรวจ และการแบ่งปันองค์ความรู้ และท้ายที่สุดจะต้องประเมินเพื่อทบทวนการประเมินว่ายังคงสมบูรณ์ดีหรือไม่ ทั้งนี้การทดสอบ และการประเมินผู้เรียนจะเน้นการประเมินความสามารถในการตัดสินใจอย่างเชี่ยวชาญ ศักยภาพในการถ่ายทอดความรู้ของผู้เรียน ประเมินความเข้าใจไปสู่สถานการณ์จริง นอกจากนี้การประเมินที่มีประสิทธิผลนั้น ผู้เรียนจะต้องสามารถประเมินตนเองได้ทุกวัน

อนุชา โสมาบุตร (2556) มีแนวคิดทางด้านการประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า ควรเป็นการประเมินผลที่ช่วยสร้างความสมดุลในการประเมินผลเชิงคุณภาพ โดยการใช้แบบทดสอบมาตรฐานสำหรับการทดสอบย่อยและทดสอบรวมสำหรับการประเมินผลในชั้นเรียน เน้นการนำประโยชน์ของผลสะท้อนจากการปฏิบัติของผู้เรียนมาปรับปรุงแก้ไขงาน ใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับการทดสอบวัดและประเมินผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และมีการสร้างและพัฒนา ระบบแฟ้มสะสมงานของผู้เรียนให้เป็นมาตรฐานและมีคุณภาพ

ศศิธร บัวทอง (2560) ได้กล่าวถึงแนวทางการประเมินผลทางการเรียน ทางด้านการส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่าควรมีการประเมินผลเชิงคุณภาพ เน้นการปฏิบัติจริง บูรณาการวิธีการประเมิน และใช้เครื่องมือวัดที่มีความหลากหลาย ครูผู้สอนควรมีการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้มีความเหมาะสม เช่น การสร้างและพัฒนา

ระบบเพิ่มสะสมงานของผู้เรียน การนำประโยชน์จากผลสะท้อนจากการปฏิบัติของผู้เรียนมาปรับปรุงแก้ไขงาน

วรรณดี แสงประทีปทอง (2561) ได้กล่าวถึงแนวทางการประเมินทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า แนวทางการประเมินที่มีประสิทธิภาพนั้น วิธีการประเมินควรเป็นการประเมินตามสภาพจริง มีการใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายให้มีความเหมาะสมกับสิ่งที่ประเมิน

สำหรับการประเมินผลทางการเรียนในบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้นควรเป็นการประเมินผลที่คำนึงถึงความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมที่หลากหลาย มีวิธีการประเมินที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ไม่ได้อ้างอิงมาตรฐานเดียวกันทั้งหมด

กล่าวโดยสรุป การประเมินผลทางการเรียน หมายถึง การนำผลที่ได้จากการวัดผลมาตัดสินคุณค่า วิจัยและสรุปผลอย่างมีระเบียบ มีแนวทางการประเมินผลทางการเรียนของผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้และการวิเคราะห์ผู้เรียน มีวิธีการประเมินผลที่มีความหลากหลาย มีการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้มีความเหมาะสม สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ไม่ได้อ้างอิงมาตรฐานเดียวกันทั้งหมด และเป็นการประเมินแบบเปิด และอิงกับการปฏิบัติ การประเมินผลมีการให้นำหน้าการประเมินในเรื่องความคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ และการแก้ไขปัญหาของผู้เรียน โดยเน้นการประเมินกระบวนการคิด และประเมินผลลัพธ์ที่มีคุณค่าด้วยวิธีการที่เหมาะสม เพื่อประเมินผลทางการเรียนให้สอดคล้องกับเป้าหมายการส่งเสริมนักเรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

3.5.4 การพัฒนาคุณภาพของครู

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคการศึกษาที่ต้องเตรียมคนออกไปทำงานใช้ความรู้ มนุษย์ในศตวรรษที่ 21 ต้องเป็นบุคคลพร้อมเรียนรู้ ไม่ว่าจะทำงานอาชีพอะไรก็ต้องเป็นคนทำงานที่ใช้ความรู้ และเป็นคนที่พร้อมเรียนรู้ ซึ่งผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อผู้เรียนเป็นอย่างยิ่งก็คือผู้ที่เป็นครู กล่าวได้ว่าครูเพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21 ไม่ใช่ครูเพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 20 หรือศตวรรษที่ 19 ครูในยุคศตวรรษที่ 21 ควรเป็นครูที่พร้อมเรียนรู้ ต้องใส่ใจพัฒนาตนเองให้มีทักษะของการเรียนรู้ และในขณะเดียวกันก็ต้องมีทักษะในการทำหน้าที่ครูในศตวรรษที่ 21 (วิจารณ์ พานิช, 2555) สำหรับความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของครูนั้น Faulkner (2016) ได้กล่าวถึงความสำคัญในด้านการพัฒนาคุณภาพของครูไว้ว่าเป็นสิ่งจำเป็น ด้วยเป็นความสามารถของครูในการจัดการกับการเปลี่ยนแปลงและเรียนรู้จากความเปลี่ยนแปลง ความสามารถของครูจะนำมาซึ่งออกแบบการจัดการเรียนรู้และนำไปสู่การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้

ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน สอดคล้องกับเอกพัฒนา เอื่องใสส่อง (2559) ที่ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 การวิเคราะห์กลุ่มพหุ ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพการสอนของครู และการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สำหรับข้อเสนอแนะทางด้านการพัฒนาคุณภาพครูในยุคศตวรรษที่ 21 นั้น สถาบันวิจัยแห่งประเทศไทย (2557) เสนอว่าในส่วนของระบบการฝึกอบรมครู รัฐควรต้องปรับ บทบาทจากผู้จัดหา เป็นผู้กำกับดูแลคุณภาพ และการจัดการความรู้ โดยปรับเปลี่ยนให้โรงเรียนเป็น หน่วยพัฒนาหลักแทนที่รัฐ ให้โรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณและมีอำนาจในการตัดสินใจเลือก หลักสูตรและผู้อบรม เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและสภาพปัญหาที่ตนเผชิญ อีกทั้งจัดให้มี ระบบการนำผลการประเมินสมรรถนะครูมาประเมินคุณภาพการฝึกอบรมด้วย นอกจากนี้ระบบ การฝึกอบรมครูต้องให้ความสำคัญกับขั้นตอนการนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง การฝึกปฏิบัติ รวมถึง การทบทวนและการแลกเปลี่ยน เพื่อแก้ไขปัญหาจากการปฏิบัติ รวมถึงการสร้างระบบพัฒนาครูใหม่ โดยให้ครูที่มีวิทยฐานะสูงเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาครูใหม่ และการสนับสนุนให้เกิดระบบชุมชน เรียนรู้ทางวิชาการร่วมกัน (Professional Learning Community) ในส่วนของข้อเสนอแนะทางด้านการ ประเมินสมรรถนะและผลงานครูเพื่อให้ผลตอบแทน ควรเสนอให้การเลื่อนขั้นเงินเดือนและ วิทยฐานะของครูส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับพัฒนาการของผลการทดสอบมาตรฐานแบบใหม่ of นักเรียน โดยคำนึงถึงระดับตั้งต้นของคะแนน เพื่อให้ครูมีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนมากขึ้น เช่น การเลื่อนขั้นเงินเดือนครู อาจกำหนดให้มีการประเมินด้านผลงานครู ซึ่งวัดด้วยพัฒนาการของผล การทดสอบมาตรฐานแบบใหม่ of นักเรียน ด้านสมรรถนะการสอนของครู โดยดำเนินการประเมิน จากการสังเกตการณ์ร่วมกับการพิจารณาเอกสาร และด้านการทำงานตามภาระงาน โดยมีน้ำหนัก การประเมินเท่ากันทั้งสามด้าน ทั้งนี้ได้เสนอด้านการประเมินผลเพื่อพัฒนาครูไว้ว่า การประเมิน สมรรถนะการสอนของครูในระดับโรงเรียน ควรเป็นการประเมินด้วยการสังเกตการณ์จากผู้บริหาร โรงเรียน ส่วนการประเมินสมรรถนะการสอนในการเลื่อนวิทยฐานะ ควรเป็นการประเมินจาก บุคคลภายนอก เช่น กระทรวงศึกษาธิการหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นอกจากนี้ ควรกำหนดให้มีการประเมินเพื่อคงสภาพวิทยฐานะทุก 5 ปี และให้ครูที่มีวิทยฐานะสูงมีบทบาท ในการร่วมพัฒนาครูใหม่ โดยอาจให้พัฒนาการของครูใหม่ในความดูแล เป็นหนึ่งในตัวชี้วัดสำหรับการ ประเมินเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ อีกทั้งยังควรมีการปรับลดงานธุรการของครู เพื่อให้ครูทุ่มเทให้กับ หน้าที่ในการสอนได้อย่างเต็มที่

สุทธิศักดิ์ นันทวิทย์ (2558) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ผลการศึกษาพบว่าควรให้

ความสำคัญกับประสิทธิภาพของบุคลากรในการปฏิบัติงาน มีการพัฒนาศักยภาพงานของบุคลากรให้สอดคล้องกับแผนการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21

ปรีดี ปลื้มสำราญกิจ (2560) ได้กล่าวถึงแนวทางด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนว่าสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การให้ครูศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การเปิดโอกาสให้ครูได้เข้าร่วมการประชุมหรือสัมมนา การเข้ารับการศึกษาอบรม การศึกษาดูงานนอกสถานที่และการศึกษาในหลักสูตรระยะสั้น ผู้บริหารหน่วยงานอาจทำการเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านทักษะในศตวรรษที่ 21 ไปบรรยายหรือจัดทำสัมมนาภายในองค์กรเพื่อให้บุคลากรครู มีความเชี่ยวชาญทางด้านการจัดการเรียนการสอนในด้านทักษะในศตวรรษที่ 21

วศิน ชูชาติ (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลคือ ปัจจัยด้านการพัฒนาตนเองของครู ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ตามบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น เป็นผู้มีความสำคัญในการเสริมสร้างเจตคติ ในเรื่องการยอมรับในบุคคลและกลุ่มบุคคลที่มีความแตกต่างจากตน ไม่ว่าจะความแตกต่างนั้นจะเป็นเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา หรือวัฒนธรรม รวมถึงการสร้างค่านิยมทางเชื้อชาติที่ถูกต้องให้กับผู้เรียนโดยผ่านกระบวนการเรียนการสอน การเปลี่ยนแปลงตนเองของครูและบุคลากรทางการศึกษา การกระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีปราศจากความอคติ ไม่ลำเอียงต่อผู้เรียนที่มีลักษณะแตกต่างจากตน ยอมรับแนวคิดในเรื่องของความแตกต่างทางวัฒนธรรมและการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลาย ซึ่งจะเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงครู และนักเรียน หรือนักเรียนด้วยกันให้มีความเข้าใจและอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข (ทิฆัมพร สมพงษ์, 2559) ดังนั้นครูและบุคลากรทางการศึกษาจึงต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอน เป็นผู้ที่มีศีลธรรมอันดีงาม เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาคุณภาพของครู หมายถึง แนวทางการพัฒนาคุณภาพของครูในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งครูมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ครูในยุคศตวรรษที่ 21 จึงควรเป็นครูที่พร้อมเรียนรู้ มีความใส่ใจพัฒนาตนเองให้มีทักษะของการเรียนรู้ ซึ่งมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพครูที่หลากหลาย เช่น การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการประเมินสมรรถนะ

และผลงาน ทั้งนี้เพื่อสร้างให้ครูเป็นผู้ที่มีความสามารถ มีทักษะในการทำหน้าที่ครูในศตวรรษที่ 21 อย่างแท้จริง

3.5.5 งบประมาณเพื่อการศึกษา

Sherwood (1964) ให้แนวคิดด้านงบประมาณว่า คือ แผนเบ็ดเสร็จ ซึ่งแสดงออกในรูปของตัวเงิน แสดงโครงการการดำเนินงานทั้งหมด ในระยะเวลาหนึ่ง แผนนี้จะรวมถึงการกะประมาณ บริการ กิจกรรม โครงการ และการใช้จ่าย ตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามแผนนี้ ซึ่งประกอบไปด้วยการกระทำ 3 ขั้นตอน คือ การจัดเตรียม การอนุมัติ และการบริหารงบประมาณ

นางลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์ (2544) ให้ความหมายของคำว่า งบประมาณ หมายถึง การวางแผนการบริหารของรัฐบาลโดยแสดงถึงกิจกรรมโครงการที่จะจัดทำและหน่วยงานที่รับผิดชอบ มีการประมาณค่าใช้จ่าย และที่มาของรายได้เพื่อการใช้จ่ายนั้นตามระยะเวลาที่แน่นอนที่เรียกว่า งบประมาณ และเป็นแผนบริหารที่ฝ่ายบริหารจัดทำขึ้นเพื่อเสนอขออนุมัติจากรัฐสภา

สถาบันวิจัยแห่งประเทศไทย (2557) ได้กล่าวถึงการจัดสรรด้านงบประมาณว่าควรมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรับผิดชอบต่อและลดความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ควบคู่กันไปผ่านหลักสูตรการจัดสรรงบประมาณของรัฐที่คำนึงถึงสภาพเศรษฐกิจและสังคมในแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกัน และให้งบประมาณอย่างเพียงพอต่อการพัฒนานักเรียนให้ข้ามผ่านมาตรฐานขั้นต่ำตามที่กำหนดเป็นเป้าหมายไว้ได้ กล่าวคือ หากมีการจัดสรรงบประมาณให้สถานศึกษาแต่ละพื้นที่ที่ได้รับการจัดสรรที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษานั้น ๆ เช่น โรงเรียนในเขตพื้นที่ด้อยโอกาสได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนมากกว่าโรงเรียนในเขตปกติ ก็จะช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางด้านทรัพยากรได้ รัฐต้องเข้ามามีส่วนช่วยเหลือในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่มีปัญหาและขาดแคลนทรัพยากร เพื่อให้การแข่งขันเป็นไปอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น เมื่อสภาพการแข่งขันในการให้บริการการศึกษามีความเท่าเทียมกันมากขึ้น ระบบความรับผิดชอบต่อก็จะทำงานได้ดียิ่งขึ้น

สุทธิศักดิ์ นันทวิทย์ (2558) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ผลการศึกษาพบว่าสถานศึกษาควรมีกรอบแนวคิดและวิธีการบริหารจัดการสรรงบประมาณที่เอื้อต่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ทั้งการจัดทำแผนงานงบประมาณที่ส่งเสริมต่อการจัดการศึกษา ควรมีการนำเทคโนโลยีและสารสนเทศมาใช้ตรวจสอบกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ปรีดี ปลื้มสำราญกิจ (2560) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงบประมาณที่มีต่อการดำเนินการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 ด้วยการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ที่เป็นส่วนส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นั้นมีความจำเป็นต้องได้รับงบประมาณที่เพียงพอ เช่น ในด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ทั้งเทคโนโลยีทางการศึกษา ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการจ้างผู้เชี่ยวชาญในการออกแบบหรือปรับปรุงการเรียนการสอนในระบบของเทคโนโลยีให้สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การฝึกอบรมบุคลากรเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องทักษะในศตวรรษที่ 21 ให้มากขึ้นนั้นล้วนต้องอาศัยค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ดังนั้นหากทางสถานศึกษาได้รับการจัดสรรงบประมาณที่มากขึ้น และมีการบริหารจัดการงบประมาณที่สามารถเอื้อต่อการเรียนรู้ในด้านการส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของทั้งบุคลากรและนักเรียนในองค์กร การเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ก็จะสามารถเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับการจัดสรรงบประมาณในบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น ควรกำหนดทิศทางและแผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียนร่วมกันระหว่างชุมชนและโรงเรียน เพื่อให้การใช้งบประมาณมีความเหมาะสมกับพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (สิทธิชัย ทองมาก, 2560)

กล่าวโดยสรุป งบประมาณเพื่อการศึกษา หมายถึง การจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ โดยมีแนวทางการจัดสรรงบประมาณ ทั้งงบประมาณเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดสรรค่าใช้จ่ายในด้านการดำเนินงานพัฒนาบุคลากรครูให้มีความรู้ความสามารถในด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ และการจัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ตลอดจนการเตรียมงบประมาณส่งเสริมการบริหารจัดการด้านการใช้เทคโนโลยี ทั้งนี้เป็นการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.5.6 สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้

พิพัฒน์ จรัสเพชร (2561) ได้ให้แนวคิดถึงความหมายของสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ว่า หมายถึง สิ่งที่มีผลต่อการเรียนรู้ของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม และทั้งทางรูปธรรมและนามธรรม สอดคล้องกับแนวคิดของรัฐสภา พงษ์ภิญโญ (2556) ที่ได้ให้ความหมายว่าเป็นสิ่งรอบตัวที่มีผลต่อมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม มนุษย์สามารถนำเอาหลักการไปสู่การปฏิบัติได้ตามความมุ่งหมายของการเรียนรู้ประเภทนั้น ๆ ได้กล่าวถึง

สำหรับองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา (ประวีณา โภควณิช, 2559) ประกอบไปด้วย การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เป็น

รูปธรรม ทั้งบริเวณสถานศึกษา อาคารเรียน ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ทั้งที่สามารถมองเห็นและจับต้องได้ในสถานศึกษา และการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมที่เป็นความรู้สึกที่เกิดจากการอยู่และปฏิบัติงานร่วมกันของบุคลากรในสถานศึกษาและสำหรับแนวคิดที่สำคัญในการออกแบบสภาพแวดล้อมนั้นควรออกแบบให้สภาพแวดล้อมมีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมในห้องเรียนยุคใหม่ ควรเอื้อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มได้

อนุชา โสมาบุตร (2557) และ สมศักดิ์ เอี่ยมคงสี (2561) ได้ให้แนวคิดทางด้านแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่าการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ควรมีการสร้างสรรคแนวปฏิบัติทางการเรียน การรับการสนับสนุนจากบุคลากรและสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เกื้อหนุนบรรยากาศการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้นักเรียนการสอนให้กับผู้เรียนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ควรมีการสนับสนุนทางวิชาชีพแก่ชุมชนทั้งในด้านการให้การศึกษา การมีส่วนร่วม การแบ่งปันสิ่งปฏิบัติที่เป็นเลิศระหว่างกันรวมทั้งการบูรณาการหลอมรวมทักษะหลากหลายสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน สนับสนุนให้มีการสร้างผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้จากสิ่งปฏิบัติจริงตามบริบท โดยเฉพาะการเรียนแบบโครงงาน มีการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อสร้างโอกาสในการเข้าถึงสื่อเทคโนโลยี เครื่องมือหรือแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมในการออกแบบระบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมทั้งการเรียนเป็นกลุ่มหรือการเรียนรายบุคคล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและขยายผลสู่ชุมชนในทุกช่องทาง

Kennedy (2011) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21 ไว้ว่าโรงเรียนและมหาวิทยาลัยในยุคนี้คงต้องทำงานหนักเพื่อรวมตัวนวัตกรรมเข้ามาในองค์กรที่จะต้องมีการดำเนินการในการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีในโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนสามารถเพิ่มโอกาสการเรียนรู้ได้สูงสุด ทั้งนักเรียนและผู้สอนทุกคนควรมีอุปกรณ์เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตและซอฟต์แวร์ที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ร่วมกัน

Savage & Savage (2010) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นองค์ประกอบที่ส่งผลโดยตรงต่อผู้เรียนทั้งการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในการช่วยเหลือสนับสนุนผู้เรียนในแง่ของการเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียนให้เกิดขึ้นและในขณะเดียวกันการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสมก็มีส่วนในการขัดขวางการทำกิจกรรมของผู้เรียนด้วยเช่นกัน

สุทธิศักดิ์ นันทวิทย์ (2558) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ผลการศึกษาพบว่าควรเน้นให้เกิดการสร้างสรรคนวัตกรรมให้มีคุณภาพที่ตอบสนองต่อสถานศึกษา โดยมีการจัดทำระบบสารสนเทศ

และเทคโนโลยีที่มีความทันสมัย รวมทั้งควรให้ความสำคัญในการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุป สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ทั้งทางด้านกายภาพที่เป็นรูปธรรมทั้งภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียน เช่น บริเวณในห้องเรียน อาคารเรียน ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ การจัดสภาพแวดล้อมทางด้านสื่อและเทคโนโลยีให้เหมาะสมเพียงพอ ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึที่ดีในการอยู่ร่วมกันทั้งผู้เรียนและบุคลากรครูในโรงเรียน รวมไปถึงการนำสภาพแวดล้อมทางด้านชุมชนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มาใช้ในการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.5.7 ความร่วมมือของชุมชน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) ได้กำหนดหลักการจัดการศึกษาให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยมีการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น โดยให้บุคคลดังกล่าวสามารถเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ซึ่งการมีส่วนร่วมของบุคลากรนั้น เป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม ตัดสินใจในการปฏิบัติงานและการร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวของบุคลากรเอง ซึ่งการที่จะสามารถทำให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเพื่อการแก้ปัญหา และนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของบุคลากรให้ดีขึ้นนั้น ผู้นำจะต้องยอมรับในปรัชญาการพัฒนาว่า มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของผู้อื่นและพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของส่วนรวมในองค์กร (สันติชัย เอื้อจงประสิทธิ์, 2551) ซึ่งการมีส่วนร่วมของชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษานั้นเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของทิฆัมพร สมพงษ์ (2559) ที่ได้ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าองค์ประกอบทางด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์กัน ทั้งความสัมพันธ์ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ความสัมพันธ์ของผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและการที่สถานศึกษามีการเปิดโอกาสให้เกิดความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ให้การยอมรับชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อร่วมกันพัฒนาการจัดการศึกษา

ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่นั้นเป็นบทบาทสำคัญในการบริหารสถานศึกษาในบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีประสิทธิภาพและยังสอดคล้องกับแนวคิดของ สิทธิชัย ทองมาก (2560) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการศึกษาในแนวคิดพหุวัฒนธรรม เช่น ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่าหลาย ๆ ด้านต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชนเข้ามาในการจัดการศึกษา ทั้งด้านการบริหารจัดการที่ควรมีการดำเนินการตามแผนงาน โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมกับความหลากหลายของวัฒนธรรม ตลอดจนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการร่วมติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานและปรับปรุงแก้ไข รวมถึงในด้านหลักสูตรของผู้เรียน ที่ควรจัดทำหลักสูตรตอบสนองต่อความต้องการ

ของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน โดยบูรณาการความหลากหลายทางวัฒนธรรมเข้าไปในหลักสูตร มีการติดตามและประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ การวางแผนร่วมกันในการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา ระดมทรัพยากร ร่วมกิจกรรม และเป็นแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์ ความเข้าใจ และเกิดการยอมรับในความแตกต่างกันทางวัฒนธรรมกับชุมชน ล้วนเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือของชุมชนในการช่วยกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ปรีดี ปลื้มสำราญกิจ (2560) ได้กล่าวถึงบทบาทสำคัญในการกระตุ้นและส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนไว้ว่า การให้ความร่วมมือของชุมชน มีบทบาทสำคัญ ทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพบปะกันระหว่างครูผู้สอนและผู้ปกครองเป็นรายคน การวางแผนติดตามการดูแลผู้เรียนร่วมกัน สิ่งเหล่านี้จะทำให้ครูผู้สอนมีความเข้าใจผู้เรียนมากขึ้น รวมทั้งการสนับสนุนการส่งเสริมให้เพื่อน รุ่นพี่ และรุ่นน้องในสถานศึกษามีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน จะเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงความยอมรับและความเชื่อมั่นในศักยภาพของผู้เรียน กล่าวได้ว่าการเชื่อมโยงสัมพันธ์กันระหว่างเพื่อน สังคม และครอบครัว ความร่วมมือระหว่างกันเหล่านี้ย่อมจะส่งผลถึงการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

กล่าวโดยสรุป ความร่วมมือของชุมชน หมายถึง การมีส่วนร่วมของชุมชนในทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนให้เกิดขึ้นร่วมกัน ทั้งด้านการมีส่วนร่วมในของการจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ การระดมทรัพยากร การร่วมนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการร่วมกันสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นระหว่างสถานศึกษาและชุมชน

จากการสังเคราะห์แนวคิดของการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถสรุปเป็นองค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ ดังตาราง 1

ตาราง 1 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้
1) หลักสูตร สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี	1.1 การจัดทำหลักสูตร 1.2 การสนับสนุนด้านสื่อการเรียนรู้ 1.3 การสนับสนุนด้านเทคโนโลยี 1.4 การบูรณาการความหลากหลาย 1.5 การเรียนรู้ผ่านเครือข่าย
2) การจัดการเรียนการสอน	2.1 แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ 2.2 การออกแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน 2.3 การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี 2.4 การส่งเสริมความเข้าใจความเป็นพหุวัฒนธรรม
3) การประเมินผลทางการเรียน	3.1 แนวทางการประเมินผลทางการเรียน 3.2 วิธีการประเมินผลทางการเรียน 3.3 การพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผล
4) การพัฒนาคุณภาพของครู	4.1 การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 4.2 การฝึกอบรมทั้งในและนอกหน่วยงาน 4.3 การศึกษาดูงาน 4.4 ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 5.5 การประเมินสมรรถนะและผลงานของครู
5) งบประมาณเพื่อการศึกษา	5.1 แนวทางการจัดสรรงบประมาณ 5.2 การจัดสรรด้านการจัดการเรียนการสอน 5.3 การจัดสรรด้านการพัฒนาบุคลากร 5.4 การจัดสรรด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 5.5 การจัดสรรด้านเทคโนโลยี
6) สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้	6.1 การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน 6.2 การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน 6.3 การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมในโรงเรียน 6.4 การจัดสภาพแวดล้อมด้านสื่อและเทคโนโลยี

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้
	6.5 การนำสภาพแวดล้อมด้านชุมชนมาใช้
7) ความร่วมมือของชุมชน	7.1 การมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ 7.2 การมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ 7.3 การมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน 7.4 การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นระหว่างสถานศึกษาและชุมชน

ตอนที่ 5 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ

5.1 ความหมายของรูปแบบ

Tosi and Carroll (1982) ได้ให้ความหมายของรูปแบบไว้ว่า หมายถึง แบบหรือสิ่งจำลองที่สร้างขึ้น เพื่ออธิบายพฤติกรรมลักษณะบางประการของสิ่งที่เป็นจริงอย่างหนึ่ง หรือเป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการหาความรู้ความเข้าใจปรากฏการณ์

ทิสนา แชมมณี (2550) ได้ให้ความหมายของรูปแบบไว้ว่า รูปแบบ หมายถึง เครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบสอบหาคำตอบ ความรู้ ความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น โดยสร้างมาจากความคิด ประสบการณ์การใช้อุปมาอุปไมย หรือจากทฤษฎีหลักการต่าง ๆ และแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง

คัมภีร์ สุดแท้ (2553) ได้ให้ความหมายของรูปแบบไว้ว่า หมายถึง สิ่งที่สร้างหรือพัฒนาขึ้น แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบที่สำคัญ ๆ ของเรื่องให้เข้าใจง่ายขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน

กล่าวโดยสรุป รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่สร้างหรือพัฒนาขึ้น แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบที่สำคัญ ๆ ของเรื่องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน โดยสร้างมาจากความคิด ประสบการณ์ หรือจากทฤษฎีหลักการต่างๆ และแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง

5.2 ประเภทของรูปแบบ

นักวิชาการต่าง ๆ ได้แบ่งประเภทของรูปแบบไว้หลายลักษณะซึ่งแตกต่างกันออกไปดังนี้

Smith et al. (1980) ได้จำแนกประเภทของรูปแบบออกเป็นดังนี้

1. รูปแบบเชิงกายภาพ ได้แก่

- 1.1 รูปแบบคล้ายจริง มีลักษณะคล้ายของจริง เช่น หุ่นไล่กา เครื่องบินจำลอง เป็นต้น
- 1.2 รูปแบบเหมือนจริง มีลักษณะคล้ายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เช่น เครื่องบินจำลองที่บินได้ หรือเครื่องฝึกบิน รูปแบบการทดลองทางเคมีในห้องปฏิบัติการก่อนที่จะทำการทดลองจริง เป็นต้น

2. รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ ได้แก่

- 2.1 รูปแบบข้อความหรือรูปแบบเชิงคุณภาพ รูปแบบนี้เป็นรูปแบบการใช้ข้อความปกติธรรมดาในการอธิบาย เช่น คำบรรยายลักษณะงาน หรือคำอธิบายรายวิชา เป็นต้น
- 2.2 รูปแบบทางคณิตศาสตร์ หรือรูปแบบเชิงปริมาณ เช่น สมการและโปรแกรมเชิงเส้น เป็นต้น

Keeves (1988) ได้แบ่งประเภทของรูปแบบทางการศึกษาและสังคมศาสตร์เอาไว้ 4 ประเภท คือ

1. รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ เป็นรูปแบบที่ใช้การอุปมาอุปมัยเทียบเคียงปรากฏการณ์ซึ่งเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรม เช่น รูปแบบในการทำนายจำนวนนักเรียนที่จะเข้าสู่ระบบโรงเรียน ซึ่งอนุมานแนวคิดจากการเปิดนำเข้าและปล่อยออกจากถัง นักเรียนที่จะเข้าสู่ระบบโรงเรียนเปรียบเทียบกับการที่เปิดออกจากถัง ดังนั้น นักเรียนที่คงอยู่ในระบบจึงเท่ากับนักเรียนที่เข้าสู่ระบบลบด้วยนักเรียนที่ออกจากระบบ เป็นต้น
2. รูปแบบเชิงภาษา เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิ หรือรูปภาพ เพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของปรากฏการณ์นั้น ๆ
3. รูปแบบทางคณิตศาสตร์ เป็นรูปแบบที่ใช้สมการทางคณิตศาสตร์เป็นสื่อในการแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ รูปแบบประเภตินี้นิยมใช้กันทั้งในสาขาจิตวิทยาและศึกษาศาสตร์ รวมทั้งศาสตร์ทางด้านการบริหารการศึกษาด้วย
4. รูปแบบเชิงสาเหตุ เป็นรูปแบบที่พัฒนามาจากเทคนิคที่เรียกว่า Path Analysis และหลักการสร้าง Semantic Model โดยการนำเอาตัวแปรต่าง ๆ มาสัมพันธ์กัน

เชิงเหตุและผลที่เกิดขึ้น เช่น The Standard Deprivation Model ซึ่งเป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ของบิดามารดา สภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่บ้านและระดับสติปัญญาของเด็ก เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป รูปแบบสามารถแบ่งออกได้หลายประเภทซึ่งมีลักษณะเชิงรูปธรรมและนามธรรม สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ รูปแบบที่ใช้มีลักษณะเป็นข้อความหรือแผนภาพ อธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษาและแผนภาพ เพื่อให้เห็นแนวทางการดำเนินงาน แสดงองค์ประกอบของปรากฏการณ์นั้น ๆ

5.3 องค์ประกอบของรูปแบบ

ศักดิ์จิต มาศจิตต์ (2550) นำเสนอองค์ประกอบของรูปแบบไว้ว่า ประกอบไปด้วย 1) องค์ประกอบพื้นฐาน ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย หลักการ การมีส่วนร่วม และการกำหนดแนวทางในการนำรูปแบบไปใช้ 2) องค์ประกอบ โครงสร้าง 3) องค์ประกอบกระบวนการดำเนินงาน และ 4) องค์ประกอบด้านการสนับสนุน

พิเชษฐ โพธิ์ภักดี (2553) ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบไว้ว่า รูปแบบประกอบด้วยส่วนประกอบ 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 หลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 โครงสร้างและสาระสำคัญของรูปแบบ ส่วนที่ 3 การนำสู่การปฏิบัติและเงื่อนไข

ไมตรี บุญทศ (2554) ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบไว้ว่า ควรมีองค์ประกอบหลัก คือ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ 3) ระบบงานและกลไกของรูปแบบ 4) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ และ 5) แนวการประเมินรูปแบบ

กล่าวโดยสรุปองค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วยหลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ สาระสำคัญของรูปแบบตลอดจนแนวทางในการนำสู่การปฏิบัติ

5.4 การสร้างรูปแบบ

การสร้างรูปแบบ คือ การกำหนดมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เห็นชัดเจนว่ารูปแบบนั้น ๆ มีการนำเสนออะไร เพื่อให้ได้อะไร และสิ่งที่ได้นั้นอธิบายปรากฏการณ์อะไร นำไปสู่ข้อค้นพบอะไรใหม่ ๆ (Keeves, 1988)

ปรีชา สามัคคี (2552) ได้สรุปเกี่ยวกับการสร้างรูปแบบไว้ว่า โดยทั่วไปการสร้างรูปแบบมักเริ่มจากการศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เราจะสร้างรูปแบบให้มีความชัดเจน แล้วจึง

ค้นหาสมมติฐานและหลักการของรูปแบบ หลังจากนั้นจึงสร้างรูปแบบตามหลักการที่กำหนดขึ้น และนำรูปแบบที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบหาคุณภาพของรูปแบบต่อไป

กล่าวโดยสรุป การสร้างรูปแบบจะเริ่มต้นโดยการศึกษาหาองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เราจะสร้างรูปแบบอย่างชัดเจน หลังจากนั้นจึงทำการสร้าง (ร่าง) รูปแบบตามหลักการที่กำหนดขึ้น ทำการประเมินรูปแบบและนำไปปรับปรุงและนำเสนอต่อไป

5.5 การประเมินรูปแบบ

The Joint Committee on Standards for Educational Evaluation (Madaus, Scriven, & Stufflebeam, 1983) ได้นำเสนอหลักการประเมินเพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมการตรวจสอบรูปแบบ ประกอบด้วยมาตรฐานการประเมิน 4 ด้าน ดังนี้

1. มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standards) เป็นการประเมินความน่าเชื่อถือและได้เนื้อหาสาระครอบคลุม ครบถ้วนตามความต้องการที่กำหนดไว้ อย่างแท้จริง
2. มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) เป็นการประเมินความเหมาะสมทั้งในด้านกฎหมายและคุณธรรม
3. มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) เป็นการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง
4. มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) เป็นการประเมินการสนองต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ

กล่าวโดยสรุป สำหรับการประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ใช้วิธีการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วยมาตรฐาน 4 ด้าน คือ มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม มาตรฐานด้านความเหมาะสม มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ และมาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์

จากที่กล่าวมาข้างต้น สำหรับรูปแบบการบริหารสถานศึกษา หมายถึง ข้อความหรือแผนภาพที่บ่งบอกถึงแนวทางในการปฏิบัติประกอบไปด้วยหลักการ เป้าหมาย และองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 6 การวิเคราะห์องค์ประกอบ

ในการศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบ เป็นวิธีการหนึ่งที่มีลักษณะการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นกลุ่มของตัวแปร เป็นเทคนิคการวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัว (Multivariate Statistical Technique) เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่สังเกตหรือวัดได้ ซึ่งใช้ได้กับทุกวงการศึกษาทันทั้งทางสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2540) กล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าเป็นเทคนิควิธีการหนึ่งในการลดจำนวนตัวแปรให้น้อยลง โดยยึดหลักความสัมพันธ์กันของตัวแปร หากมีการจับกลุ่มของตัวแปรหรือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร มีลักษณะที่มีความสัมพันธ์กันสูงเป็นกลุ่ม ๆ นั้นหมายความว่าตัวแปรเหล่านี้มีตัวปัจจัยร่วมกัน ส่วนตัวแปรที่อยู่คนละปัจจัยกันจะมีความสัมพันธ์กันน้อยหรือไม่มีความสัมพันธ์กันเลย

สำหรับเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยในกรณีผู้ศึกษาที่ไม่มีความรู้ หรือมีความรู้น้อยมากเกี่ยวกับโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปร ใช้เพื่อศึกษาโครงสร้างของตัวแปรและลดจำนวนตัวแปร และประเภทการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยในกรณีที่ผู้ศึกษาทราบโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปร หรือคาดไว้ว่าโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรเป็นอย่างไร จึงใช้เทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยันมาตรวจสอบหรือยืนยันความสัมพันธ์ว่าเป็นอย่างที่คาดการณ์ไว้หรือไม่

สำหรับการศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยมีแผนการดำเนินการวิจัยทั้งการวิเคราะห์เอกสาร (Content Analysis) เพื่อสังเคราะห์ตัวแปรการบริหารสถานศึกษา และแผนดำเนินการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อยืนยันและเพิ่มเติมตัวแปรการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จนสามารถคาดการณ์ได้ว่าประกอบไปด้วยองค์ประกอบใดบ้าง หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงใช้การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) องค์ประกอบของตัวแปร ดังมีรายละเอียดข้อมูลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ดังนี้

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA)

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เป็นการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบหรือยืนยันทฤษฎีที่มีการค้นพบว่าตรงตามทฤษฎีหรือไม่ โดยมีกระบวนการขั้นตอนในการวิเคราะห์เริ่มต้นที่เมตริกสหสัมพันธ์หรือเมตริกความแปรปรวน ความแปรปรวนร่วมหรือเมตริกอื่น ๆ ที่มีลักษณะ

คล้ายกัน จุดประสงค์ในการทดสอบโมเดลตั้งอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีหรือข้อมูลที่มีอยู่นั้น สมมติฐานต้องตั้งให้เหมาะสมกับข้อมูล โมเดลต้องกำหนดระดับของความสัมพันธ์ระหว่างคู่ของตัวแปรแต่ละตัวกับองค์ประกอบ รวมถึงความแตกต่างของพารามิเตอร์คงที่และอิสระ ซึ่งค่าพารามิเตอร์จะกำหนดขึ้นตามคาดหวังสามารถทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันนี้ได้โดยใช้โปรแกรมลิสเรล

1. ลักษณะข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันต้องการข้อมูลที่มีลักษณะ ดังนี้
(เสรี ชัดแฉ่ม, 2547)

1.1 ข้อมูลควรวัดเป็นค่าต่อเนื่อง (Continuous) และมีลักษณะการแจกแจงเป็นแบบปกติ ซึ่งการคำนวณโดยโปรแกรมลิสเรล จะมีวิธีประมาณค่าพารามิเตอร์และการสร้างมาตรฐานให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกประเภท (categorical data) ได้ รวมทั้งมีวิธีประมาณค่าพารามิเตอร์แบบพิเศษที่มีความแกร่ง (robustness) ต่อการฝ่าฝืนข้อตกลงเบื้องต้นเรื่องลักษณะการแจกแจงข้อมูลเป็นแบบปกติ

1.2 ควรใช้ข้อมูลจำนวนมาก วิธี CFA ต้องการข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ เนื่องจากผู้วิจัยส่วนมากใช้วิธีการประมาณค่าความเป็นไปได้สูงสุด (Maximum Likelihood: ML) โดยปกติวิธี ML มีข้อแนะนำว่า ควรใช้กลุ่มตัวอย่างประมาณ 100-200 หน่วยตัวเป็นอย่าต่ำหรือกรณีที่ผู้วิจัยต้องการเปรียบเทียบคุณสมบัติของเครื่องมือระหว่างกลุ่มตัวอย่างต่างกลุ่ม โดยที่กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มควรมี 100-200 หน่วยตัวอย่าง ซึ่งในเรื่องขนาดกลุ่มตัวอย่างยังไม่มีกฎเกณฑ์ที่ตายตัว Bollen (1989) ได้เสนอแนะไว้กว้าง ๆ ว่า การประมาณค่าพารามิเตอร์อิสระ 1 ตัว ต้องใช้หลายหน่วยตัวอย่าง นงลักษณ์ วิรัชชัย (2542) เสนอแนะว่า เทคนิคที่ต้องใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ ควรใช้จำนวนประมาณ 15 - 20 คน ต่อ 1 ตัวแปรหรือไม่ต่ำกว่า 400 คน

สำหรับผลการวิจัยของแต่ละองค์ประกอบ ประกอบไปด้วยเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เพื่อยืนยันความถูกต้องเชิงประจักษ์แต่ละองค์ประกอบ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง ซึ่งนงลักษณ์ วิรัชชัย (2542) ได้กล่าวถึง การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองว่า เป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบจากชุดขององค์ประกอบ ซึ่งได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับที่สองเป็นการยืนยันปัจจัยแฝงต่อจากอันดับที่หนึ่ง โดยทั้งการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่งและอันดับที่สองนั้นจะมีการพิจารณาค่าสถิติต่าง ๆ จากการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีการวิเคราะห์ CFA มีขั้นตอนการดำเนินการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ การประมาณค่าพารามิเตอร์ การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล การปรับโมเดลและการตีความผลจากการวิเคราะห์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดล

ขั้นตอนนี้เป็น การหาค่าพารามิเตอร์ที่จะทำให้เมทริกซ์ ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วม ที่คำนวณได้จากกลุ่มตัวอย่างหรือข้อมูลเชิงประจักษ์กับเมทริกซ์ ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมที่ถูกสร้างขึ้นจากพารามิเตอร์ที่ประมาณค่าได้จากโมเดลที่เป็นสมมติฐานวิจัยมีค่าใกล้เคียงมากที่สุด สำหรับวิธีการประมาณค่าพารามิเตอร์คือ วิธี Maximum Likelihood เป็นวิธีที่ใช้อย่างแพร่หลาย

2. การตรวจสอบความตรงของโมเดล

เป็นขั้นตอนการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลสมการโครงสร้างตามสมมติฐานซึ่งเป็นตัวแทนของทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เก็บรวบรวมมาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากร โดยหากพบว่าโมเดลตามสมมติฐานสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์แสดงว่ารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลสมการโครงสร้างตามทฤษฎีมีลักษณะเหมือนกับรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของประชากร กล่าวคือ นักวิจัยสามารถใช้ทฤษฎีอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงของตัวแทนประชากรนั้น ๆ แต่หากโมเดลตามสมมติฐานไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์แสดงว่า ทฤษฎีที่นักวิจัยนำมาใช้ยังไม่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงของประชากรนั้น ๆ ได้ จึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรให้สามารถใช้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของประชากรได้อย่างถูกต้อง นำไปสู่ขั้นตอนการปรับโมเดลตามสมมติฐาน

ซึ่งค่าสถิติที่ช่วยตรวจสอบหลายตัว เช่น ค่าสถิติไค-สแควร์ ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ดัชนี GFL, AGFL, CFI, Standardized RMR และ RMSEA มีรายละเอียดดังนี้

1) ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square Statistics)

เป็นค่าดัชนีที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในภาพรวม ค่าสถิติไค-สแควร์ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานวิจัยสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าสถิติไค-สแควร์ที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-Value} > .05$) เป็นสิ่งที่บ่งชี้ว่าโมเดลองค์ประกอบสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Bollen, 1989)

2) ค่า Normed Chi-Square หรือ Relative Chi-Square หรือ ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์

ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์เป็นการนำค่าไค-สแควร์หารด้วยองศาอิสระ (degrees of freedom : df) เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาคือ โมเดลที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดีเมื่อค่า χ^2/df น้อยกว่า 2.00 (Bollen, 1989)

3) ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Root Mean Square Residual: Standardized RMR) ค่า Standardized RMR

อยู่ระหว่าง 0 ถึง 1.00 ถ้ามีค่าต่ำกว่า 0.08 แสดงว่าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี (Hu and Bentler, 1999)

4) ดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation : RMSEA)

ค่า RMSEA เป็นการวัดความแตกต่างต่อหน่วยขององศาอิสระ (Discrepancy per Degree of Freedom) ค่า RMSEA ควรมีค่าใกล้เคียงศูนย์ แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาคือ โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดี เมื่อค่า RMSEA น้อยกว่า .05 ($RMSEA < .05$) (Diamantopoulos and Siguaw, 2000)

5) ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness of Fit Index : GFI) เป็นดัชนีที่จัดอยู่ในกลุ่มดัชนีทดสอบความสอดคล้องแบบสัมบูรณ์ (Absolute Fit Index) เป็นค่าที่แสดงถึงปริมาณความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมที่อธิบายได้ ด้วยโมเดล (Diamantopoulos and Siguaw, 2000) ค่า GFI จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 และ 1 ค่า GFI มีค่าเข้าใกล้ 1.00 แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยทั่วไปนักสถิติจะกำหนดว่า $GFI \geq 0.9$ จะถือว่าโมเดลกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (พรธรรมรัตน์ อารมณ์พิศาล, 2559)

6) ดัชนีวัดความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index : AGFI) เป็นดัชนีอีกตัวหนึ่งที่จัดอยู่ในกลุ่มดัชนีทดสอบความสอดคล้องแบบสัมบูรณ์ (Absolute Fit Index) เป็นค่าที่แสดงถึงปริมาณความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมที่อธิบายได้ด้วยโมเดลที่ปรับแก้ด้วยองศาอิสระ (Diamantopoulos and Siguaw, 2000)

ค่า AGFI นี้มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับดัชนี GFI เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาเหมือนค่า GFI (Diamantopoulos and Siguaw, 2000) นั่นคือ Schumacker & Lomax (2010) ได้เสนอแนะว่า $AGFI \geq 0.90$ จะถือว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

7) ค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงสัมพัทธ์ ได้แก่ CFI (Comparative Fit Index) มีค่าอยู่ระหว่าง 0 กับ 1 แสดงความพอเหมาะพอดีของโมเดล ดัชนี CFI ที่มีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป ($CFI > .90$) แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Bentler, 1990)

สำหรับขั้นตอนการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยโปรแกรมสำเร็จรูปจะมีการดำเนินการในขั้นตอนการประมาณค่าพารามิเตอร์ โดยผลลัพธ์ของโปรแกรมจะเสนอค่าดัชนีความสอดคล้องมาให้ โดยการพิจารณาควรพิจารณาจากดัชนีหลาย ๆ ตัวร่วมกันในโมเดล สมการโครงสร้างที่ไม่มีความผิดปกติ เมื่อดัชนีตัวใดบ่งบอกว่าโมเดลมีความสอดคล้อง ค่าดัชนีอื่นก็มีแนวโน้มที่จะบ่งบอกว่าโมเดลมีความสอดคล้องเช่นเดียวกัน เมื่อโมเดลสมการโครงสร้างตามสมมติฐานซึ่งเป็นตัวแทนของทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เก็บรวบรวมมาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรมีความสอดคล้องกลมกลืนกัน แสดงว่า

รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลสมการโครงสร้างตามทฤษฎีมีลักษณะเหมือนกับรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของประชากร นั่นคือ นักวิจัยสามารถใช้ทฤษฎีอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ในปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงของประชากรนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้อง และหากโมเดลตามสมมติฐานไม่สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์แสดงว่า ทฤษฎีที่นักวิจัย นำมาใช้ยังไม่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงของประชากรนั้น ๆ นักวิจัยจึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเสียใหม่ นั่นก็คือ ขั้นตอนการปรับโมเดลตามสมมติฐาน

3. การปรับโมเดล

กรณีพบว่าโมเดลไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ต้องปรับโมเดลและวิเคราะห์ข้อมูลใหม่ ซึ่งแนวทางในการปรับโมเดลพิจารณาจากค่าเศษเหลือของตัวแปรสังเกตในรูปคะแนนมาตรฐานควรมีค่าไม่เกิน 2.00 อาจมีการปรับโมเดลโดยให้เทอมความคลาดเคลื่อนสัมพันธ์กันได้ โดยที่การปรับโมเดลใหม่นั้น ต้องเป็นไปอย่างสมเหตุสมผลและควรจะเป็นไปตามทฤษฎีที่ตั้งไว้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

4. การตีความผลการวิเคราะห์

ควรมีการรายงานค่าน้ำหนักองค์ประกอบและความแปรปรวนที่องค์ประกอบสามารถอธิบายได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2) สร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 3) ประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยผสมวิธี (Mixed-Methods) ประเภทหลายขั้นตอน (Multi-state design) ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ระยะที่ 2 สร้าง (ร่าง) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ระยะที่ 3 ประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ระยะการดำเนินการวิจัยทั้ง 3 ระยะ มีรายละเอียด ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยใช้วิธีการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร (Content Analysis)

ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์/สังเคราะห์เนื้อหาเพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขั้นตอนที่ 2 ยืนยันและเพิ่มเติมองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาร่วมสนทนากลุ่ม เพื่อยืนยันและเพิ่มเติมองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และรับผิดชอบหรือเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา จำนวน 10 ท่าน ได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposeful Selection) เป็นการเลือกโดยมีเหตุผลเฉพาะโดยคำนึงถึงประสบการณ์ หรือประเด็นอื่นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Law et al., 1998) โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่ได้เข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการอย่างน้อย 1 ปี จำนวน 3 ท่าน
2. ครูผู้สอนโรงเรียนที่ได้เข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่ผ่านการอบรมจำนวน 4 ท่าน ประกอบไปด้วยครูผู้สอนทั้งระดับช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) และครูผู้สอนระดับช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6)
3. ศึกษานิเทศก์ซึ่งรับผิดชอบโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่ได้เข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์ในการนิเทศโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการอย่างน้อย 1 ปี จำนวน 3 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่มได้มาจากการวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัยและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วยข้อมูลรายละเอียดจากโครงร่างวิทยานิพนธ์ ตารางวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งแบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่ม แนวคำถามเพื่อการสนทนาแบบกึ่งโครงสร้าง เครื่องบันทึกภาพและเสียง นำไปใช้ในการสนทนากลุ่ม เพื่อยืนยันและเพิ่มเติมองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารายละเอียดของแบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่ม และนำข้อมูลจากตารางการสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยนำมาใส่เป็นข้อมูลรายละเอียดในแบบบันทึกการสนทนากลุ่มเพื่อยืนยันและเพิ่มเติมของการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อขอความอนุเคราะห์เชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ในการเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม และดำเนินการส่งข้อมูลรายละเอียดโครงร่างวิทยานิพนธ์ไปยังผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ข้อมูลในการนำไปศึกษาข้อมูลล่วงหน้า และนำมาร่วมดำเนินการสนทนากลุ่ม ในวันและเวลาตามที่กำหนดไว้ หลังจากนั้นได้นำข้อมูลจากการจดบันทึกและบันทึกเสียงมาวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นการสนทนากลุ่ม และสรุปผลที่ได้รับจากการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันและเพิ่มเติมองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณในการกำหนดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ด้วยการหาค่าทางสถิติ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) รายละเอียด ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าวิชาการของโรงเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส โดยกระจายอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 9 เขตพื้นที่การศึกษา เป็นจำนวน 322 โรงเรียน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 644 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าวิชาการของโรงเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส โดยกระจายอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษา รวม 9 เขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 400 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน แบบชั้นภูมิเป็นรายจังหวัดและนำมาสุ่มแบบง่าย เลือกกลุ่มตัวอย่างจากจังหวัดตามสัดส่วนเพื่อให้สอดคล้องกับโมเดลลิสเรล ซึ่งเป็นเทคนิคที่ต้องใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ ประมาณ 15 - 20 คน ต่อ 1 ตัวแปรหรือไม่ต่ำกว่า 400 คน (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) จึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มประชากรทั้งหมด ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยแยกเป็นรายจังหวัด

โรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ปัตตานี	216	135
ยะลา	168	104
นราธิวาส	260	162

ตาราง 2 (ต่อ)

โรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
รวม	644	400

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการกำหนดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สอบถามการปฏิบัติงานของสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ การศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดน โดยกำหนดคะแนนของคำตอบแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ (สุวิมล ว่องวานิช, 2550) ดังนี้

- 5 หมายถึง สถานศึกษามีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง สถานศึกษามีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง สถานศึกษามีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง สถานศึกษามีการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง สถานศึกษามีการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือ ดำเนินการโดยสร้างแบบสอบถามด้านองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีรายละเอียดการสร้างเครื่องมือดังต่อไปนี้

1. ทำการศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยต่าง ๆ
2. ดำเนินการสร้างคำถาม โดยศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมทั้งข้อมูลที่ได้รับจากการสนทนากลุ่ม นำเสนอแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาข้อคำถามเบื้องต้นในด้านความถูกต้องของเนื้อหา สิ่งที่ควรปรับปรุงของเนื้อหา และนำข้อแนะนำที่ได้รับมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามและตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง
3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบเบื้องต้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้องของเนื้อหา และความสมบูรณ์ของเนื้อหา ซึ่งมีเกณฑ์การตรวจสอบโดยทำการตรวจสอบคำถามให้อยู่ในกรอบการวิจัยให้มีความเหมาะสม และมีการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับตัวบ่งชี้ โดยพิจารณาเกณฑ์คะแนนความเที่ยงตรงของเนื้อหา ดังต่อไปนี้

+1	แน่ใจ	ข้อคำถามมีความสอดคล้องตามประเด็นหลักของเนื้อหา
0	ไม่แน่ใจ	ข้อคำถามมีความสอดคล้องตามประเด็นหลักของเนื้อหา
-1	แน่ใจ	ข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องตามประเด็นหลักของเนื้อหา
4. ทำการบันทึกการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านและหาผลรวมของคะแนนเป็นรายข้อ แทนค่าสูตร IC (Index of Consistency) ตามวิธีการของ Rovinelli และ Hambleton (1977) ผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่คะแนน 0.6 ขึ้นไปและทำการปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ชัดเจนมากขึ้น

การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbrach (Stanley และ Hopkins, 1990) โดยทดลองสอบถามกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่เป็นกลุ่มที่มีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้จริง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าวิชาการโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ในพื้นที่

สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส จำนวนทั้งสิ้น 30 คน โดยมีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ระดับ 0.968 ซึ่งมีระดับค่าความเชื่อมั่นที่สามารถนำเครื่องมือไปใช้ในกระบวนการเก็บข้อมูลต่อไปได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการในกระบวนการขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยเริ่มต้นขอหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง โดยได้แจ้งรายละเอียดช่วงวันที่กำหนดในการรับคืนข้อมูล การตอบแบบสอบถามจากกลุ่มเป้าหมาย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติและสถิติในการวิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA)

ระยะที่ 2 สร้าง (ร่าง) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

สำหรับการสร้าง (ร่าง) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพในการสร้าง (ร่าง) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยได้ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยนำองค์ประกอบที่ได้มาจากการวิเคราะห์องค์ประกอบในระยะที่ 1 (ขั้นตอนที่ 3) มาสร้าง (ร่าง) เป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. ผู้วิจัยนำผลการสร้าง (ร่าง) รูปแบบมาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ขององค์ประกอบสำคัญในการสร้าง (ร่าง) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ระยะที่ 3 ประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินรูปแบบ

ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพในการประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยทำการตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ โดยการนำผลการสร้าง (ร่าง) รูปแบบมาประเมินโดยการจัดประชุมสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 ท่าน ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาหรือรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ดูแลรับผิดชอบโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา จำนวน 1 ท่าน
2. ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการนิเทศโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการอย่างน้อย 1 ปี จำนวน 2 ท่าน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการอย่างน้อย 1 ปี จำนวน 4 ท่าน
4. ผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิชาการ ที่มีความรู้หรือประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning จำนวน 1 ท่าน
5. ครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้ที่ผ่านการอบรมของโรงเรียนในโครงการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาจำนวน 3 ท่าน

ผู้วิจัยดำเนินการจัดประชุมผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ดำเนินการขอหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเข้าร่วมประชุมผู้เชี่ยวชาญ โดยแจ้งกำหนดการนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ในการจัดประชุมสัมมนา
2. ดำเนินการส่งแบบประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้แก่ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 ท่าน
3. ดำเนินการจัดประชุมผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีผู้ช่วยผู้วิจัย จำนวน 2 คน และผู้จัดบันทึกการประชุม จำนวน 2 คน มีการบันทึกภาพและเสียงระหว่างดำเนินการประชุม ตั้งแต่เวลา 10.00 – 12.00 น.
4. การวิเคราะห์ข้อมูลหลังเสร็จสิ้นการประชุม ผู้วิจัยและทีมงาน ดำเนินการนำข้อมูลจากการดำเนินการทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพมาสรุปและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อรับฟังข้อเสนอแนะอีกครั้ง

เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบรูปแบบ

เครื่องมือในการประเมินความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ ได้แก่ สรุปรายการวิจัยที่แสดงข้อมูลรายละเอียดจากโครงร่างวิทยานิพนธ์ สรุปรายการรูปแบบและแบบประเมินความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ รวมทั้งเครื่องบันทึกภาพและเสียงเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแบบประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และนำแนวทางดำเนินการมาใส่ในแบบประเมินตามหัวข้อ ประกอบไปด้วยความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินโดยใช้แบบประเมินรูปแบบ และรับคืนตามวันและเวลาที่กำหนด
2. ดำเนินการนำข้อมูลที่ได้ มาทำการปรับปรุงแก้ไขและกำหนดการร่างรูปแบบ มานำเสนอประชุมกับผู้เชี่ยวชาญจำนวน 11 ท่าน โดยใช้แบบประเมินความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังเสร็จสิ้นการประชุมผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับมาประมวลผลและสรุปข้อมูลในหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1. ความถูกต้องครอบคลุมของเนื้อหา มีความสอดคล้องของรูปแบบ มีหลักการ แนวคิด วัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติที่ถูกต้องและครอบคลุมของเนื้อหาทั้งหมดหรือไม่
2. ความเหมาะสมของรูปแบบ มีความเหมาะสมทั้งในด้านกฎหมายและคุณธรรมหรือไม่
3. ความเป็นไปได้ของรูปแบบ มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง ข้อกำหนด กฎเกณฑ์หรือสิ่งใดบ้างที่สนับสนุนให้สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง
4. ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ เป็นการประเมินว่ารูปแบบมีประโยชน์สนองต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบหรือไม่
5. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นเพิ่มเติมที่ทำให้รูปแบบมีความสมบูรณ์ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้อย่างมีความถูกต้องครอบคลุมของเนื้อหา มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และมีประโยชน์

ขั้นตอนที่ 2 การปรับปรุงและนำเสนอ

สำหรับขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนเพื่อปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ผ่านการให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2. ผู้วิจัยนำเสนอรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยทั้ง 3 ระยะ สามารถสรุปได้ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ระยะการดำเนินการวิจัย	วิธีการดำเนินการวิจัย	ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น
<p>ระยะที่ 1</p> <p>การศึกษาองค์ประกอบ การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้</p>	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษา วิเคราะห์ เอกสาร งานวิจัย แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สนทนากลุ่มเพื่อยืนยันและเพิ่มเติมองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กำหนดองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน Confirmatory Factor Analysis (CFA) 	<p>องค์ประกอบและตัวบ่งชี้เบื้องต้นของการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้</p>
<p>ระยะที่ 2</p> <p>สร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้</p>	<p>สร้าง (ร่าง) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้</p>	<p>รูปแบบ (ฉบับร่าง) การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้</p>

ภาพประกอบ 2 (ต่อ)

ระยะการดำเนินการวิจัย	วิธีการดำเนินการวิจัย	ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น
<p>ระยะที่ 3</p> <p>ประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้</p>	<p>1. จัดประชุมสัมมนาผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินรูปแบบ (ฉบับร่าง) โดยตรวจสอบความถูกต้องครอบคลุมความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ</p> <p>2. ปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้</p>	<p>รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้</p>

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยผสมวิธี (Mixed-Methods) ประเภทหลายขั้นตอน (Multi-state design) มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ และเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยมีระยะการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ระยะที่ 2 สร้าง (ร่าง) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ระยะที่ 3 ประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งตามระยะการวิจัย 3 ระยะ มีรายละเอียด ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยใช้วิธีการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร (Content Analysis)

ผู้วิจัยทำการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ Hanoverresearch (2011), Faulkner (2016), อนุชา โสมาบุตร (2556), สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2557), ปรีดี ปลื้มสำราญกิจ (2560), อำไพ นงค์เยาว์ และคณะ (2560) และ สมศักดิ์ เอี่ยมคงศรี (2561) พบว่าในเบื้องต้นนี้ องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มี 7 องค์ประกอบ โดยได้วิเคราะห์/สังเคราะห์เนื้อหาตามลำดับ ดังนี้

อันดับแรก ผู้วิจัยได้กำหนดเป้าหมายของการบริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นไปเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน จึงได้กำหนดเป้าหมายว่า นักเรียนควรมีทักษะใดบ้าง จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่านักเรียนควรมีทักษะที่สำคัญ 6 ทักษะ (ดังตารางสังเคราะห์ในภาคผนวก ข) ประกอบด้วย

1. ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา อาทิ นักเรียนสามารถ กำหนดความชัดเจนของปัญหา สามารถแสวงหาแนวทางในการแก้ปัญหา มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีเหตุผล มีการลงข้อสรุปและตัดสินใจ มีการคิดและรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบและมีการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม เป็นต้น
2. ทักษะด้านการคิดอย่างสร้างสรรค์และนวัตกรรม อาทิ นักเรียนสามารถริเริ่มความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ มีการประเมินแนวคิด สามารถจัดทำนวัตกรรมได้อย่างเป็นรูปธรรม เป็นต้น
3. ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี อาทิ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจรู้เท่าทัน และสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้ เป็นต้น
4. ทักษะด้านการสื่อสารปฏิสัมพันธ์ต่อผู้อื่น อาทิ นักเรียนสามารถสื่อสารความคิดอย่างชัดเจน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ให้ความร่วมมือ มีมนุษยสัมพันธ์ เป็นต้น
5. ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ อาทิ นักเรียนสามารถปรับตัว มีการริเริ่มและกำกับดูแลตนเองได้ มีภาวะความเป็นผู้นำ มีความรับผิดชอบ มีจริยธรรม สามารถสร้างงานได้ เป็นต้น
6. ทักษะด้านความเข้าใจความต่างของวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ อาทิ นักเรียน สามารถเข้าใจในความเป็นพหุวัฒนธรรม มีความเคารพ ยอมรับและให้เกียรติผู้อื่น เห็นคุณค่าของความเป็นพหุวัฒนธรรม เป็นต้น

หลังจากที่ได้กำหนดเป้าหมายแล้ว ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ดังกล่าว ในเบื้องต้นพบว่า ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 31 ตัวบ่งชี้ (ดังตารางสังเคราะห์ในภาคผนวก ข) ดังนี้

1. หลักสูตร สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้
2. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้
3. การประเมินผลทางการเรียน ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้
4. การพัฒนาคุณภาพของครู ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้
5. งบประมาณเพื่อการศึกษา ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้
6. สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้
7. ความร่วมมือของชุมชน ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้

ขั้นตอนที่ 2 ยืนยันและเพิ่มเติมองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันและเพิ่มเติมข้อมูลเบื้องต้นที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อเนื่องจากขั้นตอนที่ 1 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยและยืนยันเป้าหมายทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังกล่าวทุกประเด็น โดยมีรายละเอียดบางส่วนเพิ่มเติม เช่น มีการปรับตัวรายละเอียดเพิ่มเติมบางทักษะและลดรายละเอียดบางทักษะเพื่อความเหมาะสม อาทิเช่น ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา มีการเพิ่มเติมให้นักเรียนควรมีความสามารถในการประเมินความเป็นไปได้ของผลที่จะเกิดขึ้นของแต่ละแนวทางการแก้ปัญหา ทักษะด้านการคิดอย่างสร้างสรรค์และนวัตกรรม มีการเพิ่มเติมให้นักเรียนควรมีความสามารถในการสรุปผลการนำนวัตกรรมไปใช้และปรับปรุงนวัตกรรม ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ มีการลดข้อมูลด้านความมีจริยธรรม ด้วยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าควรปรับให้มีทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นทักษะเป้าหมายเพิ่มเติมเป็นทักษะด้านที่ 7 เป็นต้น

สำหรับประเด็นองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นทั้งยืนยันและเพิ่มเติมบางประเด็น ดังนี้

1. หลักสูตร สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี

ผลการสนทนากลุ่ม พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันองค์ประกอบตามเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมคือการแยกองค์ประกอบด้านหลักสูตรให้เป็นองค์ประกอบด้านหลักสูตรสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบใหญ่อย่างชัดเจน และเสนอแนะให้ปรับประเด็น “สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี” ให้เป็นรายละเอียดขององค์ประกอบ “การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา” นอกจากประเด็นนี้แล้ว ได้มีการปรับข้อความในตัวบ่งชี้ในแต่ละตัวบ่งชี้ให้ชัดเจนและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

สรุปผลจากการสนทนากลุ่มได้ว่า องค์ประกอบด้าน “หลักสูตรสถานศึกษา” ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 4 ตัวชี้ ดังนี้

1) มีการวางแผนในการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

- 2) มีการสรุปผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาและให้ข้อเสนอแนะในการวางแผนเพื่อปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา
- 3) มีการนำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไปใช้ในสถานศึกษา
- 4) มีการกำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

ผลการสนทนากลุ่ม พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิในย่นองค์ประกอบตามเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมคือ ควรปรับชื่อองค์ประกอบเป็นการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาและปรับตัวบ่งชี้เพิ่มเติม โดยให้นำเรื่องสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการนิเทศ ติดตามและประเมินผล มาเป็นตัวบ่งชี้ย่อย

สรุปผลจากการสนทนากลุ่มได้ว่า องค์ประกอบด้าน “การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา” ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 5 ตัวชี้ ดังนี้

- 1) มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 2) มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีให้เหมาะสมในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 3) มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 4) มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความเป็นพหุวัฒนธรรม
- 5) มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอน

3. การประเมินผลทางการเรียน

ผลการสนทนากลุ่ม พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิในย่นองค์ประกอบตามเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการปรับตัวบ่งชี้ให้มีการกำหนดแนวทางการประเมินผลทางการเรียน มีวิธีการประเมินผลทางการเรียนที่มีความหลากหลาย มีการพัฒนา

เครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้มีความเหมาะสมและมีการกำกับ ติดตาม การดำเนินงาน
ของครูผู้สอนในการวัดผลและประเมินผลทางการเรียน

สรุปผลจากการสนทนากลุ่มได้ว่า องค์กรประกอบด้าน “การประเมินผลทาง
การเรียน” ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 4 ตัวชี้ ดังนี้

- 1) มีการกำหนดแนวทางการประเมินผลทางการเรียนที่มีความสอดคล้องกับ
แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 2) มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้วิธีการประเมินผลที่มีความหลากหลายใน
การประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 3) มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้
มีความเหมาะสมในการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 4) มีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานในการวัดผลและประเมินผลทาง
การเรียนของครูผู้สอน

4. การพัฒนาคุณภาพของครู

ผลการสนทนากลุ่ม พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิในชั้นองค์กรประกอบและตัวบ่งชี้
ตามเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการเพิ่มรายละเอียดทางด้าน
การสร้างเครือข่าย

สรุปผลจากการสนทนากลุ่มได้ว่า องค์กรประกอบด้าน “การพัฒนาคุณภาพ
ของครู” ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 5 ตัวชี้ ดังนี้

- 1) มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีทักษะการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเอง
- 2) มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนเข้ารับการอบรมทั้งภายในและภายนอก
สถานศึกษา
- 3) มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนศึกษาดูงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา
- 4) มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและมี
การสร้างเครือข่าย
- 5) มีการนำระบบการประเมินสมรรถนะและผลงานมาใช้เพื่อกระตุ้น
การพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอน

5. งบประมาณเพื่อการศึกษา

ผลการสนทนากลุ่ม สรุปว่า ผู้ทรงคุณวุฒิในชั้นองค์กรประกอบและตัวบ่งชี้
ตามเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรมีการกำหนดการวิเคราะห์

ค้นหาแนวทางการจัดสรรงบประมาณ และปรับตัวบ่งชี้จากเดิมที่ว่า มีการจัดสรรด้านเทคโนโลยี ให้เพิ่มเติมเป็นการจัดสรรงบประมาณด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

สรุปผลจากการสนทนากลุ่มได้ว่า องค์กรประกอบด้าน “งบประมาณเพื่อการศึกษา” ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 5 ตัวชี้ ดังนี้

- 1) มีการวิเคราะห์ ค้นหา แนวทางในการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 2) มีการจัดสรรงบประมาณด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 3) มีการจัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนาครูผู้สอนเพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 4) มีการดำเนินการจัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อใช้ในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 5) มีการดำเนินการจัดสรรงบประมาณด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อใช้ในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

6. สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้

ผลการสนทนากลุ่ม สรุปว่า ผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันองค์กรประกอบและตัวบ่งชี้ตามเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าควรปรับเปลี่ยนตัวบ่งชี้สภาพแวดล้อมทางสังคม โดยให้แสดงรายละเอียดความหมายให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

สรุปผลจากการสนทนากลุ่มได้ว่า องค์กรประกอบด้าน “สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้” ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 5 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

- 1) มีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 2) มีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 3) มีการส่งเสริมการสร้างความรู้สึที่ดีให้เกิดขึ้นในโรงเรียนทั้งระหว่างบุคลากรครูด้วยกันและบุคลากรครูกับนักเรียน
- 4) มีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมทางด้านสื่อและเทคโนโลยีให้เพียงพอและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 5) มีการนำสภาพแวดล้อมทางด้านชุมชนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มาปรับใช้ในกระบวนการจัดการศึกษา

7. ความร่วมมือของชุมชน

ผลการสนทนากลุ่ม สรุปว่า ผู้ทรงคุณวุฒิยื่นย่นองค์ประกอบตามเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าควรปรับข้อความตัวบ่งชี้ให้แสดงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในประเด็นต่าง ๆ โดยควรปรับให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

สรุปผลจากการสนทนากลุ่มได้ว่า องค์ประกอบด้าน “ความร่วมมือของชุมชน” ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 5 ตัวชี้ ดังนี้

- 1) ชุมชนมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับนักเรียน
- 2) ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียน
- 3) ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้แก่นักเรียน
- 4) ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนเพื่อหางบประมาณในการสนับสนุนโรงเรียน
- 5) ชุมชนมีส่วนร่วมในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน

8. ทีมนิเทศจิตอาสา

ผลการสนทนากลุ่ม สรุปว่า ผู้ทรงคุณวุฒิขอเพิ่มเติมองค์ประกอบด้านทีมนิเทศจิตอาสา โดยมีการปรับตัวบ่งชี้เพื่อให้มีความครอบคลุมและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

สรุปผลจากการสนทนากลุ่มได้ว่า องค์ประกอบด้าน “ทีมนิเทศจิตอาสา” ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 5 ตัวชี้ ดังนี้

- 1) มีการกำหนดคณะทำงานของโรงเรียนในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน
- 2) มีการขับเคลื่อนสถานศึกษาโดยการดำเนินงานของทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน
- 3) มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของครูผู้สอนโดยทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียนร่วมกับทีมนิเทศจิตอาสาประจำเขตพื้นที่การศึกษา
- 4) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการดำเนินงานระหว่างครูผู้สอนและทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน
- 5) โรงเรียนนำความรู้ที่ได้รับจากการนิเทศโดยคณะนิเทศจิตอาสาประจำเขตพื้นที่การศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สรุปได้ดังตาราง 3

ตาราง 3 สรุปองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

องค์ประกอบและตัวบ่งชี้	องค์ประกอบและตัวบ่งชี้หลังจากสนทนากลุ่ม
1. หลักสูตร สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี	1. หลักสูตรสถานศึกษา
1.1 การจัดทำหลักสูตร	1.1 มีการวางแผนในการจัดทำและปรับปรุง
1.2 การสนับสนุนด้านสื่อการเรียนรู้	หลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับการส่งเสริม
1.3 การสนับสนุนด้านเทคโนโลยี	ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
1.4 การบูรณาการความหลากหลาย	1.2 มีการสรุปผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาและ
1.5 การเรียนรู้ผ่านเครือข่าย	ให้ข้อเสนอแนะในการวางแผนเพื่อปรับปรุง
	หลักสูตรสถานศึกษา
	1.3 มีการนำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับ
	การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
	ไปใช้ในสถานศึกษา
	1.4 มีการกำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้
	หลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการส่งเสริม
	ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
2. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	2. การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา
2.1 แนวคิดในการจัดการเรียนรู้	2.1 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำแผน
2.2 การออกแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน	การจัดการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับ
2.3 การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี	การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
2.4 การส่งเสริมความเข้าใจความเป็น	2.2 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนให้ครูผู้สอนใช้สื่อ
พหุวัฒนธรรม	การเรียนรู้และเทคโนโลยีให้เหมาะสมใน
	การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
	2.3 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการ
	เรียนรู้ที่เหมาะสมในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้
	ในศตวรรษที่ 21
	2.4 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการ

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบและตัวบ่งชี้	องค์ประกอบและตัวบ่งชี้หลังจากสนทนากลุ่ม
	เรียนรู้โดยคำนึงถึงความเป็นพหุวัฒนธรรม 2.5 มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล การจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอน
3. การประเมินผลทางการเรียน	3. การประเมินผลทางการเรียน
3.1 แนวทางการประเมินผลทางการเรียน	3.1 มีการกำหนดแนวทางการประเมินผล
3.2 วิธีการประเมินผลทางการเรียน	ทางการเรียนที่มีความสอดคล้องกับแนวทาง
3.3 การพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผล	การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้
	ในศตวรรษที่ 21
	3.2 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้วิธีการ
	ประเมินผลที่มีความหลากหลายในการประเมิน
	ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
	3.3 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาเครื่องมือ
	วัดผลและประเมินผลให้มีความเหมาะสมใน
	การประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
	3.4 มีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานใน
	การวัดผลและประเมินผลทางการเรียน
	ของครูผู้สอน
4. การพัฒนาคุณภาพของครู	4. การพัฒนาคุณภาพของครู
4.1 การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	4.1 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีทักษะการศึกษา
4.2 การฝึกอบรมทั้งในและนอกหน่วยงาน	ค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเอง
4.3 การศึกษาดูงาน	4.2 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนเข้ารับการอบรม
4.4 ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา
5.5 การประเมินสมรรถนะและผลงานของครู	4.3 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนศึกษาดูงานทั้ง
	ภายในและภายนอกสถานศึกษา
	4.4 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนสร้างชุมชนแห่ง
	การเรียนรู้ทางวิชาชีพและมีการสร้างเครือข่าย
	4.5 มีการนำระบบการประเมินสมรรถนะและ
	ผลงานมาใช้เพื่อกระตุ้นการพัฒนาศักยภาพ

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบและตัวบ่งชี้	องค์ประกอบและตัวบ่งชี้หลังจากสนทนากลุ่ม
5. งบประมาณเพื่อการศึกษา 5.1 แนวทางการจัดสรรงบประมาณ 5.2 การจัดสรรด้านการจัดการเรียนการสอน 5.3 การจัดสรรด้านการพัฒนาบุคลากร 5.4 การจัดสรรด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 5.5 การจัดสรรด้านเทคโนโลยี	ของครูผู้สอน 5. งบประมาณเพื่อการศึกษา 5.1 มีการวิเคราะห์ ค้นหา แนวทางในการจัดสรร งบประมาณเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 5.2 มีการจัดสรรงบประมาณ ด้านการจัดการ เรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 5.3 มีการจัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนา ครูผู้สอนเพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ในการจัด กระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 5.4 มีการดำเนินการจัดสรรงบประมาณด้าน การพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อใช้ในการส่งเสริม ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 5.5 มีการดำเนินการจัดสรรงบประมาณด้านสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อใช้ ในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
6. สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ 6.1 การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน 6.2 การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน 6.3 การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมใน โรงเรียน 6.4 การจัดสภาพแวดล้อมด้านสื่อและ เทคโนโลยี 6.5 การนำสภาพแวดล้อมด้านชุมชนมาใช้	6. สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ 6.1 มีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายใน ห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 6.2 มีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายนอก ห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 6.3 มีการส่งเสริมการสร้างความรู้สึที่ดีให้ เกิดขึ้นในโรงเรียนทั้งระหว่างบุคลากรครูด้วยกัน และบุคลากรครูกับนักเรียน

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบและตัวบ่งชี้	องค์ประกอบและตัวบ่งชี้หลังจากสนทนากลุ่ม
	<p>6.4 มีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมทางด้านสื่อและเทคโนโลยีให้เพียงพอและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21</p> <p>6.5 มีการนำสภาพแวดล้อมทางด้านชุมชนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มาปรับใช้ในกระบวนการจัดการศึกษา</p>
<p>7. ความร่วมมือของชุมชน</p> <p>7.1 การมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้</p> <p>7.2 การมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้</p> <p>7.3 การมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน</p> <p>7.4 การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นระหว่างสถานศึกษาและชุมชน</p>	<p>7. ความร่วมมือของชุมชน</p> <p>7.1 ชุมชนมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับนักเรียน</p> <p>7.2 ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียน</p> <p>7.3 ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้แก่นักเรียน</p> <p>7.4 ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนเพื่อหางบประมาณในการสนับสนุนโรงเรียน</p> <p>7.5 ชุมชนมีส่วนร่วมในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน</p>
<p>ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมองค์ประกอบที่ 8</p>	<p>8. ทีมนิเทศจิตอาสา</p> <p>8.1 มีการกำหนดคณะทำงานของโรงเรียนในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน</p> <p>8.2 มีการขับเคลื่อนสถานศึกษาโดยการดำเนินงานของทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน</p>

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบและตัวบ่งชี้	องค์ประกอบและตัวบ่งชี้หลังจากสนทนากลุ่ม
	8.3 มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล การดำเนินงานของครูผู้สอนโดยทีมนิเทศ จิตอาสาประจำโรงเรียนร่วมกับทีมนิเทศจิตอาสา ประจำเขตพื้นที่การศึกษา
	8.4 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันใน การดำเนินงานระหว่างครูผู้สอนและทีมนิเทศ จิตอาสาประจำโรงเรียน
	8.5 โรงเรียนนำความรู้ที่ได้รับจากการนิเทศโดย คณะทีมนิเทศจิตอาสาประจำเขตพื้นที่การศึกษา ไปประยุกต์ใช้ในการในการจัดการเรียนรู้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณในการกำหนดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ด้วยการหาค่าทางสถิติ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) โดยมีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การตรวจสอบข้อสมมติเบื้องต้น

ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ตัวแปรที่สังเกตได้ที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์จะต้องมีความสัมพันธ์กัน ถ้าตัวแปรสังเกตได้ที่นำมาใช้ไม่มีความสัมพันธ์กัน จะทำให้ไม่สามารถหาองค์ประกอบได้ ซึ่งจากการตรวจสอบความสัมพันธ์ก่อนที่จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบ ได้ทำการตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลด้วยสถิติ Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) และตรวจสอบเมทริกซ์สหสัมพันธ์ว่าตัวแปรต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันหรือไม่โดยใช้ Bartlett's Test of Sphericity ได้ผลลัพธ์ดังตาราง 4

ตาราง 4 KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy	Bartlett's Test of Sphericity		
	Approx. Chi-Square	df	Sig.
.907	2396.796	28	.000

จากตาราง 4 เมื่อพิจารณาค่าสถิติ Bartlett's Test of Sphericity พบว่า ค่า Chi-Square เท่ากับ 2396.796 แสดงว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีความแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.01$) สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy ที่มีค่าเข้าใกล้ 1 (.907) ผลการทดสอบนี้แสดงให้เห็นถึงตัวแปรต่าง ๆ ในข้อมูลมีความสัมพันธ์กันมาก มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไป

สำหรับการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้วัดหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ มีความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 0.79 ที่นัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้วัดการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ มีความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.38 ถึง 0.69 ที่นัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้วัดการประเมินผลทางการเรียนจำนวน 4 ตัวบ่งชี้มีความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.61 ถึง 0.74 ที่นัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้วัดการพัฒนาคุณภาพของครู จำนวน 5 ตัวบ่งชี้มีความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.43 ถึง 0.67 ที่นัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้วัดงบประมาณเพื่อการศึกษา จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ มีความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.54 ถึง 0.72 ที่นัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้วัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ มีความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.51 ถึง 0.73 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้วัดความร่วมมือของชุมชน จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ มีความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.53 ถึง 0.79 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้วัดทัศนคติจิตอาสา จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ มีความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.69 ถึง 0.81 จะเห็นได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้วัดการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้ง 8 ด้านมีค่าไม่น้อยกว่า 0.30 (ค่าสัมบูรณ์) ซึ่งเป็นอีกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนนำข้อมูลไปวิเคราะห์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรต่างๆ มีความเหมาะสมสำหรับนำไปใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง

ในส่วนของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง เป็นการวิเคราะห์เพื่อยืนยันตัวบ่งชี้ทั้ง 38 ตัวบ่งชี้ จัดเป็นองค์ประกอบย่อยในแต่ละองค์ประกอบหลักทั้ง 8 ด้าน และเพื่อยืนยันว่าองค์ประกอบหลักทั้ง 8 ด้าน นั้นคือ ด้านหลักสูตรสถานศึกษา มีตัวบ่งชี้จำนวน 4 ข้อ ด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษามีตัวบ่งชี้จำนวน 5 ข้อ ด้านการประเมินผลทางการเรียน มีตัวบ่งชี้จำนวน 4 ข้อ ด้านการพัฒนาคุณภาพของครู มีตัวบ่งชี้จำนวน 4 ข้อ ด้านงบประมาณเพื่อการศึกษา มีตัวบ่งชี้จำนวน 5 ข้อ ด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ มีตัวบ่งชี้จำนวน 5 ข้อ ด้านความร่วมมือของชุมชน มีตัวบ่งชี้จำนวน 5 ข้อ ด้านที่มนิเทศจิตอาสา มีตัวบ่งชี้จำนวน 5 ข้อ ประกอบเป็นตัวชี้วัดโดยภาพรวม โดยจะได้ผลลัพธ์จากการวิเคราะห์ดังนี้

ตาราง 5 ค่าสถิติความสอดคล้องของตัวแบบองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง

ค่าดัชนี	เกณฑ์	ก่อนปรับตัวแบบ		หลังปรับตัวแบบ	
		ค่าสถิติ	ผลการพิจารณา	ค่าสถิติ	ผลการพิจารณา
1. ค่าสถิติไค-สแควร์	χ^2	2530.63		526.89	ผ่านเกณฑ์
2. ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ	$P > 0.05$	0.00	ไม่ผ่านเกณฑ์	0.06	ผ่านเกณฑ์
3. ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์	$\chi^2/df < 2.00$	3.85	ไม่ผ่านเกณฑ์	1.10	ผ่านเกณฑ์
4. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดี	$GFI \geq 0.90$	0.75	ไม่ผ่านเกณฑ์	0.94	ผ่านเกณฑ์
5. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีที่ปรับแก้แล้ว	$AGFI \geq 0.90$	0.72	ไม่ผ่านเกณฑ์	0.90	ผ่านเกณฑ์
6. ดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของส่วนที่เหลือ	$RMR < 0.08$	0.08	ไม่ผ่านเกณฑ์	0.04	ผ่านเกณฑ์

ตาราง 5 (ต่อ)

ค่าดัชนี	เกณฑ์	ก่อนปรับตัวแบบ		หลังปรับตัวแบบ	
		ค่าสถิติ	ผลการพิจารณา	ค่าสถิติ	ผลการพิจารณา
7. ดัชนีรากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า	RMSEA < 0.05	0.09	ไม่ผ่านเกณฑ์	0.02	ผ่านเกณฑ์
8. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีเชิงเปรียบเทียบ	CFI > 0.90	0.97	ผ่านเกณฑ์	1.00	ผ่านเกณฑ์

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องพบว่า ตัวแบบองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองมีค่าสถิติที่ไม่ผ่านเกณฑ์ตามเกณฑ์ที่กำหนด กล่าวคือ ดัชนี GFI มีค่าเท่ากับ 0.75 (ไม่ผ่านเกณฑ์) ดัชนี AGFI มีค่าเท่ากับ 0.72 (ไม่ผ่านเกณฑ์) ดัชนี CFI มีค่าเท่ากับ 0.98 (ผ่านเกณฑ์) ค่า Standardize RMR มีค่าเท่ากับ 0.08 (ไม่ผ่านเกณฑ์) ค่า RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.09 (ไม่ผ่านเกณฑ์) แสดงว่าตัวแบบยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี จึงมีการปรับตัวแบบให้มีความกลมกลืนมากยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยได้ปรับรูปแบบตามองค์ประกอบแต่ละด้าน ผลการวิเคราะห์รูปแบบที่ปรับแล้วได้ค่าสถิติไคสแควร์/ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ (χ^2/df) มีค่าเท่ากับ 1.10 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือน้อยกว่า 2 โดยมีค่า P เท่ากับ 0.06 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์กำหนดคือ ค่า P ต้องมากกว่า 0.05 โดยผู้วิจัยได้ปรับรูปแบบตามองค์ประกอบแต่ละด้าน ผลการวิเคราะห์ตัวแบบที่ปรับแล้วได้ค่า ดัชนี GFI มีค่าเท่ากับ 0.94 (ผ่านเกณฑ์) ดัชนี AGFI มีค่าเท่ากับ 0.90 (ผ่านเกณฑ์) ดัชนี CFI มีค่าเท่ากับ 1.00 (ผ่านเกณฑ์) ค่า Standardize RMR มีค่าเท่ากับ 0.04 (ผ่านเกณฑ์) ค่า RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.02 (ผ่านเกณฑ์) ค่าสถิติผ่านเกณฑ์ตามกำหนด แสดงว่าองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่งด้านหลักสูตรสถานศึกษา

ตัวชี้วัดองค์ประกอบ	Standardized Factor Loading	Standard Error	ค่าสถิติ t	R ²
1. มีการวางแผนในการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	0.74	-	-	0.54
2. มีการสรุปผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาและให้ข้อเสนอแนะในการวางแผนเพื่อปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา	0.79	0.02	20.93	0.63
3. มีการนำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ไปใช้ในสถานศึกษา	0.83	0.03	19.20	0.68
4. มีการกำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	0.83	0.04	15.25	0.69

จากตาราง 6 องค์ประกอบด้านหลักสูตรสถานศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ตัวแปรทุกตัวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าน้ำหนักความสำคัญอยู่ระหว่าง 0.74 ถึง 0.83 โดยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดในการชี้ถึงการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ มีการนำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ไปใช้ในสถานศึกษา มีการกำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 รองลงมา มีการสรุปผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาและให้ข้อเสนอแนะในการวางแผนเพื่อปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา มีการวางแผนในการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามลำดับ ตัวแปรดังกล่าวมีค่าสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้

ด้วยองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ได้ระหว่างร้อยละ 54 ถึงร้อยละ 69

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่งด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา

ตัวชี้วัดองค์ประกอบ	Standardized Factor Loading	Standard Error	ค่าสถิติ t	R ²
1. มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	0.81	-	-	0.65
2. มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยีให้เหมาะสมในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	0.79	0.03	16.59	0.62
3. มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	0.79	0.03	16.71	0.63
4. มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความเป็นพหุวัฒนธรรม	0.69	0.03	13.31	0.47
5. มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอน	0.73	0.04	13.00	0.54

จากตาราง 7 พบว่า องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ตัวแปรทุกตัวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าน้ำหนักความสำคัญอยู่ระหว่าง 0.69 ถึง 0.81 โดยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดในการชี้ถึงการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ มีการส่งเสริม

ให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 รองลงมา มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยีให้เหมาะสมในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอน มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความเป็นพหุวัฒนธรรม ตามลำดับ ตัวแปรดังกล่าวมีค่าสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ได้ระหว่างร้อยละ 47 ถึงร้อยละ 65

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่งด้านการประเมินผลทางการเรียน

ตัวชี้วัดองค์ประกอบ	Standardized Factor Loading	Standard Error	ค่าสถิติ t	R ²
1. มีการกำหนดแนวทางการประเมินผลทางการเรียนที่มีความสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	0.80	-	-	0.64
2. มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้วิธีการประเมินผลที่มีความหลากหลายในการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	0.83	0.03	18.13	0.69
3. มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้มีความเหมาะสมในการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	0.82	0.03	17.97	0.68
4. มีการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานในการวัดผลและประเมินผลทางการเรียนของครูผู้สอน	0.76	0.03	16.61	0.58

จากตาราง 8 องค์ประกอบด้านการประเมินผลทางการเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ตัวแปรทุกตัวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าน้ำหนักความสำคัญอยู่ระหว่าง 0.76 ถึง 0.83 โดยตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดในการชี้ถึงการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้วิธีการประเมินผลที่มีความหลากหลายในการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 รองลงมา มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้มีความเหมาะสมในการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีการกำหนดแนวทางการประเมินผลทางการเรียนที่มีความสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานในการวัดผลและประเมินผลทางการเรียนของครูผู้สอน ตามลำดับตัวแปรดังกล่าวมีค่าสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านการประเมินผลทางการเรียน ได้ระหว่างร้อยละ 58 ถึงร้อยละ 69

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่งด้านการพัฒนาคุณภาพของครู

ตัวชี้วัดองค์ประกอบ	Standardized Factor Loading	Standard Error	ค่าสถิติ t	R ²
1. มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีทักษะการศึกษา ค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเอง	0.69	-	-	0.47
2. มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนเข้ารับการอบรมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	0.66	0.03	15.36	0.44
3. มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนศึกษาดูงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	0.68	0.03	14.34	0.46
4. มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและมีการสร้างเครือข่าย	0.73	0.04	13.34	0.54
5. มีการนำระบบการประเมินสมรรถนะและผลงานมาใช้เพื่อกระตุ้นการพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอน	0.73	0.04	13.11	0.53

จากตาราง 9 องค์ประกอบด้านการพัฒนาคุณภาพของครู ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ตัวแปรทุกตัวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีน้ำหนักความสำคัญอยู่ระหว่าง 0.66 ถึง 0.73 โดยตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดในการชี้ถึงการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและมีการสร้างเครือข่าย มีการนำระบบการประเมินสมรรถนะและผลงานมาใช้เพื่อกระตุ้นการพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอน รองลงมา มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีทักษะการศึกษา ค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเอง มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนศึกษาดูงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนเข้ารับการอบรมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ตามลำดับ ตัวแปรดังกล่าวมีค่าสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านการพัฒนาคุณภาพของครู ได้ระหว่างร้อยละ 47 ถึงร้อยละ 54

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง ด้านงบประมาณเพื่อการศึกษา

ตัวชี้วัดองค์ประกอบ	Standardized Factor Loading	Standard Error	ค่าสถิติ t	R ²
1. มีการวิเคราะห์ ค้นหาแนวทางในการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	0.79	-	-	0.62
2. มีการจัดสรรงบประมาณด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	0.82	0.03	17.42	0.68
3. มีการจัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนาครูผู้สอนเพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	0.76	0.03	15.46	0.58
4. มีการดำเนินการจัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อใช้ในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	0.74	0.03	15.46	0.54

ตาราง 10 (ต่อ)

ตัวชี้วัดองค์ประกอบ	Standardized Factor Loading	Standard Error	ค่าสถิติ t	R ²
5. มีการดำเนินการจัดสรรงบประมาณด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อใช้ในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	0.75	0.03	15.70	0.56

จากตาราง 10 องค์ประกอบด้านงบประมาณเพื่อการศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ตัวแปรทุกตัวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าน้ำหนักความสำคัญอยู่ระหว่าง 0.74 ถึง 0.82 โดยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดในการชี้ถึงองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ มีการจัดสรรงบประมาณด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และรองลงมา มีการวิเคราะห์ ค้นหาแนวทางในการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีการจัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนาครูผู้สอนเพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ในการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีการดำเนินการจัดสรรงบประมาณด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อใช้ในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีการดำเนินการจัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อใช้ในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามลำดับ ตัวแปรดังกล่าวมีค่าสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านงบประมาณเพื่อการศึกษา ได้ระหว่างร้อยละ 54 ถึงร้อยละ 68

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง ด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้

ตัวชี้วัดองค์ประกอบ	Standardized Factor Loading	Standard Error	ค่าสถิติ t	R ²
1. มีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะ	0.77	-	-	0.59

ตาราง 11 (ต่อ)

ตัวชี้วัดองค์ประกอบ	Standardized Factor Loading	Standard Error	ค่าสถิติ t	R ²
การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21				
2. มีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	0.76	0.03	18.76	0.57
3. มีการส่งเสริมการสร้างความรู้สึที่ดีให้เกิดขึ้นในโรงเรียนทั้งระหว่างบุคลากรครูด้วยกันและบุคลากรครูกับนักเรียน	0.77	0.03	18.76	0.59
4. มีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมด้านสื่อและเทคโนโลยีให้เพียงพอและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	0.73	0.03	17.86	0.54
5. มีการนำสภาพแวดล้อมทางด้านชุมชนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มาปรับใช้ในกระบวนการจัดการศึกษา	0.76	0.04	14.05	0.57

จากตาราง 11 องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ตัวแปรทุกตัวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าน้ำหนักความสำคัญอยู่ระหว่าง 0.73 ถึง 0.77 โดยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดในการชี้ถึงการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ มีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีการส่งเสริมการสร้างความรู้สึที่ดีให้เกิดขึ้นในโรงเรียนทั้งระหว่างครูด้วยกันและบุคลากรครู

กับนักเรียน รองลงมา มีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีการนำสภาพแวดล้อมทางด้านชุมชนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มาปรับใช้ในกระบวนการจัดการศึกษา มีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมด้านสื่อและเทคโนโลยีให้เพียงพอและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามลำดับ ตัวแปรดังกล่าวมีค่าสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ ได้ระหว่างร้อยละ 54 ถึงร้อยละ 59

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่งด้านความร่วมมือของชุมชน

ตัวชี้วัดองค์ประกอบ	Standardized Factor Loading	Standard Error	ค่าสถิติ t	R ²
1. ชุมชนมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับนักเรียน	0.85	-	-	0.72
2. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียน	0.81	0.04	16.91	0.65
3. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้แก่นักเรียน	0.80	0.03	16.66	0.63
4. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนเพื่อหางบประมาณในการสนับสนุนโรงเรียน	0.80	0.05	14.10	0.64
5. ชุมชนมีส่วนร่วมในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน	0.79	0.04	15.22	0.63

จากตาราง 12 องค์ประกอบด้านความร่วมมือของชุมชน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ตัวแปรทุกตัวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าน้ำหนักความสำคัญอยู่ระหว่าง 0.79 ถึง 0.85 โดยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดในการชี้ถึง

การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ชุมชนมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับนักเรียน รองลงมา ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียน ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้แก่นักเรียน ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนเพื่อหางบประมาณในการสนับสนุนโรงเรียน และชุมชนมีส่วนร่วมในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนตามลำดับ ตัวแปรดังกล่าวมีค่าสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านความร่วมมือของชุมชน ได้ระหว่างร้อยละ 63 ถึงร้อยละ 72

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง ด้านทีมนิเทศจิตอาสา

ตัวชี้วัดองค์ประกอบ	Standardized Factor Loading	Standard Error	ค่าสถิติ t	R ²
1. มีการกำหนดคณะทำงานของโรงเรียนในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน	0.81	-	-	0.66
2. มีการขับเคลื่อนสถานศึกษาโดยการดำเนินงานของทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน	0.89	0.02	26.89	0.79
3. มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานของครูผู้สอน โดยทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียนร่วมกับทีมนิเทศจิตอาสาประจำเขตพื้นที่การศึกษา	0.89	0.03	21.30	0.78
4. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการดำเนินงานระหว่างครูผู้สอนและทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน	0.89	0.03	21.72	0.80
5. โรงเรียนนำความรู้ที่ได้รับจากการนิเทศโดยคณะทีมนิเทศจิตอาสา	0.87	0.03	20.91	0.75

ตาราง 13 (ต่อ)

ตัวชี้วัดองค์ประกอบ	Standardized Factor Loading	Standard Error	ค่าสถิติ t	R ²
ประจำเขตพื้นที่การศึกษาไป				
ประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้				
อย่างมีประสิทธิภาพ				

จากตาราง 13 องค์ประกอบด้านที่मितนเทศจิตอาสา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ตัวแปรทุกตัวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าน้ำหนักความสำคัญ อยู่ระหว่าง 0.81 ถึง 0.89 โดยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดในการชี้ถึงการบริหาร สถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ มีการขับเคลื่อนสถานศึกษาโดยการดำเนินงานของที่मितนเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน มีการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานของครูผู้สอนโดยที่मितนเทศจิตอาสาประจำโรงเรียนร่วมกับที่मितนเทศจิตอาสาประจำเขตพื้นที่การศึกษา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการดำเนินงานระหว่างครูผู้สอน และที่मितนเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน รองลงมา โรงเรียนนำความรู้ที่ได้รับจากการนิเทศโดยคณะ ที่मितนเทศจิตอาสาประจำเขตพื้นที่การศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ มีการกำหนดคณะทำงานของโรงเรียนในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของที่मितนเทศ จิตอาสาประจำโรงเรียน ตามลำดับ ตัวแปรดังกล่าวมีค่าสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วย องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านที่मितนเทศ จิตอาสา ได้ระหว่างร้อยละ 66 ถึงร้อยละ 80

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง โดยภาพรวมทุกด้าน

ตัวชี้วัดองค์ประกอบ	Standardized Factor Loading	Standard Error	ค่าสถิติ t	R ²
ด้านที่ 1 หลักสูตรสถานศึกษา	0.87	0.06	14.38	0.76
ด้านที่ 2 การจัดการเรียนรู้ใน สถานศึกษา	0.90	0.06	16.60	0.80
ด้านที่ 3 การประเมินผลทางการเรียน	0.92	0.05	16.88	0.84
ด้านที่ 4 การพัฒนาคุณภาพของครู	0.97	0.07	14.60	0.94

ตาราง 14 (ต่อ)

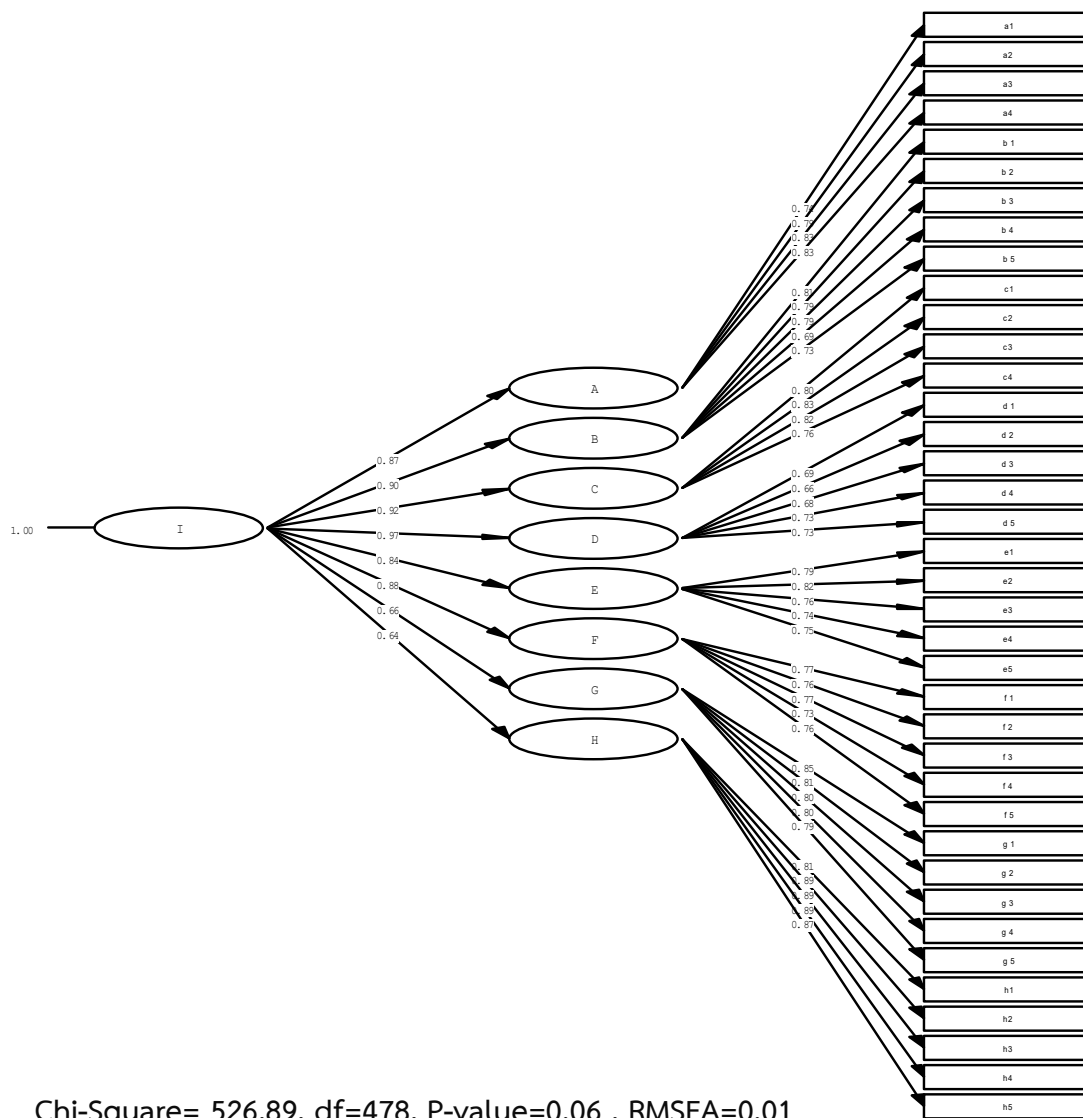
ตัวชี้วัดองค์ประกอบ	Standardized Factor Loading	Standard Error	ค่าสถิติ t	R ²
ด้านที่ 5 งบประมาณเพื่อการศึกษา	0.84	0.05	15.06	0.71
ด้านที่ 6 สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้	0.88	0.06	15.43	0.77
ด้านที่ 7 ความร่วมมือของชุมชน	0.66	0.06	12.66	0.44
ด้านที่ 8 ทีมนิเทศจิตอาสา	0.64	0.05	12.09	0.41

จากตาราง 14 พบว่า ข้อมูลดังกล่าวข้างต้น เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง ซึ่งเป็นผลการวิเคราะห์ตัวแบบที่แสดงความสัมพันธ์ประมาณองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยรวม กับองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้ง 8 ด้าน ทุกด้านมีค่าน้ำหนักความสำคัญที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าน้ำหนักความสำคัญอยู่ระหว่าง 0.64 ถึง 0.97 แสดงว่าองค์ประกอบทั้ง 8 ด้านเป็นตัวชี้วัดที่แสดงถึงองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยรวมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

โดยองค์ประกอบที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดในการชี้วัดถึงองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยรวมเรียงตามลำดับ ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพของครู การประเมินผลทางการเรียน การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ หลักสูตรสถานศึกษา งบประมาณเพื่อการศึกษา ความร่วมมือของชุมชน ทีมนิเทศจิตอาสา

องค์ประกอบแต่ละด้านดังกล่าวมีค่าสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยรวม ประมาณร้อยละ 94,84,80,77,76,71,44 และ 41 ตามลำดับ โดยสามารถแสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง

I หมายถึง การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

A หมายถึง หลักสูตรสถานศึกษา

G หมายถึง ความร่วมมือของชุมชน

e1-e5 หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ 19-23

B หมายถึง การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา

H หมายถึง ทีมนิเทศจิตอาสา

f1-f5 หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ 24-28

C หมายถึง การประเมินผลทางการเรียน

a1-a4 หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ 1-4

g1-g5 หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ 29-33

D หมายถึง การพัฒนาคุณภาพของครู

b1-b5 หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ 5-9

h1-h5 หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ 34-38

E หมายถึง งบประมาณเพื่อการศึกษา

c1-c4 หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ 10-13

F หมายถึง สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้

d1-d4 หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ 14-18

ระยะที่ 2 การสร้าง (ร่าง) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

สำหรับการสร้าง (ร่าง) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบจากระยะที่ 1 (ขั้นตอนที่ 3) มาเป็นส่วนหนึ่งของการร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 หลักการในการสร้าง “รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้”

“รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้” สร้างและพัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อแสดงองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สำหรับเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ส่วนที่ 2 เป้าหมายของการบริหารสถานศึกษา (เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้)

ในการบริหารสถานศึกษาตามรูปแบบนี้ มีแนวทางการบริหารเพื่อเป้าหมายสำคัญคือ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อันประกอบด้วย ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ทักษะด้านการคิดอย่างสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ทักษะด้านการสื่อสารปฏิสัมพันธ์ต่อผู้อื่น ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ทักษะด้านความเข้าใจความต่างของวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ และทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม

ส่วนที่ 3 องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ และ 38 ตัวบ่งชี้รายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบเรียงตามน้ำหนักองค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาคุณภาพของครู

สำหรับการพัฒนาคุณภาพของครูนั้น ประกอบด้วยแนวทางในการบริหาร

5 ตัวบ่งชี้ คือ

- 1) มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีทักษะการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเอง
- 2) มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนเข้ารับการอบรมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา
- 3) มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนศึกษาดูงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา
- 4) มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและมีการสร้างเครือข่าย
- 5) มีการนำระบบการประเมินสมรรถนะและผลงานมาใช้เพื่อกระตุ้นการพัฒนาคุณภาพของครูผู้สอน

องค์ประกอบที่ 2 การประเมินผลทางการเรียน

สำหรับการประเมินผลทางการเรียนนั้น ประกอบด้วยแนวทางในการบริหาร

4 ตัวบ่งชี้ คือ

- 1) มีการกำหนดแนวทางการประเมินผลทางการเรียนที่มีความสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 2) มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้วิธีการประเมินผลที่มีความหลากหลายในการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 3) มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้มีความเหมาะสมในการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 4) มีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานในการวัดผลและประเมินผลทางการเรียนของครูผู้สอน

องค์ประกอบที่ 3 การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา

สำหรับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษานั้น ประกอบด้วยแนวทางในการบริหาร

5 ตัวบ่งชี้ คือ

- 1) มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

- 2) มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีให้เหมาะสมในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 3) มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 4) มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความเป็นพหุวัฒนธรรม
- 5) มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอน

องค์ประกอบที่ 4 สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้

สำหรับสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้นั้น ประกอบด้วยแนวทางในการบริหาร 5 ตัวบ่งชี้ คือ

- 1) มีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 2) มีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 3) มีการส่งเสริมการสร้างความรู้สึที่ดีให้เกิดขึ้นในโรงเรียนทั้งระหว่างบุคลากรครูด้วยกันและบุคลากรครูกับนักเรียน
- 4) มีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมทางด้านสื่อและเทคโนโลยีให้เพียงพอและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 5) มีการนำสภาพแวดล้อมทางด้านชุมชนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มาปรับใช้ในกระบวนการจัดการศึกษา

องค์ประกอบที่ 5 หลักสูตรสถานศึกษา

สำหรับหลักสูตรสถานศึกษานั้น ประกอบด้วยแนวทางในการบริหาร 5 ตัวบ่งชี้ คือ

- 1) มีการวางแผนในการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 2) มีการสรุปผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาและให้ข้อเสนอแนะในการวางแผนเพื่อปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

3) มีการนำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไปใช้ในสถานศึกษา

4) มีการกำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

องค์ประกอบที่ 6 งบประมาณเพื่อการศึกษา

สำหรับงบประมาณเพื่อศึกษานั้น ประกอบด้วยแนวทางในการบริหาร 5 ตัวบ่งชี้ คือ

1) มีการวิเคราะห์ ค้นหาแนวทางในการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2) มีการจัดสรรงบประมาณด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

3) มีการจัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนาครูผู้สอนเพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

4) มีการดำเนินการจัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อใช้ในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

5) มีการดำเนินการจัดสรรงบประมาณด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อใช้ในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

องค์ประกอบที่ 7 ความร่วมมือของชุมชน

สำหรับความร่วมมือของชุมชนนั้น ประกอบด้วยแนวทางในการบริหาร 5 ตัวบ่งชี้ คือ

1) ชุมชนมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับนักเรียน

2) ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียน

3) ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้แก่นักเรียน

4) ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนเพื่อหางบประมาณในการสนับสนุนโรงเรียน

5) ชุมชนมีส่วนร่วมในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน

องค์ประกอบที่ 8 ทีมนิเทศจิตอาสา

สำหรับทีมนิเทศจิตอาสา นั้น ประกอบด้วยแนวทางในการบริหาร 5 ตัวบ่งชี้ คือ

- 1) มีการกำหนดคณะกรรมการของโรงเรียน ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน
- 2) มีการขับเคลื่อนสถานศึกษาโดยการดำเนินงานของทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน
- 3) มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของครูผู้สอนโดยทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียนร่วมกับทีมนิเทศจิตอาสาประจำเขตพื้นที่การศึกษา
- 4) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการดำเนินงานระหว่างครูผู้สอนและทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน
- 5) โรงเรียนนำความรู้ที่ได้รับจากการนิเทศโดยคณะทีมนิเทศจิตอาสาประจำเขตพื้นที่การศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ระยะที่ 3 ประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินรูปแบบ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินรูปแบบใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านความถูกต้องและครอบคลุม 2) ด้านความเหมาะสม 3) ด้านความเป็นไปได้ และ 4) ด้านความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ โดยการส่งเอกสารไปยังผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบผลการร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากนั้นได้ทำการประเมินรูปแบบฯ โดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการกับผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง เพื่อตรวจสอบ/ประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเชิญประชุมผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 ท่าน และสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความถูกต้องครอบคลุมของรูปแบบ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ผลปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในทุกองค์ประกอบและทุกตัวบ่งชี้ มีข้อเสนอแนะการนำเสนอเป็นแนวทาง (รายละเอียดในภาคผนวก ง) ดังตาราง 15

ตาราง 15 สรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการประเมินและตรวจสอบรูปแบบการบริหาร
สถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับ
ประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านความถูกต้องและครอบคลุม
ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์

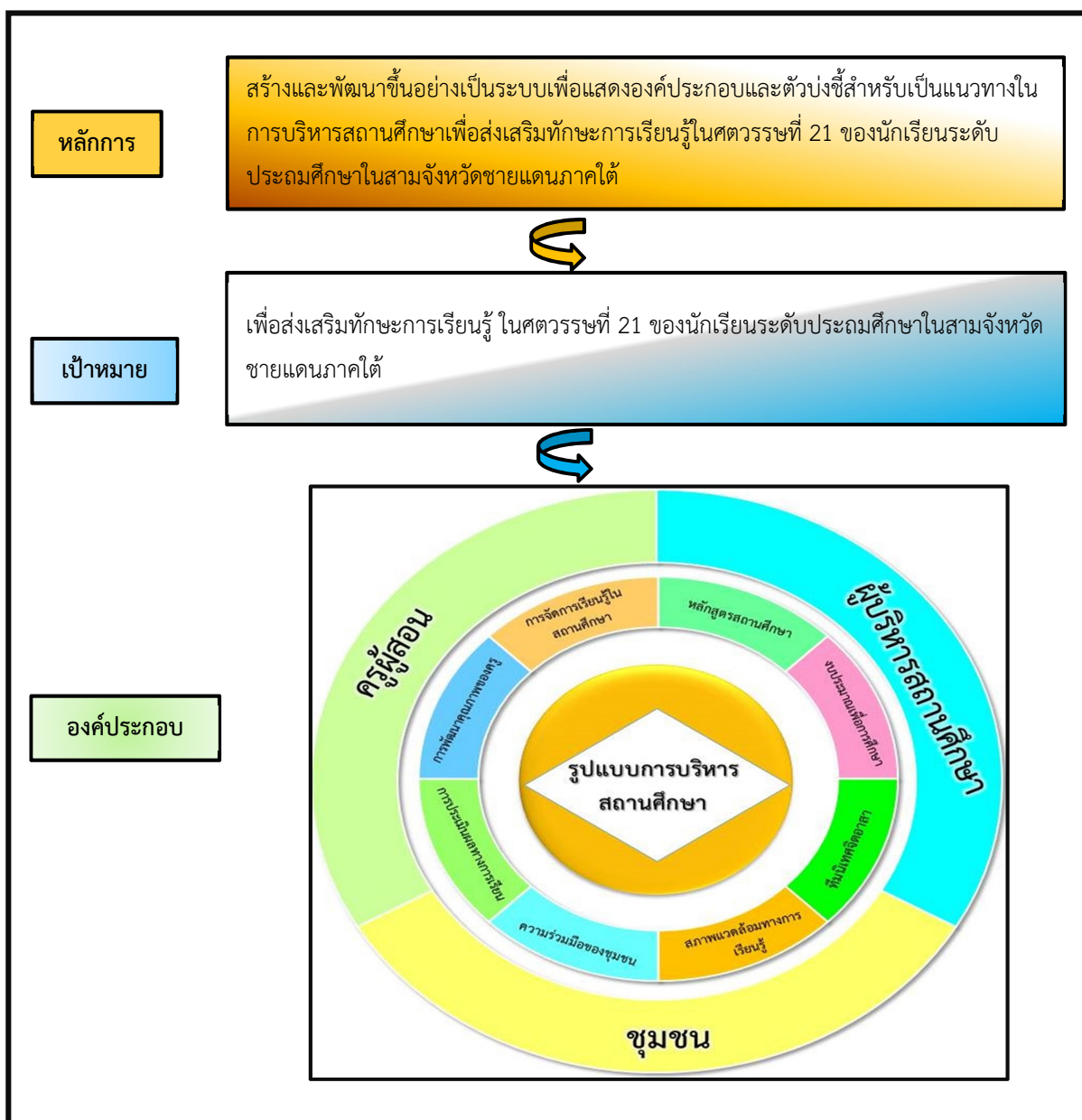
องค์ประกอบ ของรูปแบบ	ความถูกต้อง และครอบคลุม		ความเหมาะสม		ความเป็น ไปได้		ความเป็น ประโยชน์		ข้อเสนอแนะ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
การพัฒนาคุณภาพ ของครู	11	100	11	100	11	100	11	100	
การประเมินผล ทางการเรียน	11	100	11	100	11	100	11	100	
การจัดการเรียนรู้ใน สถานศึกษา	11	100	11	100	11	100	11	100	
สภาพแวดล้อม ทางการเรียนรู้	11	100	11	100	11	100	11	100	การปรับข้อความ ในตัวบ่งชี้ให้มีความ ชัดเจน
หลักสูตรสถานศึกษา	11	100	11	100	11	100	11	100	เรียงลำดับตัวบ่งชี้ ให้มีความเหมาะสม
งบประมาณเพื่อ การศึกษา	11	100	11	100	11	100	11	100	
ความร่วมมือ ของชุมชน	11	100	11	100	11	100	11	100	การปรับข้อความ ในตัวบ่งชี้ให้มีความ ชัดเจน
ทิมนิเทศจิตอาสา	11	100	11	100	11	100	11	100	

จากตาราง 15 พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 11 ท่าน เห็นว่าองค์ประกอบจำนวน 8 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ทั้ง 38 ตัวบ่งชี้ มีความถูกต้องและครอบคลุม มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ ร้อยละ 100 ให้ข้อเสนอแนะในบางประเด็น อาทิ องค์ประกอบ ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ควรเรียงลำดับตัวบ่งชี้ให้มีความเหมาะสมเป็นไปตามกระบวนการ องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้และด้านความร่วมมือของชุมชน ควรให้มีการปรับ ข้อความในตัวบ่งชี้ให้มีความชัดเจน ผู้วิจัยจึงดำเนินการปรับปรุงบางส่วนตามข้อเสนอแนะ ของผู้เชี่ยวชาญและสุดท้ายจึงได้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 2 การปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบ

ทำการปรับปรุงรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามข้อเสนอแนะ ของอาจารย์ที่ปรึกษา และนำเสนอรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีความสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ซึ่งการนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปเป็น แนวทางในการปฏิบัติ ในส่วนขององค์ประกอบของรูปแบบประกอบไปด้วย 8 องค์ประกอบ ในแต่ละองค์ประกอบ สามารถแสดงผังแผนภาพประกอบ 4 โดยมีแนวทางในการนำไปปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 4 แสดงรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาคุณภาพของครู

สำหรับการพัฒนาคุณภาพของครูนั้น ประกอบด้วยแนวทางในการบริหาร 5 แนวทาง คือ

1) ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการเรียนรู้พัฒนาตนเองทางด้านการใช้ทักษะ การศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเองจากการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การค้นหาข้อมูล เทคนิคใน

การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียน ทั้งในอินเทอร์เน็ต หนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

2) ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้เข้ารับการอบรมพัฒนาตนเองทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อเป็นการเรียนรู้เปิดโลกกว้างในการค้นหามุมมองใหม่ ๆ เพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนศึกษาดูงานแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อนำไปเป็นแนวทางการดำเนินงานที่ดี สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนต่อไป

4) ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและมีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้หลากหลายช่องทางเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการปฏิบัติที่ดีในการส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

5) ควรมีการนำระบบการประเมินสมรรถนะและผลงานมาใช้ โดยมีการนำผลงานทางด้านคุณภาพที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนทางด้านทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มาใช้ในการประเมินผลงานของครูผู้สอนเพื่อให้ผลลัพธ์ทางด้านความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานให้กับครูผู้สอน ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นการพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนให้เกิดขึ้นอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบที่ 2 การประเมินผลทางการเรียน

สำหรับการประเมินผลทางการเรียนนั้น ประกอบด้วยแนวทางในการบริหาร 4 แนวทาง คือ

1) ควรมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการประเมินผลทางการเรียนระดับโรงเรียนไว้ให้ชัดเจน เพื่อให้การวางแผนของครูผู้สอนมีความสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียน

2) ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้วิธีการประเมินผลที่มีความหลากหลายในการประเมินผลทางการเรียนรู้ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน มีการประเมินผลทั้งระดับบุคคลและการประเมินเป็นทีม ประเมินผลในเชิงคุณภาพ เน้นการปฏิบัติจริงและตามสภาพจริง

3) ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้มีความเหมาะสม สามารถนำประโยชน์จากผลสะท้อนการปฏิบัติของผู้เรียนมาปรับปรุงและแก้ไขงานใช้เครื่องมือให้มีการสะท้อนกลับสองทางทั้งผู้สอนและผู้เรียนได้อย่างรวดเร็ว เพื่อให้การประเมินผลทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4) ควรมีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานในการวัดผลและประเมินผลทาง

การเรียนรู้ของครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอและมีความต่อเนื่อง ตั้งแต่การวางแผนทางการวัดผลและประเมินผลทางการเรียนที่ควรมีความชัดเจนและตรงตามเป้าหมาย การดำเนินการประเมินผลทางการเรียนมีความเหมาะสม มีวิธีการประเมินผู้เรียนที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับบริบทในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

องค์ประกอบที่ 3 การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา

สำหรับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษานั้น ประกอบด้วยแนวทางในการบริหาร 5 แนวทาง คือ

- 1) ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากปัญหาและเรียนรู้จากการลงมือทำ เน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือ ปฏิสัมพันธ์ต่อกัน สนุกสนานกับการเรียนรู้ และออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนสามารถประเมินความก้าวหน้าของตนเองได้
- 2) ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีการเตรียมผู้เรียนให้มีความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยี ทั้งครูผู้สอนและผู้เรียนรู้จักใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกในการให้ข้อมูล การป้อนกลับระหว่างกัน
- 3) ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม เช่น การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริงของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้รู้จักการแก้ปัญหา สร้างสรรค์งาน รู้จักการทำงานเป็นทีม และกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากภายใน โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้
- 4) ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความเป็นพหุวัฒนธรรมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เข้าใจในความต่างที่มีความหลากหลาย เน้นการสร้างความรู้และความเข้าใจ ให้ผู้เรียนมีความเคารพ ยอมรับและให้เกียรติ ตระหนักในคุณค่าของความเป็นพหุวัฒนธรรมอันนำไปสู่การบูรณาการในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
- 5) ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ให้ความสำคัญกับการนิเทศภายในโรงเรียนในการติดตามการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องกับแนวทางการส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

องค์ประกอบที่ 4 สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้

สำหรับสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ นั้น ประกอบด้วยแนวทางในการบริหาร

5 แนวทาง คือ

1) ควรมีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน เช่น การจัดโต๊ะ เก้าอี้ วัสดุ อุปกรณ์สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เสริมสร้างผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้จากสิ่ง que ปฏิบัติจริงตาม บริบท จัดสภาพแวดล้อมในการเรียนให้มีความเหมาะสมทั้งสำหรับการเรียนรู้เป็นกลุ่ม และการเรียนรู้ เป็นรายบุคคล เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

2) ควรมีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน เช่น การเตรียม อาคารสถานที่ต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ทั้งแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนบริเวณเพื่อการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่สามารถนำไปสู่กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน

3) ควรมีการส่งเสริมการสร้างสัมพันธ์ภาพและความรู้สึกที่ดีที่เกิดขึ้นใน โรงเรียนทั้งระหว่างบุคลากรครูด้วยกันและบุคลากรครูกับนักเรียน สร้างบรรยากาศการเรียนรู้อย่าง เป็นกันเอง มีบรรยากาศความสัมพันธ์ที่ดีของทุกคนในองค์กร ช่วยเตรียมความพร้อมในการเปิดรับ การเรียนรู้ร่วมกันในการเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียน

4) ควรมีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมทางด้านสื่อและเทคโนโลยีให้เพียงพอ และเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนสามารถเข้าถึงสื่อ เทคโนโลยีที่มีคุณภาพตลอดกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนและการเรียนรู้ด้วยตนเอง ของผู้เรียน

5) ควรมีการนำจุดแข็งของชุมชนทางด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่มีอยู่ แล้วในชุมชน เช่น แหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมในชุมชนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มาปรับใช้ สนับสนุนในกระบวนการจัดการศึกษาให้กับ ผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 5 หลักสูตรสถานศึกษา

สำหรับหลักสูตรสถานศึกษานั้น ประกอบด้วยแนวทางในการบริหาร 5 แนวทาง คือ

- 1) ควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งฝ่ายวิชาการและครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการวางแผนในการจัดทำและดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียน
- 2) ควรมีการนำหลักสูตรสถานศึกษาที่ได้รับการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนนำไปใช้สู่กระบวนการจัดทำแนวทางการจัดการเรียนรู้ต่อผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
- 3) ควรมีการกำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้กระบวนการทางด้านการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) ควรมีการสรุปผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในแต่ละระดับชั้นอย่างเป็นระบบและให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ข้อเสนอแนะจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการนำไปใช้วางแผนเพื่อปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

องค์ประกอบที่ 6 งบประมาณเพื่อการศึกษา

สำหรับงบประมาณเพื่อศึกษานั้น ประกอบด้วยแนวทางในการบริหาร 5 แนวทาง คือ

- 1) ควรมีการวิเคราะห์ และค้นหาแนวทางในการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้ครอบคลุมการบริหารจัดการทุกด้าน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับการใช้ตามวัตถุประสงค์ในรูปแบบต่าง ๆ
- 2) ควรมีการจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสมและเพียงพอในด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) ควรมีการจัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนาครูผู้สอน ทั้งในด้านความรู้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ และทักษะการใช้เทคโนโลยี ตลอดจนเทคนิควิธีการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต่อผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) ควรมีการดำเนินการจัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ให้เหมาะสมสำหรับการออกแบบกิจกรรมของครูผู้สอนที่มีในรูปแบบต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต่อไป

5) ควรมีการดำเนินการจัดสรรงบประมาณด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างเหมาะสมและเพียงพอในการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบที่ 7 ความร่วมมือของชุมชน

สำหรับความร่วมมือของชุมชนนั้น ประกอบด้วยแนวทางในการบริหาร

5 แนวทาง คือ

- 1) ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับผู้เรียน เสริมสร้างการเรียนรู้จากภายในตนเองให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน
- 2) ควรสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในรูปแบบต่าง ๆ ร่วมกับโรงเรียน
- 3) ควรสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียนและแหล่งเรียนรู้ของชุมชนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ทางด้านทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 4) ควรสนับสนุนให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนเพื่อหางบประมาณในการสนับสนุนโรงเรียนในรูปแบบที่เหมาะสมกับบริบทในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
- 5) ควรสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการนิเทศ เยี่ยมเยียนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน ซึ่งควรมีการคัดเลือกตัวแทนชุมชนที่มีความรู้และมีความเหมาะสมในการร่วมนิเทศ เยี่ยมเยียนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน

องค์ประกอบที่ 8 ทีมนิเทศจิตอาสา

สำหรับทีมนิเทศจิตอาสา นั้น ประกอบด้วยแนวทางในการบริหาร 5 แนวทาง คือ

- 1) ควรมีการกำหนดคณะทำงานของโรงเรียนในการขับเคลื่อนการดำเนินการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนโดยทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียนอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม
- 2) ควรมีการขับเคลื่อนสถานศึกษาโดยการดำเนินงานของทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียนอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้เพื่อให้แนวทางการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต่อผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

- 3) ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของครูผู้สอน ทางด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียนร่วมกับทีมนิเทศจิตอาสาประจำเขตพื้นที่การศึกษา
- 4) ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการดำเนินงานทั้งระบบระหว่าง ครูผู้สอนและทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ต่อนักเรียนเป็นไปในแนวทางเดียวกัน
- 5) โรงเรียนควรนำความรู้ที่ได้รับจากการนิเทศโดยคณะทีมนิเทศจิตอาสาประจำ เขตพื้นที่การศึกษา 21 ซึ่งมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ปรับปรุงพัฒนา ดำเนินการ ประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยผสมวิธี (Mixed-Methods) ประเภทหลายขั้นตอน (Multi-State Design) โดยใช้การรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษา และการวิเคราะห์เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Content Analysis) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) แบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) และการประชุมผู้เชี่ยวชาญ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ระยะที่ 2 สร้าง (ร่าง) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ระยะที่ 3 ประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบผสมวิธีเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ จึงดำเนินการวิจัยโดยวิเคราะห์และสังเคราะห์จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Content Analysis) และสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group Discussion) จำนวน 10 ท่าน เพื่อกำหนดเป้าหมายอันได้แก่ ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะดังกล่าว เป็นเบื้องต้น หลังจากนั้นได้สร้างแบบสอบถามและเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) และนำข้อมูล (องค์ประกอบ) ที่ได้มาร่างเป็นองค์ประกอบของรูปแบบ พร้อมก็นำเสนอที่ประชุมผู้เชี่ยวชาญจำนวน 11 ท่าน เพื่อประเมินและให้ข้อเสนอแนะ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง ใช้ตารางวิเคราะห์
2. การสนทนากลุ่ม ใช้แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม
3. การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ
4. การประชุมผู้เชี่ยวชาญ ใช้แบบประเมินความถูกต้องครอบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์

สรุปผลการวิจัย

จากวิธีดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่าเมื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าองค์ประกอบเบื้องต้นของการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ได้มาจากการสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีจำนวน 7 องค์ประกอบ และจากการสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิได้ยืนยันทั้ง 7 องค์ประกอบและแนะนำให้เพิ่มเติม “ทีมนิเทศจิตอาสา” ซึ่งเป็นโครงการเฉพาะที่กำลังดำเนินการในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อีก 1 องค์ประกอบ รวมเป็น 8 องค์ประกอบ 38 ตัวบ่งชี้ และเมื่อได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบเชิงยืนยัน Confirmatory Factor Analysis (CFA) เพื่อกำหนดองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับ

ประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสร้าง(ร่าง) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ารูปแบบมีความถูกต้องครอบคลุม มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ จำนวน 8 องค์ประกอบ และ 38 แนวทาง เรียงลำดับตามน้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบ ดังนี้ การพัฒนาคุณภาพของครู การประเมินผลทางการเรียน การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ หลักสูตรสถานศึกษา งบประมาณเพื่อการศึกษา ความร่วมมือของชุมชน และทีมนิเทศจิตอาสา ดังรายละเอียดขององค์ประกอบและแนวทางต่อไปนี้

1. การพัฒนาคุณภาพของครู ประกอบด้วย 5 แนวทาง คือ

- 1) ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการเรียนรู้พัฒนาตนเองทางการใช้ทักษะการศึกษา ค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเองจากการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การค้นหาข้อมูล เทคนิคในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียน ทั้งในอินเทอร์เน็ต หนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ
- 2) ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้เข้ารับการอบรมพัฒนาตนเองทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อเป็นการเรียนรู้เปิดโลกกว้างในการค้นหามุมมองใหม่ ๆ เพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนศึกษาดูงานแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อนำไปเป็นแนวทางการดำเนินงานที่ดี สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนต่อไป
- 4) ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและมีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้หลากหลายช่องทางเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการปฏิบัติที่ดีในการส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 5) ควรมีการนำระบบการประเมินสมรรถนะและผลงานมาใช้ โดยมีการนำผลงานทางด้านคุณภาพที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนทางด้านทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มาใช้ในการประเมินผลงานของครูผู้สอนเพื่อให้ผลลัพธ์ทางด้านความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานให้กับครูผู้สอน ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นการพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนให้เกิดขึ้นอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ

2. การประเมินผลทางการเรียน ประกอบด้วย 4 แนวทาง คือ

- 1) ควรมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการประเมินผลทางการเรียนระดับโรงเรียนไว้ให้ชัดเจน เพื่อให้การวางแผนทางของครูผู้สอนมีความสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียน
- 2) ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้วิธีการประเมินผลที่มีความหลากหลายในการประเมินผลทางการเรียนรู้ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน มีการประเมินผลทั้งระดับบุคคลและการประเมินเป็นทีม ประเมินผลในเชิงคุณภาพ เน้นการปฏิบัติจริงและตามสภาพจริง
- 3) ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้มีความเหมาะสม สามารถนำประโยชน์จากผลสะท้อนการปฏิบัติของผู้เรียนมาปรับปรุงและแก้ไขงานใช้เครื่องมือให้มีการสะท้อนกลับสองทางทั้งผู้สอนและผู้เรียนได้อย่างรวดเร็ว เพื่อให้การประเมินผลทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) ควรมีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานในการวัดผลและประเมินผลทางการเรียนของครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอและมีความต่อเนื่อง ตั้งแต่การวางแผนทางการวัดผลและประเมินผลทางการเรียนที่ควรมีความชัดเจนและตรงตามเป้าหมาย การดำเนินการประเมินผลทางการเรียนมีความเหมาะสม มีวิธีการประเมินผู้เรียนที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับบริบทในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3. การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 แนวทาง คือ

- 1) ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากปัญหาและเรียนรู้จากการลงมือทำ เน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือ ปฏิสัมพันธ์ต่อกัน สนุกสนานกับการเรียนรู้ และออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนสามารถประเมินความก้าวหน้าของตนเองได้
- 2) ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีการเตรียมผู้เรียนให้มีความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยี ทั้งครูผู้สอนและผู้เรียนรู้จักใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกในการให้ข้อมูล การป้อนกลับระหว่างกัน
- 3) ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม เช่น การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริงของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้รู้จักการแก้ปัญหา สร้างสรรค์งาน รู้จักการทำงานเป็นทีม และกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากภายใน โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้
- 4) ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความเป็น

พหุวัฒนธรรมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เข้าใจในความต่างที่มีความหลากหลาย เน้น การสร้างความรู้และความเข้าใจ ให้ผู้เรียนมีความเคารพ ยอมรับและให้เกียรติ ตระหนักในคุณค่า ของความเป็นพหุวัฒนธรรมอันนำไปสู่การบูรณาการในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

5) ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ ของครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ให้มีความสำคัญกับการนิเทศภายในโรงเรียน ในการติดตาม การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องกับแนวทางการส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21

4. สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 แนวทาง คือ

1) ควรมีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน เช่น การจัดโต๊ะ เก้าอี้ วัสดุ อุปกรณ์สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เสริมสร้างผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นปฏิบัติจริง ตามบริบท จัดสภาพแวดล้อมในการเรียนให้มีความเหมาะสมทั้งสำหรับการเรียนรู้เป็นกลุ่ม และ การเรียนรู้เป็นรายบุคคล เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ควรมีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน เช่น การเตรียม อาคารสถานที่ต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ทั้งแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนบริเวณเพื่อการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่สามารถนำไปสู่กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน

3) ควรมีการส่งเสริมการสร้างสัมพันธ์ภาพและความรู้สึกที่ดีให้เกิดขึ้นในโรงเรียน ทั้งระหว่างบุคลากรครูด้วยกันและบุคลากรครูกับนักเรียน สร้างบรรยากาศการเรียนรู้อย่างเป็นกันเอง มีบรรยากาศความสัมพันธ์ที่ดีของทุกคนในองค์กร ช่วยเตรียมความพร้อมในการเปิดรับการเรียนรู้ ร่วมกันในการเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียน

4) ควรมีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมทางด้านสื่อและเทคโนโลยีให้เพียงพอ และเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนสามารถเข้าถึงสื่อ เทคโนโลยีที่มีคุณภาพตลอดกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนและการเรียนรู้ด้วยตนเอง ของผู้เรียน

5) ควรมีการนำจุดแข็งของชุมชนทางด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่มีอยู่ แล้วในชุมชน เช่น แหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมในชุมชนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มาปรับใช้ สนับสนุนในกระบวนการจัดการศึกษาให้กับ ผู้เรียน

5. หลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 แนวทาง คือ

- 1) ควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งฝ่ายวิชาการและครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการวางแผนในการจัดทำและดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียน
- 2) ควรมีการนำหลักสูตรสถานศึกษาที่ได้รับการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนนำไปใช้สู่กระบวนการจัดทำแนวทางการจัดการเรียนรู้ต่อผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
- 3) ควรมีการกำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้กระบวนการทางด้าน การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) ควรมีการสรุปผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในแต่ละระดับชั้นอย่างเป็นระบบ และให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ข้อเสนอแนะจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการนำไปใช้วางแผนเพื่อปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

6. งบประมาณเพื่อการศึกษา ประกอบด้วย 5 แนวทาง คือ

- 1) ควรมีการวิเคราะห์ และค้นหาแนวทางในการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้ครอบคลุมการบริหารจัดการทุกด้าน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับการใช้ตามวัตถุประสงค์ในรูปแบบต่าง ๆ
- 2) ควรมีการจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสมและเพียงพอในด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) ควรมีการจัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนาครูผู้สอน ทั้งในด้านความรู้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ และทักษะการใช้เทคโนโลยี ตลอดจนเทคนิควิธีการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต่อผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) ควรมีการดำเนินการจัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาให้เหมาะสมสำหรับการออกแบบกิจกรรมของครูผู้สอนที่มีในรูปแบบต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต่อไป
- 5) ควรมีการดำเนินการจัดสรรงบประมาณด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างเหมาะสมและเพียงพอ ในการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. ความร่วมมือของชุมชน ประกอบด้วย 5 แนวทาง คือ

- 1) ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับผู้เรียน เสริมสร้างการเรียนรู้จากภายในตนเองให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน
- 2) ควรสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในรูปแบบต่าง ๆ ร่วมกับโรงเรียน
- 3) ควรสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียนและแหล่งเรียนรู้ของชุมชนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ทางด้านทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 4) ควรสนับสนุนให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมร่วมกับโรงเรียน เพื่อหางบประมาณในการสนับสนุนโรงเรียนในรูปแบบที่เหมาะสมกับบริบทในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
- 5) ควรสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการนิเทศ เยี่ยมเยียนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน ซึ่งควรมีการคัดเลือกตัวแทนชุมชนที่มีความรู้และมีความเหมาะสมในการร่วมนิเทศ เยี่ยมเยียนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน

8. ทีมนิเทศจิตอาสา ประกอบด้วย 5 แนวทาง คือ

- 1) ควรมีการกำหนดคณะทำงานของโรงเรียนในการขับเคลื่อนการดำเนินงานการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนโดยทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม
- 2) ควรมีการขับเคลื่อนสถานศึกษาโดยการดำเนินงาน ของทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียนอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้เพื่อให้แนวทางการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต่อผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของครูผู้สอนทางด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียนร่วมกับทีมนิเทศจิตอาสาประจำเขตพื้นที่การศึกษา
- 4) ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการดำเนินงานทั้งระบบระหว่างครูผู้สอนและทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต่อผู้เรียนเป็นไปในแนวทางเดียวกัน
- 5) โรงเรียนควรนำความรู้ที่ได้รับจากการนิเทศโดยคณะทีมนิเทศจิตอาสาประจำเขตพื้นที่การศึกษา 21 ซึ่งมีข้อแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ปรับปรุงพัฒนา ดำเนินการประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ โดยนำเสนอตามองค์ประกอบจำนวน 8 องค์ประกอบ ซึ่งเรียงลำดับตามค่าน้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบ ดังนี้

1. การพัฒนาคุณภาพของครู

ผลการวิจัย พบว่าการพัฒนาคุณภาพของครู มีค่าน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดเป็นอันดับที่หนึ่ง ประกอบด้วย 5 แนวทางในการปฏิบัติ คือ ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการเรียนรู้พัฒนาตนเองทางด้านการใช้ทักษะการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเองจากการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การค้นหาข้อมูล เทคนิคในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียน ทั้งในอินเทอร์เน็ตหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้เข้ารับการอบรมพัฒนาตนเองทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อเป็นการเรียนรู้เปิดโลกกว้างในการค้นหามุมมองใหม่ ๆ เพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนศึกษาดูงานแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อนำไปเป็นแนวทางการดำเนินงานที่ดีสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนต่อไป ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและมีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้หลากหลายช่องทางเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการปฏิบัติที่ดีในการส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และควรมีการนำระบบการประเมินสมรรถนะและผลงานมาใช้โดยมีการนำผลงานทางด้านคุณภาพที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนทางด้านทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มาใช้ในการประเมินผลงานของครูผู้สอนเพื่อให้ผลลัพธ์ทางด้านความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานให้กับครูผู้สอน ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นการพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนให้เกิดขึ้นอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ

สอดคล้องกับงานวิจัยของวศิน ชูชาติ (2559) ที่ได้ทำการศึกษาในเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลคือ ปัจจัยด้านการพัฒนาตนเองของครู โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับสุทธิศักดิ์ นันทวิทย์ (2558) ที่ได้ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ผลการศึกษาพบว่าควรให้

ความสำคัญกับการเพิ่มพูนประสิทธิภาพของบุคลากรในการปฏิบัติงาน ควรบริหารจัดการให้มีการพัฒนาศักยภาพงานของบุคลากรในองค์กรให้สอดคล้องกับแผนการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอำเภอ นงค์เยาว์และคณะ (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 จากผลการศึกษา พบว่าโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีในการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นมีแนวทางการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีทีมงานครูรุ่นพี่ที่คอยให้คำแนะนำ และมีการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ สำหรับการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษานั้นโดยได้ใช้กระบวนการ PLC (Professional Learning Community)

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง ครูในยุคศตวรรษที่ 21 ควรเป็นครูที่พร้อมเรียนรู้ ต้องใส่ใจพัฒนาตนเองให้มีทักษะของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และในขณะเดียวกันก็ต้องมีทักษะในการทำหน้าที่ครูในศตวรรษที่ 21 ด้วย ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพของครูจึงเป็นสิ่งจำเป็น หากนักเรียนมีครูที่มีคุณภาพย่อมจะส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เอกพัฒน์ เสีงใส่อง (2559) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาคุณภาพความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 การวิเคราะห์กลุ่มพหุ ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพการสอนของครู มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 สำหรับแนวทางการพัฒนาคุณภาพของครูนั้น ปรีดี ปลื้มสำราญกิจ (2560) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนไว้ว่า ทำได้หลายวิธีการทั้งส่งเสริมให้ครูมีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตลอดจนเปิดโอกาสให้ครูได้เข้าร่วมประชุมสัมมนา อบรม และศึกษาดูงาน สอดคล้องกับแนวคิดของสถาบันวิจัยแห่งประเทศไทย (2557) ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพของบุคลากรครูไว้ว่า ควรมีการส่งเสริมการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการสร้างเครือข่าย รวมถึงควรนำระบบการประเมินสมรรถนะและผลงานของครูมาใช้ในการพัฒนาศักยภาพของครู เพื่อให้ครูมีแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพ ซึ่งมีความสอดคล้องกับการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นว่

“ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทโดยตรงกับนักเรียน ยิ่งในยุคศตวรรษที่ 21 ที่เราต้องการให้เด็กเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง การส่งเสริมคุณภาพของครูให้เป็นโค้ชซึ่งที่ดีสำหรับนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญมาก ”
ศึกษานิเทศก์คนที่ 1

“บทบาทของครูในศตวรรษที่ 21 ควรเติมคำว่า การสร้างเครือข่ายด้วย นอกจากการเป็นชุมชนทางวิชาชีพ ซึ่งตัวบ่งชี้ข้อนี้ให้ความหมายเป็นแนวทางที่ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนเอง หรือต่างโรงเรียนก็ได้ มีการสร้างเครือข่ายให้เกิดขึ้นต่อไปเรื่อย ๆ ให้เป็นเครือข่ายคุณภาพของครูที่มีความเข้มแข็ง” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2

“การที่ผู้บริหารสถานศึกษา นำเอาระบบการประเมินสมรรถนะ และผลงานมาใช้เพื่อกระตุ้นการพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนเป็นวิธีการที่เชื่อว่าจะส่งผลถึงการพัฒนาตนเองของครู ด้วยหากเราเอาผลงานทางด้านผลที่เกิดกับนักเรียน ที่เห็นได้อย่างชัดเจนมาใช้ในการประเมินผล ให้ความเกี่ยวข้องกัน ก็จะเป็นอีกหนึ่งแรงจูงใจที่จะช่วยกระตุ้นการพัฒนาศักยภาพของตนเองของครูผู้สอน” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 3

จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบทางด้านการพัฒนาคุณภาพของครูเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญ ซึ่งแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของครูสามารถทำได้หลากหลายวิธีการ ทั้งการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การสร้างเครือข่าย ตลอดจนการนำระบบการประเมินผลงานมาใช้ในการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพของครู ซึ่งหากนำไปใช้ให้เกิดแนวปฏิบัติอย่างชัดเจน ย่อมจะทำให้การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนเกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การประเมินผลทางการเรียน

ผลการวิจัย พบว่าการประเมินผลทางการเรียน มีค่าน้ำหนักความสำคัญเป็นอันดับที่สอง ประกอบด้วย 4 แนวทางในการปฏิบัติ คือ ควรมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการประเมินผลทางการเรียนระดับโรงเรียนไว้ให้ชัดเจน เพื่อให้การวางแนวทางของครูผู้สอนมีความสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียนควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้วิธีการประเมินผลที่มีความหลากหลายในการประเมินผลทางการเรียนรู้ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน มีการประเมินผลทั้งระดับบุคคลและการประเมินเป็นทีม ประเมินผลในเชิงคุณภาพ เน้นการปฏิบัติจริงและตามสภาพจริง ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้มีความเหมาะสม สามารถนำประโยชน์จากผลสะท้อนการปฏิบัติของผู้เรียนมาปรับปรุงและแก้ไขงาน ใช้เครื่องมือให้มีการสะท้อนกลับสองทางทั้งผู้สอนและผู้เรียนได้อย่างรวดเร็ว เพื่อให้การประเมินผลทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และควรมีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานในการวัดผลและประเมินผลทางการเรียนของครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอและมีความต่อเนื่อง ตั้งแต่การวางแนวทาง

การวัดผลและประเมินผลทางการเรียนที่ควรมีความชัดเจนและตรงตามเป้าหมาย การดำเนินการประเมินผลทางการเรียนมีความเหมาะสม มีวิธีการประเมินผู้เรียนที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับบริบทในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

สอดคล้องกับ วรรณดี แสงประทีปทอง (2561) ที่ได้กล่าวถึงแนวทางการประเมินทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า วิธีการประเมินควรเป็นการประเมินตามสภาพจริง ใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายให้เหมาะสมกับสิ่งที่ประเมิน และยังสอดคล้องกับ สถาบันวิจัยแห่งประเทศไทย (2557) ได้กล่าวถึงแนวทางในการวัดและประเมินระดับโรงเรียนไว้ว่า ควรให้มีวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เช่น การใช้ระบบแฟ้มงาน โครงการ การสอบวัดความรู้ และการแก้ไขปัญหาในชีวิตจริง ในทางที่จะช่วยพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน และการประเมินผลทางการเรียนในระดับโรงเรียน ควรเป็นการประเมินผลเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้และเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนตลอดเส้นทางการเรียนรู้ และยังสอดคล้องกับอนุชา โสมาบุตร (2556) มีแนวคิดทางด้านการประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า ควรเป็นการประเมินผลที่ช่วยสร้างความสมดุลในการประเมินผลเชิงคุณภาพ เน้นการนำประโยชน์ของผลสะท้อนจากการปฏิบัติของผู้เรียนมาปรับปรุงแก้ไขงาน ใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับการทดสอบวัดและประเมินผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และมีการสร้างและพัฒนาระบบแฟ้มสะสมงานของผู้เรียนให้เป็นมาตรฐานและมีคุณภาพ

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การประเมินผลทางการเรียนเป็นกระบวนการต่อเนื่องจากการวัด รวมถึงการศึกษาอย่างมีขั้นตอน มีการสรุปผล ตัดสิน และชี้คุณค่าที่ได้จากการวัดอย่างมีเหตุผล มีเกณฑ์หรือมาตรฐานเป็นตัวกำหนดคุณลักษณะที่วัด เป็นกระบวนการที่ทำให้ทราบถึงความก้าวหน้าของนักเรียนว่ามีการพัฒนาระดับไหน และอย่างไร ซึ่งควรให้ความสำคัญกับการประเมินผลทางการเรียนในการส่งเสริมนักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยการประเมินผลควรมีความสอดคล้องกับเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน และการประเมินผลทางการเรียนในบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น ควรเป็นการประเมินผลที่คำนึงถึงความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมที่หลากหลาย มีวิธีการประเมินที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ไม่ได้อ้างอิงมาตรฐานเดียวกันทั้งหมด สอดคล้องดังคำกล่าวของศศิธร บัวทอง (2560) ที่ได้กล่าวถึงแนวทางการประเมินผลทางการเรียนไว้ทางด้านการส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่าควรมีการประเมินผลเชิงคุณภาพ เน้นการปฏิบัติจริง บูรณาการวิธีการประเมิน และใช้เครื่องมือวัดที่มีความหลากหลาย ครูผู้สอนควรมีการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้มีความเหมาะสม เช่น การสร้างและพัฒนาระบบแฟ้มสะสมงานของผู้เรียน การนำประโยชน์จากผลสะท้อนจากการปฏิบัติของผู้เรียนมาปรับปรุงแก้ไขงาน และยังสอดคล้องกับสมศักดิ์ เอี่ยมคงสี (2561) ที่ได้กล่าวถึงแนวทางการประเมินนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ว่าควรมีวิธีการประเมินที่สามารถเปลี่ยนแปลง

ได้ ไม่ต้องอ้างอิงมาตรฐานเดียวกันทั้งหมด การประเมินต้องเน้นประเมินกระบวนการคิด และประเมินผลลัพธ์ที่มีคุณค่าด้วยวิธีการที่เหมาะสม ซึ่งมีความสอดคล้องกับการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นว่า

“ทุกโรงเรียนจำเป็นต้องมีแนวทางการวัดผลและประเมินผลอยู่แล้ว เป็นหัวใจสำคัญที่โรงเรียนจะต้องมีแนวทางการวัดผลและประเมินผลให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายที่โรงเรียนต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน” ศึกษานิเทศก์คนที่ 1

“เราควรเพิ่มเรื่องการพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้มีความเหมาะสมในการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และควรมีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานในการวัดผลและประเมินผลทางการเรียนให้เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง” ศึกษานิเทศก์คนที่ 2

“การประเมินควรให้ความสำคัญกับความหลากหลายของวิธีการประเมินด้วย เพราะแนวทางการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นั้น เป็นการวัดทักษะหลายด้านโดยเฉพาะบริบทในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ การใช้แนวทางเดียวหรือมาตรฐานเดียวอาจจะทำให้ผลของการประเมินไม่ถูกต้องกับความเป็นจริง” ครูผู้สอนคนที่ 3

จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบทางด้านการประเมินผลทางการเรียนเป็นองค์ประกอบที่ให้ความสำคัญกับการวางเป้าหมาย แนวทางของการประเมินผลทางการเรียนให้มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เมื่อมีการวางแนวทางที่เหมาะสม ตรงตามเป้าหมาย และใช้วิธีการที่เหมาะสม มีความหลากหลาย มีการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องย่อมจะเป็นแนวทางให้การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา

ผลการวิจัย พบว่าการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 แนวทางในการปฏิบัติ คือ ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากปัญหาและเรียนรู้จากการลงมือทำ เน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือปฏิสัมพันธ์ต่อกัน สนุกสนานกับการเรียนรู้และออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนสามารถประเมินความก้าวหน้าของตนเองได้ ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีการเตรียมผู้เรียนให้มีความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยี ทั้งครูผู้สอนและผู้เรียน

รู้จักใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกในการให้ข้อมูลการป้อนกลับระหว่างกัน ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม เช่น การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริงของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้รู้จักการแก้ปัญหา สร้างสรรค์งาน รู้จักการทำงานเป็นทีม และกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากภายใน โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความเป็นพหุวัฒนธรรมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เข้าใจในความต่างที่มีความหลากหลาย เน้นการสร้างความรู้และความเข้าใจ ให้ผู้เรียนมีความเคารพ ยอมรับและให้เกียรติ ตระหนักในคุณค่าของความเป็นพหุวัฒนธรรมอันนำไปสู่การบูรณาการในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ให้ความสำคัญกับการนิเทศภายในโรงเรียนในการติดตามการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องกับแนวทางการส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

สอดคล้องกับงานวิจัยของ อำไพ นงค์เยาว์และคณะ (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งจากผลการศึกษา พบว่าโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีในการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นในด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ได้ใช้แนวคิดการศึกษาตามธรรมชาติของสมอง มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน PBL (Problem-Based Learning) การใช้เทคนิคการเล่าเรื่อง (Story telling) และการสรุปทบทวน AAR (After Action Review)

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Phanit (2012) ที่ได้กล่าวถึงแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนไว้ว่า ในการจัดการเรียนรู้ ครูควรออกแบบการเรียนรู้และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เรียนรู้การลงมือปฏิบัติจริงตลอดจนควรออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าการเรียนรู้ของตนเองได้ เช่นเดียวกับแนวคิดของสถาบันวิจัยแห่งประเทศไทย (2557) ที่กล่าวถึงสถานศึกษายุคใหม่ว่า ครูผู้สอนควรมีการเรียนรู้พร้อม ๆ กับผู้เรียน สำหรับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ควรจะเป็นการส่งเสริมกระบวนการคิดที่ซับซ้อน จัดกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดแนวคิดด้วยตนเอง มีการตั้งคำถาม และมีการสืบค้นอย่างมีเป้าหมาย ส่งเสริมการคิดเชิงวิพากษ์ รวมถึงการหาข้อสรุป รู้จักคิดทบทวนหาคำตอบที่เหมาะสม ตลอดจนการเรียนรู้จากปัญหาซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของเอกรินทร์ สังข์ทอง (2551) ที่ได้มีการกล่าวถึงแนวทางของการจัดการเรียนรู้ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ไว้ว่าควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมการจัดการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ให้ความสำคัญกับอัตลักษณ์ของผู้เรียน มีการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการบนพื้นฐานของความเป็นพหุวัฒนธรรม

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาในยุค ศตวรรษที่ 21 เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ควรก้าวข้ามสาระวิชาไปสู่การเรียนรู้ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตใน ศตวรรษที่ 21 ที่ครูจำเป็นต้องออกแบบการเรียนรู้ในการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการลงมือทำ ด้วยตนเอง ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากภายในใจและสมองของตนเอง มีความสอดคล้องกับ สุธธิตศักดิ์ นันทวิทย์ (2558) ที่ได้ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ผลการศึกษาพบว่าควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอน มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยมีเทคนิคและ กิจกรรมในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ควรมี ระบบการนิเทศ กำกับ ติดตามทางด้านวิชาการที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำหรับการ จัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความเป็น พหุวัฒนธรรมในพื้นที่ ดังแนวคิดของ ศิลป์ชัย สุวรรณมณีและคณะ (2557) ที่ได้ศึกษาการวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงยืนยันรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐที่สอดคล้องกับบริบทสังคม พหุวัฒนธรรม กรณีศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่าองค์ประกอบหลักที่สำคัญคือ ด้านรูปแบบซึ่งมีหลักความหลากหลาย มีตัวบ่งชี้ที่สำคัญ คือ ควรมีการพัฒนาบุคลากรให้มีทัศนคติที่ดี ต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรม และครูผู้สอนควรมีการใช้รูปแบบการสอนที่มีความหลากหลาย โดยมีการพิจารณาถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียนเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญ และยังพบองค์ประกอบหลัก ที่สำคัญ คือองค์ประกอบด้านทักษะ ซึ่งมีหลักความหลากหลาย มีตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ การที่ผู้บริหาร มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม นอกจากนี้ความสำคัญใน ความเข้าใจในความเป็นพหุวัฒนธรรมแล้ว การส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยีให้ เหมาะสมในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ก็เป็นสิ่งที่สำคัญเช่นกัน สอดคล้องกับ แนวคิดของเกรียงไกร เรือนน้อย (2554) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของสื่อและเทคโนโลยีไว้ว่าเป็นสิ่ง ที่มีบทบาทอย่างมากในการเรียนการสอน เนื่องจากเป็นตัวกลางที่ช่วยในการสื่อสารระหว่างผู้สอน และผู้เรียนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาของบทเรียนได้ตรงกับ ที่ผู้สอนต้องการ ซึ่งในการใช้สื่อและเทคโนโลยีนั้นผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาถึงลักษณะเฉพาะ และ คุณสมบัติของสื่อและเทคโนโลยีแต่ละชนิดเพื่อเลือกใช้ให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการสอนและ สามารถจัดประสบการณ์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนโดยต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระบบใน การใช้สื่อและเทคโนโลยี ทั้งนี้เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความ สอดคล้องกับการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นว่า

“เราอาจจะใช้คำว่า การจัดการเรียนรู้ แทน คำว่าการจัดการเรียนการสอน จะดูเหมาะสมกว่า ปัจจุบันมักจะใช้คำนี้ในการสื่อถึงนักเรียนให้เด็กได้เรียนรู้” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 1

“อยากให้มีการส่งเสริมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ มีการนำสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ให้มีการใช้สื่อหลากหลาย รูปแบบการจัดการเรียนรู้ว่ามี Active Learning หรือไม่” คีษานีเทศก์คนที่ 3

“ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีใหม่ๆ ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ในภาพมุมมองของผู้บริหารสถานศึกษา” ครูผู้สอนคนที่ 2

“นอกจากการส่งเสริมในเรื่องการจัดทำแผน กระบวนการจัดการเรียนรู้แล้ว ทางด้านการนิเทศกำกับ ติดตาม นิเทศภายในก็เป็นสิ่งสำคัญมากเช่นกันในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2

“ในการจัดการเรียนรู้ในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ ควรเตรียมการจัดให้มีความเหมาะสม และก็ไม่ลืมความเป็นพหุวัฒนธรรมของนักเรียนด้วย ในกระบวนการจัดการเรียนรู้” คีษานีเทศก์คนที่ 2

จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบทางการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญ เป็นการดำเนินการเพื่อให้การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีต่อนักเรียนเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด มีการวางแผนทั้งขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ไปจนถึงวิธีการถ่ายทอดให้กับผู้เรียนโดยคำนึงถึงความเหมาะสมทั้งในแง่ของการเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และด้านการคำนึงถึงความเป็นพหุวัฒนธรรมของผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งการดำเนินการตามแนวทางที่วางไว้อย่างชัดเจน จะเป็นแนวทางในการส่งเสริมผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

4. สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้

ผลการวิจัย พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 แนวทางในการปฏิบัติ คือ ควรมีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน เช่น การจัดโต๊ะ เก้าอี้ วัสดุอุปกรณ์สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เสริมสร้างผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้จากสิ่งที่ปฏิบัติจริงตามบริบทจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนให้มีความเหมาะสมทั้งสำหรับการเรียนรู้เป็นกลุ่ม และการเรียนรู้เป็นรายบุคคล เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน เช่น การเตรียมอาคารสถานที่ต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ทั้งแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนบริเวณเพื่อการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่สามารถนำไปสู่กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน ควรมีการส่งเสริมการสร้างสัมพันธภาพและความรู้สึกที่ดีที่เกิดขึ้นใน

โรงเรียนทั้งระหว่างบุคลากรครูด้วยกันและบุคลากรครูกับนักเรียน สร้างบรรยากาศการเรียนรู้อย่างเป็นกันเอง มีบรรยากาศความสัมพันธ์ที่ดีของทุกคนในองค์กร ช่วยเตรียมความพร้อมในการเปิดรับการเรียนรู้ร่วมกันในการเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียน ควรมีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมทางด้านสื่อและเทคโนโลยีให้เพียงพอและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนสามารถเข้าถึงสื่อเทคโนโลยีที่มีคุณภาพตลอดกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนและการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน และควรมีการนำจุดแข็งของชุมชนทางด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่มีอยู่แล้วในชุมชน เช่น แหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้สภาพแวดล้อมในชุมชนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มาปรับใช้ สนับสนุนในกระบวนการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน

สอดคล้องกับแนวคิดของ Kennedy (2011) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า หน่วยงานทั้งระดับโรงเรียนและมหาวิทยาลัยควรมีการดำเนินการ ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี นำนวัตกรรมเข้ามาใช้ในองค์กรเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนและครูผู้สอนควรมีอุปกรณ์เทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ร่วมกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Savage & Savage (2010) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นองค์ประกอบที่ส่งผลโดยตรงต่อผู้เรียน นอกจากจะช่วยสนับสนุนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพต่อผู้เรียนแล้วยังสร้างความสัมพันธ์อันดีที่เกิดขึ้นกับทั้งครูผู้สอนและผู้เรียนได้อีกด้วย

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้เป็นส่วนสำคัญที่มีผลต่อการเรียนรู้ของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม และทั้งทางรูปธรรมและนามธรรม การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จะเป็นส่วนสนับสนุนในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ Hanoverresearch (2011) ที่ได้ศึกษามาตรการการออกแบบโรงเรียนที่ช่วยส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไว้และให้แนวคิดที่ว่าพื้นที่ของโรงเรียนควรได้รับการออกแบบให้มีความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กระบวนการออกแบบสภาพแวดล้อมที่ดี จะตอบสนองความต้องการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน เป็นส่วนสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับสุทธิศักดิ์ นันทวิทย์ (2558) ที่ได้ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ผลการศึกษาพบว่าควรให้ความสำคัญในการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นว่า

“การจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนให้เหมาะสมเป็นสิ่งสำคัญ มีรายละเอียดปลีกย่อยในการสร้างสภาพแวดล้อม จึงแยกตัวบ่งชี้ให้มีความชัดเจนทั้งภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียน เป็นส่วนสำคัญที่จะส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ” ครูผู้สอนคนที่ 2

“ควรให้ความสำคัญในเรื่องบรรยากาศความรู้สึกในโรงเรียน อย่างเช่นการส่งเสริมการสร้างสัมพันธ์ภาพและความรู้สึกที่ดีให้เกิดขึ้นในโรงเรียนทั้งระหว่างบุคลากรครูด้วยกันและบุคลากรครูกับนักเรียน เพราะหากบุคลากรทั้งครูและนักเรียนมีความรู้สึกที่ดี สัมพันธภาพที่ดีต่อกัน การเรียนรู้ต่าง ๆ ก็จะเปิดรับ ทำให้นักเรียนก็อยากเรียนรู้ ครูก็มีความพร้อมในการสอน” ศึกษานิเทศก์คนที่ 3

“สภาพแวดล้อมทางด้านสื่อและเทคโนโลยีเป็นส่วนสำคัญมากอีกเช่นกัน หากนักเรียนเรามีสื่อและเทคโนโลยีในการเรียนรู้พร้อม ย่อมจะทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนรู้เกิดกับนักเรียนได้อย่างเต็มที่ ส่วนที่เหลือก็เป็นการเรียนรู้ตามศักยภาพของนักเรียนแล้ว” ครูผู้สอนคนที่ 3

“สิ่งที่เอื้อโดยไม่ต้องอาศัยงบประมาณอีกส่วนหนึ่ง ก็คือ การนำเอาสิ่งที่ดีของชุมชน สิ่งที่เราคิดว่าเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้กับนักเรียน มาปรับใช้ในกระบวนการจัดการศึกษา เรียกว่านำสิ่งที่มีอยู่แล้วมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์กับนักเรียน” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2

จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบทางด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะมีส่วนช่วยให้การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เกิดขึ้นกับผู้เรียน ทั้งการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนที่เหมาะสม การให้ความสำคัญกับการอำนวยความสะดวกด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี การสร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดขึ้นในโรงเรียน ตลอดจนการนำสภาพแวดล้อมของชุมชนที่เอื้อต่อการเรียนรู้มาปรับใช้ในการจัดการศึกษา แนวทางดังกล่าวจะเป็นแนวทางในการดำเนินการเพื่อให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. หลักสูตรสถานศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 แนวทางในการปฏิบัติ คือ ควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งฝ่ายวิชาการและครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการวางแผนในการจัดทำและดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียน ควรมีการนำหลักสูตรสถานศึกษาที่ได้รับการปรับปรุง

หลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน นำไปใช้สู่กระบวนการจัดทำแนวทางการจัดการเรียนรู้ต่อผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ควรมีการกำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้กระบวนการทางด้านการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการสรุปผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในแต่ละระดับชั้นอย่างเป็นระบบและให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ข้อเสนอแนะจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการนำไปใช้วางแผนเพื่อปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอมิกา รัตนมาลา (2558) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครนายก จากการศึกษาพบว่า แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาควรเน้นผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข มีความรู้ความสามารถ มีทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญ มีโอกาสใช้เทคโนโลยีข้อมูลสารสนเทศ มีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล นอกจากนี้หลักสูตรสถานศึกษาควรต้องตอบสนองการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อม หลักสูตรของสถานศึกษาจะมีคุณภาพและประสิทธิผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยการบริหารจัดการหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ด้วยการบริหารจัดการเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาการศึกษา หากมีการปรับปรุงหลักสูตรตลอดเวลา จะทำให้การศึกษามีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิชัย ทองมาก (2560) ได้ศึกษากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการศึกษาในแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษานั้น มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ครูและผู้เรียนต้องร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรของสถานศึกษา โดยทำการวางแผนและจัดทำหลักสูตรที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน มีการติดตามและประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า หลักสูตรสถานศึกษา ถือเป็นหัวใจสำคัญ เป็นเครื่องกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์ทางการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ให้ได้ประโยชน์ทั้งต่อตนเอง ชุมชน และสังคม เป็นแผนการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานตามนโยบายในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของจรรยา แก้วสะอาด (2547) ที่ได้กล่าวถึงการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาไว้ว่า สถานศึกษาควรจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ระบุความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา แนวการดำเนินการจัดการศึกษา เนื้อหาสาระ กิจกรรมและประสบการณ์ที่จัดให้แก่ผู้เรียน ตลอดจนวิธีการประเมินผลเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่างๆ

ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ และยังสอดคล้องกับนันทพล วิทยานนท์ (2555) ที่ได้กล่าวถึงรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนในพื้นที่และการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานด้านวิชาการไว้ว่า ควรมีการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษาในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้กับนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น มีความสอดคล้องกับการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นว่า

“ควรให้ความสำคัญกับการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ที่สถานศึกษาควรดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางที่มีอยู่แล้ว ทำการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับการนำไปใช้กับเป้าหมายในการพัฒนานักเรียน” ศิกษานิเทศน์คนที่ 1

“มองว่าตัวแม่คือหลักสูตรสถานศึกษา เป็นหัวใจสำคัญของงานวิชาการ แต่เรากำลังเอาก่อนหลักสูตรไปรวมกับสื่อการเรียนรู้ที่เป็นสื่อ ควรต้องแยกไปเลยให้เป็นหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเดียวและให้เอาสื่อการเรียนรู้มารวมเป็นตัวย่อยในองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา” ศิกษานิเทศน์คนที่ 2

“เราจะทำอย่างไรให้หลุดจากตัวแม่ ให้ออกมาเป็นหน่วยการเรียนรู้ หลักสูตรสถานศึกษา เป็นทิศทางของเด็กเราได้เลย ว่าเราจะเห็นเด็กนักเรียนของเราเป็นแบบไหน ให้มีหน้าตาเป็นอย่างไร” ศิกษานิเทศน์คนที่ 3

“โรงเรียนต้องปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรสถานศึกษา อย่างแรกเลยให้สอดคล้องกับนโยบายและบริบทของโรงเรียนและนำหลักสูตรไปใช้กับหลักสูตรของโรงเรียนตนเอง และมีการติดตามและประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาทั้งระบบ จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด มีการสรุปผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อนำไปเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป” ศิกษานิเทศน์คนที่ 1

จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบทางด้านหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งเป็นแม่บท และเป็นหัวใจเริ่มต้นของงานวิชาการ มีแนวทางในการบริหารสถานศึกษา ที่ควรให้ความสำคัญตั้งแต่เริ่มต้น ตั้งแต่การวางแผนและการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ก่อนนำไปใช้ในสถานศึกษา ควรมีการนิเทศ และกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นข้อมูลนำไปสู่การสรุปผลและเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

ส่งเสริมให้การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

6. งบประมาณเพื่อการศึกษา

ผลการวิจัย พบว่า งบประมาณเพื่อการศึกษา ประกอบด้วย 5 แนวทางในการปฏิบัติ คือ ควรมีการวิเคราะห์ และค้นหาแนวทางในการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้ครอบคลุมการบริหารจัดการทุกด้าน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับการใช้ตามวัตถุประสงค์ในรูปแบบต่าง ๆ ควรมีการจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสมและเพียงพอในด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการจัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนาครูผู้สอน ทั้งในด้านความรู้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ และทักษะการใช้เทคโนโลยี ตลอดจนเทคนิควิธีการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต่อผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการดำเนินการจัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ให้เหมาะสมสำหรับการออกแบบกิจกรรมของครูผู้สอนที่มีในรูปแบบต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต่อไป และควรมีการดำเนินการจัดสรรงบประมาณด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างเหมาะสมและเพียงพอในการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิศักดิ์ นันทวิทย์ (2558) ที่ได้ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ผลการวิจัยพบว่าสถานศึกษาควรมีกรอบแนวคิดและวิธีการบริหารจัดการสรรงบประมาณที่เอื้อต่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ทั้งการจัดทำแผนงานงบประมาณที่ส่งเสริมต่อการจัดการศึกษา ควรมีการนำเทคโนโลยีและสารสนเทศมาใช้ตรวจสอบกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า งบประมาณเพื่อการศึกษาเป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรในส่วนต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ กล่าวได้ว่าเป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ให้บรรลุตามเป้าหมายได้ สอดคล้องกับสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2557) ที่ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 รัฐควรจัดการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการศึกษาให้เพียงพอต่อการพัฒนานักเรียนให้ข้ามผ่านมาตรฐานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และยังคงสอดคล้องกับแนวคิดของปรีดี ปลื้มสำราญกิจ (2560) ที่ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนไว้ว่างบประมาณมีความสำคัญต่อการดำเนิน

การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 ด้วยการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ที่เป็นส่วนส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นั้นมีความจำเป็นต้องได้รับงบประมาณที่เพียงพอ เช่น ในด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ทั้งเทคโนโลยีทางการศึกษา ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการจ้างบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการออกแบบหรือปรับปรุงการเรียนการสอนในระบบของเทคโนโลยี ให้องค์กรสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การบริหารจัดการทางด้านงบประมาณ ควรให้ความสำคัญในการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องทักษะในศตวรรษที่ 21 ให้มากขึ้น โดยหากสถานศึกษาได้รับการจัดสรรงบประมาณที่สามารถบริหารจัดการเรียนการสอนและปัจจัยอื่น ๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ในด้านการส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของทั้งบุคลากรและนักเรียนในองค์กร การเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ก็จะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความสอดคล้องกับการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นว่า

“งบประมาณมีความสำคัญ ในการบริหารจัดการในการบริหารสถานศึกษา ใช้ในการพัฒนาครูและอีกหลาย ๆ ด้านในการสนับสนุนการส่งเสริมนักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 1

“การวางแผนทางการจัดสรรงบประมาณให้ครอบคลุมทุกด้าน เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการบริหารจัดการการศึกษา ทั้งในเรื่องของการพัฒนาครู การจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน การพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ สิ่งเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอทั้งสิ้น” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2

“หากนักเรียนเรียนแต่วิชาการ การสอนอย่างเดียว ไม่มีการปฏิบัติจริง จากสื่อและเทคโนโลยีที่สามารถใช้ได้จริงแล้ว จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงได้อย่างไร” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 3

“เห็นด้วยว่าการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการบริหารจัดการเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะงานสี่ฝ่ายของการบริหาร ล้วนต้องใช้งบประมาณในการบริหารจัดการ อยู่ที่ว่าจะจัดสรรด้านไหน และอย่างไรให้เหมาะสม และให้เอื้อต่อผู้เรียนให้ได้มากที่สุด” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2

จะเห็นได้ว่าองค์กรประกอบทางด้านงบประมาณเพื่อการศึกษา เป็นองค์ประกอบที่มีส่วนส่งเสริมการบริหารจัดการโดยรวม ด้วยงานหลาย ๆ ฝ่ายล้วนมีปัจจัยด้านงบประมาณเป็นส่วน

ส่งเสริมสนับสนุน ทั้งด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากรครู การพัฒนาสภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้ การส่งเสริมให้มีสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพ ล้วนต้องมาจากการวิเคราะห์ และวางแนวทางการจัดสรรงบประมาณให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องในการวางแผนการบริหารจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. ความร่วมมือของชุมชน

ผลการวิจัย พบว่า ความร่วมมือของชุมชน ประกอบด้วย 5 แนวทางในการปฏิบัติ คือ ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับผู้เรียน เสริมสร้างการเรียนรู้จากภายในตนเองให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ควรสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในรูปแบบต่าง ๆ ร่วมกับโรงเรียน ควรสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียนและแหล่งเรียนรู้ของชุมชนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ทางด้านทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรสนับสนุนให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนเพื่อหางบประมาณในการสนับสนุนโรงเรียนในรูปแบบที่เหมาะสมกับบริบทในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการนิเทศ เยี่ยมเยียนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน ซึ่งควรมีการคัดเลือกตัวแทนชุมชนที่มีความรู้และมีความเหมาะสมในการร่วมนิเทศ เยี่ยมเยียนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของทีฆมพร สมพงษ์ (2559) ที่ได้ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าองค์ประกอบทางด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งด้านความสัมพันธ์ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ความสัมพันธ์ของผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการที่สถานศึกษามีการเปิดโอกาสให้เกิดความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ให้การยอมรับชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อร่วมพัฒนาการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่นั้นเป็นบทบาทสำคัญในการบริหารสถานศึกษาในบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิชัย ทองมาก (2560) ที่ได้ศึกษากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการศึกษาในแนวคิดพหุวัฒนธรรม เช่น ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่าหลาย ๆ ด้านต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชนเข้ามาในการจัดการศึกษา ทั้งด้านการบริหารจัดการที่ควรมีการดำเนินการตาม

แผนงาน โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับความหลากหลายของวัฒนธรรม ตลอดจนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการร่วมติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานและปรับปรุงแก้ไข

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ความร่วมมือของชุมชนเป็นสิ่งสำคัญที่จะเป็นส่วนสนับสนุนให้การส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของปรีดี ปल्लीสำราญกิจ (2560) ได้กล่าวถึงบทบาทสำคัญในการกระตุ้นและส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนไว้ว่า การให้ความร่วมมือของชุมชน มีบทบาทสำคัญ ทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพบปะกันระหว่างครูผู้สอนและผู้ปกครองเป็นรายคน การวางแผนติดตามการดูแลผู้เรียนร่วมกัน การเชื่อมโยงสัมพันธ์กันเกิดเป็นความร่วมมือระหว่างกันเหล่านี้ ย่อมจะส่งผลถึงการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Hanoverresearch (2011) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของความร่วมมือของชุมชนไว้ว่า ความร่วมมือของชุมชนจะช่วยให้เกิดการบริการร่วมกันเพื่อจัดหาสิ่งที่จำเป็น การมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการด้านต่าง ๆ ที่มีมุมมองที่แตกต่างกันจะมีส่วนช่วยในการร่วมกันสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ให้โรงเรียนมีปัจจัยหลาย ๆ ด้านที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นเป้าหมายที่ทั้งชุมชนและโรงเรียนต้องการที่จะให้เกิดทักษะเหล่านี้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน มีความสอดคล้องกับการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นว่า

“การที่ชุมชนเกิดความรู้สึกถึงการดูแลนักเรียนร่วมกันเป็นสิ่งสำคัญมาก ควรให้ชุมชนรู้เป้าหมายว่าโรงเรียนจะส่งเสริมนักเรียนให้เป็นอย่างไร และเราจะสามารถช่วยกันได้อย่างไร” ผู้บริหารสถานศึกษา คนที่ 1

“เราอยากมองในภาพที่ว่า ให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือโรงเรียน เช่น งบประมาณ หรือช่วยสอน กรณีที่มีองค์ความรู้ อยากให้เขามาสนับสนุน ส่งเสริม มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ถ่ายทอดให้กับนักเรียนในทักษะด้านต่าง ๆ ” ศิษยานิเทศก์คนที่ 2

“เรามองทางด้านความร่วมมือของชุมชนได้ 3 ลักษณะ คือชุมชนเข้ามาในโรงเรียน การพาเด็กไปข้างนอก ยังชุมชนเพื่อเรียนรู้ และกรณีทำร่วมกัน ในการสนับสนุนด้วยกันในการส่งเสริมนักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21” ศิษยานิเทศก์คนที่ 3

“การที่เขาได้มีโอกาสเข้ามาเยี่ยมชมการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน จะทำให้เขาได้เห็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ได้รู้ว่าอะไรที่ยังขาด หรือควรต้องเสริม และเขาอาจมีความรู้สึกว่าเขาอาจจะช่วยกันกับคุณครูได้เหมือนกัน” ศิษยานิเทศก์คนที่ 1

จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบทางด้านความร่วมมือของชุมชน เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญ เป็นส่วนที่จะสนับสนุนในการบริหารจัดการหลาย ๆ ด้านเช่นกัน ทั้งการส่งเสริมความรู้ให้กับผู้เรียนโดยภูมิปัญญาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในจิตสภาพแวดล้อมและการระดมการจัดหางบประมาณ และการมีส่วนร่วมในการนิเทศเยี่ยมเยียนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนร่วมกับโรงเรียน แนวทางเหล่านี้เป็นการนำข้อดีของชุมชน นั่นคือจุดแข็งของชุมชนมาใช้ในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

8. ทีมนิเทศจิตอาสา

ผลการวิจัย พบว่า ทีมนิเทศจิตอาสา ประกอบด้วย 5 แนวทางในการปฏิบัติ คือ ควรมีการกำหนดคณะทำงานของโรงเรียนในการขับเคลื่อนการดำเนินงานการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนโดยทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม ควรมีการขับเคลื่อนสถานศึกษาโดยการดำเนินงาน ของทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียนอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้เพื่อให้แนวทางการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต่อผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของครูผู้สอนทางด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียนร่วมกับทีมนิเทศจิตอาสาประจำเขตพื้นที่การศึกษา รวมถึงควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการดำเนินงานทั้งระบบระหว่างครูผู้สอนและทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต่อนักเรียนเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และโรงเรียนควรนำความรู้ที่ได้รับจากการนิเทศโดยคณะทีมนิเทศจิตอาสาประจำเขตพื้นที่การศึกษา 21 ซึ่งมีข้อแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ปรับปรุงพัฒนา ดำเนินการประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การนิเทศเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญในการศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนา ปรับปรุง และเพิ่มประสิทธิภาพการศึกษาในสถานศึกษา ช่วยให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตร สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการบริหารจัดการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและปัญหาอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ช่วยพัฒนาและแก้ปัญหาของครูหรือสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งองค์ประกอบด้านทีมนิเทศจิตอาสา เป็นลักษณะการดำเนินการที่มีการดำเนินการเฉพาะในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้จากการศึกษาพบว่าเริ่มต้นจากพื้นที่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มักจะเกิดเหตุการณ์ไม่สงบอยู่บ่อยครั้ง โดยเหตุการณ์เริ่มปะทุตั้งแต่ปี 2547 และต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ส่งผลให้ประชาชนตลอดจนเจ้าหน้าที่รัฐต้องสูญเสียชีวิตและบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก ปัญหาดังกล่าวได้ส่งผลกระทบ

อย่างรุนแรงและกว้างขวางต่อการดำรงชีวิตของประชาชน ส่งผลทำให้ประชาชนไม่สามารถประกอบอาชีพได้ตามปกติ เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อระบบเศรษฐกิจในพื้นที่จากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สำนักวิชาการ, 2560) และเมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่สงบอย่างต่อเนื่อง ครู บุคลากรและนักเรียนต่างก็เกิดความหวาดกลัวและขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน (รุสนานี ยาโม, 2556) แนวคิดของทิมนิเทศจิตอาสาจึงเกิดขึ้น เพื่อเป็นการให้กำลังใจ และเยี่ยมเยียน เสริมการเรียนรู้แบบ Active Learning ให้กับโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งยังเป็นการแก้ปัญหาการขาดบุคลากรในการลงนิเทศโรงเรียนในพื้นที่ด้วยในช่วงเหตุการณ์เริ่มต้น จำนวนศึกษานิเทศก์ยังมีอัตราไม่เพียงพอต่อการทำงานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงเกิดเป็นทิมนิเทศจิตอาสาที่มีทั้งผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่ ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกซึ่งมาจากศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียนที่เกษียณอายุราชการแล้วแต่มีจิตอาสาที่จะร่วมพัฒนาการศึกษาให้กับพื้นที่ต่อไปได้เข้ามาขับเคลื่อนการศึกษาไปด้วยกัน ดังข้อมูลที่มีความสอดคล้องกับการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นว่า

“ท่ามกลางความต่างของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในพื้นที่ที่จะมีความเป็นพหุวัฒนธรรม การนิเทศโดยทิมนิเทศจิตอาสา จะมีแต่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เท่านั้น ที่เราได้ทำ พื้นที่อื่นจะไม่มี ถือว่าเป็นความต่างจากพื้นที่อื่นในกระบวนการนิเทศโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ” ศึกษานิเทศก์คนที่ 2

“ทิมนิเทศจิตอาสา มีแนวทางการเป็นทีมเริ่มต้นจากการที่มีผู้มีจิตอาสาสมัครมาให้กำลังใจ เยี่ยมเยียนโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้วยในช่วงสถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นมาเป็นระยะเวลาหลายปี ทำให้ขาดอัตรากำลังบุคลากร เช่น จำนวนศึกษานิเทศก์ไม่เพียงพอในพื้นที่จนเกิดเป็นมีผู้มีจิตอาสา อาจจะเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่ที่เขาต้องอยู่ในพื้นที่อยู่แล้ว ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิที่อาจมาจากศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียนอาจจะเกษียณอายุราชการแล้ว แต่ยังมีความต้องการที่จะร่วมพัฒนาการศึกษาในพื้นที่ให้มีคุณภาพ มาร่วมกันเยี่ยมเยียน ให้กำลังใจบุคลากรครูของโรงเรียนในพื้นที่ ซึ่งโครงการจัดการเรียนรู้ แบบ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จชต.) สู่คุณภาพไทยแลนด์ 4.0 โดยยึดหลัก “ศาสตร์พระราชา นี้เริ่มต้นจากการแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนขนาดเล็กจนพัฒนาเป็นครอบครัวโรงเรียนขนาดกลางและทุกขนาด เช่นเดียวกันกับปัจจุบันที่มีทิมนิเทศจิตอาสาครอบคลุมพื้นที่ทั้งสามจังหวัดทั้งบุคลากรจากเขตพื้นที่ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก และผู้บริหารโรงเรียน” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2

“ในสถานการณ์ความไม่สงบ การนิเทศที่ขาดศึกษานิเทศก์ ด้วยปัญหาหลาย ๆ อย่าง เกิดการตั้งทีม นิเทศจิตอาสา มีผู้ทรงคุณวุฒิ ศึกษานิเทศก์ ครู ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกันในพื้นที่ทำให้มีเครือข่าย นิเทศจิตอาสา ซึ่งโรงเรียนจะรอแต่ศึกษานิเทศก์ นิเทศส่วนตัวไม่ได้ ทุกโรงเรียนจะมีทีมนิเทศ จิตอาสาประจำโรงเรียน” ศึกษานิเทศก์คนที่ 1

“ในส่วนของรูปแบบในการจัดทีมนิเทศจิตอาสา เราจะมีคณะทำงานของเขตพื้นที่ ที่มาจากหลายส่วน ทั้งผู้อำนวยการโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ และผู้ทรงคุณวุฒิ และทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน ซึ่งมาจากคุณครูที่ผ่านการอบรมแล้ว และไปตั้งคณะกรรมการดำเนินงานที่ทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน ร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงานในโครงการด้วยกัน ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เยี่ยมเยียนกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านการดำเนินการตามกิจกรรมของโครงการ” ศึกษานิเทศก์คนที่ 3

จะเห็นว่าองค์ประกอบทางด้านทีมนิเทศจิตอาสา เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญ กล่าวได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่มีการดำเนินการเป็นโครงการที่มีความแตกต่างจากพื้นที่อื่น ด้วยเป็นการดำเนินงานของบุคลากรหลายฝ่ายในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในการดำเนินงานจิตอาสา ทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับโรงเรียน เพื่อร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกัน แนวทางในการดำเนินงานทั้งการกำหนดคณะทำงาน การร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงาน การร่วมนิเทศ กำกับติดตาม ตลอดจนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อเป็นการให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ ในการดำเนินงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบไปด้วย 8 องค์ประกอบ โดยมีองค์ประกอบด้านการพัฒนาคุณภาพของครู มีค่าน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด และ มีองค์ประกอบด้านทีมนิเทศจิตอาสา เป็นองค์ประกอบใหม่ที่มีการดำเนินการในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เท่านั้น ในการนิเทศโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ แบบ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จชต.) สู่คุณภาพไทยแลนด์ 4.0 โดยยึดหลัก “ศาสตร์พระราชา” ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และ ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การพัฒนาคุณภาพของครู เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญ มีค่าน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด ในองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาในทุกมิติ ทั้งผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรครู ชุมชน ตลอดจนองค์กรที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในการนำองค์ประกอบทางด้านการพัฒนาคุณภาพของครู ไปใช้ในทางปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพอย่างชัดเจน โดยเฉพาะทางด้านการส่งเสริมให้ครูผู้สอนสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและมีการสร้างเครือข่าย รวมถึงทางด้านการนำระบบการประเมินสมรรถนะและผลงานมาใช้เพื่อกระตุ้นการพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอน นำแนวทางทางด้านการส่งเสริมให้ครูผู้สอนสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและมีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายช่องทาง ทั้งนี้เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการปฏิบัติที่ดีในการส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และสำหรับแนวทางการนำระบบการประเมินสมรรถนะและผลงานมาใช้ โดยมีการนำผลงานทางด้านคุณภาพที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนทางด้านทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มาใช้ในการประเมินผลงานของครูผู้สอน เพื่อให้ผลลัพธ์ทางด้านความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานให้กับครูผู้สอน แนวทางดังกล่าวควรปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต่อไป

1.2 การประเมินผลทางการเรียน เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญในการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีค่าน้ำหนักความสำคัญอันดับสอง รองลงมาจากการพัฒนาคุณภาพของครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินการด้านการส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้วิธีการประเมินผลที่มีความหลากหลาย มีการประเมินผลทั้งระดับบุคคลและการประเมินเป็นทีม มีการประเมินผลในเชิงคุณภาพ เน้นการปฏิบัติจริงของผู้เรียน และประเมินตามสภาพจริงที่เกิดขึ้น ดังนั้น สิ่งที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา ทั้งผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรครู ชุมชน ตลอดจนองค์กรที่เกี่ยวข้อง ควรตระหนักถึงความสำคัญในการประเมินผลทางการเรียนของครูผู้สอน ควรเน้นย้ำให้แนวทางการประเมินผลทางการเรียนมีความถูกต้อง เหมาะสมกับทั้งเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ตลอดจนเหมาะสมกับบริบทในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ วิธีการประเมินผลควรมีความหลากหลายวิธีการ เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถวัดผลและประเมินผลทางการเรียนของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง ตามความเป็นจริงมีความสอดคล้องกับเป้าหมายทางด้านการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนมากที่สุด ทั้งนี้ เพื่อนำผลลัพธ์การประเมินมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาผู้เรียนให้เหมาะสมต่อไป

1.3 ทีมนิเทศจิตอาสา เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญในองค์ประกอบ การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นด้านที่มีความเฉพาะ มีความแตกต่างจากพื้นที่อื่นทั่วไป ซึ่งผล จากการศึกษาพบว่าการปฏิบัติที่ใช้ได้จริง เกิดผลลัพธ์ที่ดีในการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการดำเนินการให้มีการ ขับเคลื่อนสถานศึกษาโดยการดำเนินงานของทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของครูผู้สอนโดยทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน ร่วมกับทีมนิเทศจิตอาสาประจำเขตพื้นที่การศึกษา และควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ในการดำเนินงานระหว่างครูผู้สอนและทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน ทั้งผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรครู ชุมชน ตลอดจนองค์กรที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญกับแนวทาง ในการปฏิบัติงานของทีมนิเทศจิตอาสาทั้ง 3 ด้านอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อความมี ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เกิดขึ้นอย่างมี ประสิทธิภาพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปใช้ทำวิจัยในสังกัดอื่น เพิ่มเติมมากขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยสำนักงานการศึกษาเอกชน ซึ่งมีสภาพบริบทที่แตกต่างกัน

2.2 ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้และโรงเรียนในเขตชายแดนภูมิภาคอื่น ซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน เพื่อให้ได้ รูปแบบที่ครอบคลุม และสามารถนำไปใช้ตามสภาพบริบทของพื้นที่และบริบทของสภาพโรงเรียน ต่อไป

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้นกว่าระดับประถมศึกษาในสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาเปรียบเทียบกับการวิจัยในระดับประถมศึกษาและนำข้อมูล มาวิเคราะห์องค์ประกอบที่สำคัญทั้งระดับประถมศึกษาและระดับที่สูงขึ้นต่อไป

2.4 ควรทำการศึกษาแบบการพัฒนาคุณภาพครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่าควรมีรูปแบบอย่างไร เพื่อให้ได้รูปแบบ

การพัฒนาคุณภาพครูที่ชัดเจนนำไปใช้เป็นรูปแบบการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพครูในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

2.5 ควรทำการศึกษารูปแบบที่मितเหตุจิตอาสาสำหรับโรงเรียนในโครงการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่ามีรูปแบบอย่างไร เพื่อให้ได้รูปแบบที่ชัดเจนสามารถนำไปใช้เป็นรูปแบบการดำเนินงานนิเทศโรงเรียนทุกโรงเรียนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด.
- _____. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน. (2561). *แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ.2562 - 2564*. [ออนไลน์] 15 ตุลาคม 2562, สืบค้นจาก https://www.osmsouth-border.go.th/news_develop.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). *ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- เกรียงไกร เรือนน้อย. (2554). *สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ (ตอนที่ 1)*. [ออนไลน์] 22 มกราคม 2563, สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/382664>.
- คณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ. (2549). *รายงานคณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ (กอส.) เอาชนะความรุนแรงด้วยพลังสมานฉันท์*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.
- คัมภีร์ สุดแท้. (2553). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).
- จรรยา แก้วสะอาด. (2547). *บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี).
- จันทรานี สงวนนาม. (2545). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : บั๊กพอยท์.
- _____. (2551). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: บั๊กพอยท์.
- จิตณรงค์ เอี่ยมสำอางค์. (2558). *Active Learning แนวทางในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21*. [ออนไลน์] 25 ธันวาคม 2562, สืบค้นจาก <http://chitnarongactivelearning.blogspot.com/>.

- จินดารัตน์ โพธิ์นอก (2557). *ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21*. [ออนไลน์] 20 มีนาคม 2563, สืบค้นจาก <https://www.dailynews.co.th/article/262150>.
- ชนาพร แสนสมบัติ. (2559). *การสอนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อการดำรงชีพในศตวรรษที่ 21*. [ออนไลน์] 20 ธันวาคม 2562, สืบค้นจาก <http://ojs.mcu.ac.th/index.php/lampang/article/view/1443/1223>.
- ณัฐรฎา พวงจันทร์. (2553). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี).*
- ถวิล อรัญเวศ. (2560). *สาเหตุที่นักเรียนมีคะแนนผลสอบ O-NET ต่ำ และแนวทางการยกระดับคุณภาพผลสัมฤทธิ์ O-NET*. [ออนไลน์] 25 มกราคม 2563, สืบค้นจาก http://thawin09.blogspot.com/2017/01/o-net-o-net_6.html.
- ทิฆัมพร สมพงษ์. (2559). *รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดทฤษฎีพัฒนาธรรมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).*
- ทิตนา แคมมณี. (2550). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้ เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลลิสเรล : สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- _____. (2545). *กระบวนการปฏิรูปเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ : การประเมินและการประกัน. กรุงเทพมหานคร: วี ที ซี คอมมิวนิเคชัน.*
- นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์. (2544). *การบริหารงานงบประมาณ หลักทฤษฎี และวิเคราะห์เชิงปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: หจก.เอ็มเทรคดิ่ง.*
- นงลักษณ์ เรือนทอง. (2550). *รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร).*
- นันทพล วิทยานนท์. (2555). *รูปแบบการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).*
- นันทวัน จันทร์กลิ่น. (2557). *การศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการคุณภาพในการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนบ้านเนินมะปราง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม).*

- นันธิดา จันทรางศุ. (2560). การบูรณาการข้อมูลวัฒนธรรมสู่การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีทักษะการอยู่ร่วมในสังคมพหุวัฒนธรรม. *วารสารภาษาและวัฒนธรรม*, 36(2), 69-93.
- นิพนธ์ กีนาวงศ์. (2543). *หลักการบริหารการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). พิษณุโลก: ตระกูลไทย.
- นิรวานา ลาเต๊ะ. (2556). บทบาทด้านศาสนา ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรมและด้านเศรษฐกิจของสตรีมุสลิมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยทักษิณ).
- บรรจง รุ่งฟ้าสาธ. (2550). การวิจัยนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2540-2550. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บุญเลี้ยง ทูมทอง. (2545). การวัดผลและประเมินผลสำหรับครูมืออาชีพ. *วารสารวิชาการ*, 5(1), 72-76.
- ประกอบ บุญชู. (2541). ความต้องการในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม. (รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง)
- ประภาศิริ สุรพันธ์. (2550). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อมาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล ภูมิภาคตะวันตก. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- ประวีณา โภควณิช. (2559). แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี)
- ประสงค์ พรหมเมตตา. (2562). ทักษะในศตวรรษที่ 21. [ออนไลน์] 20 ธันวาคม 2562, สืบค้นจาก <https://sites.google.com/a/esdc.go.th/prasong/home/thaksa-ni-stwrrs-thi-21?overridemobile=true>.
- ปรีชา สามัคคี. (2552). การพัฒนารูปแบบการประเมินแผนงานและโครงการในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- ปรีดี ปลื้มสำราญกิจ. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 7(3), 141-158.
- พรรณรัตน์ อารมณ์พิศาล. (2559). ตัวแบบการบริหารจัดการการเข้าถึงบริการสุขภาพของแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์ในประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสยาม).

- พิชญ์สินี อินตะสอน. (2546). การดำเนินการประเมินผลการเรียนกลุ่มทักษะภาษาไทย และคณิตศาสตร์ระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 5 - 6 ของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบัว จังหวัดน่าน. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์).
- พิเชษฐ โพธิ์ภักดี. (2553). การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนนิติบุคคล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- พิพัฒน์ จรัสเพชร. (2561). การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในห้องเรียนเขียนแบบที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาสาขาวิชาออกแบบตกแต่งภายในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. (วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ).
- มนทิพย์ ทรงกิตติพิศาล. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง).
- ไมตรี บุญทศ. (2554). การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี).
- รัฐสภา พงษ์ภิญโญ. (2556). การพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในวิทยาลัยเทคโนโลยีพงษ์ภิญโญ : การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- รุสนานี ยาโม. (2556). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อสภาพการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).
- วรรณดี แสงประทีปทอง. (2561). แนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. วารสารวไลยวารสารวิจัยและประเมินผลอุบลราชธานี, 7(1), 1-10.
- วรลักษณ์ คำหว่าง. (2559). การศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม).
- วรภรณ์ ศรีวีโรจน์. (2562). เอกสารประกอบการเรียนการสอน หลักการจัดการเรียนรู้. [ออนไลน์] 10 ตุลาคม 2562, สืบค้นจาก <http://edu.pbru.ac.th/e-media/08.pdf>.
- วศิน ชูชาติ. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).

- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: ตาปลาพับลิเคชั่น.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). “สี่เสาหลักของการเรียนรู้”. สารานุกรมวิชาชีพครู เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- วิภาวี ศิริลักษณ์. (2557). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะของนักเรียนในศตวรรษที่ 21*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- ศศิธร บัวทอง ชูชื่น. (2560). การวัดและประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 10(2), 1906-3431.
- ศักดิ์จิต มาจจิตต์. (2550). การพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตตรวจราชการที่ 11. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).
- ศิลป์ชัย สุวรรณมณี, จรัส อติวิทยากรณ์, อิศริณัฐ รินไธสง. (2557). การวิเคราะห์ห้องปฏิบัติการเชิงยืนยันรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐที่สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม กรณีศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารปาริชาติมหาวิทยาลัยทักษิณ*, 27(3), 206-222.
- ศิลป์ชัย อ่องตระกูล. (2552). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย).
- ศิริพงษ์ เสภาภายน. (2558). *หลักและกระบวนการบริหารการศึกษาทฤษฎีและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทมิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ จำกัด.
- ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้. (2560). *แผนยุทธศาสตร์การศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)*. [ออนไลน์] 18 ตุลาคม 2562, สืบค้นจาก http://planning.pn.psu.ac.th/plan_doc/procedure/docs_procedure/200_1509510396.pdf.
- สงวน อินทร์รักษ์. (2554). *ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเวลาเรียนให้ครบตามที่กำหนดในหลักสูตรของสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุสิตบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2557). *รายงานที่ตีอาร์ไอ ฉบับที่ 103 เดือนพฤษภาคม 2557 เรื่อง การจัดทำยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดความรับผิดชอบ*.

- [ออนไลน์] 8 ตุลาคม 2562, สืบค้นจาก <http://www.tdri.or.th/wp-content/uploads/2014/06/wb103.pdf>.
- สมศักดิ์ เอี่ยมคงสี. (2561). *การจัดการห้องเรียนในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: บริษัททริปเพิลกรุ๊ปจำกัด.
- สมหมาย อ่ำดอนกลอย. (2556). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 7(1), 1-7.
- สันติชัย เอื้อประจงสิทธิ์. (2551). *สาระสำคัญของความร่วมมือของบุคลากร*. กรุงเทพมหานคร : สามเจริญพาณิชย์.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2554). *สสค. จับมือสพฐ. จุดกระแสการเรียนรู้วัยมัธยม*. [ออนไลน์] 20 ตุลาคม 2562, สืบค้นจาก <http://wow.in.th/bPAO>.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564*. [ออนไลน์] 12 ตุลาคม 2562, สืบค้นจาก <http://planning.dld.go.th/th/index.php/th/plan-menu/690-policy12>.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนราธิวาส. (2563). *รายงานผลการทดสอบระดับชาติปี 2559-2561*. นราธิวาส: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนราธิวาส.
- สำนักงานศึกษาธิการภาค 8. (2561). *รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ประจำปี การศึกษา 2560*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). *แผนยุทธศาสตร์ปฏิรูปการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นได้ เพื่อสร้างสันติสุข ปี 2548 – 2551*. กรุงเทพมหานคร: สกศ.
- _____ . (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *โครงการจัดการเรียนรู้วิธีการ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาระดับคุณภาพไทยแลนด์ 4.0 โดยยึดหลัก “ศาสตร์พระราชา”*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2558). *ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ ปีการศึกษา 2557*. [ออนไลน์] 1 ตุลาคม 2562, สืบค้นจาก <https://bet.obec.go.th/index/wp-content/uploads/2016/08/O-NET57.pdf>.
- สำนักวิชาการ. (2560). *การปฏิรูปโครงสร้างการบริหารจัดการแก้ไข ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้*. [ออนไลน์] 22 ตุลาคม 2562, สืบค้นจาก https://library2.parliament.go.th/ejournal/content_af/2560/feb2560-5.pdf.

- สิทธิชัย ทองมาก. (2560). *กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคม
พหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2540). *เทคนิคการวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวสำหรับการวิจัยทางสังคม
และพฤติกรรมศาสตร์ : หลักการ วิธีการและการประยุกต์*. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตพัฒนา
บริหารศาสตร์.
- สุทธิวรรณ ตันตริจนาวงศ์. (2560). ทิศทางการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21. *Veridian
EJournal, Silpakorn University, 10(2), 2843-2854.*
- สุทธิศักดิ์ นันทวิทย์. (2558). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
ศิลปากร, 6(1), 214-226.*
- สุรัชย์ ไวยวรรณจิตรและคณะ. (2557). *โครงการวิจัยเรื่อง การนำผลการทดสอบทางการศึกษา
แห่งชาติ(O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน:
กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้*.
กรุงเทพมหานคร: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2552). *สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนใต้*. (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วิ.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.
- เสรี ชัดเข้ม. (2547). การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน. *วารสารวิจัยและวัดผลการศึกษา, 2(1),
24-31.*
- อนุชา โสมาบุตร. (2556). *ระบบสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21*. [ออนไลน์] 12 ตุลาคม
2562, สืบค้นจาก <https://teacherweekly.wordpress.com/2013/09/25/21st-century-support-systems/>.
- อำไพ นงค์เยาว์และคณะ. (2560). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการ
เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *วารสารการวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชน(มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์),
10(1), 132-143.*
- เอกพัฒน์ เอื้องใสส่อง. (2559). การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2: การวิเคราะห์กลุ่มพหุ. *วารสารศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร, 18(3), 237-249.*

- เอกรินทร์ สังข์ทอง. (2551). *ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้อำนวยการโรงเรียนของรัฐในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้*. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี: ปัตตานี.
- เอมิกา รัตน์มาลา .(2558).รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครนายก. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- อิวัจ์ เดลानी. (2562). *การศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21*. [ออนไลน์] 10 ตุลาคม 2563, สืบค้นจาก <https://is.gd/c3cTZz>.
- Bollen, K. A. (1989). *Structural Equations with Latent Variables*. New York: John Wiley & Sons.
- Campbell, R.F. et al. (1983). *Introduction to Education Administration* (6th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Dede, C. (2005). *Planning for Neomillennial Learning Styles : Implications for Investements in Technology and Faculty*. Boulder, CO: EDUCAUSE.
- Diamantopoulos, A. & Siguaw, J. A., (2000). *Introduction to LISREL: A guide for the uninitiated*. London: SAGE Publications, Inc,.
- Faulkner, J. (2016). *Adventurous Lives: Teacher Qualities for 21st Century Learning*. [Online] March 20, 2020, Retrieved from <https://ro.ecu.edu.au/ajte/vol41/iss4/9/>.
- Hanoverresearch. (2011). *School Structures that Support 21st Century Learning*. [Online] March 20, 2020, Retrieved from <http://gg.gg/odhsd>.
- Hu, L. & Bentler, P. (1999). Cutoff Criteria for Fit Indexes in Covariance Structure Analysis: Conventional Criteria Versus New Alternatives. *Structural Equation Modeling*, 6(1), 1-55.
- International Society for Technology in Education. (2007). *National Educational Technology Standards for Student* (2nd ed.). Eugene, OR: Author.
- Kay, K. (2010). *21st Century Skills: Why the Matter, What They are, and How We Get There*. In Bellanca, J. & Brandt, R. (Eds.), *21st Century Skills: Rethinking How Students Learn*. Bloomington, In: Solution Tree Press.
- Keeves, P.J. (1988). *Educational Research, Methodology and Measurement: An international handbook*. Oxford: Pergamon Press.

- Kennedy, M., (2011). *The 21st-Century Learning Environment*. [Online] August 22, 2020, Retrieved from <https://bit.ly/2Amgcr3>.
- Kimbrough, B. & Nunnery, Y. (1988). *Educational Administration : An Introduction* (3rd ed.). New York: Macmillan Publishing Company.
- Law, M., Stewart, D., Letts, L., Pollock, N., Bosch, J., & Westmorland, M. (1998). *Guidelines from Critical review form-Qualitative studies*. [Online] January 25, 2019, Retrieved from <http://fhs.mcmaster.ca/rehab/ebp/pdf/qualguidelines.pdf>.
- Madaus, G. F., Scriven, M.S. and Stufflebeam, D.L. (1983). *Evaluation Models Viewpoints on Educational and Human Services Evaluation* (8th ed.). Boston: Kluwer- Nijhoff Publishing.
- North Central Regional Educational Laboratory and Metiri Group. (2003). *EnGauge 21st Century Skills: Literacy in Digital Age*. Chicago: North Central Regional Educational Laboratory.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2005). *The Definition and Selection of Key Competencies: Executive summary*. Paris: Author.
- Partnership for 21st Century Skills. (2011). *21st Century Skills*. [Online] September 21, 2019, Retrieved from <http://www.p21.org/>.
- Phanit, W. (2012). *Learning for Students Create Route in the 21st Century* (3rd ed.). Bangkok: Tathata Publication.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the Use of Content Specialists in the Assessment of Criterion-referenced Test Item Validity. *Dutch Journal of Educational Research*, 2, 49-60.
- Savage, T.V., & Savage, M. K. (2010). *Successful classroom management and discipline: Teaching self-control and responsibility* (3rd Ed.). Los Angeles: SAGE Publications, Inc.
- Schumacher, R.E., and Lomax, R.G. (2010). *A Beginner's Guide to Structural Equation Modeling*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Sergiovanni, J., Burlingame, M., Coombs, F., & Thurston, W. (1992). *Educational Governance and Administration* (3rd ed.). Massachusetts: A Division of Simon & Schutter.

- Sherwood, F.P. (1964). *The Management Approach to Budgeting*. Brussels : International Institute of Administrative Science.
- Smith, R. H. & Others. (1980). *Management: Making Organizations Perform*. New York: Macmillan.
- Stanley, J. C., & Hopkins, B. R. (1990). *Educational and Psychological Measurement and Evaluation*. Needham Heights, MA: Allyn & Bacon.
- Tosi, H. L., & Carroll, S. J. (1982). *Management* (2nd ed.). New York: John Wiley and Sons.
- Voogt, J., & Roblin, N.P. (2012). A Comparative Analysis of International Frameworks for 21st Century Competences: Implications for National Curriculum Policies. *Journal of Curriculum Studies*, 44(3), 299-321.
- Wilbert, K. (2016). *Transforming to 21st Century Learning Environments: Best Practices Revealed through a Study of Exemplar Schools*. (Ph.D. Dissertation). California: University of Brandman.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าร่วมสนทนากลุ่ม
หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย
หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย
หนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าร่วมประชุมเพื่อประเมินรูปแบบ

ที่ อว ๐๕๒๑.๒.๐๗๐๒/ว๒๒๓

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
๑๘๑ ถนนเจริญประดิษฐ์
ตำบลรู่สะมิแล อำเภอเมือง
จังหวัดปัตตานี ๙๔๐๐๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน

ด้วยนางสาววีชานา อับดุลเลาะ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วุฒิชัย เนียมเทศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อยืนยันและเพิ่มเติมข้อมูลการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในข้อมูลด้านแนวทางการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเข้าร่วมสนทนากลุ่ม ในวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เวลา ๙.๐๐-๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุม ๑ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอแสดงความขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต เกิดทิพย์)

รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ ๐-๗๓๓๑ ๓๘๒๘ - ๕๐ ต่อ ๑๖๒๔

โทรสาร ๐-๗๓๓๓ - ๔๓๘๔

ที่ อว ๖๘๒๐๒/๒๔๐

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี ๙๔๐๐๐

๓ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน

ด้วยนางสาววิชานา อับดุลเลาะ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วุฒิชัย เนียมเทศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการทำวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.วรภาคย์ ไมตรีพันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิต นวัตกรรมและวิเทศสัมพันธ์ ปฏิบัติการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ ๐-๗๓๓๓ - ๑๓๐๑

โทรสาร ๐-๗๓๓๔ - ๘๓๒๒

ที่ อว ๖๘๒๐๒/ว ๒๕๘

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี ๙๔๐๐๐

๑๕ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาปริญญาเอก ทำการทดลอง (Try Out) เครื่องมือเพื่อการวิจัย
เรียน

ด้วยนางสาววิชานา อับดุลเลาะ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วุฒิชัย เนียมเทศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวทำการทดลอง (Try Out) เครื่องมือเพื่อการวิจัยจากหน่วยงานของท่าน โดยผู้วิจัยได้กำหนดแบบสอบถามเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน ๑ ท่าน ครูหัวหน้าวิชาการ จำนวน ๑ ท่าน ทั้งนี้ท่านสามารถประสานงานกับนางสาววิชานา อับดุลเลาะ ตามเบอร์ติดต่อการประสานงานดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เอกรินทร์ สังข์ทอง)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ ๐-๗๓๓๓ - ๑๓๐๑

โทรสาร ๐-๗๓๓๔ - ๘๓๒๒

ที่ อว ๖๘๒๐๒/ว ๔๔๘

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี ๙๔๐๐๐

๒๓ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูล

เรียน

ด้วยนางสาววีชานา อับดุลเลาะ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วุฒิชัย เนียมเทศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์จะขออนุญาตเก็บข้อมูลจากหน่วยงานในสังกัดของท่านเพื่อประกอบการวิจัย โดยผู้วิจัยได้กำหนดผู้ตอบแบบสอบถามเป็นบุคลากรในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โครงการจัดการเรียนรู้ แบบ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จชต.) สู่คุณภาพไทยแลนด์ ๔.๐ โดยยึดหลัก “ศาสตร์พระราชา” ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน ๑ ท่าน ครูหัวหน้างานวิชาการ จำนวน ๑ ท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ท่านส่งแบบสอบถามให้กับหน่วยงานดังกล่าวโดยตอบแบบสอบถามผ่าน QR Code ดังแนบหรือตอบแบบสอบถามผ่านทางระบบออนไลน์ <https://forms.gle/RFLnBBEwBvJnH๔HM๙> ภายในวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๓ เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.วรภาคย์ ไมตรีพันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิต นวัตกรรมและวิเทศสัมพันธ์ ปฏิบัติการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ ๐-๗๓๓๓ - ๑๓๐๑

โทรสาร ๐-๗๓๓๔ - ๘๓๒๒

ที่ อว ๖๘๒๐๒/๑๖๙-๐๑๔

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี ๙๔๐๐๐

๖ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าร่วมประชุมเพื่อประเมินรูปแบบ
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสารประกอบการประเมินรูปแบบ จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบประเมินรูปแบบ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาววีชานา อับดุลเลาะ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วุฒิชัย เนียมเทศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และเชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงขอเชิญท่านเข้าร่วมการประชุมผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๔ เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุม ๒ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอแสดงความขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.วรภาคย์ ไมตรีพันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิต นวัตกรรมและวิเทศสัมพันธ์ ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

โทรศัพท์ ๐๗๓-๓๑๓๙๒๘-๕๐ ต่อ ๑๖๒๗

โทรสาร ๐๗๓ - ๓๓๗๓๘๔

ภาคผนวก ข

ผลการสังเคราะห์ แนวคิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ผลการสังเคราะห์ แนวคิดการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ตาราง ผลการสังเคราะห์แนวคิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

องค์ประกอบทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21	ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21								
	NCREL/Metiri Group 2003)	ISTE (2007)	OECD (2005)	DD (2005)	P21 (2011)	เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546)	หลักสูตรแกนกลาง (2551)	วิจัย วังศ์ใหญ่(2554)	วิจารณ์ พานิช(2555)
1. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและ การแก้ปัญหา	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓
2. ทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์และ นวัตกรรม	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓
3. ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4. ทักษะการสื่อสารปฏิสัมพันธ์ต่อผู้อื่น	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5. ทักษะชีวิตและอาชีพ	✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓
6. ทักษะความเข้าใจความต่าง ของวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์	✓	✓						✓	✓

ตาราง ผลการสังเคราะห์แนวคิดการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21						
	Hanoverresearch (2011)	Faulkner (2016)	อนุชา โสมาบุตร (2556)	สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาแห่งประเทศไทย	ปริดี ปลื้มสำราญกิจ (2560)	สมศักดิ์ เอี่ยมคงศรี	อำไพ นงศ์เยาว์ และคณะ (2560)
1. หลักสูตร สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี			✓	✓	✓		
2. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา			✓			✓	✓
3. การประเมินผลทางการเรียน			✓	✓		✓	
4. การพัฒนาคุณภาพของครู		✓	✓	✓	✓		✓
5. งบประมาณเพื่อการศึกษา				✓	✓		
6. สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้	✓		✓			✓	
7. ความร่วมมือของชุมชน	✓				✓		

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามในการวิจัย

แบบสอบถามในการวิจัย

เรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน
ระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้ ใช้สอบถามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ
โรงเรียนและหัวหน้าวิชาการของโรงเรียน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหาร
สถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสาม
จังหวัดชายแดนภาคใต้ ข้อมูลที่ได้ี้จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะ
การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งไม่มี
ผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด จึงขอความกรุณาจากท่านได้ตอบคำถามตาม
ความเป็นจริง

2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ
ที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาววิชานา อับดุลเลาะ

นักศึกษาหลักสูตรดุขฎฐิบัณฑิต

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดทำเครื่องหมาย © ลงใน ©หน้าข้อความ และเติม
คำลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

21-30 ปี 31-40 ปี 41 -50 ปี 51 -60 ปี

3. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้าวิชาการ

4. ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่ง

น้อยกว่า 1 ปี 1-5 ปี 6 -10 ปี 11-15 ปี 16-20 ปี 21 ปีขึ้นไป

5. วุฒิการศึกษาสูงสุด

ปริญญาเอก

ปริญญาโท

ปริญญาตรี

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติงานของสถานศึกษาที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านหลักสูตรสถานศึกษา 1. มีการวางแผนในการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	✓				

- 5 หมายถึง สถานศึกษามีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด หมายถึง มีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ
- 4 หมายถึง สถานศึกษามีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก หมายถึง มีการปฏิบัติค่อนข้างบ่อย
- 3 หมายถึง สถานศึกษามีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง หมายถึง มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง
- 2 หมายถึง สถานศึกษามีการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อย หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยครั้ง
- 1 หมายถึง สถานศึกษามีการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อยที่สุด หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านหลักสูตรสถานศึกษา					
1.1 มีการวางแผนในการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21					
1.2 มีการสรุปผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และให้ข้อเสนอแนะในการวางแผนเพื่อปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา					
1.3 มีการนำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไปใช้ในสถานศึกษา					
1.4 มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21					
2. ด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา					
2.1 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21					
2.2 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21					
2.3 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้ที่คำนึงถึงการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21					
2.4 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความเป็นพหุวัฒนธรรม					
2.5 มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและ ประเมินผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอน					

การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
3. ด้านการประเมินผลทางการเรียน					
3.1 มีการกำหนดแนวทางการประเมินผลทางการเรียนให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21					
3.2 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้วิธีการประเมินผลที่มีความหลากหลายในการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21					
3.3 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้เหมาะสมในการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21					
3.4 มีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานในการวัดผลและประเมินผลทางการเรียนของครูผู้สอน					
4. ด้านการพัฒนาคุณภาพของครู					
4.1 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีทักษะการศึกษา ค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเอง					
4.2 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนเข้ารับการอบรมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา					
4.3 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนศึกษาดูงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา					
4.4 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและมีการสร้างเครือข่าย					
4.5 มีการนำระบบการประเมินสมรรถนะและผลงานมาใช้เพื่อกระตุ้นการพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอน					

การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
5. ด้านงบประมาณเพื่อการศึกษา					
5.1 มีการวิเคราะห์ ค้นหา แนวทางในการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21					
5.2 มีการจัดสรรงบประมาณ ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21					
5.3 มีการจัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนาครูผู้สอนเพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21					
5.4 มีการดำเนินการจัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อใช้ในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21					
5.5 มีการดำเนินการจัดสรรงบประมาณด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อใช้ในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21					
6. ด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้					
6.1 มีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21					
6.2 มีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21					

การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21ของนักเรียน	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
6.3 มีการส่งเสริมการสร้างความรู้สึที่ดีให้ เกิดขึ้นในโรงเรียนทั้งระหว่างบุคลากรครู ด้วยกันและบุคลากรครูกับนักเรียน					
6.4 มีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมทาง ด้านสื่อและเทคโนโลยีให้เพียงพอและเอื้อ ต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21					
6.5 มีการนำสภาพแวดล้อมทางด้าน ชุมชนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อ ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มาปรับใช้ในกระบวนการจัดการศึกษา					
7. ด้านความร่วมมือของชุมชน					
7.1 ชุมชนมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับนักเรียน					
7.2 ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อและ อุปกรณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียน					
7.3 ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อม และแหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้แก่ นักเรียน					
7.4 ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมร่วม กับโรงเรียนเพื่อทางงบประมาณในการ สนับสนุนโรงเรียน					
7.5 ชุมชนมีส่วนร่วมในการนิเทศการจัดการ เรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน					

การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
8. ด้านที่มิเทศจิตอาสา					
8.1 มีการกำหนดคณะกรรมการดำเนินงานของโรงเรียนในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของที่มิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน					
8.2 มีการขับเคลื่อนสถานศึกษาโดยการดำเนินงานของที่มิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง					
8.3 มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานของครูผู้สอนโดยที่มิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียนร่วมกับที่มิเทศจิตอาสาประจำเขตพื้นที่การศึกษา					
8.4 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการดำเนินงานระหว่างครูผู้สอนและที่มิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน					
8.5 โรงเรียนนำความรู้ที่ได้รับจากการนิเทศ โดยคณะที่มิเทศจิตอาสาประจำเขตพื้นที่การศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					

ขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างดียิ่ง

นางสาววีชานา อับดุลเลาะ

นักศึกษาหลักสูตรดุซฐึบัณฑิต

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ภาคผนวก ง

ผลการบันทึกการสนทนากลุ่มเพื่อยืนยันและเพิ่มเติมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผลการบันทึกการสนทนากลุ่มเพื่อยืนยันและเพิ่มเติมการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะ
การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
ผลการบันทึกการประเมินเพื่อประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้
ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
ผลการบันทึกการประชุมเพื่อประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้
ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

แบบสรุปการสนทนากลุ่ม

FOCUS GROUP NOTE-TAKING SUMMARY

กำหนดการ / Date of Focus Group	14 กรกฎาคม 2563 เวลา 9.00 - 12.00 น.
สถานที่ / Location of Focus Group	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ปัตตานี
จำนวนคน / Number of participants	10
ประเภทผู้เข้าร่วม / Category of Group	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ดำเนินการ / Moderator Name	นางสาววิชานา อับดุลเลาะ

การตอบคำถาม / Responses to Questions

1. ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับ
ประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผลการบันทึกการสนทนากลุ่ม ด้านทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับ
ประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ระดับประถมศึกษาในสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้	คำพูดอ้างอิง / Notable Quotes
<p>1) ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและ การแก้ปัญหา</p> <p>อาทิ การกำหนดความชัดเจนของปัญหา การแสวงหาแนวทางในการแก้ปัญหา การวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีเหตุผล การคิดและ รวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ การลงข้อสรุปและตัดสินใจ การแก้ปัญหาอย่าง เหมาะสมและเป็นระบบ</p> <p>ยืนยันและเพิ่มเติมทักษะบางประเด็น อาทิ นักเรียนควรมีความสามารถในการประเมิน ความเป็นไปได้ของผลที่จะเกิดขึ้นของแต่ละ แนวทางการแก้ปัญหา</p>	<p>“ตอนนี้เป็นนโยบาย ที่ให้เด็กรู้จักคิด วิเคราะห์ แม้ว่าเด็กตอนนี้ยังไม่ถึงเรื่องนี้ แต่ อยู่ในบริบทจัดการทุกส่วนร่วมกัน ให้ทุกฝ่าย ตระหนักให้เด็กเรามีทักษะคิดแยกแยะ ทำให้ เด็กคิดได้ว่าสิ่งนี้ควรจะทำหรือไม่ทำ จะเป็น เป้าหมายที่ต้องการที่จะให้เด็กของเราอยู่ใน จุดนี้ ถ้าเราวางแผนอย่างนี้ เราจะทำให้ถึงจุด นั้นได้ แม้อาจจะช้า ด้วยบริบทของการที่เด็ก เราใช้สองภาษา” ศึกษานิเทศก์คนที่ 2</p> <p>“หากดูเป้าหมายที่เราต้องการจะให้เกิดกับ เด็ก เด็กในยุคศตวรรษที่ 21 ควรจะสามารถ กำหนดความชัดเจนของปัญหาได้ ไม่ว่าจะ พื้นที่ไหนก็ตาม” ครูผู้สอนคนที่ 2</p> <p>“นักเรียนควรมีความสามารถที่จะประเมิน ความเป็นไปได้ของผลที่จะเกิดขึ้นของแต่ละ แนวทางที่ได้แก้ปัญหา” ศึกษานิเทศก์คนที่ 1</p>
<p>2) ทักษะด้านการคิดอย่างสร้างสรรค์และ นวัตกรรม</p> <p>อาทิ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ การวิเคราะห์ ประเมินแนวคิด การจัดทำนวัตกรรมอย่างเป็น รูปธรรม</p>	<p>“หากนักเรียนมีทักษะการคิดอย่าง สร้างสรรค์จะทำให้เด็กเรานำแนวคิดนั้นไป จัดทำนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ” ศึกษานิเทศก์คนที่ 1</p>

ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ระดับประถมศึกษาในสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้	คำพูดอ้างอิง / Notable Quotes
<p>ยืนยันและเพิ่มเติมทักษะบางประเด็น อาทิ นักเรียนควรมีความสามารถในการสรุปผลการนำนวัตกรรมไปใช้และปรับปรุงนวัตกรรม</p>	<p>“นักเรียนควรมีทักษะทางด้านสรุปผลการนำไปใช้และการปรับปรุงนวัตกรรมให้ดียิ่งขึ้นได้ แบบเป็นวงจร” คีษานิเทศก์ คนที่ 3</p>
<p>3) ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี อาทิ ความรู้ความเข้าใจต่อการใช้ ความรู้เท่าทันในการใช้ ความสามารถในการประยุกต์ใช้</p> <p>ยืนยันรายละเอียดทักษะทั้งหมด</p>	<p>“ความรู้เท่าทันอันนี้ หมายถึง เด็กในปัจจุบันควรสามารถเลือกเสพ เลือกรับรู้ รู้เท่าทันข้อมูลที่มีมากมายในยุคปัจจุบันได้” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 1</p> <p>“นอกจากการการรู้เท่าทันแล้ว ในเรื่องความสามารถในการประยุกต์ใช้ก็เป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะเป็นการนำเอาความรู้ไปปฏิบัติ” ครูผู้สอนคนที่ 1</p>
<p>4) ทักษะด้านการสื่อสารปฏิสัมพันธ์ต่อผู้อื่น อาทิ การสื่อสารความคิดได้อย่างชัดเจน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การให้ความร่วมมือ ความมีมนุษยสัมพันธ์</p> <p>ยืนยันรายละเอียดทักษะทั้งหมด</p>	<p>“ตัวบ่งชี้ในเรื่องการสื่อสารความคิดอย่างชัดเจน ข้อนี้ใช้ได้ เป็นทักษะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 1</p> <p>“แน่นอนว่าทักษะด้านการสื่อสารนี้ นอกจากจะรู้จักสื่อสารต่อกันแล้ว การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นก็เป็นสิ่งสำคัญเช่นกัน รับฟังกันก็จะแสวงหาความร่วมมือได้ง่ายขึ้น” คีษานิเทศก์คนที่ 2</p>
<p>5) ทักษะชีวิตและอาชีพ อาทิ การยืดหยุ่นและปรับตัว การริเริ่มและกำกับดูแลตนเองได้ ภาวะความเป็นผู้นำ</p>	<p>“การยืดหยุ่นเป็นความรู้สึกของเด็ก เช่น บางสถานการณ์เขาก็ต้องยืดหยุ่น บางครั้ง</p>

ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ระดับประถมศึกษาในสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้	คำพูดอ้างอิง / Notable Quotes
<p>ความรับผิดชอบ ความมีจริยธรรม การสร้างงาน ได้</p> <p>ยืนยันและปรับทักษะบางประเด็น</p> <p>อาทิ ควรนำความมีจริยธรรมไปแยกเป็นทักษะ อีกด้านให้ชัดเจน</p>	<p>ก็ต้องปรับตัว นักเรียนควรรู้จักการยืดหยุ่น ในการอยู่ร่วมกันและสามารถปรับตัวอยู่ ร่วมกับผู้อื่นได้” ศึกษานิเทศก์คนที่ 1</p> <p>“สนับสนุนเรื่อง ทักษะด้านนี้ที่จะต้องมีความ เป็นผู้นำ และรับผิดชอบ” ครูผู้สอนคนที่ 2</p> <p>“ความมีจริยธรรมเป็นส่วนหลักที่ควรปลูกฝัง ให้กับนักเรียนในการดำเนินชีวิต” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2</p> <p>“คุณธรรมจริยธรรมควรเป็นภาพใหญ่ ให้ เป็นทักษะเป้าหมายเพิ่มเติมให้ชัดเจน เพราะ เป็นทักษะด้านที่สำคัญมาก” ศึกษานิเทศก์คนที่ 2</p>
<p>6) ทักษะความเข้าใจความต่างของวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์</p> <p>อาทิ ความเข้าใจในความเป็นพหุวัฒนธรรม มี ความเคารพ ยอมรับและให้เกียรติ เห็นคุณค่า ของพหุวัฒนธรรมอันนำไปสู่การบูรณาการทักษะ ต่าง ๆ</p> <p>ยืนยันรายละเอียดทักษะทั้งหมด</p>	<p>“ทักษะนี้มีความสำคัญโดยเฉพาะในพื้นที่ ของเราก็มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม” ศึกษานิเทศก์คนที่ 1</p> <p>“พวกเราอยู่ด้วยกัน สิ่งที่สำคัญมากที่ต้อง ช่วยกันปลูกฝังคือความเข้าใจในความเป็น พหุวัฒนธรรม ไม่ว่าจะเราจะไม่เหมือนกันใน เรื่องศาสนา วัฒนธรรม หรือความเชื่อ แต่เราก็สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข” ศึกษานิเทศก์คนที่ 2</p>
<p>ความเห็นเพิ่มเติม</p> <p>ยืนยันทุกด้าน แต่มีความเห็นเพิ่มเติมทักษะ</p>	<p>“ขอยืนยันทุกด้าน แต่ขอเพิ่มเติมทักษะอีก 1</p>

ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ระดับประถมศึกษาในสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้	คำพูดอ้างอิง / Notable Quotes
<p>ด้านคุณธรรมจริยธรรม ในรายละเอียดว่า นักเรียนควรมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ผู้อื่น มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ มีน้ำใจต่อผู้อื่น มีมารยาทในการอยู่ร่วมกันในสังคม มีการนำหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือมาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวในการดำรงชีวิต</p>	<p>ด้านนั้นคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม เนื่องจากมองว่าทักษะนี้เป็นสิ่งสำคัญมาก” ศึกษานิเทศก์คนที่ 1</p> <p>“นักเรียนควรมีคุณธรรมจริยธรรมทั้งความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เห็นแก่ตัว กตัญญู มีน้ำใจ มีมารยาท” ศึกษานิเทศก์คนที่ 1</p> <p>“นักเรียนควรยึดหลักธรรมทางศาสนาที่ตัวเองนับถือเป็นฐานหลักไว้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวในการดำรงชีวิต” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 1</p>

ผลการบันทึกการสนทนากลุ่มด้านการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	คำพูดอ้างอิง / Notable Quotes
<p>1. หลักสูตร สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี</p> <p>1.1 การจัดทำหลักสูตร</p> <p>1.2 การสนับสนุนด้านสื่อการเรียนรู้</p> <p>1.3 การสนับสนุนด้านเทคโนโลยี</p> <p>1.4 การบูรณาการความหลากหลาย</p> <p>1.5 การเรียนรู้ผ่านเครือข่าย</p> <p>ปรับองค์ประกอบเป็น หลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>1.1 มีการวางแผนในการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21</p> <p>1.2 มีการสรุปผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาและให้ข้อเสนอแนะในการวางแผนเพื่อปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>1.3 มีการนำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไปใช้ในสถานศึกษา</p> <p>1.4 มีการกำกับ ติดตามและ</p>	<p>“ควรให้ความสำคัญกับการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาที่สถานศึกษาควรดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางที่มีอยู่แล้ว ทำการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับการนำไปใช้กับเป้าหมายในการพัฒนานักเรียน” คศึกษานิเทศน์คนที่ 1</p> <p>“มองว่าตัวแม่คือหลักสูตรสถานศึกษา เป็นหัวใจสำคัญของงานวิชาการ แต่เรากำลังเอาก่อนหลักสูตร ไปรวมกับสื่อการเรียนรู้ที่เป็นสื่อ ควรต้องแยกไปเลยให้เป็นหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเดียวและให้เอาสื่อการเรียนรู้มารวมเป็นตัวย่อยในองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา” คศึกษานิเทศน์คนที่ 2</p> <p>“เราจะทำอะไรให้ถอดจากตัวแม่ ให้ออกมาเป็นหน่วยการเรียนรู้ หลักสูตรสถานศึกษา เป็นทิศทางของเด็กเราได้เลย ว่าเราจะเห็นเด็กนักเรียนของเราเป็นแบบไหน ให้มีหน้าตาเป็นอย่างไร” คศึกษานิเทศน์คนที่ 3</p> <p>“โรงเรียนต้องปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างแรกเลยให้สอดคล้องกับนโยบายและบริบทของโรงเรียนและนำหลักสูตรไปใช้กับหลักสูตรของโรงเรียนตนเอง และมีการติดตามและประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาทั้งระบบ จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด มีการสรุปผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อนำไปเป็น</p>

<p>การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริม ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้</p>	<p>คำพูดอ้างอิง / Notable Quotes</p>
<p>ประเมินผลการใช้หลักสูตร สถานศึกษาที่สอดคล้องกับการ ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21</p>	<p>“ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป” ศึกษานิเทศน์คนที่ 1</p>
<p>2. การจัดการเรียนการสอนใน สถานศึกษา</p> <p>2.1 แนวคิดในการจัดการเรียนรู้</p> <p>2.2 การออกแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน</p> <p>2.3 การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี</p> <p>2.4 การส่งเสริมความเข้าใจความ เป็นพหุวัฒนธรรม</p> <p>ปรับองค์ประกอบเป็น การจัดการ เรียนรู้ในสถานศึกษา</p> <p>2.1 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ที่มี ความสอดคล้องกับการส่งเสริม ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21</p> <p>2.2 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้สื่อ การเรียนรู้และเทคโนโลยีให้ เหมาะสมในการส่งเสริมทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21</p> <p>2.3 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัด กระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมใน</p>	<p>“เราอาจจะใช้คำว่า การจัดการเรียนรู้ แทน คำว่าการ จัดการเรียนการสอน จะดูเหมาะสมกว่า ปัจจุบันมักจะใช้ คำนี้ในการสื่อถึงนักเรียน ให้เด็กได้เรียนรู้” ผู้บริหาร สถานศึกษาคนที่ 1</p> <p>“อยากให้มีการส่งเสริมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ มีการนำ สื่อและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ให้มีการใช้ สื่อหลากหลาย รูปแบบการจัดการเรียนรู้ว่ามี Active Learning หรือไม่” ศึกษานิเทศก์คนที่ 3</p> <p>“ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยี ใหม่ ๆ ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ในภาพมุมมองของ ผู้บริหารสถานศึกษา” ครูคนที่ 2</p> <p>“นอกจากการส่งเสริมในเรื่องการจัดทำแผน กระบวนการจัดการเรียนรู้แล้ว ทางด้านการนิเทศกำกับ ติดตาม นิเทศภายในก็เป็นสิ่งสำคัญมากเช่นกันในการ จัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2</p>

<p>การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริม ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้</p>	<p>คำพูดอ้างอิง / Notable Quotes</p>
<p>การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21</p> <p>2.4 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัด กระบวนการเรียนรู้โดยคำนึงถึง ความเป็นพหุวัฒนธรรม</p> <p>2.5 มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและ ประเมินผลการจัดกระบวนการเรียน รู้ของครูผู้สอน</p>	<p>“ในการจัดการเรียนรู้ในกระบวนการเรียนรู้ ต่าง ๆ ควรเตรียมการจัดให้เหมาะสม และก็ไม่ลืมความ เป็นพหุวัฒนธรรมของนักเรียนด้วย ในกระบวนการ จัดการเรียนรู้”</p> <p>ศึกษานิเทศก์คนที่ 2</p> <p>“ควรปรับตัวบ่งชี้ให้เป็นการส่งเสริมในภาพใหญ่จาก มุมมองการบริหารสถานศึกษา ที่ทำให้เกิดกระบวนการ จัดการเรียนรู้ของครูให้เกิดขึ้นในสิ่งที่สำคัญ” ผู้บริหาร สถานศึกษาคนที่ 2</p>

<p>การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริม ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้</p>	<p>คำพูดอ้างอิง / Notable Quotes</p>
<p>3. การประเมินผลทางการเรียน</p> <p>3.1 แนวทางการประเมินผลทางการเรียน</p> <p>3.2 วิธีการประเมินผลทางการเรียน</p> <p>3.3 การพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผล</p> <p>ยืนยันองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ปรับเป็น</p> <p>3.1 มีการกำหนดแนวทางการประเมินผลทางการเรียนที่มีความสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21</p> <p>3.2 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้วิธีการประเมินผลที่มีความหลากหลายในการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21</p> <p>3.3 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้มีความเหมาะสมในการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21</p> <p>3.4 มีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานในการวัดผลและประเมินผลทางการเรียนของครูผู้สอน</p>	<p>“ทุกโรงเรียนจำเป็นต้องมีแนวทางการวัดผลและประเมินผลอยู่แล้ว เป็นหัวใจสำคัญ ที่โรงเรียนจะต้องมีแนวทางการวัดผลและประเมินผลให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายที่โรงเรียนต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน” ศึกษานิเทศก์คนที่ 1</p> <p>“เราควรเพิ่มเรื่องการพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้มีความเหมาะสมในการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และกำกับ ติดตามการดำเนินงานในการวัดผลและประเมินผลทางการเรียนให้เกิดขึ้นด้วย” ศึกษานิเทศก์คนที่ 2</p> <p>“การประเมินควรให้ความสำคัญกับความหลากหลายของวิธีการประเมินด้วย เพราะแนวทางการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นั้น เป็นการวัดทักษะหลายด้านโดยเฉพาะบริบทในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ การใช้แนวทางเดียวหรือมาตรฐานเดียวอาจจะทำให้ผลของการประเมินไม่ถูกต้องกับความเป็นจริง” คุณครูผู้สอนคนที่ 3</p>

<p>การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริม ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้</p>	<p>คำพูดอ้างอิง / Notable Quotes</p>
<p>4. การพัฒนาคุณภาพของครู</p> <p>4.1 การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง</p> <p>4.2 การฝึกอบรมทั้งในและนอก หน่วยงาน</p> <p>4.3 การศึกษาดูงาน</p> <p>4.4 ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ</p> <p>4.5 การประเมินสมรรถนะและ ผลงานของครู</p> <p>ยืนยันองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ปรับ เป็น</p> <p>4.1 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนมี ทักษะการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล ด้วยตนเอง</p> <p>4.2 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนเข้ารับ การอบรมทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา</p> <p>4.3 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนศึกษา ดูงานทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา</p> <p>4.4 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอน สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพและมีการสร้างเครือข่าย</p> <p>4.5 มีการนำระบบการประเมิน สมรรถนะและผลงานมาใช้เพื่อ กระตุ้นการพัฒนาศักยภาพของครูผู้ สอน</p>	<p>“ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทโดยตรงกับนักเรียน ยิ่งในยุค ศตวรรษที่ 21 ที่เราต้องการให้เด็กเกิดกระบวนการ เรียนรู้ด้วยตนเอง การส่งเสริมคุณภาพของครูให้เป็น โค้ชซึ่งที่ดีสำหรับนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญมาก ” ศึกษานิเทศก์คนที่ 1</p> <p>“บทบาทของครูในศตวรรษที่ 21 ควรเติมคำว่า การสร้างเครือข่ายด้วย นอกจากการเป็นชุมชนทาง วิชาชีพ ซึ่งตัวบ่งชี้ข้อนี้ให้มีความหมายเป็นแนวทางที่ครูมี การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนเอง หรือต่างโรงเรียน ก็ได้ มีการสร้างเครือข่ายให้เกิดขึ้นต่อไปเรื่อย ๆ ให้เป็น เครือข่ายคุณภาพของครูที่มีความเข้มแข็ง ” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2</p> <p>“การที่ผู้บริหารสถานศึกษา นำเอาระบบการประเมิน สมรรถนะ และผลงานมาใช้เพื่อกระตุ้นการพัฒนา ศักยภาพของครูผู้สอนเป็นวิธีการที่เชื่อว่าจะส่งผลถึงการ พัฒนาตนเองของครู ด้วยหากเราเอาผลงานทางด้านผล ที่เกิดกับผู้เรียน ที่เห็นได้อย่างชัดเจนมาใช้ในการ ประเมินผล ให้มีความเกี่ยวข้องกัน ก็จะเป็นอีกหนึ่ง แรงจูงใจที่จะช่วยกระตุ้นการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ของครูผู้สอน” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 3</p>

<p>การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริม ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้</p>	<p>คำพูดอ้างอิง / Notable Quotes</p>
<p>5. งบประมาณเพื่อการศึกษา</p> <p>5.1 แนวทางการจัดสรรงบประมาณ</p> <p>5.2 การจัดสรรด้านการจัดการเรียน การสอน</p> <p>5.3 การจัดสรรด้านการพัฒนา บุคลากร</p> <p>5.4 การจัดสรรด้านการพัฒนาแหล่ง เรียนรู้</p> <p>5.5 การจัดสรรด้านเทคโนโลยี</p> <p>ยืนยันองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ปรับ เป็น</p> <p>5.1 มีการวิเคราะห์ ค้นหา แนวทาง ในการจัดสรรงบประมาณเพื่อ ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21</p> <p>5.2 มีการจัดสรรงบประมาณ ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21</p> <p>5.3 มีการจัดสรรงบประมาณด้าน การพัฒนา ครูผู้สอนเพื่อให้ครูผู้สอน มีความรู้ในการจัดกระบวนการเรียน รู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21</p> <p>5.4 มีการดำเนินการจัดสรร งบประมาณด้านการพัฒนา แหล่งเรียนรู้เพื่อใช้ใน</p>	<p>“งบประมาณมีความสำคัญ ในการบริหารจัดการในการ บริหารสถานศึกษา ใช้ในการพัฒนาครูและอีกหลาย ๆ ด้านในการสนับสนุนการส่งเสริมนักเรียนให้มีทักษะการ เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 1</p> <p>“การวางแผนทางการจัดสรรงบประมาณให้ครอบคลุมทุก ด้าน เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการบริหารจัดการศึกษา ทั้ง ในเรื่องของการพัฒนาครู การจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน การพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ สิ่ง เหล่านี้จำเป็นต้องได้รับการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ ทั้งสิ้น” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2</p> <p>“หากนักเรียนเรียนแต่วิชาการ การสอนอย่างเดียว ไม่มี การปฏิบัติจริง จากสื่อและเทคโนโลยีที่สามารถใช้ได้จริง แล้ว จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงได้ อย่างไร” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 3</p> <p>“เห็นด้วยว่าการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการ บริหารจัดการเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะงานสี่ฝ่ายของการ บริหาร ล้วนต้องใช้งบประมาณในการบริหารจัดการ อยู่ ที่ว่าจัดสรรด้านไหน และอย่างไรให้เหมาะสม และให้ เอื้อต่อผู้เรียนให้ได้มากที่สุด” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2</p>

<p>การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริม ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้</p>	<p>คำพูดอ้างอิง / Notable Quotes</p>
<p>การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษ ที่ 21 5.5 มีการดำเนินการจัดสรร งบประมาณด้านสื่อและเทคโนโลยี ทางการศึกษาเพื่อใช้ในการส่งเสริม ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21</p>	
<p>6) สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ 6.1 การจัดสภาพแวดล้อมภายใน ห้องเรียน 6.2 การจัดสภาพแวดล้อมภายนอก ห้องเรียน 6.3 การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม ในโรงเรียน 6.4 การจัดสภาพแวดล้อมด้านสื่อ เทคโนโลยี 6.5 การนำสภาพแวดล้อมด้านชุมชน มาใช้</p> <p>ยืนยันองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ปรับ เป็น 6.1 มีการส่งเสริมการจัดสภาพ แวดล้อมภายในห้องเรียนที่เอื้อ ต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 6.2 มีการส่งเสริมการจัดสภาพ แวดล้อมภายนอกห้องเรียนที่เอื้อ ต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม</p>	<p>“การจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ให้เหมาะสมเป็นสิ่งสำคัญ มีรายละเอียดปลีกย่อยใน การสร้างสภาพแวดล้อม จึงแยกตัวบ่งชี้ให้มีความชัดเจน ทั้งภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียน เป็นส่วน สำคัญที่จะส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ” ครูผู้สอนคนที่ 2</p> <p>“ควรให้ความสำคัญในเรื่องบรรยากาศความรู้สึกใน โรงเรียน อย่างเช่นการส่งเสริมการสร้างสัมพันธ์ภาพและ ความรู้สึกที่ดีให้เกิดขึ้นในโรงเรียนทั้งระหว่างบุคลากรครู ด้วยกันและบุคลากรครูกับนักเรียน เพราะหากบุคลากร ทั้งครูและนักเรียนมีความรู้สึกที่ดี สัมพันธภาพที่ดีต่อกัน การเรียนรู้ต่าง ๆ ก็จะได้รับ ทำให้นักเรียนก็อยากเรียนรู้ ครูก็มีความพร้อมในการสอน” ศึกษาานิเทศก์คนที่ 3</p> <p>“สภาพแวดล้อมทางด้านสื่อและเทคโนโลยีเป็นส่วน สำคัญมากอีกเช่นกัน หากนักเรียนเรามีสื่อและเทคโนโลยี ในการเรียนรู้พร้อม ย่อมจะทำให้ประสิทธิภาพ ในการเรียนรู้เกิดกับนักเรียนได้อย่างเต็มที่ ส่วนที่เหลือ ก็เป็นการเรียนรู้ตามศักยภาพของนักเรียนแล้ว”</p>

<p>การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริม ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้</p>	<p>คำพูดอ้างอิง / Notable Quotes</p>
<p>ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21</p> <p>6.3 มีการส่งเสริมการสร้างความรู้สึกรัก ที่ตีให้เกิดขึ้นในโรงเรียนทั้งระหว่าง บุคลากรครูด้วยกันและ บุคลากรครู กับนักเรียน</p> <p>6.4 มีการส่งเสริมการจัด สภาพแวดล้อมทางด้านสื่อและ เทคโนโลยีให้เพียงพอและเอื้อต่อ การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21</p> <p>6.5 มีการนำสภาพแวดล้อมทาง ด้านชุมชนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 มาปรับใช้ใน กระบวนการจัดการศึกษา</p>	<p>ครูผู้สอนคนที่ 3</p> <p>“สิ่งที่เอื้อโดยไม่ต้องอาศัยงบประมาณอีกส่วนหนึ่ง ก็คือ การนำเอาสิ่งที่ดีของชุมชน สิ่งที่เราคิดว่าเอื้อต่อ การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 ให้กับนักเรียน มาปรับใช้ในกระบวนการจัด การศึกษา เรียกว่านำสิ่งที่มีอยู่แล้วมาปรับใช้ให้เกิด ประโยชน์กับผู้เรียน” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2</p>
<p>7) ความร่วมมือของชุมชน</p> <p>7.1 การมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อ และอุปกรณ์การเรียนรู้</p> <p>7.2 การมีส่วนร่วมในการจัด สภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้</p> <p>7.3 การมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนการสอน</p> <p>7.4 การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้ เกิดขึ้นระหว่างสถานศึกษาและ ชุมชน</p>	<p>“การที่ชุมชนเกิดความรู้สึกถึงการดูแลนักเรียนร่วมกัน เป็นสิ่งสำคัญมาก ควรให้ชุมชนรู้เป้าหมายว่าโรงเรียนจะ ส่งเสริมนักเรียนให้เป็นอย่างไร และเราจะสามารถช่วยกัน ได้อย่างไร” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 1</p> <p>“เราอยากจะมองในภาพที่ว่า ให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วน ร่วมในการช่วยเหลือโรงเรียน เช่น งบประมาณ หรือช่วย สอน กรณีที่มีองค์ความรู้ อยากให้เขามาสนับสนุน ส่งเสริม มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มาถ่ายทอดให้กับนักเรียน ในทักษะด้านต่าง ๆ ” ศึกษานิเทศก์คนที่ 2</p>

<p>การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริม ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้</p>	<p>คำพูดอ้างอิง / Notable Quotes</p>
<p>یینย็องค้ประกอบ ตัวบ่งชี้ปรับ เป็น</p> <p>7.1 ชุมชนมีส่วนร่วมในการถ่ายทอด ความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับ นักเรียน</p> <p>7.2 ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อ และอุปกรณ์การเรียนรู้ให้กับ นักเรียน</p> <p>7.3 ชุมชนมีส่วนร่วมใน การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่ง การเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ แก่นักเรียน</p> <p>7.4 ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมร่วมกับโรงเรียนเพื่อหา งบประมาณในการสนับสนุนโรงเรียน</p> <p>7.5 ชุมชนมีส่วนร่วมในการนิเทศ การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนใน โรงเรียน</p>	<p>ศึกษานิเทศก์คนที่ 1</p> <p>“เรามองทางด้านความร่วมมือของชุมชนได้ 3 ลักษณะ คือชุมชนเข้ามาในโรงเรียน การพาเด็กไป ข้างนอก ยังชุมชนเพื่อเรียนรู้ และกรณีทำร่วมกัน ในการสนับสนุนด้วยกันในการส่งเสริมนักเรียนให้มีทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21” ศึกษานิเทศก์คนที่ 3</p> <p>“การที่เขาได้มีโอกาสเข้ามาเยี่ยมชมการจัดการเรียน การสอนของครูผู้สอน จะทำให้เขาได้เห็นกระบวนการ จัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ได้รู้ว่าอะไรที่ยังขาด หรือควร ต้องเสริม และเขาอาจมีความรู้สึกว่าเขาอาจจะช่วยกัน กับคุณครูได้เหมือนกัน” ศึกษานิเทศก์คนที่ 1</p> <p>“ควรปรับตัวบ่งชี้ให้มีความสอดคล้องเป็นการมีส่วนร่วม ในแต่ละด้าน เพื่อจะให้เห็นความชัดเจนในด้านของความ ร่วมมือของชุมชน ที่มีด้านใดบ้าง” ศึกษานิเทศก์คนที่ 2</p>
<p>ความคิดเห็นเพิ่มเติมด้านการیینย็อง หรือเพิ่มเติมองค์ประกอบ</p> <p>เพิ่มเติม องค์ประกอบที่มินิเทศจิต อาสา</p>	<p>“یینย็องค้ประกอบทุกองค์ประกอบว่ามีความสำคัญใน การส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดทักษะในศตวรรษที่ 21” ทุกคน</p> <p>“หากจะให้พูดถึงเรื่ององค์ประกอบที่ทำให้ดูเป็นความ แตกต่างของพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ คิดว่ายัง เป็นองค์ประกอบกลาง ๆ อยู่ใช้ได้พื้นที่ทั่วไป แต่สิ่ง ที่ไม่เหมือนที่อื่นคือ ที่นี้เราจะมีที่มินิเทศจิตอาสา” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2</p>

<p>การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริม ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้</p>	<p>คำพูดอ้างอิง / Notable Quotes</p>
	<p>“ท่ามกลางความต่างของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในพื้นที่ที่จะมีความเป็นพหุวัฒนธรรม การนิเทศโดยทีมนิเทศจิตอาสา จะมีแต่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เท่านั้นที่เราได้ทำ พื้นที่อื่นจะไม่มี ถือว่าเป็นความต่างจากพื้นที่อื่นในกระบวนการนิเทศโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ” ศึกษานิเทศก์คนที่ 2</p> <p>“ทีมนิเทศจิตอาสา มีแนวทางการเป็นทีมเริ่มต้นจากการที่มีผู้จิตอาสาสามารถร่วมให้กำลังใจ เยี่ยมเยียน โรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้วยในช่วงสถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นมาเป็นระยะเวลาหลายปี ทำให้ขาดอัตรากำลังบุคลากร เช่น จำนวนศึกษานิเทศก์ไม่เพียงพอในพื้นที่ จนเกิดเป็นมีผู้จิตอาสาอาจจะเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่ที่เขาต้องอยู่ในพื้นที่อยู่แล้ว ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิที่อาจมาจากศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียนอาจจะเกษียณอายุราชการแล้ว แต่ยังมีความต้องการที่จะร่วมพัฒนาการศึกษาในพื้นที่ให้มีคุณภาพ มาร่วมกันเยี่ยมเยียน ให้กำลังใจบุคลากรครูของโรงเรียนในพื้นที่ซึ่งโครงการจัดการเรียนรู้ แบบ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จชต.) สู่คุณภาพไทยแลนด์ 4.0 โดยยึดหลัก “ศาสตร์พระราชา นี้เริ่มต้นจากการแก้ปัญหา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก จนพัฒนาเป็นครอบคลุมโรงเรียนขนาดกลางและทุกขนาด เช่นเดียวกันกับปัจจุบันที่มีทีมนิเทศจิตอาสาครอบคลุมพื้นที่ทั้งสามจังหวัดทั้งบุคลากรจากเขตพื้นที่ ผู้ทรงคุณวุฒิ</p>

<p>การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริม ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้</p>	<p>คำพูดอ้างอิง / Notable Quotes</p>
	<p>ภายนอก และผู้บริหารโรงเรียน” ผู้บริหารสถานศึกษา คนที่ 2</p> <p>“ในสถานการณ์ความไม่สงบ การนิเทศที่ขาด ศึกษานิเทศก์ ด้วยปัญหาหลาย ๆ อย่าง เกิดการตั้งทีม นิเทศจิตอาสา มีผู้ทรงคุณวุฒิ ศึกษานิเทศก์ ครู ผู้บริหาร สถานศึกษาร่วมกันในพื้นที่ทำให้มีเครือข่ายนิเทศจิตอาสา ซึ่งโรงเรียนจะรอแต่ศึกษานิเทศก์ นิเทศส่วนตัวไม่ได้ ทุกโรงเรียนจะมีทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน” ศึกษานิเทศก์คนที่ 1</p> <p>“ในส่วนของรูปแบบในการจัดทีมนิเทศจิตอาสา เราจะมี คณะทำงานของเขตพื้นที่ ที่มาจากหลายส่วนทั้ง ผู้อำนวยการโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ และผู้ทรงคุณวุฒิ และทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน ซึ่งมาจากคุณครู ที่ผ่านการอบรมแล้ว และไปตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน ร่วมกันขับเคลื่อน การดำเนินงานในโครงการด้วยกัน ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งกันและกัน เยี่ยมเยียนกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในด้านการดำเนินการตามกิจกรรมของโครงการ” ศึกษานิเทศก์คนที่ 3</p>

คำชี้แจง แบบบันทึกการประเมิน เพื่อการประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ร่วมประชุม

ตอนที่ 2 การพิจารณาร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

.....
ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ร่วมประชุม

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลเกี่ยวกับตัวท่านให้ครบถ้วนตามความเป็นจริง

1. ชื่อ-สกุล ผู้เข้าร่วมประชุม.....
2. ตำแหน่ง.....
3. สถานที่ปฏิบัติงาน.....
4. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน ณ สถานที่ปฏิบัติงานปัจจุบัน.....ปี
5. ระดับการศึกษา ปริญญาเอก ปริญญาโท
 ปริญญาตรี ต่ำกว่าระดับปริญญา

ตอนที่ 2 พิจารณาร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

คำชี้แจง

1. แบบประเมิน ฯ ร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. โปรดพิจารณาและประเมินฯ ร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามความคิดเห็นของท่าน ใน 4 ประเด็น คือ

- (1) ด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standards)
- (2) ด้านความเหมาะสม (Propriety Standards)
- (3) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards)
- (4) ด้านอรรถประโยชน์ (Utility Standards)

พร้อมให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เพิ่มเติม เพื่อนำมาประมวล และปรับปรุงร่างกลยุทธ์ฯ ให้เป็นกลยุทธ์ที่สมบูรณ์ สามารถนำไปปฏิบัติใช้ได้จริงในโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

**แบบประเมินความถูกต้องและความครอบคลุม
ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และมีประโยชน์
(ร่าง) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้**

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
 2. แบบประเมินฯ ร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 8 องค์ประกอบหลัก 38 ตัวบ่งชี้
 3. ในการตอบแบบประเมินครั้งนี้ ความคิดเห็นของท่านมีคุณค่าและความสำคัญต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอย่างยิ่ง
 4. ขอความกรุณาจากท่านโปรดประเมินฯ ร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามความคิดเห็นของท่านและนำเสนอข้อเสนอแนะในประเด็นต่างๆ เพิ่มเติมในการประชุมเพื่อประเมินรูปแบบ ฯ เนื่องจากผู้วิจัยต้องรวบรวม ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ของท่านนำมาประมวล และปรับปรุงร่างรูปแบบ ฯ ต่อไป
- ผลการวิจัยนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเป็นแนวทางการรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างยั่งยืนต่อไป จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการประเมินร่างรูปแบบ ฯ นี้ และนำเสนอข้อเสนอแนะในประเด็นต่างๆ เพิ่มเติมในการประชุมเพื่อประเมินรูปแบบ ฯ และขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการวิจัยครั้งนี้

แบบประเมินความถูกต้องและความครอบคลุม

ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และมีประโยชน์

(ร่าง) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับ
ประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

คำชี้แจง: ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการพิจารณาร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริม
ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ
โปรดประเมินในแต่ละหัวข้อโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

ตอนที่ 1 : ความสอดคล้องของร่างรูปแบบหลักกับร่างแบบรอง

ความสอดคล้องของร่างรูปแบบ หลัก กับ ร่างแบบรอง	มีความถูกต้อง และ ความ ครอบคลุม		มีความเหมาะสม		มีความเป็นไปได้		มีประโยชน์		ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	
1. การพัฒนาคุณภาพของครู	11		11		11		11		
1.1 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนมี ทักษะการศึกษาค้นคว้าหา ข้อมูลด้วยตนเอง	11		11		11		11		
1.2 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอน เข้ารับการอบรมทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษา	11		11		11		11		
1.3 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอน ศึกษาดูงานทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษา	11		11		11		11		
1.4 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอน สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพและมีการสร้างเครือข่าย	11		11		11		11		
1.5 มีการนำระบบการประเมิน สมรรถนะ และผลงานมาใช้เพื่อ กระตุ้นการพัฒนาศักยภาพของ ครูผู้สอน	11		11		11		11		
2. ด้านการประเมินผลทาง การเรียนรู้	11		11		11		11		

ความสอดคล้องของร่างรูปแบบหลัก กับ ร่างรูปแบบรอง	มีความถูกต้องและ ความครอบคลุม		มีความเหมาะสม		มีความเป็นไปได้		มีประโยชน์		ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
2.1 มีการกำหนดแนวทางการประเมินผลทางการเรียนที่มีความสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	11		11		11		11		
2.2 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้วิธีการประเมินผลที่มีความหลากหลายในการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	11		11		11		11		
2.3 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้มีมีความเหมาะสมในการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	11		11		11		11		
2.4 มีการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานในการวัดผลและประเมินผลทางการเรียนของครูผู้สอน	11		11		11		11		
3. ด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา	11		11		11		11		
3.1 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	11		11		11		11		
3.2 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้	11		11		11		11		

ความสอดคล้องของร่างรูปแบบหลัก กับ ร่างรูปแบบรอง	มีความถูกต้อง และ ความครอบคลุม		มีความเหมาะสม		มีความเป็นไปได้		มีประโยชน์		ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
ในศตวรรษที่ 21									
3.3 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความเป็นพหุวัฒนธรรม	11		11		11		11		
3.4 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยีให้เหมาะสมในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	11		11		11		11		
3.5 มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอน	11		11		11		11		
4. ด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้	11		11		11		11		
4.1 มีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	11		11		11		11		
4.2 มีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	11		11		11		11		
4.3 มีการส่งเสริมการสร้างความรู้สึกที่ดีให้เกิดขึ้นในโรงเรียนทั้งระหว่างบุคลากรครูด้วยกันและบุคลากรครูกับนักเรียน	11		11		11		11		ควรปรับเป็น “มีการส่งเสริมการสร้างสัมพันธ์ภาพและความรู้สึกที่ดีต่อกันให้เกิดขึ้นใน

ความสอดคล้องของร่างรูปแบบหลัก กับ ร่างรูปแบบรอง	มีความถูกต้อง และ ความครอบคลุม		มีความเหมาะสม		มีความเป็นไปได้		มีประโยชน์		ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
									โรงเรียนทั้งระหว่างบุคลากรครูด้วยกันและบุคลากรครูกับนักเรียน”
4.4 มีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมทางด้านสื่อและเทคโนโลยีให้เพียงพอและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	11		11		11		11		
4.5 มีการนำสภาพแวดล้อมทางด้านชุมชนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มาปรับใช้ในกระบวนการจัดการศึกษา	11		11		11		11		ควรปรับเป็น “มีการนำจุดแข็งของชุมชนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มาปรับใช้ในกระบวนการจัดการศึกษา”
5. หลักสูตรสถานศึกษา	11		11		11		11		
5.1 มีการวางแผนในการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21									
5.2 สรุปผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาและให้ข้อเสนอแนะในการวางแผนเพื่อปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป	11		11		11		11		ให้นำตัวบ่งชี้ข้อ 1.2 ไปเป็นข้อ 1.4 โดยเรียงลำดับตาม

ความสอดคล้องของร่างรูปแบบหลัก กับ ร่างรูปแบบรอง	มีความถูกต้อง และ ความครอบคลุม		มีความเหมาะสม		มีความเป็นไปได้		มีประโยชน์		ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
									กระบวนการ
5.3 มีการนำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไปใช้ในสถานศึกษา	11		11		11		11		
5.4 มีการกำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	11		11		11		11		
6. ด้านงบประมาณเพื่อการศึกษา	11		11		11		11		
6.1 มีการวิเคราะห์ ค้นหาแนวทางในการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	11		11		11		11		
6.2 มีการจัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนาครูผู้สอนเพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	11		11		11		11		
6.3 มีการจัดสรรงบประมาณด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	11		11		11		11		
6.4 มีการดำเนินการจัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนา	11		11		11		11		

ความสอดคล้องของร่างรูปแบบหลัก กับ ร่างรูปแบบรอง	มีความถูกต้อง และ ความครอบคลุม		มีความเหมาะสม		มีความเป็นไปได้		มีประโยชน์		ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
แหล่งเรียนรู้เพื่อใช้ในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21									
6.5 มีการดำเนินการจัดสรรงบประมาณด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อใช้ในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	11		11		11		11		
7. ความร่วมมือของชุมชน	11		11		11		11		
7.1 ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียน	11		11		11		11		
7.2 ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้แก่นักเรียน	11		11		11		11		
7.3 ชุมชนมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับนักเรียน	11		11		11		11		
7.4 ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนเพื่อหางบประมาณในการสนับสนุนโรงเรียน	11		11		11		11		
7.5 ชุมชนมีส่วนร่วมในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน	11		11		11		11		ควรปรับเป็น “ชุมชนมีส่วนร่วมในการนิเทศและเยี่ยมเยียนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน

ความสอดคล้องของร่างรูปแบบหลัก กับ ร่างรูปแบบรอง	มีความถูกต้อง และ ความครอบคลุม		มีความเหมาะสม		มีความเป็นไปได้		มีประโยชน์		ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
									ในโรงเรียน”
8. ด้านที่มิเทศจิตอาสา	11		11		11		11		
8.1 มีการกำหนดคณะทำงานของโรงเรียนในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของที่มิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน	11		11		11		11		
8.2 มีการขับเคลื่อนสถานศึกษาโดยการดำเนินงานของที่มิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน	11		11		11		11		
8.3 มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของครูผู้สอนโดยที่มิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียนร่วมกับที่มิเทศจิตอาสาประจำเขตพื้นที่การศึกษา	11		11		11		11		
8.4 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการดำเนินงานระหว่างครูผู้สอนและที่มิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน	11		11		11		11		
8.5 โรงเรียนนำความรู้ที่ได้รับจากการนิเทศโดยคณะนิเทศจิตอาสาประจำเขตพื้นที่การศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	11		11		11		11		

ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้กรุณาประเมินการร่างรูปแบบและให้ข้อเสนอแนะ

นางสาววิชานา อับดุลละาะ
 นักศึกษาหลักสูตรดุขฎฐิบัณชิต
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

แบบสรุปการประชุมผู้เชี่ยวชาญ
EXPERT MEETING NOTE-TAKING SUMMARY

กำหนดการ / Date of Focus Group	14 มกราคม 2564 เวลา 10.00 - 12.00 น.
สถานที่ / Location of Focus Group	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ปัตตานี
จำนวนคน / Number of participants	11
ประเภทผู้เข้าร่วม / Category of Group	ผู้เชี่ยวชาญ
ผู้ดำเนินการ / Moderator Name	นางสาววิชานา อับดุลเลาะ

การตอบคำถาม / Responses to Questions

1. องค์กรประกอบและตัวบ่งชี้ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความถูกต้องครอบคลุม เหมาะสม เป็นไปได้ และมีประโยชน์หรือไม่ อย่างไร

ผลการบันทึกการประชุมผู้เชี่ยวชาญ การประเมินด้านการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะ
การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดน ภาคใต้	คำพูดอ้างอิง / Notable Quotes
<p>1. การพัฒนาคุณภาพของครู</p> <p>1.1 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีทักษะ การศึกษา ค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเอง</p> <p>1.2 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนเข้ารับการ อบรมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา</p> <p>1.3 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนศึกษา ดูงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา</p> <p>1.4 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนสร้างชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและมีการสร้าง เครือข่าย</p> <p>1.5 มีการนำระบบการประเมินสมรรถนะ และผลงานมาใช้เพื่อกระตุ้นการพัฒนา ศักยภาพของครูผู้สอน</p> <p>องค์ประกอบด้านการพัฒนาคุณภาพ ของครู</p> <p>ทุกคนประเมินเห็นด้วยด้านความถูกต้อง ครอบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์</p>	<p>“การพัฒนาคุณภาพของครู จากการวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงยืนยัน องค์ประกอบด้านนี้มี น้ำหนักความสำคัญมากที่สุด ในการปฏิบัติของ สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการแล้ว แสดงว่าเป็น องค์ประกอบด้านที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการ ศึกษาควรนำผลนี้ นำไปใช้เป็นฐานองค์ความรู้ กำหนดเป็นแนวทางในการบริหารจัดการพัฒนา คุณภาพของครู” นักวิชาการ</p> <p>“ทั้งองค์ประกอบและประเด็นในแต่ละด้านของ การพัฒนาคุณภาพของครูมีความชัดเจน สามารถ นำเอาไปใช้ประโยชน์ได้เป็นอย่างดี” ผู้บริหาร สถานศึกษาคนที่ 1</p> <p>“ครูเป็นบุคลากรที่สำคัญมากส่งผลต่อการเรียนรู้ ของนักเรียน ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลตรงกับ สภาพจริง ที่ควรให้ความสำคัญมาก ๆ ในด้าน การพัฒนาคุณภาพของครู” ผู้บริหารสถานศึกษา คนที่ 2</p>
<p>2. การประเมินผลทางการเรียน</p> <p>2.1 มีการกำหนดแนวทางการประเมินผล ทางการเรียนที่มีความสอดคล้องกับแนว ทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการ</p>	<p>“การประเมินผลทางการเรียนเป็นองค์ประกอบ ที่สำคัญเช่นกัน เป็นส่วนที่จะตัดสินผลการเรียนรู้ ของผู้เรียน ว่าตรงตามเป้าหมายที่ต้องการให้เกิด</p>

<p>การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้</p>	<p>คำพูดอ้างอิง / Notable Quotes</p>
<p>เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21</p> <p>2.2 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้วิธีการประเมินผลที่มีความหลากหลายในการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21</p> <p>2.3 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้มีความเหมาะสมในการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21</p> <p>2.4 มีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานในการวัดผลและประเมินผลทางการเรียนของครูผู้สอน</p> <p>องค์ประกอบด้านการประเมินผลทางการเรียน</p> <p>ทุกคนประเมินเห็นด้วยด้านความถูกต้อง ครอบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์</p>	<p>ขึ้นกับผู้เรียนหรือไม่” ศึกษานิเทศก์คนที่ 1</p> <p>“ทุกประเด็นเป็นสิ่งที่สามารถนำไปใช้ได้จริง เป็นประโยชน์ในการวางแนวทางของการประเมินผล เพื่อให้การประเมินผลเป็นไปอย่างเหมาะสม วัดได้จริง” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2</p>
<p>3. การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา</p> <p>3.1 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21</p> <p>3.2 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีให้เหมาะสมในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21</p> <p>3.3 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการ</p>	<p>“การให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่ง ที่ทุกฝ่ายเชื่อว่าคงเห็นด้วยว่ามีความสำคัญ เพราะ การจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนย่อมจะส่งผลกับประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 1</p> <p>“ประเด็นขององค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษานี้ ในแต่ละประเด็นมีความเหมาะสม และคิดว่ามีประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องใน</p>

<p>การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้</p>	<p>คำพูดอ้างอิง / Notable Quotes</p>
<p>ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21</p> <p>3.4 มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความเป็นพหุวัฒนธรรม</p> <p>3.5 มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอน</p> <p>องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา</p> <p>ทุกคนประเมินเห็นด้วยด้านความถูกต้อง ครอบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์</p>	<p><i>การนำไปใช้ส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 1</i></p>
<p>4. สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้</p> <p>4.1 มีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21</p> <p>4.2 มีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21</p> <p>4.3 มีการส่งเสริมการสร้างความรู้สึที่ดีให้เกิดขึ้นในโรงเรียนทั้งระหว่างครูด้วยกันและบุคลากรครูกับนักเรียน</p> <p>4.4 มีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมทางด้านสื่อและเทคโนโลยีให้เพียงพอและ</p>	<p><i>“สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่มีความสำคัญทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน การจัดวางว่าอะไรอยู่จุดไหน เช่น ความห่างของโต๊ะ หรือส่วนอื่น ๆ ในการจัดวางเพื่อเสริมการเรียนรู้ต่อผู้เรียน ทุกคนคิดว่ามีความสำคัญ” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 1</i></p> <p><i>“ประเด็นในข้อ 4.3 ด้านมีการส่งเสริมการสร้างความรู้สึที่ดีให้เกิดขึ้นในโรงเรียนทั้งระหว่างบุคลากรครูด้วยกันและบุคลากรครูกับนักเรียนนั้นคิดว่า ควรปรับคำให้มีคำว่าสัมพันธ์ภาพด้วยเป็นคำที่มีความเหมาะสม และบ่งบอกรวม ๆ ถึงความสัมพันธ์”</i></p>

<p>การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้</p>	<p>คำพูดอ้างอิง / Notable Quotes</p>
<p>เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21</p> <p>4.5 มีการนำสภาพแวดล้อมทางด้านชุมชนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มาปรับใช้ในกระบวนการจัดการศึกษา</p> <p>องค์ประกอบสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้</p> <p>ทุกคนประเมินเห็นด้วยด้านความถูกต้อง ครอบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ มีการให้ข้อเสนอแนะในการปรับข้อความให้มีความชัดเจนมากขึ้น ในข้อ</p> <p>4.1 ปรับคำในข้อความเป็นสัมพันธภาพ ดังนี้ มีการส่งเสริมการสร้างสัมพันธภาพ และความรู้สึกที่ดีให้เกิดขึ้นในโรงเรียน ทั้งระหว่างบุคลากรครูด้วยกันและบุคลากรครูกับนักเรียน</p> <p>4.5 ปรับคำในข้อความ เป็นข้อความดังนี้ มีการนำจุดแข็งของชุมชนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มาปรับใช้ในกระบวนการจัดการศึกษา</p>	<p>ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2</p> <p>“ประเด็นในข้อ 4.5 ในข้อความที่ว่า มีการนำสภาพแวดล้อมทางชุมชนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้มาปรับใช้ในกระบวนการจัดการศึกษานั้น ควรปรับใช้คำเป็นข้อความว่า มีการนำจุดแข็งของชุมชนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มาปรับใช้ในกระบวนการจัดการศึกษา” นักวิชาการ</p>
<p>5. หลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>5.1 มีการวางแผนในการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับการส่งเสริม</p>	<p>“ประเด็นทุกข้อในองค์ประกอบนี้ ควรเรียงลำดับตามกระบวนการในการจัดทำหลักสูตร เช่น</p>

<p>การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้</p>	<p>คำพูดอ้างอิง / Notable Quotes</p>
<p>ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21</p> <p>5.2 มีการสรุปผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาและให้ข้อเสนอแนะในการวางแผนเพื่อปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>5.3 มีการนำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ไปใช้ในสถานศึกษา</p> <p>5.4 มีการกำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21</p> <p>องค์ประกอบหลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>ทุกคนประเมินเห็นด้วยด้านความถูกต้อง ครอบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ มีการให้ข้อเสนอแนะในการเรียงลำดับตัวบ่งชี้/แนวทาง ให้เป็นไปตามลำดับการนำไปใช้จริง</p>	<p>ข้อ 5.2 ในด้านการสรุปผลและให้ข้อเสนอแนะในการวางแผนเพื่อปรับปรุงหลักสูตร ควรปรับไปเป็นข้อที่ 5.4 ” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 1</p> <p>“คิดว่ารายละเอียดในองค์ประกอบควรเรียงลำดับเช่นกัน ให้เป็นไปตามกระบวนการ เริ่มตั้งแต่วางแผนจัดทำปรับปรุงหลักสูตร นำหลักสูตรไปใช้กำกับติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร และต่อด้วยการสรุปผลในการใช้หลักสูตรและให้ข้อเสนอแนะ ” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2</p>
<p>6. งบประมาณเพื่อการศึกษา</p> <p>6.1 มีการวิเคราะห์ ค้นหาแนวทางในการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21</p> <p>6.2 มีการจัดสรรงบประมาณ ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21</p>	<p>“ด้านนี้ แสดงให้เห็นว่างบประมาณเพื่อการศึกษา มีความสำคัญ การจัดสรรงบประมาณด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ เป็นสิ่งจำเป็น ทั้งงบประมาณด้านการพัฒนาครู สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีต่าง ๆ ล้วนต้องใช้งบประมาณเป็นเบื้องต้น” ผู้บริหารสถานศึกษา</p>

<p>การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้</p>	<p>คำพูดอ้างอิง / Notable Quotes</p>
<p>6.3 มีการจัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนาครูผู้สอนเพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21</p> <p>6.4 มีการดำเนินการจัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อใช้ในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21</p> <p>6.5 มีการดำเนินการจัดสรรงบประมาณด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อใช้ในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21</p> <p>องค์ประกอบงบประมาณเพื่อการศึกษา ทุกคนประเมินเห็นด้วยด้านความถูกต้อง ครอบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์</p>	<p>คนที่ 2</p> <p>“แนวทางการจัดสรรงบประมาณ หากดำเนินการให้มีความชัดเจนว่าควรสนับสนุนงบประมาณด้านใดบ้าง คิดว่าจะเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการทั้งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน” ครูผู้สอนคนที่ 1</p>
<p>7. ความร่วมมือของชุมชน</p> <p>7.1 ชุมชนมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับนักเรียน</p> <p>7.2 ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียน</p> <p>7.3 ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้แก่นักเรียน</p> <p>7.4 ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนเพื่อหางบประมาณในการสนับสนุนโรงเรียน</p>	<p>“การวางประเด็นทางด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในด้านต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ดี เป็นการวางแนวทางว่าชุมชนจะมีการพัฒนานักเรียนร่วมกับโรงเรียนในด้านใดบ้าง” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 1</p> <p>“ข้อ 7.5 ในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ควรปรับเป็นการมีส่วนร่วมในการนิเทศ เยี่ยมเยียนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2</p>

<p>การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้</p>	<p>คำพูดอ้างอิง / Notable Quotes</p>
<p>7.5 ชุมชนมีส่วนร่วมในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน</p> <p>องค์ประกอบความร่วมมือของชุมชน</p> <p>ทุกคนประเมินเห็นด้วยด้านความถูกต้อง ครบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์</p>	<p>“ชุมชนมีส่วนร่วมในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ เป็นประเด็นที่มีโรงเรียนสามารถทำได้จริง เป็นไปได้ แต่ควรมีการวางแผนสมบัติในเบื้องต้นสำหรับกิจกรรมที่จะมานิเทศด้วย” ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา</p>
<p>8. ทีมนิเทศจิตอาสา</p> <p>8.1 มีการกำหนดคณะทำงานของโรงเรียนในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของทีมจิตอาสาประจำโรงเรียน</p> <p>8.2 มีการขับเคลื่อนสถานศึกษาโดยการดำเนินงานของทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน</p> <p>8.3 มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของครูผู้สอนโดยทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียนร่วมกับทีมนิเทศจิตอาสาประจำเขตพื้นที่การศึกษา</p> <p>8.4 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการดำเนินงานระหว่างครูผู้สอนและทีมนิเทศจิตอาสาประจำโรงเรียน</p> <p>8.5 โรงเรียนนำความรู้ที่ได้รับจากการนิเทศโดยคณะนิเทศจิตอาสาประจำเขตพื้นที่การศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการในการจัดการ</p>	<p>“ทีมนิเทศจิตอาสาเป็นทีมที่มาช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานขององค์กร มีคณะทำงานที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งรายละเอียดแต่ละประเด็นเป็นข้อมูลที่ดำเนินการอยู่ในสภาพจริงของพื้นที่” นักวิชาการ</p> <p>“คณะทำงานทั้งจากโรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่ เป็นทีมจิตอาสาที่มีเป้าหมายเดียวกันคือการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์คือ การพัฒนาทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นกับนักเรียน” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 1</p> <p>“การทำงานของทีมงานจิตอาสา เป็นการทำงานจากคณะกรรมการที่มาจากหลายฝ่ายในวงการศึกษา ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ</p>

<p>การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดน ภาคใต้</p>	<p>คำพูดอ้างอิง / Notable Quotes</p>
<p>เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>องค์ประกอบที่มนิเทศจิตอาสา</p> <p>ทุกคนประเมินเห็นด้วยด้านความถูกต้อง ครอบคลุม เหมาะสม เป็นไปได้และเป็น ประโยชน์</p>	<p>ที่เคยมีประสบการณ์ในวงการศึกษารวมถึง ศึกษานิเทศก์ โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เยี่ยม เยือนให้กำลังใจสำหรับผู้ปฏิบัติงานในระดับ โรงเรียน เกิดเป็นเครือข่ายทางการศึกษาที่มี ประโยชน์ในการขับเคลื่อนวงการศึกษในการ ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญใน ยุคปัจจุบัน” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2</p>

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล นางสาววีชานา อับดุลเลาะ
รหัสประจำตัวนักศึกษา 6020130008

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
วิทยาศาสตร์บัณฑิต (สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์)	มหาวิทยาลัยทักษิณ	2548
ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการบริหารการศึกษา)	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	2552

ทุนการศึกษา

ทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

ผู้อำนวยการโรงเรียน
โรงเรียนบ้านกรือซอ หมู่ที่ 4 ตำบล แวง อำเภอ แวง จังหวัด นราธิวาส 96160

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

วีชานา อับดุลเลาะ, วุฒิชัย เนียมเทศ, เรชา ชูสุวรรณ และจิระวัฒน์ ต้นสกุล.
(2564). การศึกษาองค์ประกอบทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาใน
สามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์. 8(1).

วีชานา อับดุลเลาะ, วุฒิชัย เนียมเทศ. (2563). การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เพื่อ
ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 “แนวคิด ทฤษฎี และแนวทางปฏิบัติ”. วารสาร
มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยนราธิวาส
ราชนครินทร์. 7(2).

วีชานา อับดุลเลาะ, วุฒิชัย เนียมเทศ, เรชา ชูสุวรรณ และจิระวัฒน์ ต้นสกุล.

(2564). การศึกษาองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. *เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาติ “Impact Rankings University”*. มหาวิทยาลัยพะเยา. (วันที่ 25-28 มกราคม 2564).